

MD-2012, Chișinău, str. V. Pîrcălab, nr. 46,
tel: (373 22) 27-75-51, fax: (373 22) 27-74-71
<http://www.cca.md>

MD-2012, Кишинэу, ул. В. Пыркълаб, №. 46,
тел: (373 22) 27-75-51, факс: (373 22) 27-74-71
<http://www.cca.md>

Nr. 02 din 31 ianuarie 2014

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Consiliul Coordonator al Audiovizualului prezintă Parlamentului Republicii Moldova, în conformitate cu art. 49 alin. 2 din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013, aprobat prin Decizia nr. 14 din 29 ianuarie 2014.

Cu respect,

Marian POCAZNOI

PREȘEDINTE

Anexe:

1. Decizia CCA nr. 14 din 29 ianuarie 2014 (1 filă);
2. Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013 (216 file).

CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI
DIN REPUBLICA MOLDOVA

КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2012, Chișinău, str. V. Pîrcălab nr. 46
Tel.: (373 22) 27-75-51, fax: (373 22) 27-74-71
<http://www.cca.md>

MD-2012, Кишинэу, ул. В. Пыркэлаб, №. 46
Тел.: (373 22) 27-75-51, факс: (373 22) 27-74-71
<http://www.cca.md>

DECIZIA nr. 14

din 29 ianuarie 2014

Cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013

În conformitate cu art. 49 alin. 2 din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului**

DECIDE:

Art. 1. A aproba Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013.

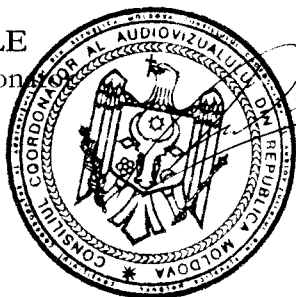
Art. 2. Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013 va fi prezentat Parlamentului Republicii Moldova.

Art. 3. Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova în anul 2013 va fi publicat pe pagina web a instituției (www.cca.md).

Art. 4. Controlul privind executarea prezentei decizii îl exercită Președintele CCA (dl Marian POCAZNOI).

Art. 5. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

PREȘEDINTELE
Consiliului Coordonator
al Audiovizualului

Marian POCAZNOI

Examinat și aprobat în ședința
publică a CCA din 29 ianuarie 2014

Președinte CCA

Marian POCAZNOI _____

RAPORT
cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului
din Republica Moldova
în anul 2013

CHIȘINĂU 2014

CUPRINS

I. ROLUL ȘI MISIUNEA CCA	3
II. COMPONENTA CONSILIULUI ÎN ANUL 2013	5
III. ANUL 2013: MOMENTE DE REFERINȚĂ	6
IV. DINAMICA DEZVOLTĂRII PIEȚEI AUDIOVIZUALE	13
4.1. Activitatea de licențiere	15
4.2. Activitatea de autorizare a distribuitorilor de servicii de programe	21
4.3. Piața audiovizuală în cifre și diagrame	25
4.4. Tranziția la televiziunea digitală terestră	33
V. PROTECȚIA CONSUMATORILOR DE PROGRAME	34
5.1. Protecția copiilor	35
5.2. Respectarea moralității și demnității umane	43
5.3. Asigurarea pluralismului de opinii și social-politic	63
5.4. Protecția patrimoniului lingvistic și cultural-național	109
5.5. Asigurarea egalității de șanse și a accesului la serviciile de programe	127
5.6. Respectarea condițiilor de plasare a publicității	129
5.7. Promovarea campaniilor sociale	144
VI. SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL	148
VII. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE	163
VIII. REPREZENTAREA CCA ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ	167
IX. RELAȚII EXTERNE	192
X. RESURSE UMANE	202
XI. ACTIVITATEA ECONOMICO-FINANCIARĂ	205
XII. ACTIVITATEA DE AUDIT INTERN	208
XIII. PRIORITĂȚILE ANULUI 2014	214

I. ROLUL ȘI MISIUNEA CCA

Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA) a fost creat în 1996 prin Legea audiovizualului nr. 603 din 3 octombrie 1995 și Hotărârea Parlamentului nr. 988 din 15.10.1996 în calitate de autoritate publică autonomă, cu statut de persoană juridică de drept public care reglementează domeniul comunicării audiovizuale.

În activitatea sa, Consiliul Coordonator al Audiovizualului se conduce de Constituția Republicii Moldova, Codul Audiovizualului, Legea privind accesul la informație, Legea cu privire la publicitate, Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră, alte acte legislative și normative ale Republicii Moldova.

Rolul CCA rezidă în asigurarea unei piețe a audiovizualului bazată pe responsabilitatea față de public în sfera audiovizualului, în care să fie respectate principiile de comunicare audiovizuală, libera concurență, să fie garantată libertatea de exprimare, principiile pluralismului de opinii și idei, cel politic și social, în cadrul programelor transmise de radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova.

În calitate sa de garant al interesului public, Consiliul Coordonator al Audiovizualului asigură:

- supravegherea respectării exprimării pluraliste de idei și de opinii în cadrul programelor transmise de radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova;
- încurajarea liberei concurențe;
- un raport echilibrat între serviciile de programe oferite de radiodifuzorii naționali și cele oferite de radiodifuzorii locali și regionali;
- protejarea demnității umane și protecția minorilor;
- protejarea spațiului informațional, patrimoniului lingvistic și cultural-național, inclusiv a culturii și limbilor minorităților naționale;
- transparența mijloacelor de informare în masă din domeniul audiovizualului;
- transparența activității proprii.

Potrivit legislației naționale, Consiliul Coordonator al Audiovizualului exercită următoarele atribuții:

- supraveghează respectarea modului în care radiodifuzorii publici și radiodifuzorii privați își îndeplinesc obligațiile asumate în licența de emisie, în condițiile și cu respectarea prevederilor legale;
- supraveghează corectitudinea conținutului programelor oferite de radiodifuzori, numai după comunicarea audiovizuală a acestor programe;
- adoptă concepția de reflectare a campaniei electorale pentru alegerile parlamentare și locale în conformitate cu prevederile Codului electoral al Republicii Moldova;

- monitorizează, în condițiile art. 40 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului, conținutul serviciilor de programe oferite de radiodifuzori și oferta de servicii de programe asigurate de distribuitorii de servicii, periodic și ori de câte ori consiliul consideră necesar sau este sesizat cu privire la nerespectarea de către radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu sau a obligațiilor înscrise în licența de emisie;
- oferă avizul referitor la Caietul de sarcini al radiodifuzorului public;
- sesizează Consiliul de Observatori al Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania “Teleradio-Moldova” asupra devierilor serviciilor de programe de la rigorile prevăzute în licența de emisie;
- stabilește condițiile, criteriile și procedura de acordare a licențelor de emisie;
- stabilește procedura de acordare a autorizației de retransmisie;
- eliberează licențe de emisie și autorizații de retransmisie a serviciilor de programe;
- emite decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea exercitării atribuțiilor sale prevăzute în Codul audiovizualului.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului verifică aspectele semnalate în sesizările primite de la petenți sau se autosesizează cu privire la modul în care radiodifuzorii respectă legislația audiovizuală. Atunci când constată încălcări ale legii, în funcție de natura și gravitatea abaterii, CCA aplică gradual următoarele sancțiuni: avertizare publică, amendă, retragere a dreptului de a difuza anunțuri publicitare pentru o anumită perioadă, suspendarea licenței de emisie pentru o anumită perioadă sau retragerea licenței.

Recomandările și instrucțiunile emise de Consiliul Coordonator al Audiovizualului se fac publice. În exercitarea atribuțiilor sale, CCA adoptă decizii obligatorii, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Componența Consiliului Coordonator al Audiovizualului este alcătuită din 9 membri, desemnați de Parlamentul Republicii Moldova pe un mandat de 6 ani. În contextul îndeplinirii atribuțiilor conferite prin lege, CCA emite decizii și recomandări, adoptate în prezența a cel puțin 6 membri și cu cel puțin 5 voturi. Consiliul se întrunește în ședințe publice de 2 ori pe lună sau ori de câte ori este nevoie.

În îndeplinirea misiunii sale în interesul public, Consiliul Coordonator al Audiovizualului este supravegheat de Parlament, prin dezbaterile raportului anual, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (2) din Codul audiovizualului.

II. COMPONENTA CONSILIULUI ÎN ANUL 2013

Consiliul este compus din 9 membri, desemnați de Parlamentul Republicii Moldova, pentru un mandat de 6 ani.

1. Marian POCAZNOI – ales Președinte CCA prin Decizia nr. 32 din 11.03.2011, numit membru prin Hotărârea Parlamentului nr. 228-XVI din 06.11.08 pentru perioada 2008-2014;

2. Ignat VASILACHE – membru, numit prin HP nr. 228-XVI din 06.11.08 pentru perioada 2008-2014;

3. Vitalie TABUNȘCIC – membru, numit prin HP nr. 80 din 11.04.08 pentru perioada 2008-2014;

4. Dinu CIOCAN – membru, numit prin HP nr. 96 din 12.05.11 pentru perioada 2011-2017;

5. Mariana ONCEANU-HADÎRCĂ – membru, numit prin HP nr. 96 din 12.05.11 pentru perioada 2011-2017;

6. Nicolae DAMASCHIN – membru, numit prin HP nr. 96 din 12.05.11 pentru perioada 2011-2017;

7. Cristina MÎȚU – membru, numit prin HP nr. 260 din 15.11.12 pentru perioada 2012-2018.

8. Iurie COLESNIC – membru, numit prin HP nr. 260 din 15.11.12 pentru perioada 2012-2018.

9. Olga BARBĂLATĂ – membru, numit prin HP nr. 260 din 15.11.12 pentru perioada 2012-2018.

III. ANUL 2013: MOMENTE DE REFERINȚĂ

Anul 2013 a fost pentru audiovizualul autohton o perioadă marcată de evenimente și fapte care s-au reflectat în deciziile și recomandările adoptate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în desfășurarea numeroaselor campanii sociale, a concursurilor și a seminarelor zonale. Astfel, au fost create mecanisme viabile în vederea dezvoltării unei piețe audiovizuale libere, pluraliste și concurențiale în Republica Moldova și pentru protejarea interesului public. De aici rezultă și alinierea audiovizualului autohton la tendințele actuale și de perspectivă de pe piața internațională de radio și televiziune.

În perioada de referință, Consiliul Coordonator al Audiovizualului s-a întrunit în 31 de ședințe publice, în cadrul cărora au fost adoptate 223 de decizii, care au fost publicate pe pagina-web a CCA și în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

La 1 ianuarie 2014, pe piața serviciilor audiovizuale din Republica Moldova erau înregistrate 238 de licențe audiovizuale și autorizații de retransmisie. Dintre acestea, 65 sînt licențe de emisie pentru serviciile televizate, 61 – licențe pentru serviciile radiofonice și 112 – autorizații de retransmisie.

În funcție de modalitatea de transmisie a semnalului, piața serviciilor televizate oferite de radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova este configurată de:

- 34 licențe pentru difuzarea serviciilor televizate prin eter;
- 9 licențe pentru studiouri televizate cu emisie prin satelit;
- 22 licențe pentru studiouri televizate cu emisie prin cablu.

Serviciile radiofonice sînt prestate în baza celor 61 de licențe de emisie după cum urmează:

- 56 în domeniul difuzării serviciilor radio prin eter;
- 4 în domeniul difuzării serviciilor radio prin satelit;
- 1 în domeniul difuzării serviciilor radio prin fir.

O caracteristică a audiovizualului din Republica Moldova o constituie numărul mare de rețele de cablu, care oferă o gamă de circa 222 de posturi TV existente în rețea.

Astfel, cele 112 autorizații de retransmisie sînt repartizate în felul următor:

- 105 în domeniul retransmisiei canalelor TV prin cablu;
- 3 în sistemul MMDS;
- 2 în sistemul de retransmisie prin satelit;
- 2 în sistemul de retransmisie GSM.

În anul 2013 au fost eliberate 13 licențe de emisie fără concurs și 9 autorizații de retransmisie pentru 7 studiouri TV cu emisie prin cablu pentru următorul termen de activitate și 2 studiouri nou înființate. Din inițiativa titularilor au fost

retrase 3 licențe de emisie și 9 autorizații de retransmisie, iar 1 a fost retrasă ca urmare a lipsei de activitate. Totodată, CCA a desfășurat 2 concursuri pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibile și disponibilizate, la care au participat 13 solicitanți. În consecință, 4 posturi de radio și un post de televiziune și-au extins raza de emisie.

Pe parcursul anului de referință, în peisajul audiovizual autohton au apărut noi posturi TV care reflectă necesitățile informaționale, culturale, educaționale și de divertisment ale societății. Categoriile tematice ale serviciilor de programe sînt diverse, printre ele regăsindu-se cele cu profil: generalist, muzical, sportiv, economic și de divertisment, precum și cele destinate auditoriului minorităților etnice.

Așadar, pe piața audiovizuală a apărut un post de televiziune cu tematică economico-financiară – “Moldavian Business Channel”, care își propune să devină o sursă informațională de referință din domeniul economic. Postul de televiziune “Moldova Sport” vine să aducă noutăți din lumea sportului. Pentru promovarea și susținerea culturii etnicilor bulgari, CCA a susținut proiectul editorial propus de „STATIS TV” SRL și a eliberat licență de emisie postului muzical-distractiv “Zona M”, care își propune realizarea emisiunilor în limba bulgară. De asemenea, au fost licențiate două posturi de televiziune cu profil generalist: “Stil TV” și “TV Rain”, iar postul de televiziune “A Film” a completat rîndurile televiziunilor de divertisment.

A fi garantul interesului public este unul din coordonatele de referință care au determinat în țările europene necesitatea constituirii instituțiilor de reglementare în domeniul audiovizualului. Libertatea de exprimare este dreptul fundamental aproape absolut, care se află la baza unei societăți democratice, dar acest drept nu poate fi exercitat în detrimentul altor valori, cum ar fi interesul superior al copilului, sănătatea omului, securitatea vieții sau demnitatea umană. Recunoscînd drepturile și interesele economice ale celor care își dezvoltă o afacere pe piața mass-media audiovizuală, cadrul normativ european instituie prevederi care ar asigura un echilibru eficient între profitul de business și beneficiul publicului, protejînd astfel consumatorul de programe, astfel Protecția consumatorilor de programe este misiunea primordială a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

În vederea realizării acestei misiuni și atingerii obiectivelor ce vizează protecția consumatorilor, CCA și-a desfășurat activitățile de bază prin:

- monitorizarea serviciilor de programe;
- examinarea sesizărilor de la petiționari și din oficiu;
- elaborarea deciziilor de reglementare;
- avizarea proiectelor și coparticiparea la elaborarea documentelor, a planurilor de acțiuni pe componenta mass-media audiovizuală;
- participarea la discuții și dezbateri publice, la ședințe interinstituționale în problemele de interes public pe domeniul de referință;
- desfășurarea și susținerea campaniilor de sensibilizare a consumatorilor;
- organizarea concursurilor în vederea susținerii producției audiovizuale autohtone.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite, CCA efectuează monitorizări din oficiu sau în baza sesizărilor. În total, au fost monitorizate 27 372 de ore la posturile TV și 3 113 ore la posturile radio.

Bilanțul anului 2013 atestă progrese în domeniul protecției copiilor. Constatăm cu satisfacție faptul că radiodifuzorii manifestă mai multă preocupare atât pentru felul în care sînt reflectați copiii în emisiunile realizate, inclusiv în știri, cît și pentru ipostaza de copil-consumator al produselor media. Considerăm că aceasta este și o consecință a aplicării celor două decizii de reglementare cu privire la protecția copiilor: nr. 98 și 99 din 19 iulie 2012, precum și impactul nemijlocit al *Legii nr. 30 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației*, adoptată de Parlament la 07.03.2013, în vigoare din 05.07.2013.

Astfel, comparativ cu anului 2012, în care au fost examinate 70 de sesizări cu privire la încălcarea drepturilor copiilor, în 2013 au parvenit doar 6. Dintre acestea, 2 sesizări s-au referit la difuzarea unor filme cu conținut violent, scene de nuditate, limbaj licențios etc., în ore necorespunzătoare, și cu plasarea greșită a semnelor de avertizare, iar 4 sesizări au vizat reflectarea unor evenimente cu participarea copiilor în programele audiovizuale.

Conștienți de faptul că printre cele trei componente ale libertății de exprimare, așa cum sînt ele stipulate în articolul 10 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, libertatea de opinie se bucură de o protecție aproape absolută, iar democrația nu poate exista fără pluralism, CCA supraveghează respectarea acestor valori în domeniul audiovizualului, pe cele două dimensiuni-cheie: a conținutului și a regimului proprietății.

Referitor la pluralismul proprietății în domeniul audiovizualului, CCA asigură legalitatea întocmirii actelor titularilor de licență în conformitate cu articolul 66 al Codului audiovizualului, iar informația este publicată pe pagina web a instituției. Totodată, CCA este interesat în ajustarea cadrului normativ cu privire la transparența proprietății în domeniul audiovizualului, astfel încît legea să-i oblige pe proprietari să-și declare beneficiarul final, persoana fizică. După ce în anul 2012 CCA a înaintat Guvernului cîteva propuneri de modificare a Codului audiovizualului la acest capitol, în 2013 membrii CCA au participat la dezbaterile publice și au susținut *proiectul de Lege privind amendarea Codului audiovizualului pentru asigurarea transparenței proprietății mass-media*, elaborat de Centrul pentru Jurnalism Independent.

În vederea asigurării pluralismului la nivelul conținutului mediatic, CCA desfășoară sesiuni de monitorizare în temeiul sesizărilor și din oficiu în conformitate cu legislația în vigoare. În anul de referință, CCA a efectuat cinci monitorizări cu privire la aplicarea art. 7 al Codului audiovizualului, respectarea pluralismului social-politic: două sesiuni de monitorizare tematică a buletinelor de știri pe perioade de 14 și, respectiv, 10 zile și alte trei monitorizări efectuate în temeiul sesizărilor parvenite la CCA.

Cele două rapoarte de monitorizare, efectuate în perioadele 19 februarie - 10 martie 2013 și 4-13 noiembrie 2013, atestă faptul că în buletinele de știri la majoritatea posturilor de televiziune se fac eforturi pentru a prezenta informațiile echilibrat și echidistant, separînd faptele de opinii. Printre indicatorii principali ai gradului libertății de exprimare în mass-media audiovizuală se regăsesc reflectarea și

accesul partidelor, inclusiv ale celor din opoziție, la TV. Conform datelor raportului din 19 februarie - 10 martie 2013, partidele politice aflate la guvernare au avut un volum de timp echilibrat de mediatizare: PLDM (8 154 sec.), PD (7 724 sec.) și PL (7 294 sec.), și principalul partid de opoziție, PCRM, a fost reflectat cu 5 176 sec.

Rezultatele celui de-al doilea raport, care cuprinde perioada 4-13 noiembrie 2013, demonstrează că opoziția are acces neîngrădit la principalele televiziuni care produc știri, iar PCRM este partidul cu cel mai mare timp de antenă acordat, inclusiv la postul public Moldova 1 al IPNA Compania „Teleradio-Moldova”. Dintre partidele politice, PCRM a avut cel mai mult timp de antenă în cadrul buletinelor de știri, la majoritatea posturilor monitorizate. Iar printre toți subiecții reflectați în știri, luând în considerare Guvernul, Parlamentul, Președinția, Primăria și celelalte partide politice, PCRM ocupă primele trei locuri.

Printre realizările anului 2013 se evidențiază cea de-a treia sesiune de monitorizare a calității limbii române vorbite în mass-media audiovizuală din Republica Moldova, cifra trei acreditând atât tradiția unor astfel de evaluări, cât și continuitatea, consecvența unui proiect de colaborare cu experții filologi de la Academia de Științe a Moldovei, lansat în anul 2011. În luna septembrie 2013 au fost monitorizate la capitolul calității limbii române **14** posturi de radio. Unul dintre obiectivele pe care și le-a asumat CCA cu doi ani în urmă era cel de a institui o tradiție în a supraveghea și verifica corectitudinea limbii române vorbite în spațiul mediatic, promovând astfel idealul respectului și disciplinei unei vorbiri corecte, prin care se definește omul cult. Considerăm că acest fel de monitorizări sînt un instrument eficient și util pus la dispoziția celor care doresc să atingă performanțe în meseria și arta jurnalismului, or, scopul lor nu este de a sancționa, ci de a oferi sprijinul și consultațiile necesare din partea specialiștilor.

Conștienți de necesitatea dezvoltării produsului audiovizual autohton, precum și a sectoarelor economice aferente, în beneficiul și interesul publicului, și de necesitatea protejării patrimoniului cultural-lingvistic, prin echilibrarea ofertei serviciilor de programe, în condițiile în care creșterea numărului de radiodifuzori duce la sporirea programelor achiziționate de peste hotare, CCA a decis să canalizeze o parte din resursele *Fondului de susținere a radiodifuzorilor* în producția audiovizuală.

Astfel, pentru a încuraja activitatea radiodifuzorilor care produc emisiuni și investesc în dezvoltarea pieței audiovizuale autohtone, CCA a inițiat desfășurarea unui Concurs Național al Programelor de Televiziune și de Radio din Republica Moldova. Ideea concursului și proiectul *Regulamentului de desfășurare a concursului național al programelor de televiziune și de radio din Republica Moldova* au fost lansate pentru dezbateri publice la 28 iunie 2013. Inițiativa a fost discutată în cadrul seminarelor zonale teritoriale organizate de CCA în perioada 12-19.07.2013, regulamentul fiind aprobat în luna decembrie.

Ținînd cont de opiniile și sugestiile radiodifuzorilor, pentru a sprijini producătorii din mediul rural și pentru a cataliza producerea emisiunilor de interes social, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a organizat, în perioada 24 septembrie – 24 octombrie 2013, *Concursul de selectare a proiectelor de emisiuni care abordează subiecte și probleme de interes public, producerea cărora va fi susținută financiar din sursele Fondului de susținere a radiodifuzorilor*. În acest mod, CCA a urmărit să

sustină și să ofere o șansă reală radiodifuzorilor pentru a participa la Concursul național de televiziune preconizat a fi inaugurat în anul 2014. Așadar, în anul 2014, cu suportul CCA vor fi realizate 18 proiecte radio și TV.

Unul dintre obiectivele importante aflate în vizorul CCA este promovarea diversității și patrimoniului cultural-lingvistic al minorităților etnice. În vederea atingerii acestui obiectiv, CCA a susținut toate proiectele înaintate la concursul sus-numit, despre și pentru etniile minoritare, astfel posturile de televiziune „NTS” din Taraclia, „ATV” din Comrat, „Aiîn Acîc” din Ceadâr-Lunga și „Bas TV” din Basarabeasca vor realiza o serie de emisiuni în limbile bulgară, găgăuză și rusă. Totodată, în cadrul seminarelor zonale organizate în teritoriu, la Bălți, Chișinău și Comrat, toți actorii de pe piața audiovizuală din Republica Moldova și-au asumat și au recunoscut necesitatea combaterii tuturor formelor de manifestare a intoleranței și importanța promovării stimei reciproce și înțelegerii, a diversității și patrimoniului cultural-lingvistic al tuturor etniilor conlocuitoare.

În vederea asigurării accesului populației la servicii de programe și în vederea supravegherii respectării cadrului legislativ în activitatea distribuitorilor de servicii, CCA a verificat activitatea mai multor întreprinderi audiovizuale din municipiile Chișinău și Bălți, efectuând deplasări de serviciu în 28 de raioane ale țării: Briceni, Ocnița, Dondușeni, Edineț, Soroca, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Florești, Telenești, Fălești, Șoldănești, Ungheni, Orhei, Strășeni, Călărași, Ungheni, Nisporeni, Criuleni, Anenii Noi, Basarabeasca, Cantemir, Leova, Cahul, Taraclia, Căușeni, Ștefan-Vodă și UTAG. Ca urmare a acestor controale au fost efectuate 63 de verificări a activității distribuitorilor de servicii și întocmite actele de constatare. În baza deciziilor CCA, activitatea unor operatori de cablu a fost controlată repetat.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a intervenit disciplinar și a aplicat, pentru încălcarea normelor din domeniul audiovizual, 146 de sancțiuni, dintre care 114 avertizări publice, 31 de amenzi și o autorizație de retransmisie a fost retrasă ca urmare a lipsei de activitate.

În anul 2013 nu au fost operate modificări sau completări la Codul audiovizualului, nici la Statutul Consiliului Coordonator al Audiovizualului. La 05.07.2013 a intrat în vigoare Legea nr. 30 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, adoptată de Parlament la 07.03.2013.

Considerăm oportun a menționa următoarele acte cu caracter de reglementare adoptate de CCA:

- Decizia CCA nr. 1 din 25 ianuarie 2013 cu privire la difuzarea mesajelor de sănătate privind promovarea modului sănătos de viață;
- Decizia CCA nr. 98 din 13.06.2013 privind lista serviciilor de programe televizate permise pentru retransmisie pe teritoriul Republicii Moldova, conform art. 29 alin. (6) și (7) din Codul Audiovizualului”;
- Decizia CCA nr. 118 din 11.07.2013, prin care a fost modificat articolul 2 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007, cu privire la ponderea muzicii autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova”;
- Decizia CCA nr. 174 din 15.11.2013, cu privire la retransmisia serviciilor de programe TVR pe teritoriul Republicii Moldova.

Pentru dezvoltarea unui dialog constructiv și pentru o comunicare directă cu radiodifuzorii locali și distribuitorii de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, CCA a organizat, în perioada 12-19 iunie 2013, la Bălți, Chișinău și Comrat, trei sesiuni ale seminarelor zonale teritoriale cu genericul „Respectarea prevederilor Codului Audiovizualului și deciziilor normative ale CCA. Perspective de dezvoltare a domeniului audiovizual”. Aceste seminare au avut drept scop discutarea problemelor cu care se confruntă actorii de pe piața audiovizuală și identificarea soluțiilor. Totodată, în cadrul seminarelor a fost invitat un expert de la ÎS „Radiocomunicații” pentru a oferi informația necesară cu privire la tranziția la televiziunea digitală terestră.

Odată cu intervenirea vacanței a șase funcții de membru al Consiliului de Observatori al IPNA Compania “Teleradio-Moldova”, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în conformitate cu legislația în vigoare, a organizat un concurs pentru suplinirea funcțiilor vacante. Astfel, prin Decizia nr. 204 din 13 decembrie 2013, au fost selectate și propuse Parlamentului spre aprobare 12 candidaturi: Ion Bunduchi, Vitalie Țapeș, Vasile Chirilescu, Tudor Osoianu, Nicolae Spătaru, Petru Macovei, Stela Nistor, Lilian Boboc, Alexandru Leanca, Ludmila Vasilache, Lilia Gurez și Andrei Luchianciuc.

Acționând în interesul publicului în vederea sensibilizării acestuia asupra problemelor sociale importante și în scopul asigurării protecției consumatorilor, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în parteneriat cu mai multe organizații guvernamentale și ONG-uri, a promovat o serie de campanii media, printre care: „Promovarea modului sănătos de viață”, „Promovarea unui internet mai sigur pentru copiii din Republica Moldova”, „Campania de sensibilizare a participanților la traficul rutier”, „Necesitatea instituirii tutelei asupra copiilor separați de părinți” ș.a.

De asemenea, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a demarat procesul de coordonare și dezvoltare a politicilor privind asigurarea recepționării serviciilor de programe de către cetățenii Republicii Moldova aflați în țările în care se atestă un număr sporit al membrilor diasporei (Italia, Franța, Grecia, Cipru, Spania, Portugalia, Turcia, Rusia, Ucraina, Germania, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii și Canada). În acest scop au fost stabilite relații bilaterale și cu autoritățile din domeniul audiovizualului din statele-gazdă în vederea asigurării accesului diasporei moldovenești la informații de interes public și la produsele audiovizuale autohtone difuzate în spațiul internațional.

La 5 noiembrie 2013 a fost semnat un Memorandum de cooperare în domeniul audiovizualului între Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova și Autoritatea de Radio și Televiziune din Cipru. Acordul va încuraja relațiile de cooperare între Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova și Autoritatea de Radio și Televiziune din Republica Cipru, va contribui la schimbul reciproc de informații și bune practici dintre autoritățile de reglementare și va realiza activități comune pentru a spori calitatea serviciilor audiovizuale și racordarea acestora la standardele europene.

Respectând Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 15 octombrie 2013, pentru a pune în aplicare pct. 8.1, 8.2, 9 și 10 ale Acordului de soluționare amiabilă a cauzei Societatea Română de Televiziune (SRTv) împotriva Republicii

Moldova (nr. 36398/08), Consiliul Coordonator al Audiovizualului, prin Decizia nr. 174 din 15 noiembrie 2013, a dispus ca, începînd cu 1 decembrie 2013, distribuitorii de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova să includă cu titlu gratuit în oferta serviciilor de programe retransmise postul de televiziune TVR. Totodată, CCA a decis alocarea pentru postul de televiziune TVR a unui slot din multiplexorul experimental pentru transmisia digitală terestră, amplasat în Chișinău.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a organizat și a participat la întreprinderi cu membrii delegațiilor: Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR); Secretariatului Consiliului Europei; Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (CNPDC); Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău; coraportorii Comisiei de monitorizare a obligațiilor și angajamentelor asumate de statele membre ale Consiliului Europei și Centrului pentru Jurnalism Independent.

Pe parcursul anului 2013, CCA a colaborat cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Centrul Național pentru Frecvențe Radio, Î.S. „Radiocomunicații”, Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Comisia Națională pentru Integrare Europeană, Uniunea Europeană și Consiliul Europei (Programul de Susținere a Democrației în Republica Moldova), OSCE, Platforma Europeană a Autorităților Regulatorii (EPRA), REFRAM (Rețeaua Autorităților Francofone de Reglementare Media), Rețeaua Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului din bazinul Mării Mediteraneene (MNRA), Agenția pentru Protecția Concurenței, Agenția de Stat pentru Drepturile de Autor și Conexe și societatea civilă.

IV. DINAMICA DEZVOLTĂRII PIEȚEI AUDIOVIZUALE

În Republica Moldova, activitatea în domeniul comunicației audiovizuale este reglementată de Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutul Consiliului Coordonator al Audiovizualului și Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie (aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 433-XVI din 28.12.2006). De asemenea, prevederi de reglementare sînt cuprinse și în alte acte legislative, precum Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră, adoptată la Strasbourg, la 5.V.1989 (ratificată prin Legea „Pentru ratificarea Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră” nr. 1555 din 19.12.2002), Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451 din 30.07.2001, Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013 etc.

În calitate sa de garant al interesului public și de unică autoritate de reglementare în domeniul audiovizualului, CCA pe parcursul anului 2013 și-a axat activitatea pe următoarele:

- **Organizarea unor consultări menite să armonizeze cooperarea între CCA și radiodifuzori** – în vederea realizării obiectivelor pentru anul 2013, pe componenta comunicare cu publicul și cooperare, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a organizat, în perioada 12-19 iulie 2013, pentru radiodifuzorii și distribuitorii de servicii din zonele de centru, nord și sud ale Republicii Moldova, întruniri cu tema „Respectarea prevederilor Codului Audiovizualului și ale deciziilor normative ale CCA. Perspective de dezvoltare a domeniului audiovizual”. În cadrul seminarelor au fost discutate subiecte privind evaluarea activității radiodifuzorilor în condițiile ultimelor modificări ale Codului audiovizualului și aprobării unor decizii normative ale CCA, tranziția de la televiziunea analogică la cea digitală, modificarea Regulamentului privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, perspectivele de dezvoltare a domeniului audiovizualului din Republica Moldova ș.a.

- **Încurajarea radiodifuzorilor locali existenți în sporirea producerii programelor de interes local** – în vederea realizării acțiunilor planificate în *Strategia de acoperire a teritoriului național cu servicii de programe (2011-2015)*, dar și luînd în considerare opiniile și propunerile venite din partea radiodifuzorilor în cadrul celor trei sesiuni ale seminarelor zonale teritoriale organizate de CCA în perioada 12-19.07.2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a anunțat, prin Decizia nr. 136 din 12 septembrie 2013, un concurs al proiectelor de emisiuni care abordează subiecte și probleme de interes public. Ca rezultat, 18 proiecte au fost susținute financiar din sursele Fondului de susținere a radiodifuzorilor. Prin organizarea acestui concurs, CCA urmărește promovarea creării produsului autohton și să ofere

o șansă reală radiodifuzorilor locali de a participa ulterior la Concursul Național de Televiziune și Radio preconizat pentru anul 2014.

• ***Protejarea patrimoniului lingvistic și cultural-național prin oferirea producției audiovizuale autohtone*** – în scopul susținerii radiodifuzorilor locali aflați sub jurisdicția Republicii Moldova în implementarea dispozițiilor legale și normative de difuzare a cel puțin 30% de programe autohtone, întru executarea Obiectivului 9 „Protejarea patrimoniului lingvistic și cultural-național” din „Strategia de acoperire a teritoriului național cu servicii de programe audiovizuale pentru anii 2011-2015”, ca urmare a examinării solicitărilor postului de televiziune „ELITA” și al regizorului Victor Bucătaru, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, prin Decizia CCA nr. 135 din 26 iulie 2013, a alocat (în conformitate cu procedura stabilită) resursele financiare necesare din Fondul de susținere a radiodifuzorilor în vederea achiziționării drepturilor de difuzare multiplă a documentarului „Masacrul inocenților sau cronica unui război uitat”, în regia Maestrului în Arte Victor BUCĂȚARU. Astfel, posturile de televiziune „TV-Găgăuzia”, „TV Bălți”, „Elita”, „TV – 6 Bălți”, „TV BIZIM DALGAMIZ”, „Drochia”, „CANAL-X”, „Albasat”, „TV-Prim”, „FLOR – TV”, „Studio-L”, „Aiîn – Acîc”, „Impuls TV”, „Bas TV”, „Media TV”, „NTS”, „Eni Ai”, „Bizim Aidinic”, „TV Euronova”, „Triumf TV”, „SOR-TV”, „ART-TV”, „VTV-Ungheni”, „Pрут” și „TV CĂLĂRAȘI” au difuzat documentarul „Masacrul inocenților sau cronica unui război uitat”: la 27 august 2013; ulterior la 2 martie 2014, iar a treia difuzare va avea loc la alegere, în perioada 26 iulie 2013 – 25 iulie 2014, în intervalul orar 22:00-06:00, cu sigla 15.

• ***Elaborarea unei baze de date electronice și arhivarea informațiilor despre instituțiile audiovizuale autohtone*** – pentru realizarea acestui obiectiv, în 2012 a fost selectată întreprinderea de profil „AV Macrocom” SRL. Au avut loc mai multe întrevederi de lucru cu proiectanții întreprinderii nominalizate în vederea stabilirii structurii și parametrilor bazei de date, astfel ca aceasta să corespundă întocmai cerințelor înaintate. La formarea structurii au contribuit cu propuneri și sugestii colaboratorii subdiviziunilor principale ale CCA. În prima jumătate a anului de referință au fost finalizate lucrările de programare, iar în luna august au demarat lucrările de completare. În octombrie 2013 au fost completate datele titularilor activi, după care are loc completarea datelor titularilor din arhivă. Sistemele de baze de date electronice oferă avantaje considerabile, ceea ce explică extinsa utilizare a acestora. Cîteva dintre avantajele oferite sînt: controlul centralizat al datelor; timpul redus de căutare și actualizare a informațiilor; volumul ocupat de sistemele de baze de date este mult mai mic etc. Prin urmare, pregătirea notelor informative, analizelor ce țin de activitatea titularilor de licențe de emisie și autorizațiilor de retransmisie va fi efectuată mult mai eficient și mai rapid. Totodată, acest lucru va permite asigurarea transparenței în procesul decizional al instituției.

4.1. Activitatea de licențiere

În 2013, CCA a desfășurat 2 concursuri pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibile și disponibilizate. La concurs au fost anunțate frecvențele radio și canalele TV ale unor instituții audiovizuale care, din diverse motive, au rămas nevalorificate, frecvențele radio și canalele TV neciștigate după ultimul concurs, precum și cele venite prin aviz de la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

La concursul anunțat de CCA prin Decizia nr. 189 din 28 decembrie 2012, al cărui bilanț a avut loc la 04 martie 2013 (Decizia CCA nr. 27), s-au înscris 7 solicitanți, dintre care 6 – pentru extinderea ariei de emisie și 1 – pentru crearea unei noi instituții audiovizuale. Au fost solicitate 6 frecvențe radio și 4 canale TV.

La concursul anunțat de CCA prin Decizia nr. 126 din 26 iulie 2013, al cărui bilanț a avut loc la 26 septembrie 2013 (Decizia CCA nr. 160), s-au înscris 6 solicitanți, dintre care 5 – pentru extinderea ariei de emisie și 1 – pentru crearea unei noi instituții audiovizuale. Au fost solicitate 4 frecvențe radio și 1 canal TV. Ca rezultat, 2 licențe de emisie au fost modificate prin extinderea ariei de emisie.

Radiodifuzorii care și-au extins aria de emisie:

• Prin Decizia CCA nr. 27 din 04 martie 2013, ca urmare a bilanțului concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV anunțat prin Decizia CCA nr. 189 din 28 decembrie 2012, și-au extins aria de emisie următoarele întreprinderi:

1. „Noroc Media” S.R.L., fondatoarea postului de radio „Noroc”, a fost desemnată învingătoare pentru 2 frecvențe: 106,0 MHz – Ungheni și 102,9 MHz – Anenii Noi.
2. „Știri Media TV” S.R.L., fondatoarea postului de radio „Publika FM”, a fost desemnată învingătoare pentru 2 frecvențe: 92,1 MHz – Leova și 97,4 MHz – Hîncești.
3. CPSES ”Sănătatea” O.N.G., fondatoarea postului de radio „Jurnal FM”, a fost desemnată învingătoare pentru frecvența 91,2 MHz – Rezina.
4. „Radio Plai” S.R.L., fondatoarea postului de radio „Radio Plai”, a fost desemnată învingătoare pentru frecvența 102,9 MHz – Mîndreștii Noi.
5. „Știri Media TV” S.R.L., fondatoarea postului „Publika TV”, a fost desemnată învingătoare pentru canalele TV: TV 47 – Leova, TV 34 – Comrat, TV 25 – Căușeni și TV 49 – Sorooca.

• Prin Decizia CCA nr. 160 din 26 septembrie 2013, ca urmare a bilanțului concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV anunțat prin Decizia CCA nr. 126 din 26 iulie 2013, și-au extins aria de emisie întreprinderile:

1. „Noroc Media” S.R.L., fondatoarea postului de radio „Noroc”, a fost desemnată învingătoare pentru frecvența 87,90 MHz – Edineț.

2. „Știri Media TV” S.R.L., fondatoarea postului de radio „Publika FM”, a fost desemnată învingătoare pentru frecvențele: 91,50 MHz – Cahul și 94,90 MHz- Briceni.

4.1.2. Licențe de emisie eliberate fără concurs

În urma solicitărilor parvenite din partea radiodifuzorilor, CCA a eliberat 13 licențe de emisie următoarelor societăți comerciale:

1. „Urania FM” S.R.L. a cesionat „Noi Media de Sud” S.R.L. licența de emisie pentru postul de radio “Albena”, frecvențele: 97,5 MHz – Taraclia, P.A.R. max. = 27,0 dBW și 95,9 MHz – Comrat, P.A.R. max. = 20,0 dBW.
2. „SHOW-STIL” S.R.L. pentru studioul de televiziune „Stil TV”, al cărui serviciu de programe urmează a fi difuzat prin rețelele distribuitorilor de servicii din raionul Dondușeni.
3. „Muzical TV” S.R.L. a cesionat „Știri Media TV” S.R.L. licența de emisie pentru postul de radio “Muz FM”, frecvențele: 94,70 MHz – Varnița, P.A.R. max. = 30,0 dBW; 107,5 MHz – Baurci, P.A.R. max. = 35,0 dBW; 90,50 MHz – Bălți, P.A.R. max. = 33,0 dBW; 92,60 MHz – Cahul, P.A.R. max. = 33,0 dBW; 88,00 MHz – Chișinău, P.A.R. max. = 30,0 dBW; 92,30 MHz – Ungheni, P.A.R. max. = 31,0 dBW; 89,50 MHz – Edineț, P.A.R. max. = 36,0 dBW; 90,30 MHz – Rezina, P.A.R. max. = 22,6 dBW; 67,58 MHz – Strășeni, P.A.R. max. = 42,3 dBW.
4. „Muzical TV” S.R.L. a cesionat „Știri Media TV” S.R.L. licența de emisie pentru postul de televiziune „Muz TV”, canalul 53 – Chișinău, P.A.R. max. = 30,0 dBW.
5. Î.C.S. „Telefe M Internațional” S.R.L. a cesionat „Prime TV” S.R.L. licența de emisie pentru postul de radio „Maestro FM”, frecvențele: 97,70 MHz – Chișinău, P.A.R. max. = 23,0 dBW; 104,7 MHz – Cahul, P.A.R. max. = 23,0 dBW și 91,00 MHz – Bălți, P.A.R. max. = 35,0 dBW.
6. Î.C.S. „Telefe M Internațional” S.R.L. a cesionat „Prime TV” S.R.L. licența de emisie pentru postul TV „2 Plus”, Rețeaua de stat TV nr. 2.
7. S.C. „TIVIRAIN” S.R.L. pentru studioul de televiziune „TV Rain”, al cărui serviciu de programe urmează a fi difuzat prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.
8. „A.VIDEO-CONTENT” S.R.L. pentru studioul de televiziune prin satelit „A Film”.
9. „MEDIAMAX TV” S.R.L. pentru studioul de televiziune „SPORT-MOLDOVA”, al cărui serviciu de programe urmează a fi retransmis prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.
10. Organizația Obștească de Informare din or. Sîngera a cesionat „Tehnologii BC Outsourcing” S.R.L. licența de emisie pentru postul de radio „Discovery FM”, frecvența: 96,2 MHz – Chișinău, P.A.R. max. = 21,0 dBW.
11. „SG MEDIA M1” S.R.L. pentru studioul de televiziune „Moldavian Business Chanel” (MBC), al cărui serviciu de programe urmează a fi retransmis prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.

12. „STATIS TV” S.R.L. pentru studioul de televiziune “Zona M”, al cărui serviciu de programe urmează a fi retransmis prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.
13. „RADIO POLI DISC” S.R.L., pentru postul de radio „RADIO POLI DISC-РУССКОЕ РАДИО”, prelungirea de drept a licenței de emisie.

4.1.3. Licențe eliberate ca rezultat al reperfectării:

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a eliberat, ca urmare a adresărilor solicitanților, 9 licențe de emisie întreprinderilor:

Prin schimbarea adresei juridice:

1. „Vînzări Inteligente” S.R.L. pentru postul de televiziune “Fishing & Hunting Premium Channel”.
2. „Telesistem TV” S.R.L. pentru postul de televiziune „Accent TV”.
3. „Siremin” S.R.L. pentru postul de televiziune „Busuioc TV”.
4. ÎM „Sun Communications” S.R.L. pentru postul de televiziune „Info Channel”.
5. „A.VIDEO-CONTENT” S.R.L. pentru postul de televiziune prin satelit „A Film”.

Prin modificarea datei de expirare a licenței:

1. Î.C.S. „ProDigital” S.R.L. pentru postul „Pro TV Chișinău”.
2. „Media Internațional” S.R.L. pentru postul „Super TV”.

Alte tipuri de reperfectări:

1. „Teleproiect” S.R.L. pentru postul „Ren Moldova”, ca urmare a includerii dreptului de difuzare a serviciului de programe și prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară;
2. „CPSES ”Sănătatea” O.N.G. pentru postul de radio “Jurnal FM”, ca urmare a modificării codului fiscal.

4.1.4. Licențe declarate nevalabile ca urmare a reperfectării:

Prin schimbarea adresei juridice:

- Prin Decizia CCA nr. 10 din 31 ianuarie 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 073682 din 06.11.09, eliberată întreprinderii „Vînzări Inteligente” S.R.L. pentru postul de televiziune “Fishing & Hunting Premium Channel”.

- Prin Decizia CCA nr. 72 din 02 mai 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 073688 din 23.12.2009, eliberată „Telesistem TV” S.R.L. pentru postul de televiziune „Accent TV”.
- Prin Decizia CCA nr. 167 din 24 octombrie 2013 au fost declarate nevalabile licențele de emisie: Seria AA nr. 073642 din 29.12.2008, eliberată întreprinderii „Siremin” S.R.L. pentru postul de televiziune „Busuioc TV” și Seria AA nr. 073650 din 15.04.2009, eliberată Î.M. „Sun Communications” S.R.L. pentru postul de televiziune „Info Channel”.
- Prin Decizia CCA nr.178 din 15 noiembrie 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 082908 din 13.06.2013, eliberată „A.VIDEO-CONTENT” S.R.L pentru postul de televiziune prin satelit „A Film”.

Prin modificarea datei de expirare a licenței:

- Prin Decizia CCA nr. 109 din 28 iunie 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, eliberată Î.C.S. „ProDigital” S.R.L. pentru postul „Pro TV Chișinău”.
- Prin Decizia CCA nr. 140 din 12 septembrie 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 082529 din 13.10.2009, eliberată „Media Internațional” S.R.L. pentru postul „Super TV”.

Alte tipuri de reperfectări:

- Prin Decizia CCA nr. 167 din 24 octombrie 2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 082894 din 07.12.2012, eliberată întreprinderii „Teleproiect” S.R.L. pentru postul „Ren Moldova”, ca urmare a includerii dreptului de difuzare a serviciului de programe și prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.
- Prin Decizia CCA nr. 211 din 20.12.2013 a fost declarată nevalabilă licența de emisie Seria AA nr. 082516 din 18.12.07, eliberată CPSES ”Sănătatea” O.N.G. pentru postul de radio „Jurnal FM”, ca urmare a modificării codului fiscal.

Ca urmare a cesiunii au fost declarate nevalabile 7 licențe de emisie:

1. Seria A MMII nr. 014601 din 22.02.2007, eliberată întreprinderii „Urania FM” S.R.L. pentru postul de radio „Albena”.
2. Seria AA nr. 082897 din 18.12.2007, eliberată întreprinderii „Muzical-TV” S.R.L. pentru postul de radio „Prime FM”.

3. Seria AA nr. 082526 din 07.02.2011, eliberată întreprinderii „Muzical-TV” S.R.L. pentru postul de televiziune „Muz TV”.
4. Seria AA nr. 082884 din 06.05.2010, eliberată Î.C.S. „Telefe M Internațional” S.R.L. pentru postul de radio „Maestro FM”.
5. Seria AA nr. 082883 din 25.09.2007, eliberată Î.C.S. „Telefe M Internațional” S.R.L. pentru postul de televiziune „2 Plus”.
6. Seria A MMII nr. 014607 din 25.09.2007, eliberată Organizației Obștești de Informare din or. Sîngera pentru postul de radio „Discovery FM”.
7. Seria AA nr. 082541 din 25.09.07, eliberată întreprinderii „PRIMAPRO” S.R.L. pentru postul de radio “Europa plus Moldova”.

4.1.5. Reperfectarea condițiilor la licențele de emisie:

Ca urmare a solicitărilor venite din partea radiodifuzorilor, CCA a reperfectat condițiile următoarelor licențe de emisie:

1. Seria AA nr. 073725 din 24.09.10, eliberată întreprinderii „Radio Plai” S.R.L. pentru postul de radio „Radio Plai”, prin majorarea puterii de emisie a stației de radiodifuziune Cărpineni, frecvența 104,1 MHz, precum urmează: Localitatea – Cărpineni (r-nul Hîncești), coordonate geografice – 46° N 45' 13"; 28° E 21' 08"; frecvența 104,1 MHz, P.A.R. maximă – 26,0 dBW; polarizarea – verticală, înălțimea efectivă maximă a antenei – 132 m; clasa de emisie – 300KF8EHF.

2. Seria A MMII nr. 014601 din 22.02.2007, eliberată întreprinderii „URANIA FM” S.R.L. pentru postul de radio „Albena”, prin înlocuirea coordonatelor frecvenței 95,9 MHz – Baurci cu cele ale frecvenței 95,9 MHz – Comrat, cu următorii parametri tehnici: Localitatea – Comrat (UTAG), coordonate geografice – 46° N 17' 32"; 028° E 40' 31"; frecvența – 95,9 MHz; P.A.R. maximă – 20,0 dBW; polarizarea – orizontală; înălțimea efectivă maximă a antenei – 100 m; clasa de emisie – 300KF8EHF.

3. Seria AA nr. 082884 din 06.05.2010, eliberată Î.C.S. „Telefe M Internațional” S.R.L. pentru postul de radio „Maestro FM”, ca urmare a cesiunii frecvențelor: 98,00 MHz – Comrat, 95,80 MHz – Dondușeni, 105,3 MHz – Ungheni, 88,70 MHz – Edineț, 93,40 MHz – Fălești, 88,40 MHz – Căușeni, 90,60 MHz – Cimișlia, 94,40 MHz – Telenеști.

4. Seria AA nr. 082866 din 26.01.2010, eliberată „Știri Media TV” S.R.L. pentru postul de radio „Publika FM”, prin includerea frecvențelor: 98,00 MHz – Comrat, 95,80 MHz – Dondușeni, 105,3 MHz – Ungheni, 88,70 MHz – Edineț, 93,40 MHz – Fălești, 88,40 MHz – Căușeni, 90,60 MHz – Cimișlia, 94,40 MHz – Telenеști.

5. Seria AA nr. 073710 din 03.07.09, eliberată Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus” S.R.L. pentru postul „Jurnal TV”, prin modificarea parametrilor de recepție prin satelit, precum urmează: Satelitul Astra-4A, poziționat la 5 grade East, Frecvența recepție 12694.25MHz, Polarizare verticală, Standard DVB-S, Modulație QPSK, Codurile corectoare de erori (FEC) – 5/6, Standard de encodare video și audio MPEG-2, Rata de simbol (S.R) 3333 ksymb/s.

6. Seria AA nr. 082546 din 13.10.09, eliberată întreprinderii „Noroc Media” S.R.L. pentru postul de radio „Noroc”, modificarea parametrilor tehnici ai frecvenței 102,9 MHz – Anenii Noi, P.A.R. max. = 12,6 dBW.

7. Seria AA nr. 082546 din 13.10.09, eliberată întreprinderii „Noroc Media” S.R.L. pentru postul de radio „Noroc”, prin includerea frecvenței 87,9 MHz – Edineț, P.A.R. max. = 35, 0 dBW.

8. Seria AA nr. 082876 din 26.01.2010, eliberată „Știri Media TV” S.R.L. pentru postul de radio „Publika FM”, prin includerea frecvențelor 91,50 MHz – Cahul, P.A.R. max. = 22,0 dBW și 94,9 MHz – Briceni, P.A.R. max. = 20, 0 dBW.

9. Seria AA nr. 082910 din 28.06.2013, eliberată postului de televiziune prin rețelele distribuitorilor de servicii „SPORT-MOLDOVA”, prin schimbarea denumirii postului de televiziune în „MOLDOVA-SPORT”.

10. Seria AA nr. 082559 din 13.10.2009, eliberată Asociației Obștești „Info Mingir” pentru postul de radio „Radio Hîncești Regional”, prin majorarea puterii de emisie a stației de radiodifuziune Hîncești, frecvența 91,60 MHz, P.A.R. max. = 27,0 dBW.

11. Seria AA nr. 082559 din 13.10.2009, eliberată Asociației Obștești „Info Mingir” pentru postul de radio „Radio Hîncești Regional”, prin includerea frecvențelor ca urmare a cesiunii: 91,60 MHz – Bălți, P.A.R. max. = 33,0 dBW; 90,4 MHz – Vadul lui Vodă, P.A.R. max. = 20,0 dBW; 87,80 MHz – Căușeni, P.A.R. max. = 21,0 dBW; prin excluderea frecvențelor: 90,4 MHz – Vadul lui Vodă, P.A.R. max. = 20,0 dBW; 87,80 MHz – Căușeni, P.A.R. max. = 21,0 dBW; prin schimbarea denumirii postului în „Radio Național FM”.

4.1.6. Retragera licențelor de emisie

Pe parcursul perioadei de referință, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a retras 3 licențe de emisie din inițiativa titularilor:

1. Licența de emisie seria AMMII nr. 014589 din 22.01.07, eliberată IPNA Compania „Teleradio-Moldova” pentru postul de televiziune cu emisie prin satelit „TVM Internațional” (Decizia CCA nr. 12 din 15 februarie 2013).
2. Licența de emisie seria AA nr. 082555 din 01.09.2011, eliberată „Interval-TV” S.R.L. pentru studioul TV prin sistemul MMDS „Interval TV” din or. Edineț (Decizia CCA nr. 51 din 04 aprilie 2013).
3. Licența de emisie seria AA nr. 082870 din 04.05.2012, eliberată întreprinderii „Valigon-Impex” S.R.L. pentru studioul TV prin eter „TV CĂLĂRAȘI” (Decizia CCA nr. 71 din 02 mai 2013).

4.1.7. Aprobarea concepțiilor generale ale serviciilor de programe:

Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în anul 2013, a aprobat 9 concepții generale ale serviciilor de programe pentru următoarele instituții media:

1. Prin Decizia CCA nr. 6 din 25 ianuarie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul TV „BIZIM AIDINIC”.

2. Prin Decizia CCA nr. 34 din 25 martie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „Jurnal TV”.
3. Prin Decizia CCA nr. 86 din 30 mai 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „TV Rain”, al cărui serviciu de programe urmează a fi difuzat prin rețelele de cablu din țară.
4. Prin Decizia CCA nr. 99 din 13 iunie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune prin satelit „A Film”.
5. Prin Decizia CCA nr. 106 din 28 iunie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „Sport - Moldova”, al cărui serviciu de programe urmează a fi retransmis prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară.
6. Prin Decizia CCA nr. 141 din 12 septembrie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „Jurnal TV”.
7. Prin Decizia CCA nr. 179 din 15 noiembrie 2013 au fost aprobate concepțiile generale ale serviciilor de programe pentru postul de televiziune „PRO TV Chișinău” și pentru postul de radio „Autoradio/ Avtoradio”.
8. Prin Decizia CCA nr. 213 din 20 decembrie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „Moldavian Business Channel” (MBC).
9. Prin Decizia CCA nr. 222 din 26 decembrie 2013 a fost aprobată Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „Zona M”.

4.2. Activitatea de autorizare a distribuitorilor de servicii de programe

4.2.1. Autorizații de retransmisie eliberate

Obiectivul 9, lit. f) din Strategia și obiectivele asumate pentru anul 2013 stipulează faptul că la crearea ofertelor de programe pentru retransmisie, distribuitorii de servicii vor acorda prioritate serviciilor de programe realizate în limba de stat.

Luând în considerare prevederile menționate și deciziile normative ale CCA, la examinarea ofertelor prezentate de către distribuitorii de servicii se acordă o atenție susținută structurii serviciilor de programe, astfel încât acestea să cuprindă:

- Canalele TV autohtone, a căror recepționare este posibilă din punct de vedere tehnic;
- Servicii de programe ale studiourilor de televiziune locale;
- Prezența în ofertă a cel puțin un canal TV pentru copii în limba română;
- Prezența în ofertă a cel puțin un canal TV cu tematica sportivă.

Pe parcursul anului 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a eliberat 9 autorizații de retransmisie **pentru 7 studiouri TV cu emisie prin cablu pentru următorul termen de activitate:**

- „ALBASAT” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „ALBASAT” din or. Nisporeni, satele Vărzărești și Șendreni, r-nul Nisporeni;
- „TV HOLERCANI” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „TV HOLERCANI” din s. Holercani, r-nul Dubăsari;
- „ELECHSERVICE-GRUP” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „BETA” din or. Rîșcani, Fălești, Sîngerei și s. Ciobalaccia, r-nul Cantemir;
- „OLDIMA” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „NTV” din mun. Chișinău, pentru următorul termen de activitate;
- Î.M. „Orange Moldova” S.A. pentru studioul TV prin sistemul GSM „Orange Moldova”, pentru următorul termen de activitate;
- „Grîrîmar-TV” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „SC-TV” din s. Scorțeni, r-nul Telenești, pentru următorul termen de activitate;
- „URScom-TV” S.R.L. pentru studioul „STV” din orașele Soroca, Șoldănești și s. Rublenița din r-nul Soroca, pentru următorul termen de activitate.

Ș i pentru 2 studiouri nou înființate:

- „TERINIS-PLUS” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „BUBUIECI TV” din com. Bubuieci, mun. Chișinău;
- „TV-BOX” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu (IPTV-Televiziune prin rețele IP) „TV-BOX” din mun. Chișinău, Bălți și or. Ungheni.

4.2.2. Autorizații de retransmisie reperfectate

În urma solicitărilor recepționate de la radiodifuzori, CCA a reperfectat 13 autorizații de retransmisie societăților comerciale:

1. „SEBIS SAT” S.R.L. pentru studioul TV prin cablu „SEBIS SAT” din s. Cruglic, Mașcăuți, Izbiște, Slobozia Dușca, r-nul Criuleni, ca urmare a reperfectării prin schimbarea adresei juridice.
2. „ALBASAT” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „ALBASAT” din or. Nisporeni, satele Vărzărești și Șendreni, r-nul Nisporeni, pentru următorul termen de activitate.
3. „TV HOLERCANI” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „TV HOLERCANI” din s. Holercani, r-nul Dubăsari, pentru următorul termen de activitate.
4. „TERINIS-PLUS” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „BUBUIECI TV” din com. Bubuieci, mun. Chișinău.
5. „TV-BOX” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu (IPTV-Televiziune prin rețele IP) „TV-BOX” din mun. Chișinău, Bălți și Comrat,

or. Ungheni, Strășeni, Edineț, Sîngerei, Hîncești, Florești, Fălești și Soroca. Ulterior, prin Decizia CCA nr. 119 din 11.07.2013, la solicitarea titularului au fost excluse localitățile: Comrat, Strășeni, Edineț, Sîngerei, Hîncești, Florești, Fălești și Soroca.

6. „ELECHSERVICE-GRUP” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „BETA” din or. Rîșcani, Fălești, Sîngerei și s. Ciobalaccia, r-nul Cantemir, pentru următorul termen de activitate.
7. „OLDIMA” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „NTV” din mun. Chișinău, pentru următorul termen de activitate.
8. Î.M. „Orange Moldova” S.A. pentru studioul TV prin sistemul GSM „Orange Moldova”, pentru următorul termen de activitate.
9. „Gririmar-TV” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „SC-TV” din s. Scorțeni, r-nul Telenești, pentru următorul termen de activitate.
10. „Vartera-Plus” S.R.L. pentru studioul TV cu emisie prin cablu „Glob TV” din or. Cantemir, ca urmare a reperfectării prin schimbarea adresei juridice.
11. Î.M. „SUN COMMUNICATIONS” S.R.L., pentru studioul TV prin cablu „SUN TV”, ca urmare a reperfectării prin schimbarea adresei juridice.
12. Î.M. „SUN COMMUNICATIONS” S.R.L., pentru studioul TV prin rețeaua de telefonie celulară mobilă, în standardul GSM, „MOBILE TV”, ca urmare a reperfectării prin schimbarea adresei juridice.
13. „URScm-TV” S.R.L. pentru studioul „STV” din orașele Soroca, Șoldănești și s. Rublenița din r-nul Soroca, pentru următorul termen de activitate.

4.2.3. Autorizații de retransmisie retrase

Din inițiativa titularilor și ca urmare a reperfectărilor au fost retrase 13 autorizații de retransmisie:

1. Ca urmare a reperfectării a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000064 din 26.11.2008, eliberată „SEBIS SAT” S.R.L. pentru studioul TV prin cablu „SEBIS SAT” din s. Cruglic, Mașcăuți, Izbîște, Slobozia Dușca rn. Criuleni;
2. La inițiativa întreprinderii „INATER-GRUP” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000074 din 15.04.2009, eliberată pentru studioul TV prin cablu „BUBUIECI TV” din com. Bubuieci, mun. Chișinău;

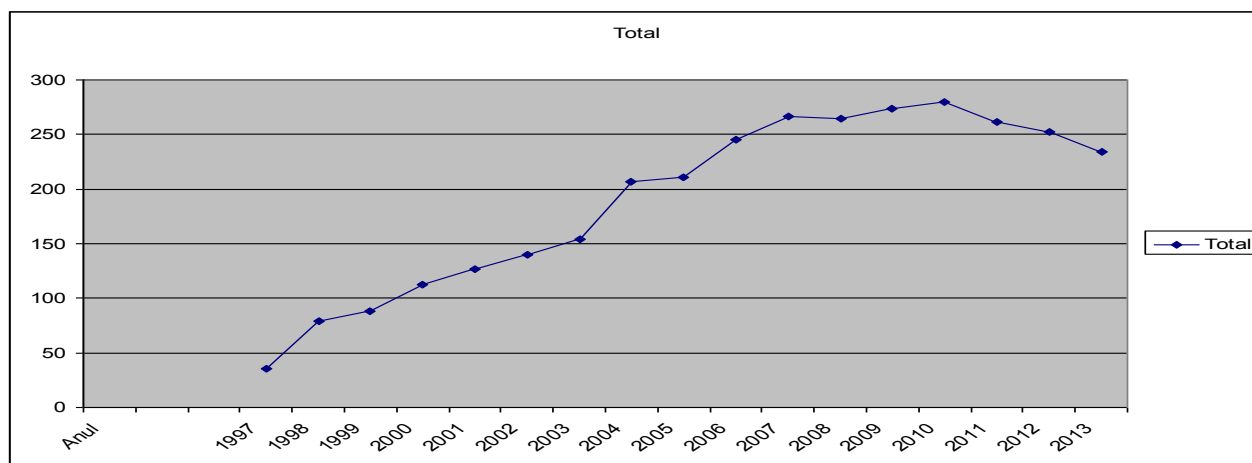
3. La inițiativa întreprinderii „SINIDORNIC” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000093 din 11.02.2010, eliberată pentru studioul TV prin cablu „Popești TV” din s. Popeștii de Jos și Popeștii de Sus, r-nul Drochia;
4. Ca urmare a reperfectării a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr.000088 din 27.11.2009, eliberată „Vartera-Plus” S.R.L. pentru studioul TV prin cablu „Glob TV” din or. Cantemir.
5. Ca urmare a reperfectării a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000079 din 10.06.2009, eliberată Î.M. „SUN COMMUNICATIONS” S.R.L. pentru studioul TV prin rețeaua de telefonie celulară mobilă, în standardul GSM, „MOBILE TV”.
6. Ca urmare a reperfectării a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000049 din 16.06.2008, eliberată Î.M. „SUN COMMUNICATIONS” S.R.L. pentru studioul TV prin cablu „SUN TV”.
7. La inițiativa întreprinderii S.C. „ALTNET-C.C.” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000150 din 09.12.2011, eliberată pentru studioul TV prin cablu „AltNet-TV” din or. Ialoveni.
8. La inițiativa întreprinderii S.C. „INTERVAL-TV” S.R.L. a fost retrasă licența de emisie seria AA nr. 082555 din 01.09.2011, eliberată pentru studioul TV prin sistemul MMDS (în regim digital 2,200-2,292 GHz) „Interval TV” din or. Edineț.
9. La inițiativa întreprinderii „LARITEX-TV” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000132 din 07.02.2011, eliberată pentru studioul TV prin cablu „LARITEX-TV” din mun. Chișinău: sectoarele Centru și Buiucani, or. Durlăști, s. Dumbrava (com. Trușeni).
10. La inițiativa întreprinderii „TSV-COM” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000165 din 30.09.2008, eliberată pentru studioul TV prin cablu „TSV-COM” din mun. Chișinău, sectoarele Buiucani și Centru, or. Durlăști.
11. La inițiativa întreprinderii „REALVIT – TV” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000026 din 11.10.2007, eliberată pentru studioul TV prin cablu „REALVIT – TV” din or. Vadul lui Vodă și s. Coșernița, r-nul Criuleni.
12. La inițiativa întreprinderii „BRAGA-TV” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000155 din 29.03.2012, eliberată pentru studioul „BON TV” din satele Horești și Zîmbreni, r-nul Ialoveni.

13. La inițiativa întreprinderii „MANINIC-TVCOM” S.R.L. a fost retrasă Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000096 din 11.02.2010, eliberată pentru studioul „TV-MAX” din satele Stolniceni, Logănești și Bobeica, r-nul Hîncești.

4.2.4. Autorizații de retransmisie retrase de către CCA

Din lipsă de activitate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, prin Decizia nr. 117 din 11 iulie 2013, în conformitate cu art. 38 lit. e) din Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, a retras Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000108 din 09.06.2010, eliberată întreprinderii S.C. „TELEMAX-TV” S.R.L. pentru studioul TV prin cablu „TELEMAX” din s. Boșcana, r-nul Criuleni.

Figura nr. 1. Dinamica dezvoltării pieței audiovizuale 1997-2013

Cronograma reprezintă grafic variația instituțiilor audiovizuale în timp, situația la fiecare moment de timp fiind reprezentată de un punct, a cărui ordonată este direct proporțională cu valoarea indicatorului în dreptul anului menționat.

4.3. Piața audiovizuală în cifre și diagrame

La 1 ianuarie 2014, în Republica Moldova se atestau 238 de deținători de licențe și autorizații de retransmisie înregistrați, dintre care:

Domeniul televiziunii:

- 34 (35) în domeniul televiziunii prin eter;
- 9 (10) în domeniul televiziunii prin satelit;
- 22 (18) servicii de programe distribuite doar prin rețelele de cablu.

Domeniul radiodifuziunii:

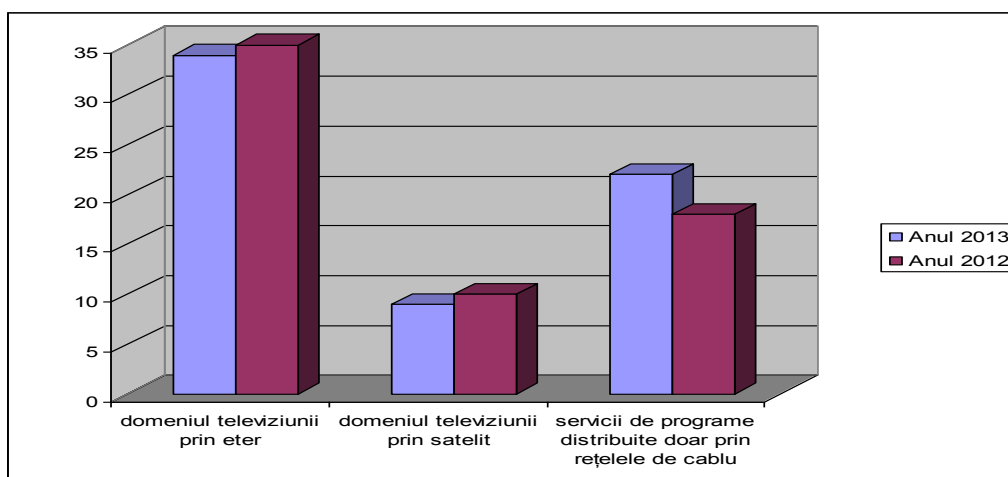
- 56 (58) în domeniul radiodifuziunii prin eter;
- 4 (4) în domeniul radiodifuziunii prin satelit;
- 1 (1) în domeniul radiodifuziunii prin fir.

Domeniul distribuitorilor de servicii:

- 105 (119) în domeniul retransmisiei canalelor TV prin cablu;
- 3 (4) în sistemul MMDS;
- 2 (2) în sistemul de retransmisie prin satelit;
- 2 (2) în sistemul de retransmisie GSM.

În continuare prezentăm o ilustrare grafică a analizei comparative a anilor 2012 și 2013 în ceea ce privește licențierea de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului a domeniilor de activitate. În această ordine de idei identificăm trei domenii importante ce prezintă activitatea de licențiere: **domeniul televiziunii, domeniul radiodifuziunii și domeniul retransmiterii serviciilor de programe de către distribuitorii de servicii.**

Figura nr. 2. Domeniul televiziunii. Deținători de licențe de emisie

Conform diagramei de mai sus, observăm că în anul de referință al prezentului raport, domeniul televiziunii la categoriile televiziune prin eter și televiziune prin satelit atestă o descreștere neînsemnată, televiziunile ale căror servicii de programe urmează a fi difuzate prin rețelele distribuitorilor de servicii sînt în creștere cu 4 unități în raport cu anul 2012.

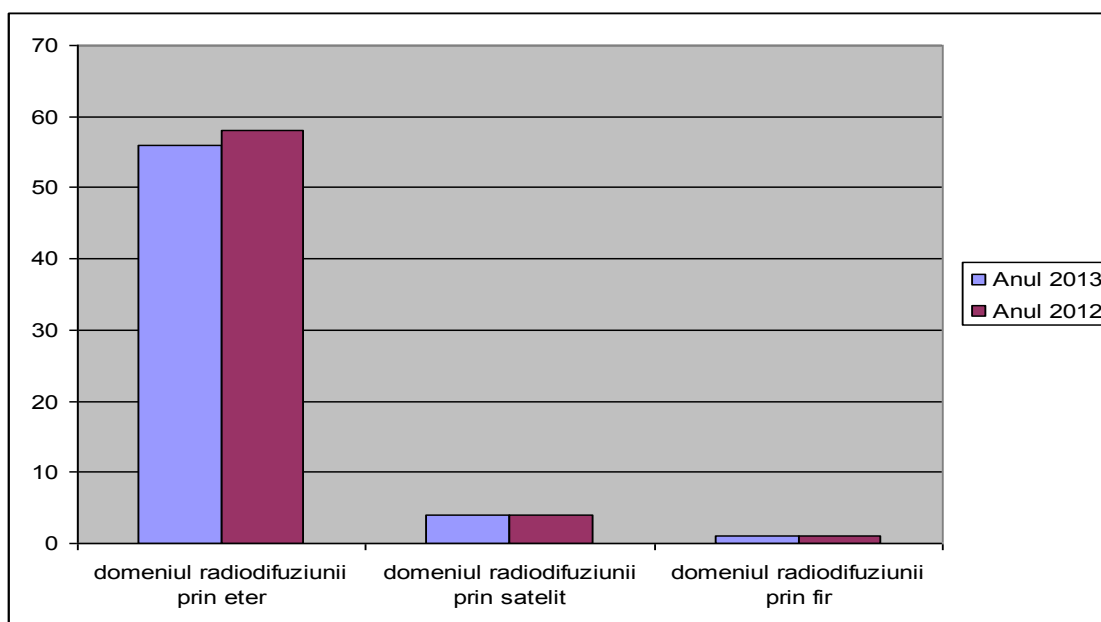
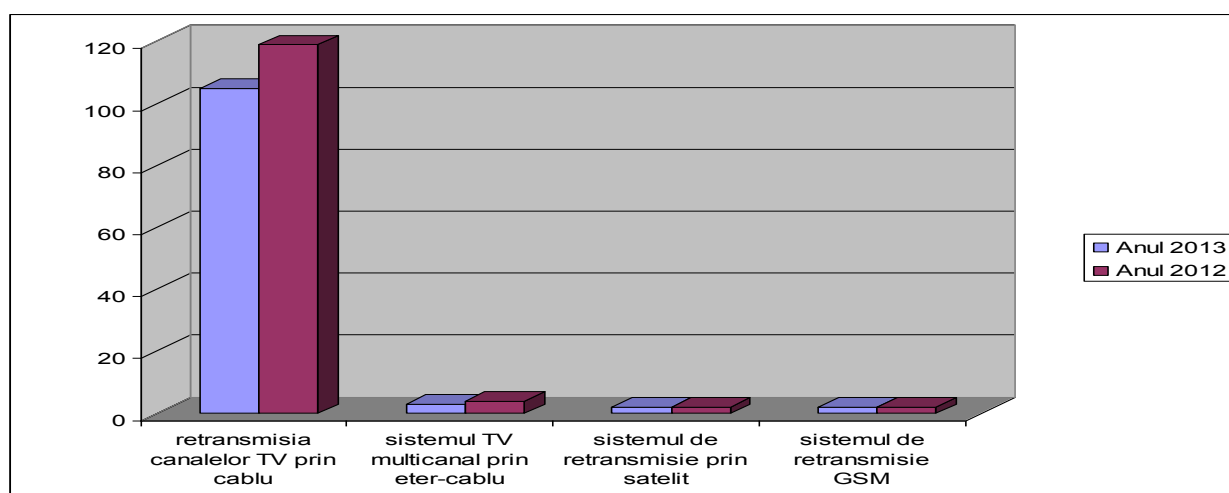
Figura nr.3. Domeniul radiodifuziunii. Deținători de licențe de emisie

Diagrama prezentată atestă că domeniul radiodifuziunii prin eter este în scădere în raport cu anul 2012. Această situație se datorează faptului că unii deținători de licențe au cesionat frecvențele unui alt radiodifuzor existent pe piața media din Republica Moldova. Drept urmare, categoria radiodifuziunea prin eter denotă o micșorare cu 2 unități față de anul trecut.

Figura nr.4. Domeniul distribuitorilor de servicii. Deținători de autorizații de retransmisie

În 2013, numărul distribuitorilor de servicii cu retransmisie a canalelor prin cablu scade cu 14 unități, întrucât activitatea studiourilor care au o arie de acoperire mică nu este rentabilă în comparație cu activitatea studiourilor cu o rețea și o arie de acoperire mai mare. Din același motiv al rentabilității, sistemul multicanal prin eter-cablu a pierdut o unitate.

Astfel, posibilitățile de recepționare a programelor radiofonice televizate devin accesibile datorită implementării noilor tehnologii, unui număr tot mai mare de consumatori.

Radiodifuzor – persoană fizică sau juridică avînd responsabilitatea editorială pentru alcătuirea serviciilor de programe destinate recepționării de către public care asigură difuzarea acestora direct sau prin intermediul unui terț.

Distribuitor de servicii – orice persoană juridică ce pune la dispoziție publicului o ofertă de servicii de programe prin orice mijloc de comunicație electronică, inclusiv prin satelit, cablu sau eter, retransmise pe bază de relații contractuale cu radiodifuzorii ori cu alți distribuitori.

Serviciu de programe – ansamblu al programelor sau emisiunilor de radio și televiziune, furnizate de un radiodifuzor.

GSM (Grup Standard Mobile) – Tip de telefonie celulară digitală folosită în Europa care utilizează multiplexarea cu diviziune de timp ca să transporte multe semnale pe o singură frecvență.

MMDS (Multipoint Microwave Distribution Sistem) – serviciul similar televiziunii prin cablu care utilizează microunde pentru distribuirea semnalelor în loc de cablu. MMDS este mai potrivit pentru a deservi ariile rar populate, decît cablul TV.

IPTV (Internet Protocol TV) – televiziunea care utilizează standard pentru adunarea și adresarea informațiilor în pachete de date pentru a facilita transmisia acestora pe internet.

Radiodifuzorii, în funcție de aria de acoperire, se împart în următoarele trei categorii:

Radiodifuzor local – radiodifuzorul care acoperă cu semnal pînă la 5% din teritoriul țării.

Radiodifuzor regional – radiodifuzorul care acoperă cu semnal pînă la 60% din teritoriul țării.

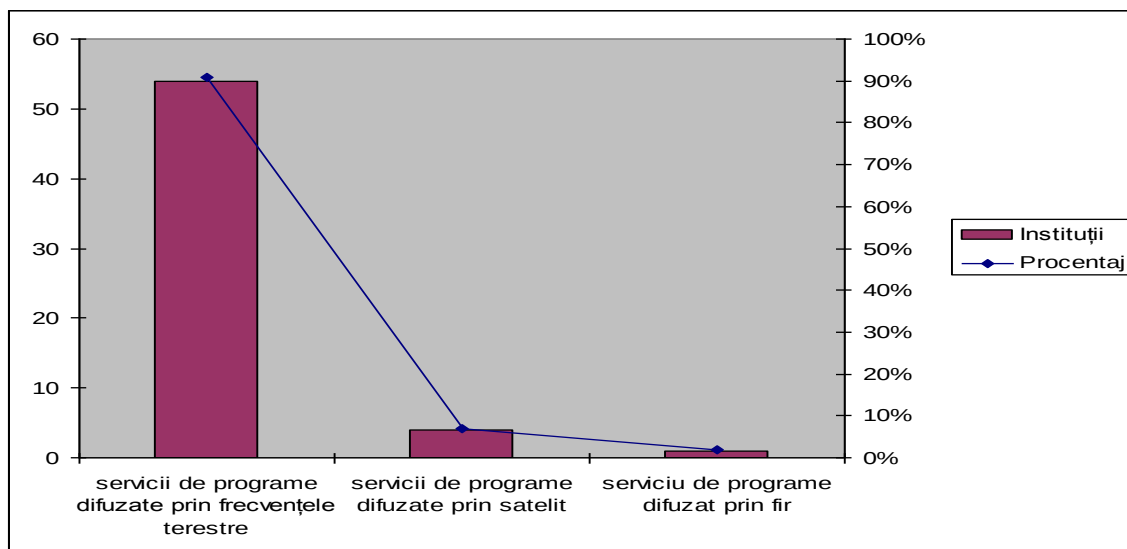
Radiodifuzor național – radiodifuzorul care acoperă cu semnal mai mult de 60% din teritoriul țării.

Astfel, audiovizualul autohton cuprinde mai multe posibilități tehnice prin care serviciile de programe radiofonice și televizate devin accesibile consumătorilor de programe. Acest fapt poate fi constatat în histogramele de mai jos, care reprezintă o imagine de ansamblu a serviciilor de programe existente pe piața audiovizuală din Republica Moldova.

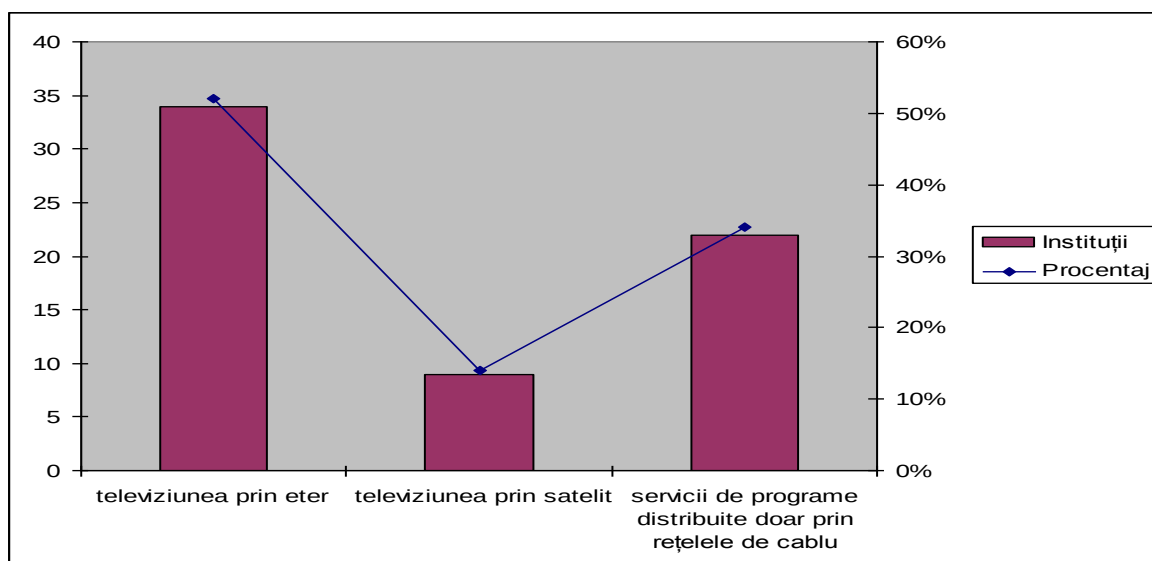
Registrele funcționale, ce prezintă stocarea datelor cu privire la serviciile de programe existente, sînt reprezentante în unități și procentual atestînd următoarele date:

Registrul radio include:

- 54 (91%) servicii de programe difuzate prin frecvențele terestre;
- 4 (7%) servicii de programe difuzate prin satelit, toate fiind difuzate și prin frecvențele terestre;
- 1 (2%) serviciu de programe difuzat prin fir.

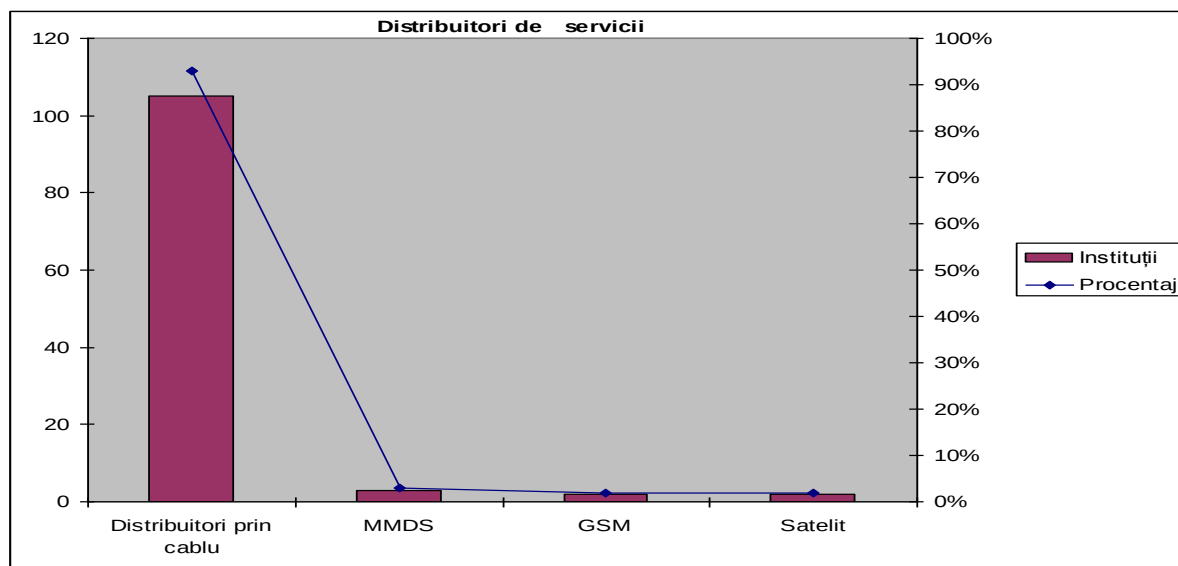
Figura nr. 5. Servicii de programe radio**Registrul TV include:**

- 34 (52%) servicii de programe difuzate prin canalele terestre;
- 22 (34%) servicii de programe distribuite doar prin rețelele de cablu;
- 9 (14%) servicii de programe difuzate prin satelit, inclusiv 3 difuzate și prin canalele terestre.

Figura nr.6. Servicii de programe TV

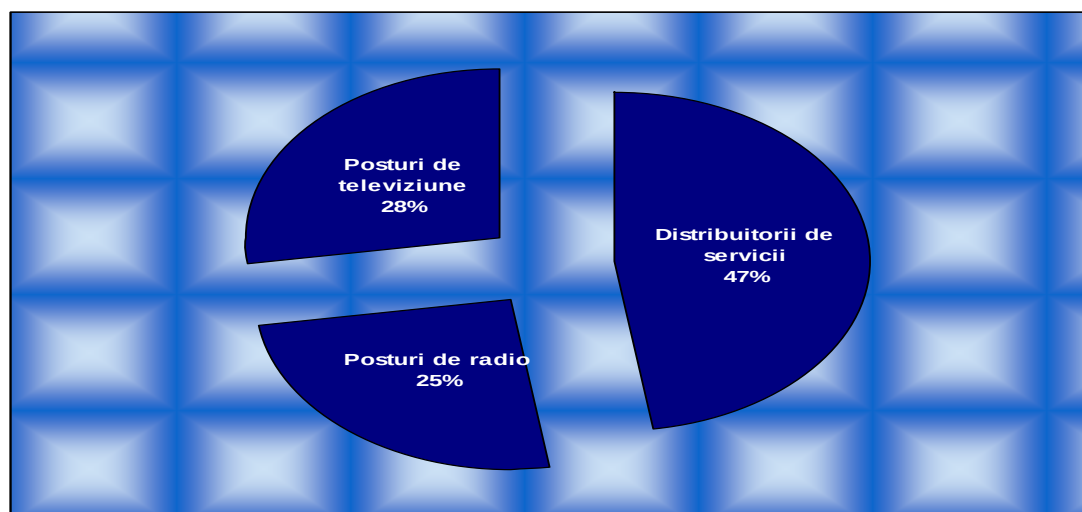
Registrul distribuitorilor de servicii include:

Distribuitori prin cablu – 105 (93%);
 Sistemul MMDS – 3 (3%);
 Sistemul GSM – 2 (2%);
 Satelit – 2 (2%).

Figura nr.7. Distribuitori de servicii

În ansamblu, audiovizualul autohton, indiferent de modalitățile de transportare a semnalului, este constituit din:

Distribuitorii de servicii – 112;
 Posturi de radio – 56;
 Posturi de televiziune – 65.

Figura nr. 8. Componenta audiovizualului autohton

Astfel, din totalul serviciilor audiovizuale existente pe teritoriul Republicii Moldova, 47 la sută reprezintă distribuitorii de servicii, 28 la sută – posturile de televiziune, iar 25 la sută - radiodifuziunea.

4.3.1. Problema licențierii în UTA Găgăuzia

Pe parcursul mai multor ani, în Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia sînt eliberate licențe de emisie atît pentru difuzarea serviciilor de programe pe calea radioelectrică terestră, cît și pentru retransmisia acestora prin rețelele de cablu de către executivul local contrar prevederilor legislației în vigoare.

Unica autoritate abilitată în domeniul audiovizualului din Republica Moldova este Consiliul Coordonator al Audiovizualului, care este reprezentantul și garantul interesului public în domeniul audiovizualului, autoritatea responsabilă pentru implementarea și respectarea Codului audiovizualului și a tratatelor internaționale din domeniu la care Republica Moldova este parte.

Administrația găgăuză a eliberat ilegal licențe de emisie următoarelor întreprinderi: „Ilk Halk Televizionu” SRL, „МАНОЛ.НЕТ” SRL, „Cadirtelcom” SRL, „Teleghium” SRL, „Oryitmedia” SRL, „VTV Media” SRL, „Stamsatelit-TV” SRL, „Infomedia net” SRL, „Lansica-TV” SRL, „Oguztelcom” SRL, ÎI „Темп-Кысса,” „Огузсатлинк” SRL, „Media-tel-com” SRL, ÎI „Piron S” și „Cismet” SRL.

Întreprinderile nominalizate, utilizînd frecvențele terestre și rețelele de cablu, neglijează deciziile CCA, încalcă constant prevederile Codului audiovizualului, Convenției Europene cu privire la Televiziunea Transfrontalieră, Codului Electoral, Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe și alte acte legislative și normative în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

Printre cele mai grave derogări de la legislația în domeniul audiovizualului comise de instituțiile nominalizate, identificăm:

- retransmiterea canalelor TV fără contracte;
- difuzarea canalelor TV din Federația Rusă a căror retransmisie este o încălcare a prevederilor legale cu privire la drepturile de autor și conexe;
- implicarea neautorizată în campaniile electorale;
- difuzarea materialelor cu conținut indecent.

Problemele enumerate mai sus au constituit subiectul de discuție a întrevederilor dintre reprezentanții Consiliului Coordonator al Audiovizualului și reprezentanții altor instituții de stat.

În urma dezbaterilor, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a creat un Grup de lucru pentru elaborarea unei poziții unice în problemele ce țin de autorizarea activității în domeniul comunicațiilor electronice și audiovizualului pe teritoriul UTA Găgăuzia. Această inițiativă nu a înregistrat un rezultat pozitiv, deoarece reprezentanții administrației găgăuze insistă asupra dreptului de a licenția genurile de activitate în domeniul audiovizualului.

Ultima acțiune a CCA, în scopul revenirii în albia legii a audiovizualului din Autonomia Găgăuză, a constituit-o contestarea în instanța de judecată din 14 decembrie 2013, a acțiunilor ilegale ale Direcției principale de construcții,

dezvoltării, infrastructurii și comunicațiilor a Găgăuziei, privind anularea licențelor de emisie eliberate, încetarea activității de licențiere și stoparea activității întreprinderilor nominalizate în domeniul audiovizualului.

4.3.2. Activitatea audiovizuală pe teritoriul regiunii transnistrene

Autoritățile din autoproclamata regiune transnistreană, pe parcursul mai multor ani gestionează audiovizualul din regiune în absența unei coordonări cu instituțiile de profil din Republica Moldova.

Acțiunile administrației separatiste creează o serie de probleme, printre care: concurența neloială față de distribuitorii de servicii de pe malul drept al Nistrului; perturbarea serviciilor de programe ale radiodifuzorilor prin difuzarea pe frecvențe neautorizate, incompatibile din punct de vedere electromagnetic cu cele eliberate de CCA în bază de concurs.

Problema în cauză se referă și la televiziunea digitală, care deja se implementează în zona transnistreană.

Prin scrisoarea nr.01/1884 din 24.12.2013, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a informat CCA despre rezultatele monitorizării spectrului de frecvențe, conform căruia în eter au fost depistate două stații de televiziune digitală terestră pe canalele de televiziune 23 și 57, amplasate în zona or. Dnestrovsk. Totodată, a fost depistată înlocuirea stației analogice pe canalul 36 din or. Slobozia cu o stație de televiziune digitală. Aceste stații noi emit semnale de televiziune în standardul DVB-T2, cu lărgimea de bandă a canalului 8 MHz. În tabelul de mai jos sînt indicate programele de televiziune emise:

Tabelul nr.1.

Canalul 23		Canalul 36		Canalul 57	
1. Первый Канал	7. ТНТ	1. Первый Канал	7. ТНТ	1. РЕН	7. 1 + 1 International
2. Россия 2	8. Пятница	2. Россия 2	8. Пятница	2. Discovery	8. Перец
3. ПИМР ТВ	9. Россия 1	3. ПИМР ТВ	9. Россия 1	3. Animal Planet	9. БТВ
4. ТВЦ	10. Звезда	4. ТВЦ	10. Звезда	4. Eurosport	10. Россия 24
5. Карусель	11. Россия К	5. Карусель	11. Россия К	5. Discovery World	
6. НТВ		6. НТВ	12. CTC	6. Discovery Science	

În momentul lansării televiziunii digitale terestre în Republica Moldova, funcționarea neautorizată a acestor stații digitale va afecta alocările regionale **Căușeni 57, Cahul 36, Trifești 36 și Chișinău 23.**

În prezent, în regiunea transnistreană funcționează 19 stații de televiziune digitală terestră, care formează 2 rețele (multiplexe), prin intermediul cărora sînt difuzate programe de televiziune din regiune, din Federația Rusă, precum și cele piratate. Potrivit estimărilor, semnalul acestor rețele poate fi recepționat de circa 30% din populația raioanelor adiacente zonei transnistrene, iar grila acestor programe nu este coordonată cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

4.4. Tranziția la televiziunea digitală terestră

În scopul extinderii posibilităților de utilizare a spectrului radio, Uniunea Internațională de Telecomunicații (UIT) și Comunitatea europeană au elaborat documente cu privire la trecerea de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră.

Printre principalele documente menționăm:

- Deciziile Conferinței Regionale Radiocomunicații, care și-a desfășurat lucrările la Geneva, în anul 2006 (RRC-06);
- Acordul regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1 (părțile Regiunii 1, amplasate la vest de meridianul 170° longitudine estică și la nord de paralela 40° latitudine sudică, cu excepția teritoriului Mongoliei) și în Republica Islamică Iran în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz.

Echipamentele și sistemele cu semnale digitale și, respectiv, analogice nu sînt reciproc compatibile, astfel, începînd cu 17 iunie 2015, considerat termenul-limită pentru sistarea transmisiunilor analogice convenționale (STAC), canalele TV în format analogic nu vor beneficia de protecție. Difuzarea acestora urmează a fi sistată în cazul în care canalele TV în format digital vor crea interferențe.

Republica Moldova a ratificat documentele finale ale RRC-06 prin Legea nr. 69-XVI din 27 martie 2008.

Conform Programului, în trimestrul IV al anului 2014, CCA va selecta în bază de concurs serviciile de programe TV de interes public și va elibera licențe de emisie radiodifuzorilor pentru utilizarea primului multiplex* cu acoperire națională. Iar din trimestrul IV al anului 2014 pînă în trimestrul II al anului 2015, vor fi eliberate licențe de emisie solicitanților pentru utilizarea capacității multiplexelor regionale după punerea în funcțiune a acestora.

*Multiplex digital terestru – grup de programe și servicii audiovizuale transmise prin emisie radioelectrică terestră, care utilizează modulația digitală în limitele benzii de frecvențe radioelectrice a canalului sau blocului.

V. PROTECȚIA CONSUMATORILOR DE PROGRAME

A fi garantul interesului public este unul din coordonatele de referință care au determinat în țările europene necesitatea constituirii unor instituții de reglementare în domeniul audiovizualului. Libertatea de exprimare este dreptul fundamental aproape absolut al unei societăți democratice, dar acest drept nu poate fi exercitat în detrimentul altor valori, cum ar fi interesul superior al copilului, sănătatea omului, securitatea vieții sau demnitatea umană. Recunoscând drepturile și interesele economice ale celor care își dezvoltă o afacere pe piața mass-media audiovizuală, cadrul normativ european instituie prevederi care ar asigura un echilibru eficient între profitul de business și beneficiul publicului, protejând astfel consumatorul de programe.

Protecția consumatorilor de programe este misiunea primordială a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, care, prin definiție, art. 39 alin. (2), este „reprezentantul și garantul interesului public”, misiune ce îi incumbă, prin art. 10 alin. (2), „apărarea drepturilor consumatorilor de programe este asigurată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului” și pe care o îndeplinește prin exercitarea obligațiilor și atribuțiilor stipulate de Codul audiovizualului. „Asigurarea apărării drepturilor consumatorului de programe de a recepționa informații corecte și obiective, care ar contribui la libera formare a opiniei” este scopul principal al Codului audiovizualului, formulat în art. 1 al acestuia.

În anul 2013, activitatea CCA s-a axat pe următoarele direcții de referință:

1. protecția copiilor;
2. protecția moralității și demnității umane;
3. asigurarea echilibrului și pluralismului politico-social;
4. protejarea patrimoniului lingvistic și cultural-național;
5. asigurarea egalității de șanse și accesului la serviciile de programe a persoanelor cu dizabilități;
6. condițiile de plasare a publicității.

Pentru realizarea obiectivelor pe aceste direcții, asumate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului pentru anul 2013, formulate în raportul precedent, trasate în Strategia de acoperire a Teritoriului Național cu servicii de programe (2011-2015), instituția și-a desfășurat activitățile de bază:

- monitorizarea serviciilor de programe;
- examinarea sesizărilor de la petiționari și din oficiu;
- elaborarea deciziilor de reglementare (informații detaliate în cap. VII);
- avizarea proiectelor și coparticiparea la elaborarea documentelor, a planurilor de acțiuni pe componenta mass-media audiovizuală;
- participarea la discuții și dezbateri publice, la ședințe interinstituționale în problemele de interes public pe domeniul de referință;
- desfășurarea și susținerea campaniilor de sensibilizare a consumatorilor;

- organizarea concursurilor în vederea susținerii producției audiovizuale autohtone.

În anul 2013, activitatea de supraveghere și control exercitată de CCA pe dimensiunea protecției copiilor s-a desfășurat în temeiul următoarelor acte:

- **Codul Audiovizualului**, nr. 260 din 27.07.2006;
- Decizia nr. 98, din 19 iulie 2012, **Cu privire la clasificarea programelor audiovizuale în scopul protecției copiilor** (publicată în MO nr. 177-180, art. nr. 1080, din 24.08.2012);
- Decizia nr. 99, în 19 iulie 2012, **Cu privire la respectarea drepturilor și protecția copilului în programele audiovizuale** (publicată în MO nr. 177-180, art. nr. 1081, din 24.08.2012).
- **Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013**, în vigoare din 05.07.2013
- **Legea cu privire la publicitate** nr. 1227 din 27.06.1997,
- **Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră**, Strasbourg, 5.V.1989 (ratificată prin Legea „Pentru ratificarea Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră” nr. 1555, din 19.12.2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 190 din 31.12.2002), art. 7 (2);
- **Codul de conduită al radiodifuzorilor**, adoptat prin Decizia nr. 127 din 26.12.2007 (publicat la 01.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 21-24), art. 11, 14 și alte acte legislative.

5.1. Protecția copiilor: examinarea sesizărilor

„Prioritatea *interesului superior al copilului*” a fost instituită legislativ prin Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, la care Republica Moldova a aderat în anul 1990. Asigurarea interesului superior al copilului în domeniul mass-media audiovizuală implică responsabilitatea celor trei factori decisivi: părinți, producători de servicii media audiovizuale și instituții de reglementare.

Bilanțul anului 2013 atestă progrese în domeniul protecției copiilor. Constatăm cu satisfacție faptul că radiodifuzorii manifestă mai multă preocupare atât pentru felul în care sînt reflectați copiii în emisiunile realizate, inclusiv în știri, cît și pentru ipostaza de copil-consumator al produselor media. Considerăm că aceasta este și o consecință a aplicării celor două decizii de reglementare cu privire la protecția copiilor: nr. 98 și 99 din 19 iulie 2012, precum și impactul nemijlocit al **Legii nr. 30 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației**, adoptată de Parlament la 07.03.2013, în vigoare din 05.07.2013.

Astfel, comparativ cu anului 2012, în care au fost examinate 70 de sesizări cu privire la încălcarea drepturilor copiilor, în 2013 au parvenit doar 6. Dintre acestea, 2 s-au referit la difuzarea unor filme cu conținut violent, scene de nuditate, limbaj licențios etc., în ore necorespunzătoare, și cu plasarea greșită a semnelor de avertizare, iar 4 sesizări au vizat reflectarea unor evenimente cu participarea copiilor în programele audiovizuale.

1. Astfel, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”, prin scrisorile nr. 504 din 04.01.2013 și nr. 508 din 09.01.2013, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012 de către posturile de televiziune „Bravo”, „Euro-TV” și „ALT TV”.

Potrivit sesizării nr. 504 din 04.01.2013, emisiunile: „Comedy Woman” (31.12.2012, ora 08:30), „Comedy Club” (01.01.2013, în intervalul orar 10:00-17:30 și 18:00-22:00), „Супер интуиция” (02.01.2013, ora 09:00), „Comedy батл” (02.01.2013, în intervalul orar 10:00-23:00) și serialele „Интерны” (31.12.2012, ora 15:00), „Счастливы вместе” (31.12.2012, ora 18:00 și 01.01.2013, ora 08:30), difuzate de către postul de televiziune „Bravo”, au conținut sigla „+16”, plasată de către postul „ТНТ” din Federația Rusă. Astfel, AO „APOLLO” consideră că producțiile audiovizuale nominalizate urmau a fi difuzate cu semnul de avertizare „15”, în intervalul orar 22:00-06:00, iar postul de televiziune „Bravo” a încălcat flagrant prevederile art. 11 lit. b) din Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012 și art. 6 alin. (2) și (3) din Codul audiovizualului.

Conform sesizării nr. 508 din 09.01.2013, posturile de televiziune „Euro-TV” și „ALT TV” au difuzat, la 21.12.2012, ora 23:30, și, respectiv, la 25.12.2012, ora 22:10, filme cu semnul de avertizare „16”, contrar prevederilor Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012, care nu prevede plasarea unui astfel de semn de avertizare.

Ulterior, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția posturilor de televiziune „Bravo”, „Euro-TV” și „ALT TV” referitor la cele stipulate în sesizările AO „APOLLO”.

Prin scrisoarea nr. 1/22-01 din 22.01.2013, postul de televiziune „Bravo” a calificat acuzațiile invocate de către AO „APOLLO” ca fiind nefondate și a menționat că producțiile audiovizuale „Comedy Woman”, „Comedy Club”, „Супер интуиция”, „Comedy батл”, „Интерны” și „Счастливы вместе” nu cad sub incidența art. 11 lit. b) din Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012 deoarece nu conțin violență fictivă sau reală gravă, conținut înspăimântător, cazuri de acte sexuale vizibile, consum de droguri sau abuz de alcool etc., caracteristice producțiilor audiovizuale interzise copiilor sub 15 ani și care urmează a fi difuzate în intervalul orar 22:00-06:00.

Prin scrisoarea nr. 05/13 din 22.01.2013 și nr. 09/13 din 24.01.2013, posturile de televiziune „ALT TV” și „Euro TV” au afirmat că toate producțiile audiovizuale menționate în sesizarea AO „APOLLO” au fost difuzate legal, fiind însoțite de semnele de avertizare, însă din motive tehnice nu este posibilă evidențierea cercului de culoare roșie.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe difuzate de către posturile de televiziune „Bravo”, „Euro-TV” și „ALT TV” și a constatat următoarele:

Informația menționată în sesizarea nr. 504 din 04.01.2013 a AO „APOLLO”, nu s-a adevărit, producțiile audiovizuale difuzate de către postul de televiziune „Bravo” nu au conținut sigla „+16”.

Rezultatele monitorizării au atestat că postul de televiziune „Bravo” a difuzat emisiunile indicate în sesizare: „Comedy Woman” (31.12.2012, ora 08:30), „Comedy Club” (01.01.2013, ora 10:27), „Супер интуиция” (02.01.2013, ora 08:49), „Comedy батл” (02.01.2013, ora 10:01) având semnul de avertizare „AP” doar la începutul acestora, prin aceasta încălcând prevederile Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012, art. 11 lit. e), care stipulează: „producții audiovizuale care pot fi vizionate de copiii în vârstă de pînă la 12 ani numai cu acordul sau împreună cu părinții ori familia – **se difuzează însoțite** de un semn de avertizare reprezentînd un cerc de culoare roșie, iar în interiorul acestuia, majusculele AP (acord parental) de culoare albă”. Serialele „Интерны” (31.12.2012, ora 14:55), „Счастливы вместе” (31.12.2012, ora 18:24 și 01.01.2013, ora 08:24) au fost prezentate cu sigla de avertizare „AP” pe toată durata difuzării.

Posturile de televiziune „Euro-TV” și „ALT TV” au difuzat, pe data de 21.12.2012, ora 21:10, filmul „Lumea apelor” și, respectiv, la 25.12.2012, ora 22.00, filmul „Десятидюймовый герой” cu semnul de avertizare „16”.

Rezultatele monitorizării au atestat că posturile de televiziune „Euro-TV” și „ALT TV” au încălcat prevederile Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012, care nu prevede plasarea unui astfel de semn de avertizare.

În acest context, menționăm că titularii de licență trebuie să țină cont de criteriile de clasificare a producțiilor audiovizuale, stipulate în mod clar în Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012, astfel încît producțiile difuzate să asigure un nivel adecvat de protecție a dezvoltării fizice, mentale și morale a copilului.

Astfel, prin **Decizia CCA nr. 9 din 31.01.2013**, posturile de televiziune „Bravo”, „Euro TV” și „ALT TV” au fost atenționate asupra respectării semnelor de avertizare pentru producțiile audiovizuale prevăzute în Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012.

2. Prin scrisoarea nr. 543 din 07.03.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012 de către postul de televiziune „Prime”.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Prime” a difuzat, la 17 februarie 2013, în intervalul orar 18:00-20:00, filmul „Live Free or Die Hard” cu semnul de avertizare „AP”, contrar prevederilor Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzat de către postul de televiziune „Prime” și a constatat faptul că pe

data de 17.02.2013, ora 18:52, postul nominalizat a difuzat filmul „Live Free or Die Hard” însoțit de semnul de avertizare „AP”. Filmul artistic nominalizat, care este de gen „action”/”crime”/”thriller”, conține scene indecente și de violență, iar clasificarea stabilită de producător, sub care filmul respectiv a fost difuzat în alte țări, este „12” și „15” (www.imdb.com).

Conform prevederilor Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012, art. 8: *„Responsabilitatea clasificării acestor producții audiovizuale le revine titularilor de licență de emisie”*, iar art. 10 prevede că la *„clasificarea producțiilor cinematografice, radiodifuzorii se vor ghida de clasificarea stabilită de producător și de clasificarea acceptată în cel puțin 2 state membre ale UE, în care filmul a fost difuzat”*.

În acest sens, ca urmare a examinării, prin **Decizia nr. 43 din 25 martie 2013**, CCA a avertizat public ÎCS „PRIME TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082521 din 24.09.2010, pct. 3.1 lit. b) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012).

3. În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) și art. 39 alin. (1) din Codul audiovizualului (ca urmare a autosesizării membrilor CCA și a multiplelor sesizări telefonice ale consumatorilor de programe cu privire la difuzarea unui reportaj cu conținut indecent în cadrul emisiunii informative a postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” din data de 30.05.2013), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat programul informativ „Știrile PRO TV cu Angela Gonța” de la ora 20:00, din data de 30.05.2013.

Rezultatele monitorizării au atestat faptul că pe data de 30.05.2013, în cadrul programului informativ „Știrile PRO TV cu Angela Gonța” de la ora 20:00 a fost difuzat un subiect despre un club de noapte din Irkutsk, Federația Rusă, care este verificat de poliție după ce o tânără a făcut sex oral în cadrul unui concurs.

În imagini apar trei tineri pe o scenă, doi dintre care sînt absolut goi, acoperindu-și zonele intime cu mâinile. În fața unuia dintre ei, care stă cu pantalonii căzuți pe picioare, o domnișoară, „participantă la concurs”, se așază în pirostrie și începe să facă sex oral sub aplauzele și chiotele publicului. Deși fața fetei și zona intimă a tînărului sînt acoperite, din imagini se percepe clar scena cu actul sexual menționat. Astfel, subiectul dat este susceptibil de a afecta dezvoltarea psihică, mentală sau morală a minorilor, iar difuzarea acestuia, conform prevederilor art. 6 alin. (3) din Codul audiovizualului, ar trebui să se facă doar în cazul în care sînt asigurate condițiile (prin selectare a timpului de emisie sau prin mijloace tehnice) ca minorii aflați în zona de acoperire să nu poată vedea și auzi emisiunile respective.

Conform Deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr. 98 din 19 iulie 2012, art. 6 lit. (b): *”Radiodifuzorii nu pot difuza în intervalul orar 6:00-23:00 producții audiovizuale care prezintă scene de sex, limbaj sau comportament obscen”*, iar art. 7 al aceleiași decizii prevede că: *”Programele de știri și de actualități se supun cerințelor de protecție a copiilor și vizionării în familie”*. De asemenea, art. 6 alin. (2) din Codul audiovizualului stipulează că este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor.

Prin scrisoarea f/n din 12 iunie 2013, ÎCS „Pro Digital” SRL a comunicat Consiliului Coordonator al Audiovizualului faptul că scopul difuzării reportajului

respectiv în cadrul buletinului informativ a fost de a avertiza părinții despre incidentele care pot avea loc în asemenea localuri, iar secvențele video care au însoțit acest subiect au fost modificate astfel încât imaginea să nu șocheze și să nu prezinte scena explicit, pentru a proteja minorii care ar fi putut să urmărească la ora respectivă buletinul de știri.

În acest context, după vizionarea secvenței video în cadrul ședinței publice, membrii CCA au menționat că subiectul în cauză nu conține un asemenea mesaj invocat de ÎCS „Pro Digital” SRL, iar la difuzarea acestuia nu au fost asigurate condițiile de protecție a copiilor (prin selectare a timpului de emisie sau prin mijloace tehnice), astfel încât vizionarea reportajului de către minorii aflați în raza de acoperire ar putea afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a acestora.

În același timp, prin Decizia nr. 68 din 23.05.2012, art. 5, CCA a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea reportajelor astfel încât să nu admită încălcarea normelor legislative și normative în vigoare cu privire la garantarea moralității și asigurarea protecției minorilor.

Prin **Decizia nr. 90 din 13 iunie 2013**, CCA a avertizat public ÎCS „Pro Digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012) și art. 6 din Codul audiovizualului.

4. Pe data de 13 iunie 2013, prin scrisoarea nr. 06/06 din 11.06.2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit Decizia Consiliului de Presă „Cu privire la autosesizarea în cazul transmiterii informațiilor care pot duce la dezvăluirea identității minorului care a fost victima unui presupus viol în reportajul postului de televiziune PRO TV CHIȘINĂU”.

Potrivit deciziei, Consiliul de Presă a constatat că în reportajul „Violat în pădure de un băiat mai mare. Coșmarul greu de imaginat al unui copil de 9 ani din Șoldănești”, difuzat de postul de televiziune PRO TV CHIȘINĂU la 23 mai 2013 și publicat pe pagina web www.protv.md, au fost încălcate prevederile Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, inclusiv articolele **4.11** (*Jurnalistul nu dezvăluie identitatea victimelor accidentelor, calamităților, infracțiunilor, cu precădere ale agresiunilor sexuale*) și **4.13** (*Jurnalistul protejează identitatea minorilor implicați în evenimente cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, dispute familiale, sinucideri etc.), inclusiv ca martori. În acest sens, înregistrările video și fotografiile trebuie modificate, pentru protejarea identității minorilor*). Astfel, prin intervievarea unui copil, care se presupune că a fost victima unui abuz sexual, comis de un alt minor, și solicitarea de a povesti cele întâmplate, jurnalista de la PRO TV CHIȘINĂU a pus victima în situația să re trăiască momentele de abuz sexual care l-au afectat fizic și psihologic. Chiar dacă postul de televiziune a blurat imaginea copilului-victimă, în reportaj au fost prezentate suficiente informații care pot duce la dezvăluirea identității acestuia, inclusiv numele, localitatea unde ar fi avut loc violul, au fost intervievate și rudele copilului fără a proteja identitatea acestora. În același timp, nu au fost luate suficiente măsuri de protecție a minorului bănuț de comiterea abuzului sexual. În acest context, profesioniștii media trebuie să trateze astfel de situații cu maximă

responsabilitate, protejând efectiv identitatea victimelor sau a presupuselor victime și acționând în interesul superior al copilului. Recomandările și principiile cu privire la relatarea despre copii, formulate de Federația Internațională a Jurnaliștilor, stabilesc că activitățile jurnalistice care vizează copiii întotdeauna trebuie să ia în considerație situația vulnerabilă a acestora, iar jurnaliștii și organizațiile mass-media trebuie să ia în calcul posibilele consecințe ale publicării oricărui material despre copii.

Luând în considerare încălcările deontologice similare, admise anterior de postul de televiziune PRO TV CHIȘINĂU, Consiliul de Presă a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului să examineze corespunderea reportajului „Violat în pădure de un băiat mai mare. Coșmarul greu de imaginat al unui copil de 9 ani din Șoldănești”, difuzat de postul de televiziune PRO TV Chișinău, prevederilor Codului audiovizualului și Deciziei CCA din 19.07.2012 “Cu privire la respectarea drepturilor și protecția copilului în programele audiovizuale”, eventual, să aplice sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe menționate în Decizia Consiliului de Presă difuzate de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

La data de 23 mai 2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat un reportaj cu titlul „Violat în pădure de un băiat mai mare. Coșmarul greu de imaginat al unui copil de 9 ani din Șoldănești”. Cazul s-a întâmplat în pădurea de lângă localitate. Inițial, victima a tăinuit incidentul, de frică să nu fie bătut de părinți. Cele întâmplate au ieșit la iveală o zi mai târziu, când copilul a fost luat de la școală cu ambulanța, pentru că se simțea rău. Poliția nu a făcut public acest caz.

Despre incidentul produs vorbesc mama și bunica minorului. Pe tot parcursul subiectului, în imagine apare și copilul (cu fața acoperită sau din spate), mai mult chiar, băiatul este intervievat de către reporter și, printre lacrimi, povestește că a fost violat. Reporterul a comunicat localitatea din care este victima minoră, menționând că „autoritățile nu au făcut public incidentul din Cobîlea”, iar numele copilului a fost divulgat în interviul acordat de bunica acestuia: ”Eu mă uit la dînsu' și zic: Seriojică, și s-o întâmplat?”.

Astfel, conținutul textual și video al reportajului difuzat de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” atestă abateri de la art. 6 alin. (2) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, în special programele care conțin pornografie, violență exagerată sau limbaj licențios”* și de la prevederile Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012, care stipulează: articolul 1: *„Radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova au obligația să respecte dreptul la protejarea imaginii, a vieții intime, private și familiale a copilului, iar necesitatea informării nu poate prevala în fața acestor drepturi”*; articolul 2: *„La reflectarea evenimentelor cu participarea copilului, precum și participarea acestuia la un program audiovizual, radiodifuzorul trebuie să țină seama de interesul superior al copilului, de sensibilitatea și vulnerabilitatea specifice vârstei, în general, și de personalitatea acestuia, în particular”*; articolul 7: *„Este interzisă difuzarea oricăror indicii care ar putea duce la*

identificarea copiilor în vîrstă de pînă la 16 ani, implicați în situații cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, abuz sexual, abuz fizic sau psihic, dispute familiale, sinucideri, abuz de droguri, abuz de alcool etc.), inclusiv ca victime sau martori. Fac excepție situațiile în care jurnalistul acționează, cu acordul părinților sau tutorilor legali, în interesul superior al copiilor”; articolul 9: “În situația în care copilul în vîrstă de pînă la 16 ani este victimă a unor infracțiuni, altele decît situațiile prevăzute la art. 7, 8, sau a fost supus unor abuzuri fizice ori psihice, difuzarea de imagini sau declarații este posibilă numai cu acordul copilului, precum și cu acordul părinților, al altui reprezentant legal ori, după caz, al persoanei în grija căreia se află copilul”.

Prin scrisoarea nr. 271 din 27.06.2013, „ÎCS Pro Digital SRL” a comunicat Consiliului Coordonator al audiovizualului că reportajul despre copilul violat în pădure a fost realizat în conformitate cu principiile de comunicare audiovizuală, prevăzute în capitolul II al Codului audiovizualului, în special cu principiul garantării moralității și asigurării protecției minorilor. „ÎCS Pro Digital SRL” consideră că difuzarea reportajului *„nu poate avea ca consecință afectarea gravă a dezvoltării fizice, mentale sau morale a minorilor, ce au vizionat acest reportaj, mai mult ca atît, acesta nu are un conținut pornografic, violent și nu conține limbaj licențios”.*

Postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” mai susține că *„la difuzarea reportajului a fost protejată identitatea minorului, victimă a incidentului descris, fiind blurată imaginea cu chipul băiatului, nefiind indicat numele acestuia, prenumele lui a fost menționat doar de bunica victimei, iar prin faptul că a fost indicat denumirea localității în care s-a petrecut incidentul dat, această informație nu poate să ducă la stabilirea identității unei persoane concrete. Mai mult decît atît, reportajul în cauză a fost realizat cu acordul expres al părinților și rudelor acestui copil”.*

În final, „ÎCS Pro Digital SRL” conchide: *„Scopul editorial al plasării acestei știri este de a avertiza societatea, în special părinții, despre incidente care pot avea loc în circumstanțe asemănătoare și de a influența organele abilitate să întreprindă măsurile de rigoare pentru ca asemenea cazuri să nu mai aibă loc”.*

Prin Decizia CCA nr. 139 din 04.10.2012, postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” i-a fost recomandat să difuzeze reportajele astfel încît să nu admită încălcarea normelor în vigoare cu privire la garantarea moralității și asigurarea protecției minorilor.

În acest sens, ca urmare a examinării, prin **Decizia nr. 103 din 28 iunie 2013**, CCA a avertizat public ÎCS ”Pro Digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012) și art. 6 din Codul audiovizualului.

5. În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) și art. 39 alin. (1) din Codul audiovizualului (ca urmare a autosesizării membrilor CCA privind încălcarea normelor legale de protecție a minorilor în reportajul *”A fost ținută în casă cu forța. Ce s-a întîmplat cu o fetiță din Coșcodeni: Vecinii o acușă de furt”*, difuzat de către postul de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU”), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat programul informativ „Știrile PRO TV” de la ora 20:00, din data de 10 august 2013. Rezultatele monitorizării au atestat faptul că pe data de 10 august 2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat un reportaj cu titlul

"A fost ținută în casă cu forța. Ce s-a întâmplat cu o fetiță din Coșcodeni: Vecinii o acuză de furt". Astfel, o fetiță în vîrstă de 11 ani este învinuită că ar fi intrat în casa unui vecin de unde a sustras un aparat foto și o sumă de bani. După ce ar fi furat bunurile de la vecină, fetița a dispărut de acasă pentru o noapte. Mama fetei susține că o vecină ar fi ținut-o cu forța închisă în casă. Una dintre vecine recunoaște că a luat-o pe copilă în casă, dar afirmă că a ținut-o doar cîteva minute. Despre incidentul produs vorbesc mama copilului și vecinii. Pe tot parcursul subiectului, în imagine apare și copilul (cu fața acoperită), mai mult chiar, minora este interviuată de către reporter, însă aceasta nu a răspuns la întrebările acordate.

Chiar dacă postul de televiziune a blurat imaginea copilului-victimă, în reportaj au fost prezentate suficiente informații care pot duce la dezvăluirea identității acestuia, inclusiv numele, localitatea unde a avut loc incidentul, a fost interviuată și mama copilului. În același timp, nu au fost luate suficiente măsuri de protecție a minorului bănuț de comiterea infracțiunii. În acest context, profesioniștii media trebuie să trateze astfel de situații cu maximă responsabilitate, protejînd efectiv identitatea minorului și acționînd în interesul superior al copilului.

Așadar, conținutul textual și video al reportajului difuzat de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” atestă abateri de la prevederile Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012, care stipulează: articolul 1: *„Radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova au obligația să respecte dreptul la protejarea imaginii, a vieții intime, private și familiale a copilului, iar necesitatea informării nu poate prevala în fața acestor drepturi”*; articolul 2: *„La reflectarea evenimentelor cu participarea copilului, precum și participarea acestuia la un program audiovizual, radiodifuzorul trebuie să țină seama de interesul superior al copilului, de sensibilitatea și vulnerabilitatea specifice vârstei, în general, și de personalitatea acestuia, în particular”*; articolul 7: *„Este interzisă difuzarea oricărui indicii care ar putea duce la identificarea copiilor în vîrstă de pînă la 16 ani, implicați în situații cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, abuz sexual, abuz fizic sau psihic, dispute familiale, sinucideri, abuz de droguri, abuz de alcool etc.), inclusiv ca victime sau martori. Fac excepție situațiile în care jurnalistul acționează, cu acordul părinților sau tutorilor legali, în interesul superior al copiilor”*.

Prin scrisoarea nr. 289 din 10.09.2013, „ÎCS Pro Digital SRL” a comunicat Consiliului Coordonator al Audiovizualului că reportajul despre fetița din Coșcodeni acuzată de furt a fost realizat la solicitarea mamei (fără a prezenta în acest sens vreo dovadă).

Postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” susține că a acționat în conformitate cu art. 7 al Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2013, care prevede: *„Este interzisă difuzarea oricărui indicii care ar putea duce la identificarea copiilor în vîrstă de pînă la 16 ani, implicați în situații cu conotație negativă... Fac excepție situațiile în care jurnalistul acționează, cu acordul părinților sau tutorilor legali, în interesul superior al copiilor”*. Astfel, „ÎCS Pro Digital SRL” consideră că reportajul a fost realizat exact în interesul superior al acestei fete, întrucît asistentul social a vorbit despre acțiunile ei anterioare și despre faptul că autoritățile trebuiau să ia măsuri în această situație pentru a schimba viitorul acestui copil.

În final, „ÎCS Pro Digital SRL” informează ca subiectul respectiv a fost retras de pe site-ul www.protv.md, pentru a evita orice fel de dubii în privința identificării acestui copil, deși consideră că nu a încălcat prevederile legii.

Ținând cont de faptul că, prin Decizia nr. 103 din 28.06.2013, CCA a avertizat public ÎCS "Pro Digital" SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012), în conformitate cu art. 38. alin (3) al Codului audiovizualului, referitor la gradualitatea sancțiunilor, prin **Decizia nr. 139 din 12 septembrie 2013**, CCA a aplicat o amendă în valoare de 1800 de lei ÎCS "Pro Digital" SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări repetate de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012).

5.2. Respectarea moralității și a demnității umane

Codul audiovizualului instituie prin art. 41, alin. (1), lit. d) obligativitatea CCA de a asigura „protejarea demnității umane”, aceasta fiind reglementată și prin formula generală a articolului 6 **„Garantarea moralității și asigurarea protecției minorilor”**, care stipulează interzicerea „difuzării de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”.

Totodată, **Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră**, Strasbourg, 5.V.1989 (ratificată de Republica Moldova prin Legea "Pentru ratificarea Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră" nr. 1555 din 19.12.2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 190 din 31.12.2002), ale cărei norme sînt obligatorii pentru radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, le incumbă acestora responsabilități clare care vizează „respectul demnității ființei umane” la art. 7, alin. (1): „Toate elementele serviciilor de programe, prin prezentarea lor și conținutul lor, trebuie să respecte demnitatea ființei umane și drepturile fundamentale ale semenilor. În particular, ele nu trebuie: a) să fie contrare bunelor maniere și mai ales să conțină pornografie; b) să pună în valoare violența nici să fie susceptibile de a incita la ura rasială”.

Codul de conduită al radiodifuzorilor (adoptat prin Decizia nr. 127 din 26.12.2007, publicat la 01.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 21-24), art. 9, 12, 16, 17 stabilește normele ce urmează a fi respectate în prezentarea persoanelor aflate în situații de criză, dificile, dilematice sau cu conotație negativă, pentru a nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului.

5.2.1. Respectarea moralității și a demnității umane: sesizări examinate

În anul de referință, CCA a examinat 9 sesizări care invocau lezarea demnității umane și o autosesizare a membrilor CCA:

- din partea Teatrului "Veniamin Apostol" din or. Soroca;
- din partea Asociației „Drepturilor de Autor și Conexa” din Republica Moldova;
- din partea, Teatrul Național de Operă și Balet "Maria Bieșu";
- din partea colectivului Judecătoriei Strășeni;
- din partea administrației Universității de Stat "Alecu Russo" din mun. Bălți;
- din partea Consiliului de Presă;

- din partea directorului Editurii Cartier, Gheorghe Erizanu;
- din partea deputatului PCRM, Ina Șupac;
- din partea Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova.

1. În adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit sesizarea Teatrului "Veniamin Apostol" din or. Soroca, nr. 55 din 21.02.2013, cu privire la difuzarea spectacolului "Anonimul Venețian", de Giusepe Bertto, în seara zilei de 19 februarie 2013, prin intermediul rețelei de televiziune "Elita". Astfel, petiționarul consideră că prin această acțiune au fost încălcate drepturile de autor, iar filmările în condiții tehnice proaste au știrbit din valoarea artistică a spectacolului și, totodată, i-au cauzat prejudicii financiare din motiv că aria de difuzare a rețelei de televiziune "Elita" a acoperit aria de turnee a Teatrului "Veniamin Apostol". Petiționarul solicită investigarea cazului și stabilirea circumstanțelor și acțiunilor privind sancționarea rețelei de televiziune "Elita".

Monitorizarea serviciului de programe al postului de televiziune "Elita" din data de 19 februarie 2013 a atestat faptul că în segmentul de timp 21:30-22:45 a fost difuzat spectacolul "Anonimul Venețian".

Conform prevederilor art. 38, care stabilește expres ce fapte constituie contravenții în sensul Codului audiovizualului, „*încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe*” nu este prevăzută ca o contravenție pentru care CCA poate aplica sancțiuni radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, iar responsabilitatea pentru comiterea unei asemenea contravenții este subordonată prevederilor Codului contravențional, care o indică expres în art. 96. De asemenea, potrivit prevederilor art. 400 din Codul contravențional, competența în examinarea contravențiilor administrative prevăzute în art. 96 (încălcarea drepturilor de autor și conexe) este a organelor afacerilor interne.

Astfel, prin Decizia nr. 59 din 22 aprilie 2013, CCA a decis de a expedia sesizarea Teatrului "Veniamin Apostol" din or. Soroca, nr. 55 din 21.02.2013, Inspectoratului de poliție al or. Rezina, pentru examinare după competență, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

2. Asociația „Drepturilor de Autor și Conexe” din Republica Moldova, prin scrisoarea nr. 1-07/08-12 din 07.05.2013, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la difuzarea de către postul de televiziune „Jurnal TV”, în cadrul emisiunii „Paparazzi”, a unor informații false și învinuiri nefondate care i-au lezat onoarea și demnitatea Asociației „Drepturilor de Autor și Conexe” din Republica Moldova.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, în cadrul emisiunii „Paparazzi” din 21.04.2013, ora 14:50, subiectul „Strigă-n gura mare să li se dea banii!” și, respectiv, din 28.04.2013 – „Bani sînt, dar nu ajung la artiști!”, care constă în mediatizarea unei adunări organizate de către o organizație a drepturilor patrimoniale de autor, la care au participat mai mulți textieri, compozitori și interpreți din Republica Moldova, precum și funcționari ai unor instituții de stat.

În acest context, petiționarul consideră că la difuzarea subiectelor nominalizate, postul de televiziune „Jurnal TV” a încălcat prevederile Codului

audiovizualului, și anume art. 7 alin. (4) lit. a), b) și c), conform cărora: „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât informația care compune știrea să fie veridică și să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri, în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”, prevederile art. 10 alin. (1), care stipulează: „În Republica Moldova, dreptul la informare completă, obiectivă și veridică, dreptul la libera exprimare a opiniilor și dreptul la libera comunicare a informațiilor prin intermediul mijloacelor de radiodifuziune și televiziune sînt garantate de lege” și alineatul (5) al aceluiași articol: „Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”. Petiționarul mai invocă și nerespectarea prescripțiilor Codului deontologic al jurnalistului: pct. 2.1, 2.2, 2.5, 2.12 și 4.1, cu referire la încălcarea principiilor deontologice de acuratețe, prezentare echilibrată și verificare a informației.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe menționate în sesizarea Asociației „Drepturilor de Autor și Conexe” din Republica Moldova difuzate de către postul de televiziune „Jurnal TV”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

În cadrul primului reportaj – „Strigă-n gura mare să li se dea banii!” – a fost reflectată Adunarea generală a titularilor de drepturi de autor de opere muzicale, în cadrul căreia interpreții și-au exprimat indignarea și nemulțumirea față de acțiunile Asociației Obștești AsDAC, care, potrivit lor, nu le-ar fi achitat la timp onorariile. Prezentă la adunare, interpreta Lenuța Gheorghiuță a acuzat că în 2009, în perioada în care s-a aflat în concediu de maternitate, cineva a recurs la falsificarea semnăturii în acte și și-ar fi însușit onorariul cîntăreței. Angela Stroici, reprezentatul AsDAC, a respins acuzațiile aduse în adresa asociației pe care o reprezintă.

Următorul reportaj – „Bani sînt, dar nu ajung la artiști!” – a avut drept temă conflictul între interpreții autohtoni și Asociația Obștească AsDAC. De data aceasta s-a menționat că artiștii sînt nemulțumiți de activitatea asociației respective, care nu le-ar fi dat banii pentru onorarii. Astfel, interpreta Nelly Ciobanu invocă faptul că AsDAC-ul ar ține înghețați opt milioane de lei, însă cifrele pe care le-a prezentat directorul adjunct interimar AsDAC, Andrei Mămăligă, nu corespund cu cele pe care le cunosc artiștii. Într-un interviu acordat postului de televiziune „Jurnal TV”, acesta a spus că, pentru anul 2012, s-au acumulat șase milioane și ceva de lei și că distribuirea banilor este un proces complex și anevoios, care necesită prezentarea la timp a rapoartelor privind operele valorificate.

În reportaj se mai menționează că în timp ce unii artiști nu-și primesc onorariile, alții, cu titlul de interpreți consacrați, sînt ținuți, în mod artificial, în asociație, doar pentru că numele lor îi dă ”greutate”. Totodată, se presupune că aceștia ar fi primit bani doar ca să reprezinte imaginea AsDAC-ului, fapt confirmat de către Iurie Badicu, textier, printr-un exemplu în care afirmă că un domn de la ”Teleradio-Moldova” i-a spus că pleacă înapoi la AsDAC pentru că acolo se dă ajutor material în sumă de 400 de lei. Andrei Mămăligă, directorul adjunct interimar AsDAC, a respins acuzațiile invocate la adresa asociației, precizînd că AsDAC n-a plătit niciodată nimănui ca să rămînă în asociație. Mai mult decît atît, el a declarat

că, pînă în prezent, la AsDAC n-a parvenit nici o sesizare prin care cineva s-ar plînge pe activitatea asociației.

În reportaj se mai comunică faptul că în joc a fost pus și numele președintelui asociației, Anatol Chiriac, că acesta ar fi cîștigat bani pe spatele interpreților. De asemenea, s-a menționat că Anatol Chiriac deține și un studio performant de înregistrare la Compania ”Teleradio-Moldova”, care a fost achiziționat din bugetul preconizat pentru artiști.

În cadrul subiectului se afirmă că postul de televiziune „Jurnal TV” a încercat să ia legătura cu Anatol Chiriac, acesta însă nu a fost de găsit nici la sediul asociației, nici la oficiul pe care îl deține și nici la telefon. În schimb, în cadrul unei intervenții telefonice, un angajat al TRM-ului a confirmat că studioul lui Anatol Chiriac se află la etajul 1 în incinta Companiei ”Teleradio-Moldova”.

La finele subiectului se precizează că reprezentanții AsDAC susțin că artiștii aflați în asociația lor își primesc onorariile trimestrial.

Prin urmare, din punct de vedere al imparțialității știrii, în reportajele menționate au fost prezentate opiniile tuturor părților implicate în situația de conflict, astfel, nu au fost atestate derogări de la legislația în domeniul audiovizualului.

Prevederile art. 7 alin. (4) din Codul audiovizualului stabilesc expres obligația radiodifuzorului de a respecta, **în cadrul emisiunilor informative**, principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor ce vizează situațiile de conflict.

Conform prevederilor Codului audiovizualului, CCA nu are competență de a aplica sancțiuni radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova pentru nerespectarea prescripțiilor Codului deontologic al jurnalistului.

În același timp, ținem să menționăm că CCA a solicitat poziția postului „Jurnal TV” vizavi de sesizarea Asociației „Drepturilor de Autor și Conexe” din Republica Moldova. Prin scrisoarea nr. 338-IE/04/13 din 23.05.2013, postul de televiziune susține că emisiunea „Paparazzi” nu este o emisiune informativă, ci de divertisment, care prezintă și sînt comentate cele mai interesante evenimente din showbiz și nu au fost admise încălcări de la prevederile Codului audiovizualului și Codului deontologic al jurnalistului. În scrisoare se afirmă faptul că în cadrul materialului au fost prezentate pozițiile părților litigiului, care s-au expus reciproc asupra acuzațiilor, astfel, reprezentantului AsDac i-a fost oferită posibilitatea de a-și expune punctul de vedere, cît și replica la declarațiile artiștilor. ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, titulara postului ”Jurnal TV”, consideră că prin plîngerea depusă de Asociației „Drepturilor de Autor și Conexe” din Republica Moldova se încearcă intervenirea în politica editorială a postului de televiziune „Jurnal TV”, indicîndu-se ce secvențe și critici nu trebuiau să fie utilizate în reportaj, fapt ce este inadmisibil.

„Jurnal TV” mai susține că nu a admis încălcarea dreptului persoanei la libertatea de exprimare și dreptului telespectatorilor de a-și forma liber opiniile și nici nu a avut drept scop de a denigra imaginea nici unei persoane, ci doar a difuzat afirmațiile figuranților la acest litigiu. Mai mult decît atît, majoritatea declarațiilor făcute de terți și inserate în reportaj, în cazul în care se consideră a fi lezante, constituie obiectul unui eventual litigiu judiciar privind apărarea onoarei și reputației

profesionale, care țin de competența exclusivă a instanței de judecată prin prisma Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Prin **Decizia nr. 91 din 13 iunie 2013**, CCA a respins sesizarea Asociației „Drepturilor de Autor și Conexa” din Republica Moldova și i-a recomandat ca, în cazul apariției pe viitor a situațiilor asemănătoare, să se adreseze direct radiodifuzorilor cu solicitarea dreptului la replică sau la remedii echivalente în conformitate cu prevederile art. 16 din Codul audiovizualului.

3. Teatrul Național de Operă și Balet ”Maria Bieșu”, prin scrisoarea nr. 115/01-02 din 25.04.2013, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la difuzarea de către postul de televiziune „Jurnal TV”, în cadrul emisiunii „Ministerul Adevărului”, a unor informații false și defăimătoare care au lezat ”demnitatea și reputația profesională nu doar a instituției, ci și a întregului personal de creație și artistic”.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, pe data de 06.04.2013, emisiunea „Ministerul Adevărului”, în cadrul căreia au fost răspândite informații defăimătoare, denaturate și opinii proprii prezentate drept fapte, prin care a fost deformat sensul realității prin comentarii și mod de formulare, în același timp fiind neglijat și principiul de informare din mai multe surse.

Astfel, în cadrul emisiunii „Ministerul Adevărului”, moderatoarea Nata Albot a declarat următoarele: *„Eu, recent, am fost la Operă, am fost la Spărgătorul de nuci și, dragă Doamne, să mă ierte artiștii, că sînt ai noștri și trebuie să-i iubim, că m-am gândit în sinea mea, că fără o sticlă de vodcă, să te uiți la asta nu prea reușești. Că tare mare sărăcie e la Teatrul de Operă. Și eu stau și mă gîndesc, banii ăia care s-au dus pe vodcă, poate se duceau pe un decor și costume mai bune?”* iar, ulterior, a mai menționat că: *„Peste 100 mii de lei din bugetul Teatrului de Operă și Balet s-a descoperit datorită Curții de Conturi că s-au dus în scopuri bine știute – pe alcool”*.

În acest context, petiționarul consideră că la difuzarea subiectului nominalizat, postul de televiziune „Jurnal TV” a încălcat prevederile Codului audiovizualului, art. 7 alin. (4) lit. b), c), prescripțiile Codului deontologic al jurnalistului, pct. 2.5, 2.7, 2.11, și solicită de a recomanda postului de televiziune „Jurnal TV” dezmințirea informației defăimătoare prin difuzarea scuzelor publice în cadrul aceleiași emisiuni de către aceeași prezentatoare în termenii stabiliți de legislație.

Ținem să menționăm că CCA a solicitat poziția postului de televiziune „Jurnal TV” referitor la cele invocate în sesizarea Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”. Prin scrisoarea nr. 314-IE/04/13 din 14.05.2013, postul de televiziune susține că emisiunea „Ministerul Adevărului” nu este un buletin de știri sau o emisiune informativă, iar modul de abordare a problemelor și exprimarea opiniilor definesc formatul acestei emisiuni specifice de satirică săptămînală, în care evenimentele sociale, politice și culturale relatate în știri sînt reinterpretate și abordate cu ironie. În scrisoare se specifică faptul că apărarea onoarei și demnității oricărei persoane este garantată prin Legea cu privire la libertatea de exprimare și este dreptul oricărei persoane lezate să solicite remedii efective care, în opinia acesteia, i-ar recupera prejudiciile suportate.

ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, titulara postului ”Jurnal TV”, mai informează că Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” a înaintat o cerere

prealabilă cu referire la acest subiect, iar la data de 3 mai 2013, postul de televiziune „Jurnal TV” și-a expus poziția și, mai precizează sursa, în cazul în care teatrul nu va fi de acord cu răspunsul formulat este în drept să se adreseze în instanța de judecată, conform Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Postul de televiziune „Jurnal TV” consideră că afirmațiile contestate de Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” sînt neîntemeiate, deoarece la baza afirmațiilor făcute în cadrul emisiunii „Ministerul Adevărului” au stat declarațiile președintelui Curții de Conturi făcute în cadrul ședinței din 28.03.2013. În același timp, ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL menționează că în conformitate cu art. 28 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, ”responsabilitatea mass-mediei pentru preluarea relatărilor false cu privire la fapte și/sau judecăților de valoare fără substrat factologic suficient nu survine în cazul în care aceste informații au fost răspîndite: în cadrul ședințelor autorităților publice, de către persoanele care exercită funcții publice sau persoane invitate pentru a participa la aceste ședințe”.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea „Ministerul Adevărului”, difuzată, la 06.04.2013, de către postul de televiziune „Jurnal TV”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

În ceea ce privește încălcarea prevederilor Codului audiovizualului, art. 7, alin. (4) stabilește expres obligația radiodifuzorului de a respecta, **în cadrul emisiunilor informative**, principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor ce vizează situațiile de conflict, or, emisiunea „Ministerul Adevărului” este o emisiune de divertisment și nu face parte din categoria programelor informative.

Totodată, conform prevederilor art. 16 din Codul audiovizualului: (1) *”Orice persoană fizică sau juridică care se consideră lezată în drepturile sale legitime și, în special, în reputația sa prin prezentare în emisiune a unor fapte incorecte are dreptul la replică, rectificare sau dreptul de a cere remedii echivalente în conformitate cu prevederile Codului civil”*, (3) *”Despre cererea de exercitare a dreptului la replică, radiodifuzorul este sesizat în scris în termen de 20 de zile de la transmiterea emisiunii la care se referă cererea. Radiodifuzorul difuzează răspunsul în aceeași emisiune, în același interval de timp și cu aceeași durată, în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă emisiunea care a difuzat această informație apare mai rar decât o dată la 15 zile, răspunsul este transmis în următoarea emisiune”* și (6) *”Difuzarea rectificării sau acordarea dreptului la replică nu exclude dreptul persoanei lezate de a se adresa în instanța de judecată”*.

În acest context, menționăm că emisiunea „Ministerul Adevărului” a fost difuzată la data de 6 aprilie 2013, iar sesizarea Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” a parvenit la CCA pe data de 29 aprilie 2013. În scrisoarea nr. 314-IE/04/13 din 14.05.2013, „Jurnal TV” susține că Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” a ignorat prevederile art. 16 din Codul audiovizualului, deoarece în cererea înaintată de petiționar lipsește solicitarea dreptului la replică sau dreptului la rectificare.

Referitor la nerespectarea prescripțiilor Codului deontologic al jurnalistului, precizăm că în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului, CCA nu are competență de a aplica sancțiuni radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova pentru derogări de la prevederile Codului nominalizat, acestea avînd un caracter de recomandare.

Prin **Decizia nr. 92 din 13 iunie 2013**, CCA a respins sesizarea Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” și i-a recomandat ca, în cazul apariției pe viitor a situațiilor asemănătoare, să se adreseze direct radiodifuzorilor cu solicitarea dreptului la replică sau la remedii echivalente în conformitate cu prevederile art. 16 din Codul audiovizualului.

4. La 08.07.2013, prin scrisoarea nr. 8581 din 08.07.2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o plîngere din partea colectivului Judecătoriei Strășeni, în care judecătorii își exprimă dezacordul față de declarațiile făcute de dl Constantin Cheianu în cadrul emisiunii „Mai pe scurt”, transmisă pe data de 01.07.2013 de către postul de televiziune „Jurnal TV”.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat informații false și defăimătoare care discreditează autoritatea sistemului judecătoresc și duce la instigare la ură a justițiabilului împotriva justiției. În acest context, petiționarul consideră că la difuzarea subiectului nominalizat, postul de televiziune „Jurnal TV” a încălcat prevederile Codului audiovizualului și prescripțiile Codului deontologic al jurnalistului.

Ținem să menționăm că CCA a solicitat opinia oficială a postului de televiziune „Jurnal TV” referitor la cele invocate în sesizarea colectivului Judecătoriei Strășeni. În răspunsul său (scrisoarea nr. 427-IE/04/13 din 18.07.2013), postul de televiziune consideră că afirmațiile contestate de petiționari sînt neîntemeiate, remarcînd faptul că magistrații semnatori dau dovadă de lipsă totală a cunoștințelor despre cadrul legal în vigoare, deoarece apărarea onoarei și demnității oricărei persoane este garantată prin Legea cu privire la libertatea de exprimare și este dreptul oricărei persoane lezate să solicite remedii efective care, în opinia acesteia, i-ar recupera prejudiciile suportate. Totodată, „Jurnal TV” precizează că justițiabili de la Judecătoria Strășeni nu au solicitat dreptul la replică, rectificare și la remedii echivalente (art. 16 din Codul audiovizualului).

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea „Mai pe scurt”, difuzată, la 01.07.2013, de către postul de televiziune „Jurnal TV”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

Postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, pe data de 01.07.2013, la ora 19:30:13, emisiunea „Mai pe scurt”, cu o durată de 5 minute și 13 secunde. Emisiunea, realizată și prezentată de Constantin Cheianu, a avut ca temă „Criminalii în robe” și „Pușcăria, fabrică de bani”.

În cadrul emisiunii, prezentatorul i-a etichetat pe judecători drept cei mai „parșivi” oameni din țara noastră, clasîndu-i, astfel, pe primul loc: *„Mai pe scurt mă conving din ce în ce mai mult că printre oamenii cei mai parșivi ai țării noastre, pe unul din primele locuri, stau judecătorii”*. Motivul declarațiilor făcute de Constantin Cheianu ar fi că nu există zi în care să nu apară știri despre crimele comise de judecători.

Ca urmare, prezentatorul aduce exemple de cazuri în care, după spusele lui, judecătorii ar merita să stea după gratii în locul persoanelor condamnate. Astfel, unul dintre acestea se referă la cauza examinată de către un judecător de la Judecătoria Strășeni din orașul Strășeni. Constantin Cheianu declară că, acum cîțiva ani, trei bărbați au furat niște saci cu chimicale. Chimicalele au fost recuperate, iar

hoții au fost condamnați la 9 ani de închisoare. Prezentatorul emisiunii susține că judecătorul de la Strășeni ar fi pretins de la deținuți 3 mii de euro în schimbul atenuării pedepsei: *"Da, domnul judecător de la Strășeni știa ce face, condemnându-i, el le-a sugerat, totodată: "Băieți, pentru 3 mii de euro de căciulă eu vă pot schimba pedeapsa".*

În continuare, Cheianu se întreabă retoric de unde condamnații pot aduna 3 mii de euro dacă au ajuns să fure chimicale. Totuși, unul dintre ei, după spusele prezentatorului, și-a mobilizat rudele, prietenii și, într-un an, a adunat 3 mii de euro. Odată ce banii au ajuns în mîna judecătorului, pedeapsa deținutului a fost comutată din 9 ani de pușcărie în „arest la domiciliu”. De asemenea, judecătorul i-a dat de înțeles să-și ajute și colegii să adune bani, în cazul în care nu dorește să ajungă din nou la pușcărie. *(De unde să ia ăștia 3 mii de euro dacă au ajuns să fure chimicale? Totuși, unul dintre ei și-a mobilizat rudele, prietenii și într-un an a adunat 3 mii de euro. Și aici vă dau un detaliu interesant. Asta se întâmpla vara, judecătorul respectiv era undeva în vacanță, la mare. Ei, bine, auzind de 3 mii de euro a lăsat și marea, și odihna și a venit fuguța acasă și i-a comutat pedeapsa deținutului din 9 ani de pușcărie în "arest la domiciliu". Totodată, i-a dat de înțeles să-și ajute și colegii să adune bani, în caz contrar s-ar putea să ajungă din nou la pușcărie).* Cheianu mai afirmă că cel care a plătit 3 mii de euro, precum și amicii lui, au fost condamnați la 12 ani de închisoare din motiv că judecătorul s-a enervat că ceilalți doi nu au putut nicidecum să adune cei 3 mii de euro. Astfel, el a rejudecat a treia oară cazul. Totodată, prezentatorul a menționat că, deși judecătorul a pus „laba” pe 3 mii de euro, condamnații, ispășind pedeapsa de 3 ani de închisoare, vor fi nevoiți să stea la pușcărie încă 9 ani.

Este de precizat că prezentatorul emisiunii "Mai pe scurt", Constantin Cheianu, nu a specificat numele persoanelor condamnate, precum și a judecătorului care a judecat cauza. La fel, nu au fost făcute referințe nici la numărul dosarului și nu au fost prezentate alte date concrete aferente acestui caz. Prin urmare, prezentatorul emisiunii nu este obligat să probeze afirmațiile pe care le declară în cadrul emisiunii sau să indice, cel puțin, probele pe care le susține.

Conform prevederilor Codului audiovizualului, CCA nu are competență de a aplica sancțiuni radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova pentru nerespectarea prescripțiilor Codului deontologic al jurnalistului.

În această ordine de idei, considerăm că postul de televiziune „Jurnal TV” nu a comis derogări de la legislația audiovizuală. Este de menționat că orice persoană fizică sau juridică, indiferent de cetățenie, naționalitate și domiciliu, care se consideră lezată în drepturile sale legitime, în special, în reputația sau prin prezentarea în cadrul unei emisiuni a unor fapte incorecte, are dreptul la replică, rectificare sau dreptul de a cere remedii echivalente în conformitate cu prevederile art. 16 din Codul audiovizualului: (1) *"Orice persoană fizică sau juridică care se consideră lezată în drepturile sale legitime și, în special, în reputația sa prin prezentare în emisiune a unor fapte incorecte are dreptul la replică, rectificare sau dreptul de a cere remedii echivalente în conformitate cu prevederile Codului civil",* (3) *"Despre cererea de exercitare a dreptului la replică, radiodifuzorul este sesizat în scris în termen de 20 de zile de la transmiterea emisiunii la care se referă cererea. Radiodifuzorul difuzează răspunsul în aceeași emisiune, în același interval de timp și cu aceeași durată, în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă emisiunea care a difuzat această informație apare mai rar decât o dată la 15 zile, răspunsul este*

transmis în următoarea emisiune” și (6) ”Difuzarea rectificării sau acordarea dreptului la replică nu exclude dreptul persoanei lezate de a se adresa în instanța de judecată”.

Prin **Decizia nr. 124 din 26 iulie 2013**, CCA a respins sesizarea colectivului Judecătorei Strășeni nr. 8581 din 08.07.2013, iar prin scrisoarea nr. 514 din 10.07.2013 a explicat petiționarilor despre posibilitatea solicitării de la postul de televiziune ”Jurnal TV” a dreptului la replică, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

5. Pe data de 16.07.2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o sesizare din partea administrației Universității de Stat ”Alecu Russo” din mun. Bălți, cu privire la difuzarea de către postul de televiziune ”Jurnal TV”, în cadrul emisiunii ”Inamicul public”, a unor informații false și învinuiri nefondate care au lezat atât onoarea și demnitatea unor salariați ai Universității, cât și, implicit, a instituției în întregime.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, pe data de 01.07.2013, emisiunea „Inamicul public”, care a conținut un subiect cu denumirea ”Facultatea de Drept e nedreaptă”, referitor la mediatizarea unui presupus conflict de muncă dintre Universitate și un fost angajat al acesteia, dl. Valentin Cazacu, fost lector universitar la Facultatea de Drept. Astfel, petiționarii consideră că materialul prezentat care a constatat într-o montare a unei filmări video efectuate la data de 27 iunie 2013 de către dl Valentin Cazacu în incinta Universității, precum și comentariile moderatorului Oleg Brega nu corespund realității. În sesizare se menționează lipsa de informare a moderatorului emisiunii, dat fiind faptul că acesta nu cunoaște motivele și circumstanțele în care dlui Cazacu i-a fost aplicată sancțiune disciplinară, iar ulterior acesta a fost eliberat din funcție, făcându-se referință la întârzierile frecvente la ore, actul de constatare a absenței nemotivate de la serviciu și încetarea contractului individual de muncă.

În acest context, petiționarii consideră că la difuzarea subiectului nominalizat, postul de televiziune „Jurnal TV” a încălcat prevederile Codului audiovizualului, art. 7 alin. (4) lit. a), b), c), și solicită CCA să se expună asupra faptelor conținute în sesizare, în conformitate cu prevederile art. 37, 40 și 41 ale Codului.

Potrivit prevederilor art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea „Inamicul public”, difuzată, la 01.07.2013, de către postul de televiziune „Jurnal TV”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

În cadrul emisiunii „Inamicul public”, prezentatorul Oleg Brega anunță telespectatorii că urmează un material video filmat de către un cetățean curajos, fost profesor la Universitatea din Bălți, declarînd că acesta a avut certuri și neînțelegeri cu colegii lui de serviciu, mai ales cu șefii, în urma cărora i-au fost aplicate sancțiuni disciplinară și mustrare aspră, pe motiv că și-a permis să filmeze în incinta universității.

În continuare sînt difuzate imaginile video în care fostul profesor universitar își surprinde șeful de catedră intrînd într-un birou de serviciu la ora 09:25. Luat la întrebări de ce întârzie la serviciu și pe ce bani și-a achiziționat mașina, acesta a declarat că nu a întârziat la serviciu, dar a fost la secția de cadre, iar mașina a fost cumpărată în leasing. Deranjat de cele întîmplate în cadrul universității, prorectorul

i-a sugerat profesorului să nu se ocupe cu prostii și să nu-și terorizeze foștii colegi și că ar fi mai bine să se ocupe cu lucruri serioase, cum ar fi: scrierea unui manual.

Indignat de afirmațiile prorectorului, Oleg Brega a declarat că acest prorector, în lipsa rectorului, îi ține lecții fostului profesor, precum că la 40 de ani trebuie să se ocupe cu chestii serioase, cum ar fi: șeful de catedră să întârzie la serviciu sau alți profesori de acolo și că filmarea nu este un lucru serios. Trebuie să scrii teze, cărți, pe care să-i obligi după aceea pe elevi să le cumpere, pentru că este o chestie serioasă și la noi se acceptă și se laudă. La fel, comportament de "acela" – aparat de rector și prorector, și de această secretară "sau ce funcție ar fi avînd ea acolo pe la rectorat", care tare greu a spus unde și cînd se întoarce rectorul. De asemenea, el a mai afirmat că, în prezent, profesorul Valentin Cazacu nu mai lucrează la Universitatea din Bălți și că a fost nevoit să o abandoneze din cauza presiunilor și a persecuțiilor.

Totodată, este de menționat că la finele emisiunii a fost plasat mesajul: *"Inamicul Public" este o emisiune de autor. Opiniile exprimate în cadrul acesteia nu coincid neapărat cu poziția oficială "Jurnal TV"*.

Ținem să precizăm că CCA a solicitat opinia oficială a postului de televiziune „Jurnal TV” referitor la cele invocate în sesizarea administrației Universității de Stat "Alec Russo" din mun. Bălți. Prin scrisoarea nr. 440-IE/04/13 din 23.07.2013, postul de televiziune consideră că apărarea onoarei și demnității oricărei persoane este garantată prin Legea cu privire la libertatea de exprimare și este dreptul oricărei persoane lezate să solicite remedii efective care, în opinia acesteia, i-ar recupera prejudiciile suportate. Totodată, „Jurnal TV” afirmă că administrația Universității de Stat "Alec Russo" din mun. Bălți nu a solicitat dreptul la replică, rectificare și la remedii echivalente (art. 16 din Codul audiovizualului).

Postul de televiziune susține că emisiunea „Inamicul public” nu este un buletin de știri sau o emisiune informativă, iar presupusa lezare s-a realizat în cadrul unui talk-show – emisiune interactivă de exprimare liberă.

În conformitate cu cele expuse, în ceea ce privește încălcarea prevederilor Codului audiovizualului, art. 7 alin. (4) stabilește expres obligația radiodifuzorului de a respecta, în cadrul emisiunilor informative, principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor ce vizează situațiile de conflict, or, emisiunea „Inamicul public” este o emisiune de autor care nu face parte din categoria programelor informative.

De asemenea, deși administrația Universității de Stat "Alec Russo" menționează că comentariile făcute de moderator au depășit cu mult limita bunului simț, acestea lezînd onoarea, demnitatea și reputația profesională a salariaților Universității și conferă dreptul persoanelor vizate și a Universității să ceară dezmințirea informațiilor, în temeiul art. 16 din Codul audiovizualului, din textul sesizării nu este clar dacă aceștia s-au adresat postului de televiziune "Jurnal TV" cu solicitarea dreptului la replică sau remedii echivalente în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, conform prevederilor art. 16 din Codul audiovizualului: (1) *"Orice persoană fizică sau juridică care se consideră lezată în drepturile sale legitime și, în special, în reputația sa prin prezentare în emisiune a unor fapte incorecte are dreptul la replică, rectificare sau dreptul de a cere remedii echivalente în conformitate cu prevederile Codului civil"*, (3) *"Despre*

cererea de exercitare a dreptului la replică, radiodifuzorul este sesizat în scris în termen de 20 de zile de la transmiterea emisiunii la care se referă cererea. Radiodifuzorul difuzează răspunsul în aceeași emisiune, în același interval de timp și cu aceeași durată, în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă emisiunea care a difuzat această informație apare mai rar decât o dată la 15 zile, răspunsul este transmis în următoarea emisiune” și (6) ”Difuzarea rectificării sau acordarea dreptului la replică nu exclude dreptul persoanei lezate de a se adresa în instanța de judecată”.

Prin **Decizia nr. 125 din 26 iulie 2013**, CCA a respins sesizarea administrației Universității de Stat ”Alec Russo” din mun. Bălți, iar prin scrisoarea nr. 520 din 17.07.2013 a explicat petiționarilor despre posibilitatea solicitării de la postul de televiziune ”Jurnal TV” a dreptului la replică, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

6. Pe data de 23 august 2013, în cadrul ședinței Consiliului de Presă, reprezentantul Consiliului Coordonator al Audiovizualului, invitat la ședință, a fost informat despre plângerea depusă de Centrul de informații GENDERDOC-M împotriva postului de radio ”Jurnal FM” și a moderatorului Anatol Melnic referitor la încălcările admise în emisiunea ”X Te iubește” din 29 iulie 2013, în care sînt semnalate mai multe abateri de la prevederile Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

Ulterior, în comunicatul Consiliului de Presă din 24 august 2013 se menționează că în decizia adoptată, membrii Consiliului au constatat încălcarea de către ”Jurnal FM” a normelor deontologice care prevăd protejarea drepturilor omului, inclusiv a vieții private, și au solicitat postului de radio să aplice sancțiuni autorilor emisiunii. Totodată, dată fiind gravitatea încălcărilor, Consiliul de Presă a decis să solicite Consiliului Coordonator al Audiovizualului examinarea respectării de către autorii emisiunii a prevederilor Codului Audiovizualului și, eventual, să sancționeze acest radiodifuzor. Aceeași solicitare a fost expusă și în sesizarea Consiliului de Presă parvenită la CCA pe data de 18 septembrie 2013, la care a fost anexată și Decizia din 23.08.2013.

Astfel, conform Deciziei Consiliului de Presă cu privire la plângerea Centrului de informații GENDERDOC-M împotriva postului de radio „Jurnal FM”, s-au constatat derogări de la prevederile pct. 4.1, 4.2, 4.4 și 4.15 din Codul deontologic al jurnalistului cu referire la obligația respectării dreptului la viața privată și demnitate, precum și interdicția discriminării persoanelor.

Prin aceeași decizie, Consiliul de Presă a cerut postului de radio „Jurnal FM” să nu admită cazuri de imixtiune nejustificată în viața privată a persoanelor, să-i aplice sancțiuni moderatorului emisiunii ”X Te iubește” și să-și instruiască suplimentar angajații privind normele deontologice și legale în domeniul protecției vieții private, a toleranței și a nediscriminării.

Ca urmare a autosesizării membrilor CCA și a examinării sesizării Consiliului de Presă, în conformitate cu prevederile art. 37 și 40 alin. (1) lit. d) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea în cauză și a constatat următoarele:

În cadrul emisiunii ”X Te iubește”, difuzată de postul de radio ”Jurnal FM” pe data de 29 iulie 2013, la ora 22:05, emisiune realizată de Anatol Melnic, a avut

loc o discuție telefonică între prezentator și Ion Rusu, care, se presupune, ar fi o persoană de orientare sexuală netradițională. Conversația purtată în cadrul emisiunii a avut un caracter sexual explicit și a abordat preferințele sexuale ale interviuatului, în contextul unui eventual act sexual între cei doi. Astfel în emisie, timp de câteva minute au fost proliferate replici de felul: „Anatol Melnic - *Mie Iura mi-a spus ca să vă sun.* Ion Rusu - *Dăpu nu v-o spus ce...* Anatol Melnic - *De departe, adică da...* Ion Rusu - *Sînteți în privința la...un miniet.* Anatol Melnic - *La ce?* Ion Rusu - *Un miniet.* Anatol Melnic - *Eu nu am încercat și eu mă tem.* Ion Rusu - *La bărbat în gură a-ți dat vre-o dată?* Anatol Melnic - *Vorbește mai tare!”* Este de precizat faptul că prezentatorul nu a informat din start interlocutorul că este un dialog la radio, dar a creat impresia unei discuții private. La final, moderatorul emisiunii a prezentat datele interlocutorului, menționînd numele, prenumele, vîrsta și strada din orașul în care acesta locuiește, furnizînd, în acest mod, informații suficiente pentru a putea fi identificată persoana dată și prejudiciîndu-i, în acest mod, dreptul la respectul vieții private și de familie. De asemenea, la finalul emisiunii, prezentatorul i-a acordat interlocutorului unele întrebări cu tentă discriminatorie: ”Ești mîndru de ceea ce faci tu? Ești mîndru de ceea ce propui tu? Cum crezi tu, ce gîndește toată lumea acum de tine?”. Iar în încheiere, prezentatorul, Anatol Melnic a accentuat rostindu-i numele, după ce în emisiune divulgat și strada pe care locuiește, Alba Iulia: „*Eu așa ceva încă nu am mai avut. Așa discuție...stai, cum îi zice..?* Ion Rusu, Buiucani, 35 de ani.”

Așadar, conținutul textual al emisiunii difuzate de postul de radio „Jurnal FM” atestă abateri de la art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: ”Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”; alin. (2): „Este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, în special programele care conțin pornografie, violență exagerată sau limbaj licențios”; art. 8 alin. (1) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale: ”Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale”; prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, art. 3 alin. (5): ”Garanțiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violență”, art. 10 alin. (1): ”Orice persoană are dreptul la respectul vieții private și de familie”, și alin. (2) al aceluiași articol: ”Dreptul la respectul vieții private și de familie nu se extinde asupra informațiilor despre viața privată și de familie răsîndite cu acordul expres sau tacit al persoanei sau obținute în locurile publice cînd persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate”.

De asemenea, art. 25 alin. (1) din Codul audiovizualului prevede că unul dintre indicii licenței de emisie este: ”lit. k) prevederea că radiodifuzorul este obligat să activeze în limitele prevăzute de prezentul cod, Codul de conduită elaborat de Consiliul Coordonator al Audiovizualului, de alte legi ce reglementează domeniul audiovizualului”. Astfel, Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat de CCA prin Decizia nr. 127 din 26.12.2007, art. 10 stipulează: ”Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale. Radiodifuzorii nu vor difuza informații privind viața privată și de familie a persoanei, fără acordul acesteia, cu excepția întrunirii condițiilor pentru cazurile de interes public justificat. Informațiile privind adresa unei persoane sau a familiei sale și numerele lor de telefon nu pot fi dezvăluite fără permisiunea acestora”, iar art. 13 din același Cod prevede: ”Radiodifuzorii sînt datori să nu discrimineze nici o persoană pe motive

de rasă, etnie, religie, sex, vîrstă, orientare sexuală ori dizabilități și să nu instige la ură și violență atunci cînd relatează fapte sau își exprimă opiniile”.

Astfel, în urma discuțiilor, prin **Decizia nr. 151 din 26 septembrie 2013**, postul de radio „Jurnal FM” a fost avertizat public pentru derogări de la prevederile pct. 3.1 lit. a), d) a Licenței de emisie seria AA, nr. 082516 din 18.12.2007 (nerespectarea prevederilor art. 6 alin. (1), (2) și art. 25 alin. (1) din Codul audiovizualului).

7. Pe data de 11.11.2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit o sesizare din partea dlui Gheorghe Erizanu, directorul Editurii Cartier, prin care își exprimă dezacordul față de declarațiile făcute de prezentatorul Corneliu Mihalache și invitata sa – Ina Șupac, în cadrul emisiunii ”În direct” la postul de televiziune ”Accent TV”. În sesizare, dl Gheorghe Erizanu invocă faptul că la 6 noiembrie 2013, în cadrul emisiunii ”În direct”, a fost discutat manualul ”Istoria românilor și universală” pentru clasa a XII-a. Petiționarul este indignat de faptul că în emisiunea sus-menționată s-a permis ”deraierea din câmpul deontologic al presei”, ”instigarea și promovarea unei uri aproape fizice față de unele națiuni”, ”utilizarea limbajului de mahala și denigrarea inadmisibilă a autorilor”, ”instigarea la violență față de puterea legitimă a unui stat”.

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune „Accent TV” referitor la cele stipulate în sesizare.

Prin scrisoarea f/nr. din 14.11.2013, întreprinderea ”Telesistem TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Accent TV”, a comunicat CCA faptul că ”În direct” este o emisiune de autor, difuzată în direct, iar opiniile expuse în cadrul acesteia aparțin în exclusivitate realizatorului și invitaților în studio. Punctele menționate în demersul lui Gheorghe Erizanu ”expun poziția lui personală vizavi de subiectul discutat”. De asemenea, „Accent TV” consideră că temele vizate în cadrul emisiunii nu intră în contradicție cu prevederile Codului audiovizualului.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea ”În direct”, difuzată de postul de televiziune ”Accent TV” pe data de 06.11.2013, la ora 19:00.

Ca urmare a examinării raportului de monitorizare, membrii CCA au constatat că moderatorul emisiunii a comis abateri de la Codul audiovizualului, Codul de conduită al radiodifuzorilor, Codul deontologic al jurnalistului, prin utilizarea unui limbaj vulgar și admițînd atacuri la persoană, calificînd activitatea celor puși în discuție drept „infracțiune” și proferînd amenințări, toate acestea în absența persoanelor vizate.

Membrii CCA au precizat că, deși în cadrul acestei emisiuni au fost aduse ofense unor persoane concrete, autorilor de manual și directorului Editurii Cartier, reparația daunelor morale poate fi obținută doar prin solicitarea dreptului la replică, prevăzut de art. 16, sau adresîndu-se în instanța de judecată. Unii membri CCA consideră că a fost lezată reputația unui agent economic, brandul Editurii Cartier fiind prezentat într-un context negativ, defăimător, iar în acest caz adresarea în

judecată le-ar putea repara prejudiciul adus bunului nume al producătorului de carte.

Constatînd încălcarea dreptului consumatorului de programe la informare completă, obiectivă și veridică, art.10 alin. (5) din Codul audiovizualului și a art. 4 și 7 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, ținînd cont de faptul că postul de televiziune „Accent TV” se află la prima abatere și luînd în considerare faptul că misiunea CCA este de a asigura respectarea cadrului legal, membrii Consiliului au decis să atenționeze acest radiodifuzor, solicitîndu-i intrarea în cîmpul legalității.

Prin **Decizia nr. 193 din 10 decembrie 2013**, CCA a luat act de sesizarea directorului Editurii Cartier, Gheorghe Erizanu și a explicat petiționarului despre posibilitatea solicitării dreptului la replică de la postul de televiziune ”Accent TV”, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

8. Pe data de 22.11.2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit o sesizare din partea deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, Ina Șupac, prin care își exprimă dezacordul față de declarațiile făcute de invitații emisiunii ”Fabrika”, difuzată de postul de televiziune ”Publika TV”. Dna Ina Șupac consideră că *”acțiunile invitaților poartă un caracter de manifestare a extremismului, iar ediția acestei emisiuni promovează activitatea extremistă”*. În argumentarea sesizării sale, petiționara invocă faptul că declarațiile făcute în cadrul acestei emisiuni cad sub incidența Legii privind contracararea activității extremiste, a Legii cu privire la libertatea de exprimare și a Legii cu privire la asigurarea egalității. Reieșind din cele relatate, deputatul Ina Șupac solicită Consiliului Coordonator al Audiovizualului examinarea sesizării în ședință publică.

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune „Publika TV” referitor la cele stipulate în sesizare.

Prin scrisoarea nr. 270 din 3 decembrie 2013, întreprinderea ”Știri Media TV” SRL a comunicat CCA despre netemeinicia sesizării deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, Ina Șupac, considerînd că a fost depusă cu scopul șicanării instituției postului de televiziune ”Publika TV” prin solicitarea unei ingerințe în activitatea editorială. În fond, analizînd emisiunea ”Fabrika”, prezentată de Alexei Lungu, difuzată la data de 07.11.2013, devine evident că aceasta corespunde legislației în vigoare și tuturor exigențelor profesionale, inclusiv deontologiei jurnalistice.

De asemenea, potrivit ”Știri Media TV” SRL, conform jurisprudenței CEDO, acolo unde o judecată de valoare se bazează pe fapte, ea nu trebuie considerată defăimătoare atîta timp cît faptele sînt rezonabil de exacte și comunicate cu bună-credință, și atîta timp cît judecata de valoare nu are intenția de a conduce la o concluzie falsă.

Totodată, postul de televiziune ”Publika TV” consideră că acuzațiile și pretențiile formulate în sesizare reprezintă în mod inadmisibil un atentat asupra independenței și libertății de exprimare, ”Știri Media TV” SRL este adeptul informării obiective și echidistante, dar nu poate duce răspundere juridică pentru speculațiile publicate de alte entități juridice.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunea "Fabrika" difuzată de postul de televiziune "Publika TV", pe data de 07.11.2013, la ora 21:29:41.

Astfel, emisiunea "Fabrika", transmisă în direct și moderată de Alexei Lungu, i-a avut ca invitați pe dnii Anatol Țăranu, directorul Centrului de cercetări strategice și consultanță politică, Veaceslav Stăvilă, istoric, Ion Terguță, jurnalist, Ruslan Șevcenco, istoric. Unul dintre subiectele discutate a fost "Revoluția bolșevică, între critici și ovații".

Alexei Lungu i-a îndemnat pe cei prezenți în studio să-și expună opinia asupra semnificației zilei de 7 noiembrie. Este de precizat că în timpul emisiunii "Fabrika", prezentatorul Alexei Lungu nu a făcut nici o referire directă la tematica emisiunii: "Revoluția bolșevică, între critici și ovații", ci doar a adresat întrebări. Reieșind din cele relatate mai sus, în conținutul textual și video a emisiunii "Fabrika" difuzată de către postul de televiziune "Publika TV" nu s-au atestat derogări de la legislația audiovizuală. Totodată, este de menționat faptul că "independența editorială a radiodifuzorilor este recunoscută și garantată prin lege", în conformitate cu art. 8 alin. (3) din Codul Audiovizualului.

Analizând cu mare atenție fiecare enunț din emisiune, membrii CCA nu au constatat nici o replică sau afirmație care să confirme sau să fie pasibilă de a sugera acuzațiile formulate în sesizare. În același timp, s-a constatat că în emisiune a fost respectat principiul pluralismului de opinii și de idei în toate elementele structurale: titlul, cei patru invitați, prestația moderatorului. Evenimentele istorice au fost comentate din perspective polare diferite, au fost evidențiate atât momentele pozitive, cât și cele negative, discuția desfășurându-se într-o atmosferă calmă, manifestând respect față de opiniile oponentilor, moderatorul favorizând exprimarea opiniilor divergente.

Prin scrisoarea nr. 38-02 din 28.11.2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a explicat petiționarului despre posibilitatea solicitării de la postul de televiziune "Publika TV" a dreptului la replică, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Prin **Decizia nr. 194 din 10 decembrie 2013**, CCA a respins sesizarea dnei Ina Șupac, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu nr. IS 335 din 21.12.2013, ca fiind nefondată.

9. Pe data de 29 noiembrie curent, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit o sesizare din partea Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova, referitoare la plângerea depusă de Liudmila Bobeico privind difuzarea de către posturile de televiziune „Publika TV” și „TV7”, în cadrul buletinelor informative, a unui reportaj în care a fost lezată onoarea și demnitatea copilului orfan Valentina Ursu, invalid de gradul I.

Autoarea petiției consideră că în cadrul acestor două subiecte, care au elucidat cazul Valentinei Ursu, o minoră orfană, cu dizabilități mentale, exmatriculată din Liceul profesional nr. 1 din capitală, a fost prejudiciată imaginea acesteia, astfel aducându-i-se daune morale.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat reportajele din 4 noiembrie curent: „Discriminată la școală?”, de la ora 21:47, difuzat de postul ”TV 7”, și ”Profesori de liceu acuzați de discriminare”, difuzat de ”Publika TV”, la ora 21:12, iar rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

Valentina Ursu are 16 ani și este invalidă de gradul I. După ce a absolvit 9 clase, cu suportul Liudmilei Bobeică, tutorele său, după mai multe obstacole, a fost înmatriculată la Liceul profesional nr. 1 din Chișinău. Recent, Valentina a fost exmatriculată pe motiv că nu reușește să însușească materia. Tînăra afirmă că a fost bătută și i-au fost schimbate notele.

Tutorele fetei menționează că la înmatricularea minorei la Liceul profesional nr. 1 din Chișinău a prezentat toate actele necesare, inclusiv certificatul de invalid, motiv pentru care directoarea nu a dorit atunci să discute cu eleva.

Administrația liceului neagă acuzațiile și afirmă că abia peste cîteva luni a aflat despre situația Valentinei și că ea nu a fost înmatriculată în baza legii educației incluzive, de altfel ar fi fost luată o altă abordare.

Lucia Gavrilă, membră a Consiliului pentru Combaterea Discriminării, consideră că pentru acomodarea acestui copil era necesară o abordare individuală și ajustarea curriculumui școlar pentru o însușire mai bună.

Reieșind din cele relatate mai sus, în cadrul reportajelor difuzate de posturile de televiziune ”TV 7” și ”Publika TV” sînt prezente declarațiile tuturor părților implicate, astfel, în conținutul textual și video al acestora nu s-au atestat derogări de la legislația audiovizuală.

Prin **Decizia nr. 195 din 10 decembrie 2013**, CCA a respins sesizarea nr. 03-837-1/13 din 29.11.2013 a Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova ca fiind nefondată.

10. În conformitate cu prevederile art. 37, alin. (3), lit. a) și art. 39, alin. (1) din Codul audiovizualului (ca urmare a autosesizării membrilor CCA, cu privire încălcarea prevederilor art. 6, alin. (1), art. 7, alin. (4) și art. 10, alin. (5) din Codul audiovizualului, pe data de 22 decembrie curent de către postul de televiziune TV 7), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzate de către ”TV 7”, iar rezultatele monitorizării au atestat că, pe data de 22.12.2013, postul de televiziune ”TV 7” a difuzat, la ora 19:56, emisiunea ”Приднестровье: русский форпост”, cu o durată de 46 de minute 22 de secunde.

În cadrul emisiunii sînt prezentate imagini video de la ziua orașului Rîbnița, care coincide cu sărbătoarea Sf. Arhanghel Mihail, la care a fost prezent liderul de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk. Transnistria este descrisă de către postul rusesc ”НТБ” ca un stat nerecunoscut, care are 23 de ani și despre care nimeni nu cunoaște nimic: ”Приднестровье узкая полоска земли на левом берегу днестра зажатая с одной стороны Молдовой с другой Украиной, даже по европейским меркам это крошечная страна где живёт чуть больше полумиллиона человек”. Jurnalistul rus afirmă că în anii `90 a fost un război despre care toți demult au uitat, în afară de transnistrienii, care și acum își amintesc de generalul A. Lebedev și cu speranță privesc spre Rusia, care i-a salvat de la ”distrugere”, și care fără ”пафос” îi numesc pe ruși ”frați”. După ce Moldova a parafat Acordul de Asociere cu Uniunea

Europeană (în imagine apare inscripția de pe una din clădirile orașului Chișinău: "MOLDOVENI - DECI - ROMÂNI!"), iar Ucraina este pe cale spre UE, Transnistria, "cu orientarea ei spre Rusia", s-a pomenit între "două focuri" și nimeni nu poate să spună ce se va întâmpla peste un an sau doi cu această țară "minunată" și "nerecunoscută de nimeni". De asemenea, odată cu destrămarea URSS, nimeni nu ar fi crezut în viitorul Transnistriei, care, în pofida faptului că nu este recunoscută de nimeni, trăiește de 23 de ani după propriile legi, are armată, poliție și cu un președinte "ales în mod democratic". Statul care există, "dar pe care parcă nu vor să-l observe"... Aici însă oamenii așteaptă cu nerăbdare când Transnistria totuși va fi recunoscută.

În continuare sînt difuzate imagini video în care apare mulțimea, după spusele postului "HTB", la începutul anilor '90, Moldova Sovietică este zdruncinată de procesul democratic. Astfel, partidele politice unioniste pledează pentru reîntregirea Moldovei cu România, iar independența Moldovei, în genere, este privită ca o perioadă între fuziune și creare a României Mari.

De asemenea, reporterul de la postul de televiziune rus "HTB" afirmă că în acești 23 de ani, funcționarii de la ONU și Bruxelles susțin că Transnistria nu merită să fie recunoscută ca stat independent. Liderul transnistrean, Evgheni Șevciuk, declară următoarele: "Тревожит следующее что принцип территориальной целостности нерушимости границ Хельсинский пакт, помните тоже..., так после Хельсинского решения несколько раз границы в Европе перекраивались, и в том числе с активным участием членов европейского союза, только посмотреть на карту бывшей Югославии там всё становится ясно и понятно и очевидно. — А ответ? — А ответ: там другие условия. А в чём они другие? Там была межэтническая рознь, и там погибло больше людей. Я говорю: так что по количеству трупов будем мерить подходы к политическому признанию, или нет?".

În cadrul aceleiași emisiuni, Nina Ștanski, "ministru afacerilor externe al republicii moldovenești nistrene", întrebată de reporterul rus cum e să fii ministru al unui stat nerecunoscut, a declarat următoarele: "În general, a fi ministru este o onoare, cu atît mai mult că ea reprezintă o țară care este nevoită de fiecare dată, la nivel internațional, să demonstreze că ea merită să fie un stat, poate mai mult decît alte țări ale căror stegulețe înfrumusețează fațada clădirii Organizației Națiunilor Unite. Fiecare stat a avut motivația sa. Transnistria a fost creată pentru a supraviețui". De asemenea, Nina Ștanski mai declară: "Мы часть русского мира. Мы себя от России никогда не отсоединяли. Вы понимаете, так сложились геополитические реалии, так сложилась история, так сложилось с распадом Советского Союза что мы оказались на обочине. Но мы Россия, мы говорим на русском языке".

În continuare jurnalistul rus face o comparație între modul de trai în Transnistria și Republica Moldova. Astfel, el menționează că malul stîng al Nistrului deseori este numit "rezervație sovietică", "simboluri al unei epoci trecute poți întîlni la orice pas". Păstrînd elementele socialismului, industria Transnistriei a avut de cîștigat, în special acest lucru se observă pe fonul vecinei sale: "И вот что удивительно сохранив элементы социализма промышленность Приднестровья оказалось выигрыше, особенно это заметно на фоне соседней

сельской Молдовы это как в коммунальной квартире, рабочий с местного завода оказался расчётливей молдавского колхозника”. De asemenea, jurnalistul rus susține că Transnistriei i-au rămas ca moștenire de la Uniunea Sovietică uzine și fabrici, pe care nu numai că nu le-au distrus, ci le-au adus la condiții normale de lucru și capabile din punct de vedere concurențial, desigur nu fără ajutorul Rusiei. Toate aceste lucruri au loc în condițiile unei blocade economice din partea Republicii Moldovei. Referindu-se la situația dată, Evgheni Șevciuk, președintele republicii nistrene a menționat: ”Блокирована банковская система, блокирована транспортная система, мы не можем своими фирмами вывозить грузы автотранспортом. Частично блокировано пассажирское сообщение. Фактически экспорт преднистровских товаров возможен только через молдавский таможенный уровень”.

În acest context, jurnalistul rus aduce un exemplu: ”Вот лишь один пример. Местному коньячному заводу Молдова запретила использовать еще с советских времен, бренд ”Белый Аист”. Сами молдоване под видом Белого Аиста разливали все что угодно, но только не коньяк, И в конце концов, поссорились со всесильным Онищенко. В результате сейчас на бутылке из Тирасполя стоит печать „Сделанно в Молдове”, иначе ее не вывезешь за границу. В Россию коньяк практически не подставляется да еще облогаются двойным налогом”. Ca argument la cele afirmate de jurnalistul rus sînt difuzate declarațiile Nataliei Toropova, șeful Direcției de producție de la fabrica de coniac: ”Любая наша продукция будь то коньячная или винная продукция которая предоставлена на полки как европейских государств так и российских полках, она выступает как молдавская продукция. И любая негативная информация о молдавских производителей естественно рикошетом бьет и по нашей продукцией, по имиджу нашей продукции”. După care jurnalistul face următoarea concluzie: ”Дружба с Россией для Преднистровии, достаточно выгодно. Газ здесь дешевле чем в соседней Молдове и местный тренд, это сезонная миграция на левый берег молдавских пенсионеров, которые не могут позволить себе оплатить отопление в зимний период в демократической Молдове”.

În continuare, referindu-se la istoria regiunii transnistrene, se menționează următoarele: ”В Молдове политики убеждены что молдаване как нация не существует и пора признать себя Румынами, в Кишинёве давно перешли на латинский алфавит и сожгли все книги на кириллице здесь же на левом берегу кириллицу сохранили и уверяют что именно тут живут настоящие молдаване их почти треть от полумиллионного населения непризнанной страны”. După cum susține reporterul, rădăcinile legăturii dintre Transnistria și Rusia trebuie căutate în istorie. Pămîntul și oamenii de pe malul stîng al Nistrului, pe parcursul a două veacuri, au fost legate de Rusia. Pe acele timpuri, Transnistria era periferia Imperiului Rus. Aceste pămînturi întotdeauna erau considerate rusești, iar România în acele timpuri era numită ”захолустьем Европы”. Mai apoi, jurnalistul povestește despre Grigore Cotovschi, pe care îl compară cu un brand istoric al Transnistriei. El spune că ”этот лысый красный командир уже тогда понимал что левый и правый берег Днестра это, как говорится, две большие разницы”. Chiar și în acele timpuri de război civil, malul stîng al Nistrului ducea

lupte permanente cu românii. Revoluția, războiul civil, Cotovschi, România, istoria Transnistriei este o luptă continuă pentru păstrarea identității.

De asemenea, în film este reflectată și situația școlilor din Transnistria vizavi de școlile din Republica Moldova. În material video din Novotroițk, apar profesorii și părinții elevilor protestând împotriva lichidării școlii din localitatea dată. Astfel, jurnalistul rus spune că istoria de douăzeci de ani a trecut pe al doilea plan, deoarece aici profesorii și părinții protestează împotriva închiderii școlii sătești și blochează trasa. Puterea de la guvernare face reforme mari în învățământ și primii sub "cuțit" au căzut, desigur, școlile rusești. Profesorii din satul Novotroițk nu și-au ridicat salariile de 4 luni. Școlarii din Moldova de pe malul drept al Nistrului privesc la colegii săi din Transnistria cu puțină invidie, deoarece acolo sînt grupe rusești în universități și burse.

Referindu-se la cetățenii care locuiesc în Moldova, jurnalistul a menționat că, o parte mare din cetățenii apți de muncă, au părăsit țara. Astfel, Moldova s-a transformat într-o țară care "oferă brațe ieftine de muncă": bărbații muncesc în Rusia, la construcție, iar femeile îngrijesc de bătrîni în Italia.

La finele reportajului, jurnalistul declară că pentru locuitorii din partea stîngă a Nistrului, transnistria "nu este doar un sunet gol", "acesta este patria natală, deși nu este recunoscută de nimeni și nu este inclusă pe hartă.

În conformitate cu cele expuse, emisiunea "Приднестровье: русский фоппост" ("Transnistria: avanpost rusesc") difuzată de către postul de televiziune "TV 7" este o propagandă cu scop de manipulare, denigrare a imaginii unui stat independent și atentează la integritatea teritorială și suveranitatea Republicii Moldova.

De asemenea, în cadrul emisiunii este prezentată unilateral informația despre războiul de pe Nistru unde Republica Moldova apare în postură de ocupant, precum și informația despre blocada economică și de transport în care de vină sînt autoritățile din Republica Moldova, etc.

Astfel, conținutul textual și video au atestat derogări de la prevederile articolului 10, alin. (5) al aceluiași Cod, conform căruia: *"Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor."*

Totodată, menționăm că art. 2, lit. c) din Codul audiovizualului prevede că radiodifuzorul este persoana fizică sau juridică care are responsabilitatea editorială pentru alcătuirea serviciilor de programe destinate recepționării de către public. De asemenea, la eliberarea licenței de emisie postului de televiziune "TV 7", "Analitic Media Grup" SRL și-a asumat obligația de a respecta prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului audiovizualului și alte acte legislative și normative în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova, (punctul 3.1, lit. a), din condițiile la licența de emisie seria AA, nr. 082519 din 03.12.2010).

Articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, punctul 1, prevede: *"Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare."* și punctul 2 al aceluiași articol: *"Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități*

*poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru **securitatea națională, integritatea teritorială** sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*

Astfel, în urma discuțiilor, prin **Decizia nr. 220 din 26 decembrie 2013**, postul de televiziune "TV 7" a fost avertizat public întreprinderea „Analiticmedia-Grup” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TV 7”, pentru transmiterea serviciului de programe cu încălcarea prevederilor art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului.

5.2.2. Respectarea moralității și a demnității umane: monitorizări din oficiu

În cadrul ședinței publice din 26 septembrie 2013, după examinarea sesizării Consiliului de Presă cu privire la lezarea drepturilor fundamentale ale omului și a demnității umane în cadrul emisiunii „X Te iubește” de la postul de radio „Jurnal FM” și în temeiul confirmării abaterilor grave semnalate în scrisoare, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis (Decizia nr. 151 (art. 2)) efectuarea unei monitorizări a emisiunii „X Te Iubește”, difuzată de postul de radio „Jurnal FM” pe parcursul lunii septembrie 2013.

Întrunit în ședință publică la data de 24 octombrie 2013, pentru a examina rezultatele monitorizării, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a acceptat solicitarea ONG „Sănătatea” privind amânarea chestiunii, pentru o ședință ulterioară, cu scopul de a reuși pregătirea apărării. Subiectul a fost examinat în ședința din 3 decembrie 2013.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) și art. 40 alin. (1) lit. d) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat emisiunile în cauză și a constatat faptul că „X Te iubește” este o emisiune în cadrul căreia ascultătorii telefonează în studio și organizează farse persoanelor cunoscute. Pe parcursul unor emisiuni s-a atestat utilizarea de către interlocutori a unui limbaj licențios, iar prezentatorul nu ia măsuri de precauție pentru a stopa difuzarea lor în emisie, ci dimpotrivă, îi provoacă la asemenea discuții. Astfel, conform Raportului de monitorizare al Direcției monitorizare Radio, în perioada monitorizată s-au atestat abateri de acest gen la data de 04.09.2013, ora 22:00 – Prezentatorul anunță tema zilei – „What's up”, după care formează numere de telefon și exclamă „What's up”, pentru a vedea cum reacționează cei ce răspund la apelul telefonic. Reacțiile nu se lasă mult așteptate, interlocutorii reacționând negativ și pronunțând cuvinte cu caracter licențios în următoarele segmente de timp 22:04:35; 22:13:52. Pe data de 10.09.2013, ora 15:11 - Prezentatorul îi telefonează unei persoane care se ocupă cu creșterea găinilor. Conversația purtată în cadrul emisiunii a conținut cuvinte cu caracter licențios (15:25:03; 15:26:19; 15:28:03; 15:29:26). Tot în cadrul aceleiași emisiuni, prezentatorul îl sună pe un oarecare Vasea și îl întreabă dacă are nuci de vânzare (15:44:15).

Așadar, conținutul textual al emisiunii difuzate de postul de radio „Jurnal FM” au atestat abateri de la art. 6 alin. (2) din Codul audiovizualului: „*Este interzisă*

*difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, în special programele care conțin pornografie, violență exagerată sau **limbaj licențios***".

Prin Decizia nr. 151 din 26 septembrie curent, întreprinderea ONG „Sănătatea”, fondatoarea postului de radio „Jurnal FM”, a fost avertizată public pentru nerespectarea prevederilor art. 6 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Constatînd faptul că în cadrul acestei emisiuni este proliferat limbajul obscen, inclusiv la o oră de zi, ora 15.00, calificînd prestația moderatorului emisiunii drept incitatoare la violențe verbale, iar secvențele emisiunii drept jignitoare și indecente, care ofensează demnitatea umană și bunul-simț, membrii CCA au decis unanim sancționarea cu amendă maximă a postului de radio „Jurnal FM”. Totodată, membrii CCA au dispus monitorizarea în continuare a emisiunii „X Te iubește”.

Prin **Decizia nr. 189 din 3 decembrie 2013**, CCA a aplicat amendă în valoare de 5400 de lei întreprinderii ONG „Sănătatea”, fondatoarea postului de radio „Jurnal FM”, pentru derogări repetate de la prevederile condițiilor pct. 3.1 lit. a), d) din Licența de emisie seria AA nr. 082516 din 18.12.2007 (nerespectarea prevederilor art. 25 alin. (1) lit. k) din Codul audiovizualului) și art. 6 alin. (1) și (2) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b), f) și alin. (3) lit. a) și b) din Codul audiovizualului.

5.3. Asigurarea pluralismului de opinii și social-politic

Conștienți de faptul că printre cele trei componente ale libertății de exprimare, așa cum sînt ele stipulate în articolul 10 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, libertatea de opinie se bucură de o protecție aproape absolută, iar democrația nu poate exista fără pluralism, CCA supraveghează respectarea acestor valori în domeniul audiovizualului, pe două dimensiuni-cheie: a conținutului și a regimului proprietății.

Referitor la pluralismul proprietății în domeniul audiovizualului CCA asigură legalitatea întocmirii actelor titularilor de licență în conformitate cu articolul 66 al Codului audiovizualului, mai multe detalii referitor la licențiere se găsesc în capitolul IV al prezentului raport și pe pagina web a instituției.

Totodată, CCA este interesat în ajustarea cadrului normativ cu privire la transparența proprietății în domeniul audiovizualului, astfel încît legea să-i oblige pe proprietari să-și declare beneficiarul final, persoana fizică. În acest scop, la sfîrșitul anului 2012 CCA a înaintat Guvernului cîteva propuneri de modificare a codului audiovizualului la acest capitol, iar în 2013 membrii CCA au participat la dezbaterile publice și au susținut *proiectului de Lege privind amendarea Codului audiovizualului pentru asigurarea transparenței proprietății mass-media* elaborat de Centrul pentru Jurnalism Independent.

În vederea asigurării pluralismului la nivelul conținutului mediatic CCA desfășoară sesiuni de monitorizare în temeiul sesizărilor și din oficiu în conformitate cu legislația în vigoare.

În anul de referință, CCA a efectuat cinci monitorizări cu privire la aplicarea art. 7 al Codului audiovizualului, respectarea pluralismului social-politic: două sesiuni de monitorizare tematică a buletinelor de știri pe perioade de 14 și respectiv 10 zile și alte trei monitorizări efectuate în temeiul sesizărilor parvenite la CCA.

5.3.1. Asigurarea pluralismului de opinii și social-politic: monitorizări tematice

Pe parcursul anului 2013, CCA a efectuat două monitorizări tematice cu privire la respectarea pluralismului social-politic în cadrul buletinelor de știri la principalele posturi de televiziune în perioadele: 19 februarie - 10 martie 2013 și 4 - 13 noiembrie 2013.

Cele două rapoarte de monitorizare atestă faptul că în buletinele de știri la majoritatea posturilor de televiziune se fac eforturi pentru a prezenta informațiile echilibrat și echidistant, separând faptele de opinii. Printre indicatorii principali ai gradului libertății de exprimare în mass-media audiovizuală se regăsesc reflectarea și accesul partidelor, inclusiv ale celor din opoziție, la TV. Conform datelor raportului din 19 februarie - 10 martie 2013, partidele politice aflate la guvernare au avut un volum de timp echilibrat de mediatizare: PLDM (8 154 sec.), PD (7 724 sec.) și PL (7 294 sec.), și principalul partid de opoziție, PCRM, a fost reflectat cu 5 176 sec. Rezultatele celui de-al doilea raport care cuprinde perioada 4 - 13 noiembrie 2013, demonstrează că opoziția are acces neîngrădit la principalele televiziuni care produc știri, iar PCRM este partidul cu cel mai mare timp de antenă acordat, inclusiv la postul public Moldova 1 al IPNA „Teleradio-Moldova”. Dintre partidele politice, PCRM a avut cel mai mult timp de antenă în cadrul buletinelor de știri, la toate posturile monitorizate cu excepția Jurnal TV, în care se află pe locul doi. Iar printre toți subiecții reflectați în știri, luând în considerare Guvernul, Parlamentul, Președinția, Primăria și celelalte partide politice, PCRM ocupă primele trei locuri. Astfel, la unele posturi TV, PCRM a devansat Guvernul și Parlamentul, fiind structura cu cea mai mare prezență în buletinele de știri: 18,9% la N4 și 39,7% la Accent TV.

Posturile de televiziune: 2 Plus, Publika și PRO TV Chișinău, au acordat cel mai mult timp de antenă Guvernului, iar după acesta partidului de opoziție, astfel la aceste posturi ponderea PCRM în buletinele de știri a constituit: 15,0% la 2 Plus, 13,3% la Publika TV și 21,2 % la PRO TV Chișinău.

La postul public de televiziune Moldova 1 și la PRIME, PCRM ocupă a treia poziție, după Guvern și Parlament, în ceea ce privește timpul de emisie acordat, respectiv cu: 9,3% și 12,7%.

Acest clasament și ponderea timpului de emisie este repartizat între 20 de subiecți reflectați în știri, care numără partidele și mișcările politice, instituțiile precum Guvernul, Parlamentul, Președinția și Primăria.

Modul de reflectare al PCRM, conotația imaginii prezentată la aceste posturi este, în medie, neutră. Totodată monitorizarea efectuată a constatat prezența atitudinilor și pozițiilor critice la adresa Guvernului la toate televiziunile (acestea sînt ilustrate prin nivelul culorii roșii în coloanele din tabelele ce indică conotația reflectării).

În concluzie, posturile de televiziune care produc buletine informative respectă pluralismul social-politic, oferind publicului informație diversă contribuind la libera formare a opiniilor și ideilor, partidul de opoziție beneficiază de platformele publice oferite de principalele instituții mass-media audiovizuale pentru a-și face cunoscută poziția și opiniile.

În temeiul prevederilor art. 37, alin. (1), art. 40, alin. (1), lit. a), b), d), art. 41, alin. (1), lit. a) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, CCA a efectuat două monitorizări tematice cu privire la respectarea articolului 7 al Codului audiovizualului, :

- Prin Decizia nr. 27 (art. 11), a fost decisă efectuarea unei monitorizări tematice a buletinelor informative ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2 Plus”, „Publika TV”, „Jurnal TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU” și „TV 7”, în perioada 19 februarie - 10 martie 2013.
- Prin Decizia nr. 188 din 15 noiembrie 2013, membrii CCA au decis efectuarea unei monitorizări tematice a buletinelor informative ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2Plus”, „Publika TV”, „Jurnal TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 7”, „Accent TV” și „Canal 3”, în perioada 4 - 13 noiembrie 2013;

În ședința din 25 ianuarie 2013 a fost examinat și aprobat raportul de monitorizare cu privire la respectarea pluralismului social-politic, derulată în perioada 26 noiembrie – 9 decembrie 2012.

1. În temeiul prevederilor art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d), art. 41 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, CCA a efectuat o monitorizare tematică a buletinelor informative ale posturilor de televiziune Moldova 1 („Mesager” – ora de difuzare 19:00); Prime („Primele știri” – ora de difuzare 21:00); 2 Plus („Reporter” – 19:00) Publika TV („Prime time news” – ora de difuzare 19:00); Jurnal TV („Jurnal” – ora de difuzare 19:00); N 4 („Obiectiv” – ora de difuzare 19:00); PRO TV CHIȘINĂU („Știri” – ora de difuzare 20:00) și TV 7 („Știri” – ora de difuzare 18:00) la capitolul respectării prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului. Monitorizarea s-a desfășurat în perioada 26 noiembrie – 9 decembrie 2012.

Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

Posturile de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2 Plus”, „PRO TV CHIȘINĂU” și „TV 7” au prezentat știri cu o structură echilibrată, au respectat principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor conflictuale difuzate în cadrul emisiunilor informative, iar conotația reflectării subiecților politici a fost, în general, neutră.

În același timp, ținem să menționăm că partidul de opoziție (PCRM) a beneficiat de un procentaj sporit de reflectare în cadrul emisiunilor de știri ale posturilor supuse monitorizării.

Posturile de televiziune „Publika TV”, „Jurnal TV” și „N 4”, de asemenea, au avut o prezentare echilibrată, subiecții mediatizați în perioada supusă

monitorizării (26 noiembrie – 9 decembrie) au fost reflectați, în general, neutru, totodată, au fost atestate și unele derogări:

În cadrul emisiunii informative din data de 30.11.2012, „Publika TV” a comis o derogare de la prevederile art. 7 alin. (4) lit. b) din Codul audiovizualului, care stipulează: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”*. Astfel, în cadrul subiectului despre adoptarea în prima lectură de către Legislativ a unui proiect de lege care prevede mai multe schimbări în managementul Băncii Naționale a Moldovei, au fost difuzate alocuțiunile liderului PL, Mihai Ghimpu, și a președintelui fracțiunii PLDM, Valeriu Streleț. În cadrul reportajului s-a menționat că examinarea documentului a stîrnit mai multe dispute între PL și PLDM, iar reporterul a declarat că „PL a acuzat PLDM-ul de subordonare a Băncii Naționale a Moldovei”, fapt care nu s-a regăsit în declarațiile prezentate (19:12).

Rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” au atestat derogări de la prevederile art. 7 alin. (4) lit. c) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„În cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. În cadrul buletinului de știri din 27.11.2012, ora 19:12:49, a fost difuzat un subiect despre protestele pe care intenționează să le desfășoare fermierii în cazul în care nu vor fi primiți în audiență de către premier și președintele Parlamentului Republicii Moldova, aceștia fiind nemulțumiți de politica fiscală 2013. Într-o intervenție telefonică, Alexandru Suslari, președintele „UniAgroProtect”, a declarat următoarele: „Nici o propunere a organizațiilor fermierilor nu a fost luată în calcul, nu înțelegem de ce nu a fost introdus impozit consolidat în agricultură, lucru care a fost promis atît de prim-ministru, cît și de către președintele Parlamentului. Agricultorii și-au exprimat nemulțumirea de faptul că Ministerul Finanțelor, timp de două luni, blochează modificările la Legea cu privire la piața produselor petroliere”. Subiectul care vizează o situație de conflict a fost realizat dintr-o singură sursă, iar în cadrul acestuia a lipsit poziția instituțiilor vizate.

Postul de televiziune „N 4” a comis derogări de la prevederile art. 7 alin. (4) lit. c) din Codul audiovizualului: *„În cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. În cadrul reportajului „Presiuni asupra zonelor economice libere”, difuzat la data de 27.11.2012, ora 19:34, directorul Direcției Politică industrială a Ministerului Economiei, Ion Lupan, a declarat că mai mulți rezidenți ai zonelor economice din țara noastră se confruntă cu probleme administrative în colaborarea lor cu Serviciul Vamal și cel fiscal, motiv din care unele dintre cele mai mari companii din zonele economice libere au anunțat că ar putea să se retragă de pe piața moldovenească. În cadrul reportajului a lipsit poziția instituțiilor vizate (19:34:53).

Luînd în considerare faptul că prezentarea știrilor a avut o structură echilibrată, cu o conotație, în general, neutră, a reflectării subiecților politici, iar derogările atestate au fost nesemnificative, prin **Decizia nr. 3 din 25 ianuarie 2013**, membrii CCA au decis să aprobe Raportul de monitorizare și să recomande

tuturor radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova să respecte prevederile art. 7 din Codul audiovizualului (informație detaliată a fost prezentată în Raportul anual de activitate al CCA pentru anul 2012).

2. În cadrul ședinței publice din 4 martie 2013, prin Decizia nr. 27 (art. 11), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări tematiche a buletinelor informative ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2 Plus”, „Publika TV”, „Jurnal TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU” și „TV 7” la capitolul respectării prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului.

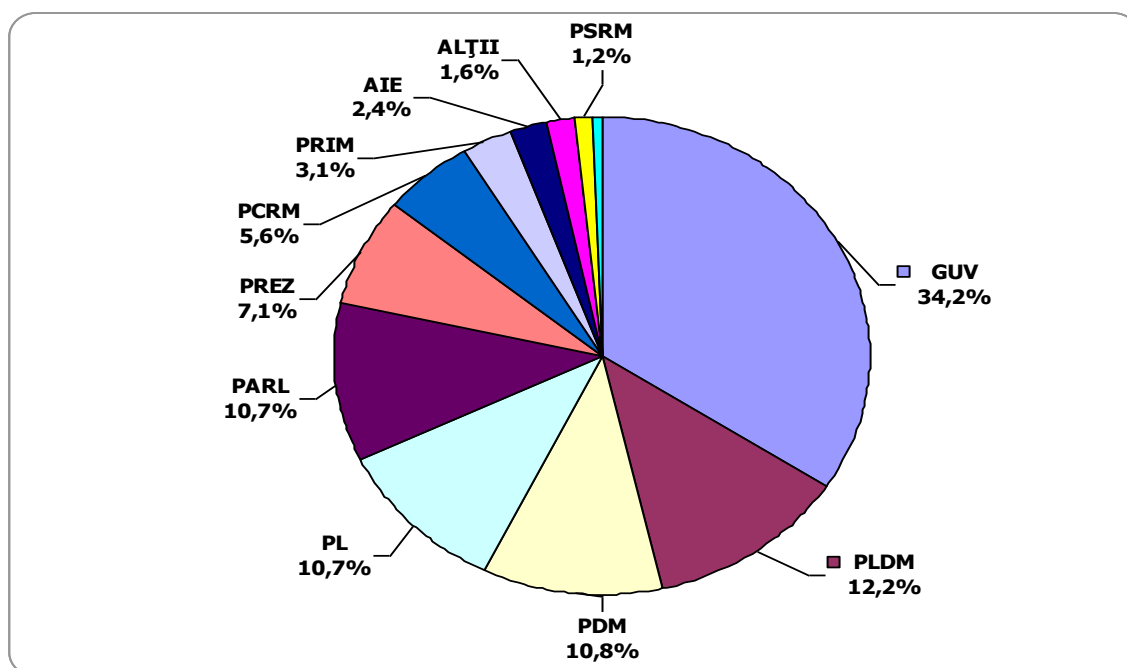
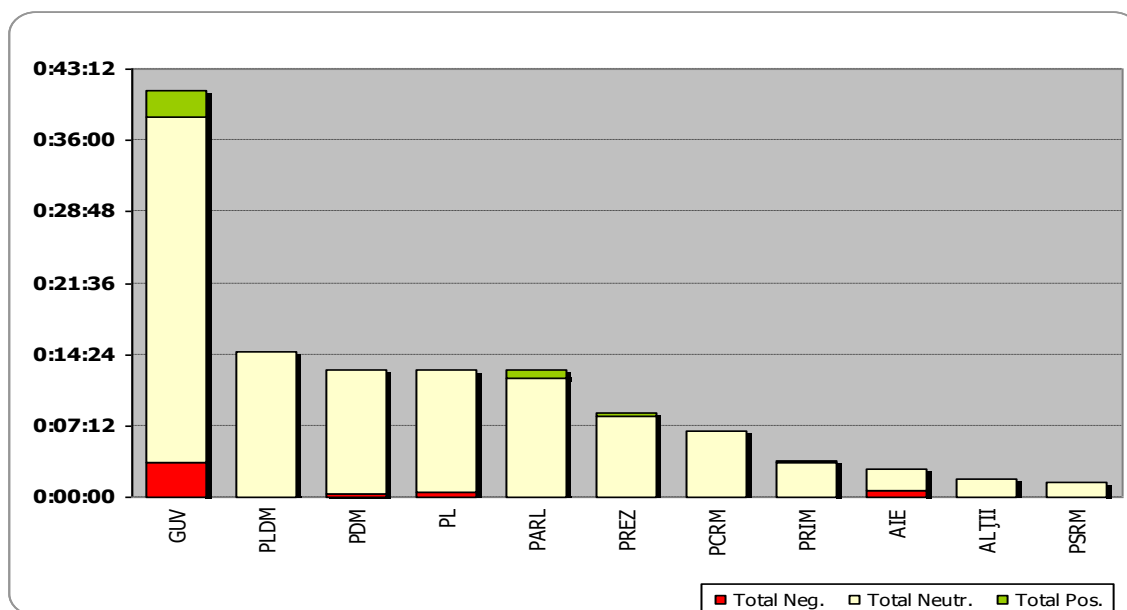
Conform prevederile art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d), art. 41 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006 au fost monitorizate principalele buletine informative ale posturilor: Moldova 1 („Mesager” – ora de difuzare 19:00); Prime („Primele știri” – ora de difuzare 21:00); Publika TV („Prime time news” – ora de difuzare 19:00); Jurnal TV („Jurnal” – ora de difuzare 19:00); N 4 („Obiectiv” – ora de difuzare 19:00); PRO TV CHIȘINĂU („Știri” – ora de difuzare 20:00) și TV 7 („Știri” – ora de difuzare 18:00).

Monitorizarea s-a desfășurat în perioada 19 februarie – 10 martie 2013.

În perioada de raport (19 februarie – 10 martie 2013), posturile de televiziune „Moldova 1” (115 subiecte), „Prime” (99 subiecte), „Publika TV” (91 subiecte), „Jurnal TV” (110 subiecte), „PRO TV CHIȘINĂU” (123 subiecte), „N 4” (95 subiecte) și „TV 7” (108) au difuzat 741 de materiale cu reflectarea subiecților politici.

Dintre toți subiecții politici prezentați în cadrul buletinelor informative ale celor 7 posturi de televiziune supuse monitorizării, reprezentanții Guvernului au avut cea mai mare pondere de reflectare în știri (17 681 sec.), în mare parte datorită mediatizării subiectelor privind propunerea de inițiere a moțiunii de cenzură pentru demiterea Guvernului; reflectarea ședințelor Guvernului Republicii Moldova; vizita premierului Letoniei la Chișinău; prezentarea demisiei Guvernului de către președintele Republicii Moldova etc. Cel mai mare volum de subiecte privind reflectarea reprezentanților Guvernului difuzate în perioada de raport s-a atestat la posturile de televiziune „N 4” (3477 sec.), „PRO TV CHIȘINĂU” (2748 sec.) și „Prime” (2699 sec.).

În emisiunile informative, partidele politice aflate la guvernare: PLDM (8 154 sec.), PD (7 724 sec.) și PL (7 294 sec.) au avut un volum echilibrat de mediatizare, iar principalul partid de opoziție – PCRM – s-a bucurat, de asemenea, de un volum considerabil de reflectare în știri – 5 176 sec.

Moldova 1**Figura nr.1. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative****Figura nr.2. Conotația reflectării**

Prime

Figura nr.3. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

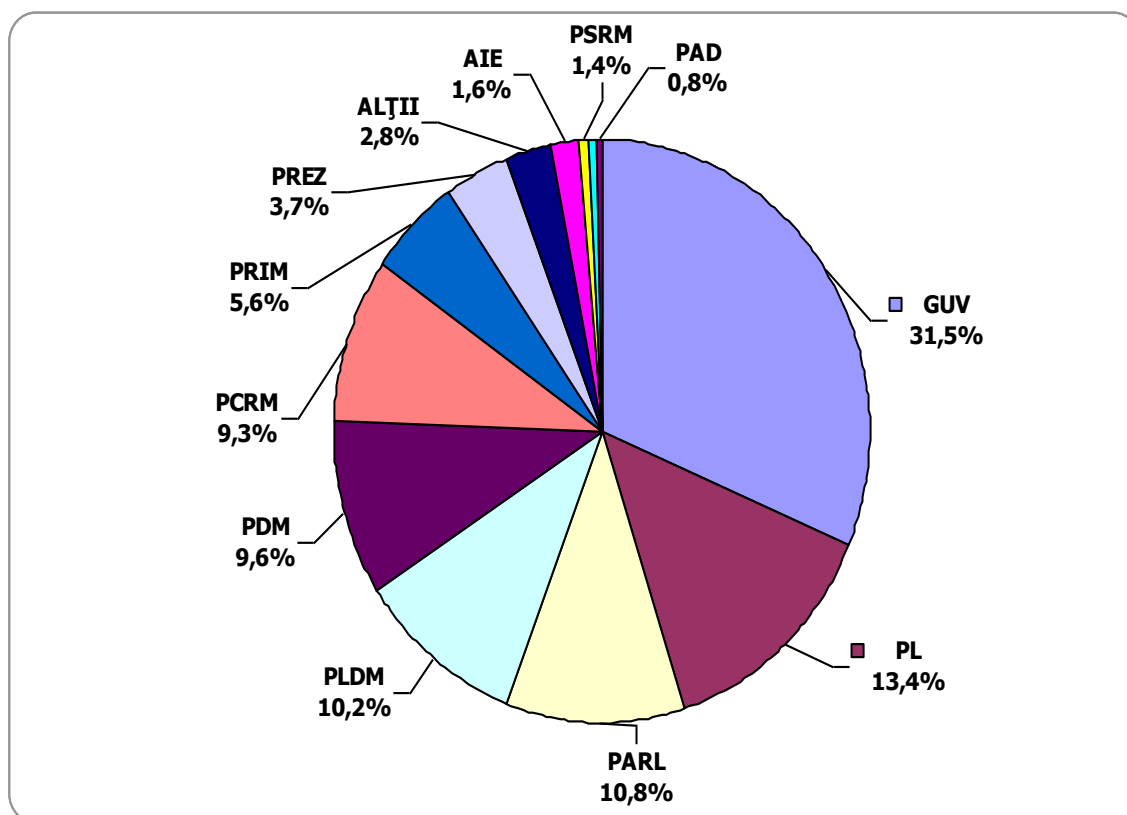
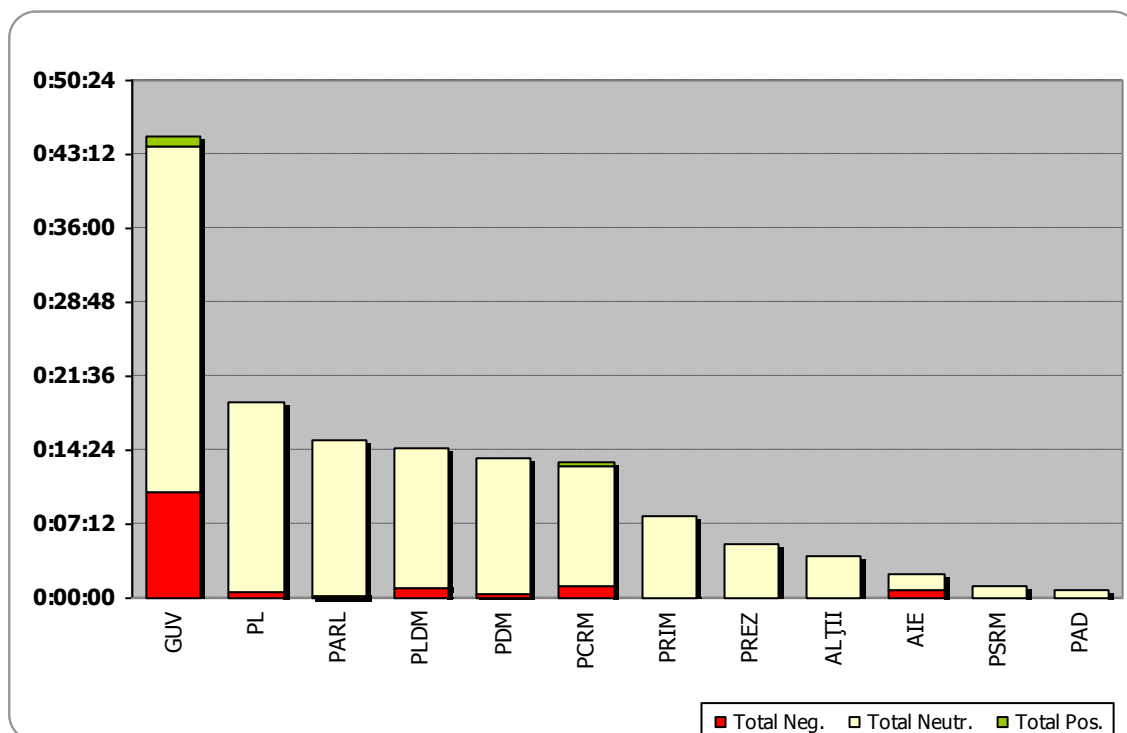

Figura nr.4. Conotația reflectării

Publika TV

Figura nr.5. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

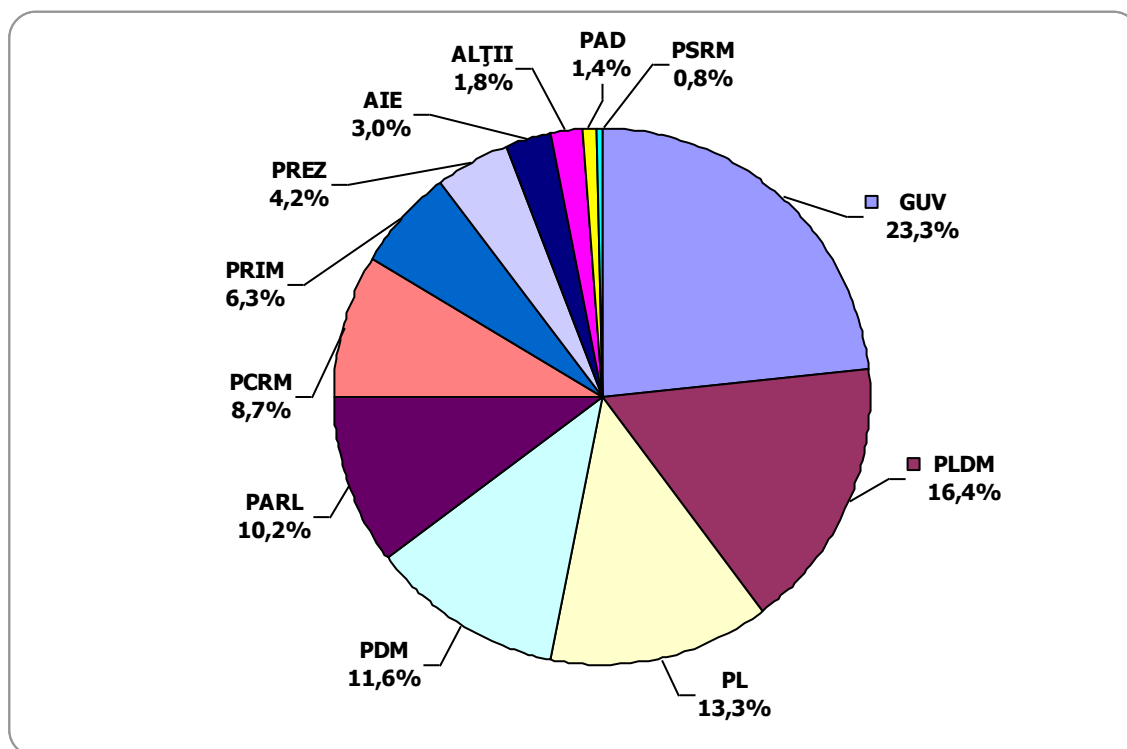
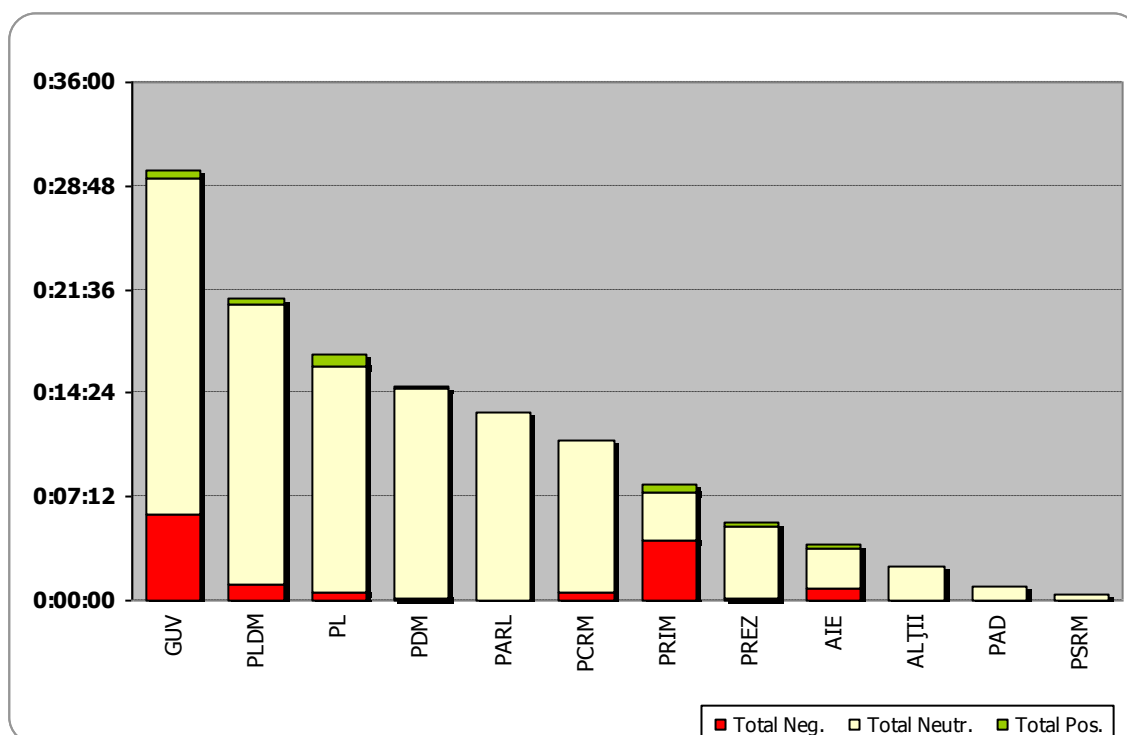

Figura nr.6. Conotația reflectării

Jurnal TV

Figura nr.7. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

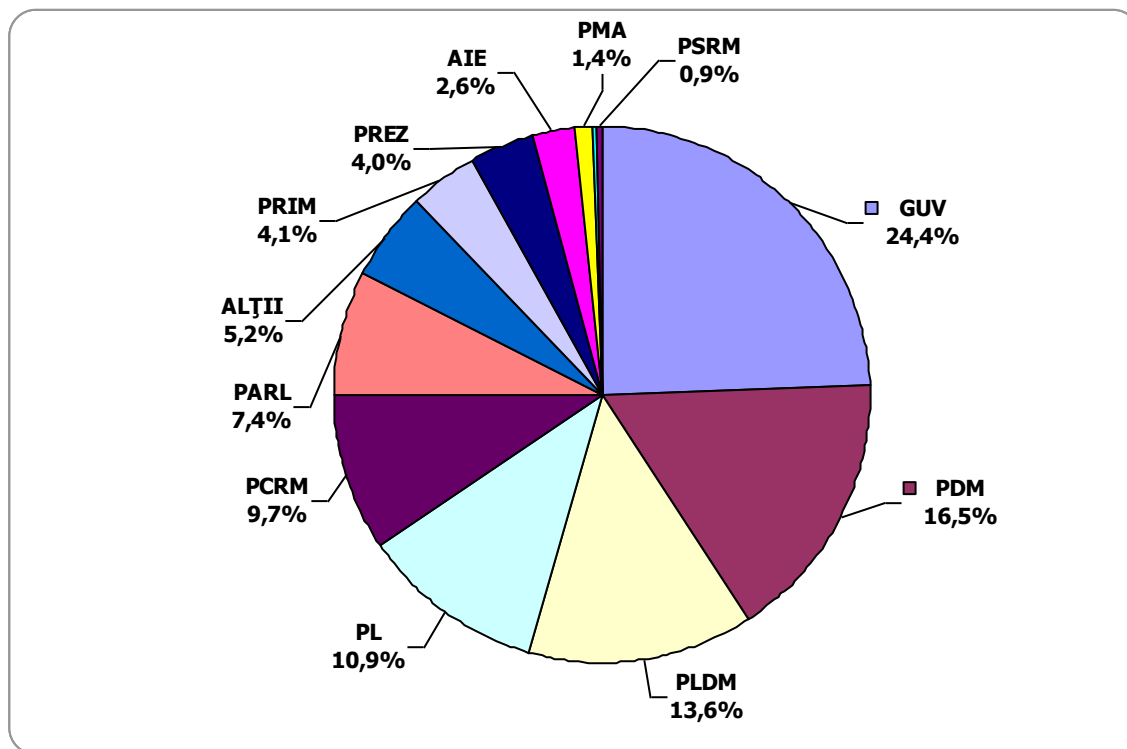
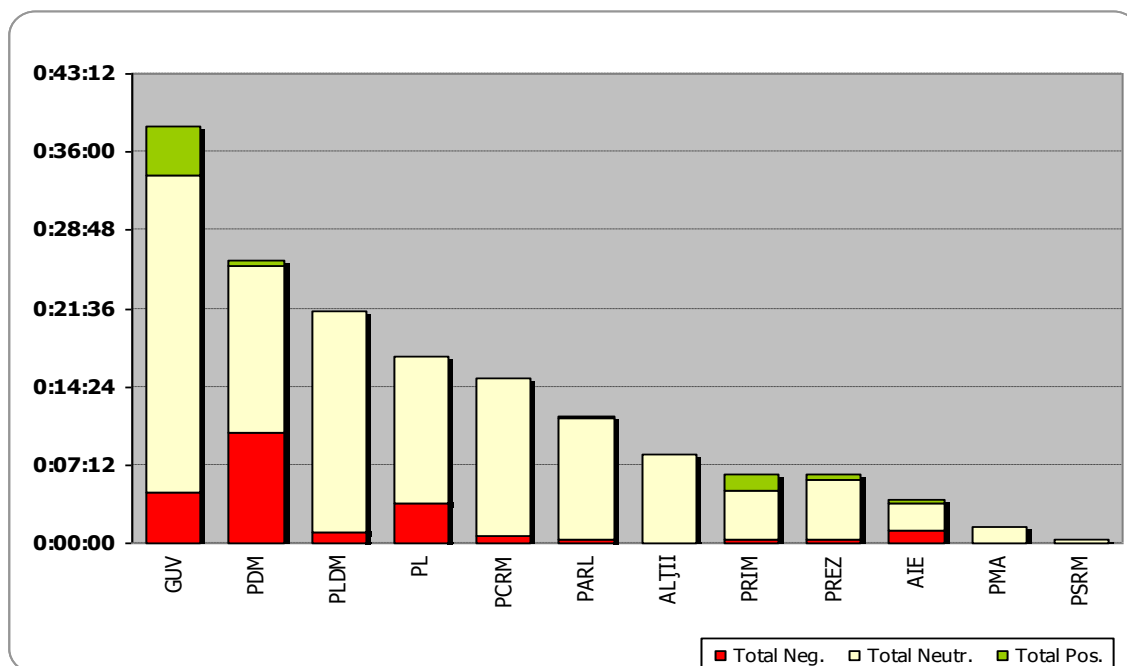

Figura nr.8. Conotația reflectării

N 4

Figura nr.9. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

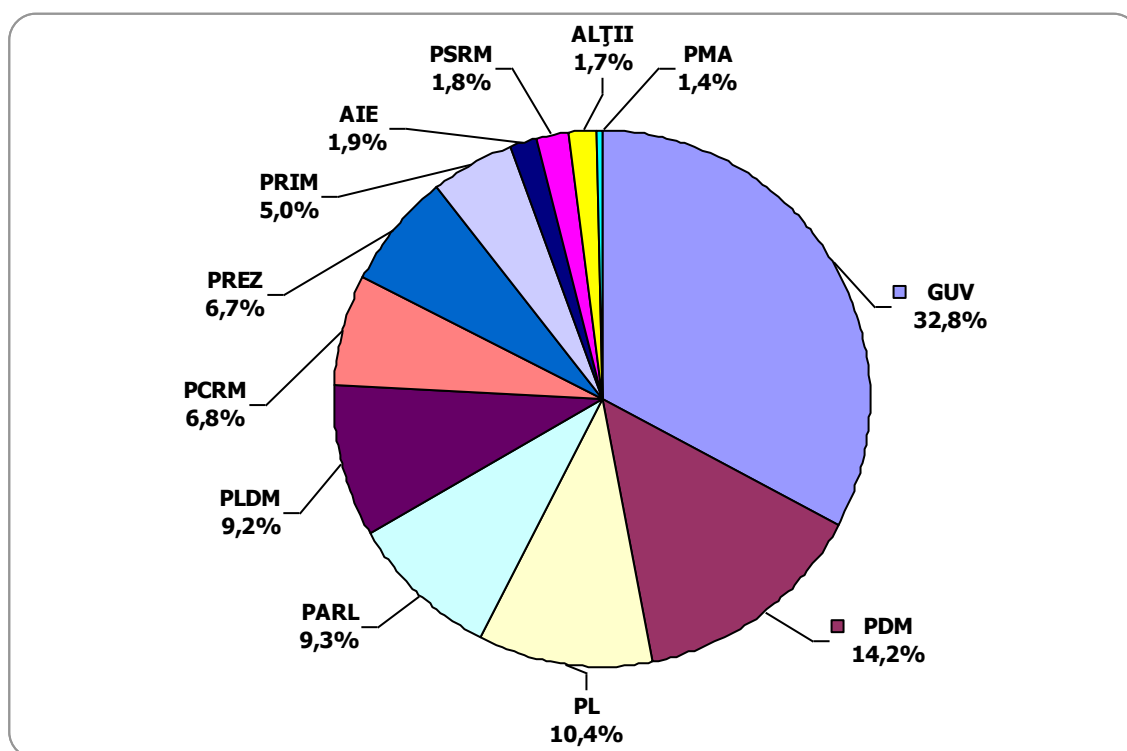
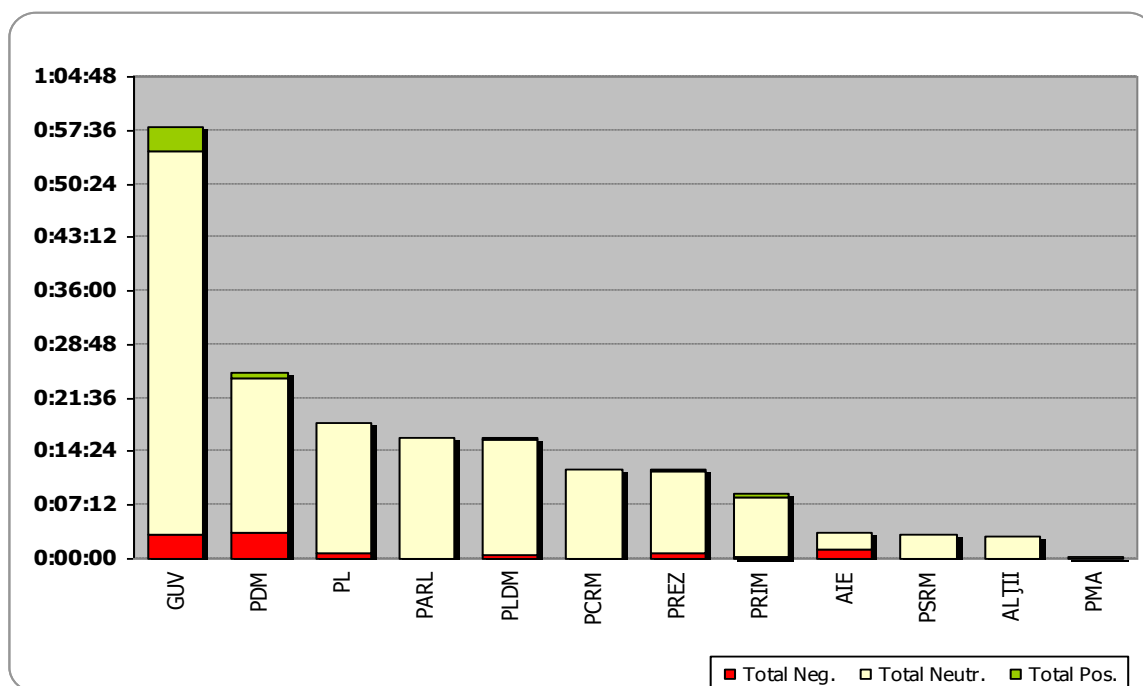

Figura nr.10. Conotația reflectării

PRO TV CHIȘINĂU

Figura nr.11. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

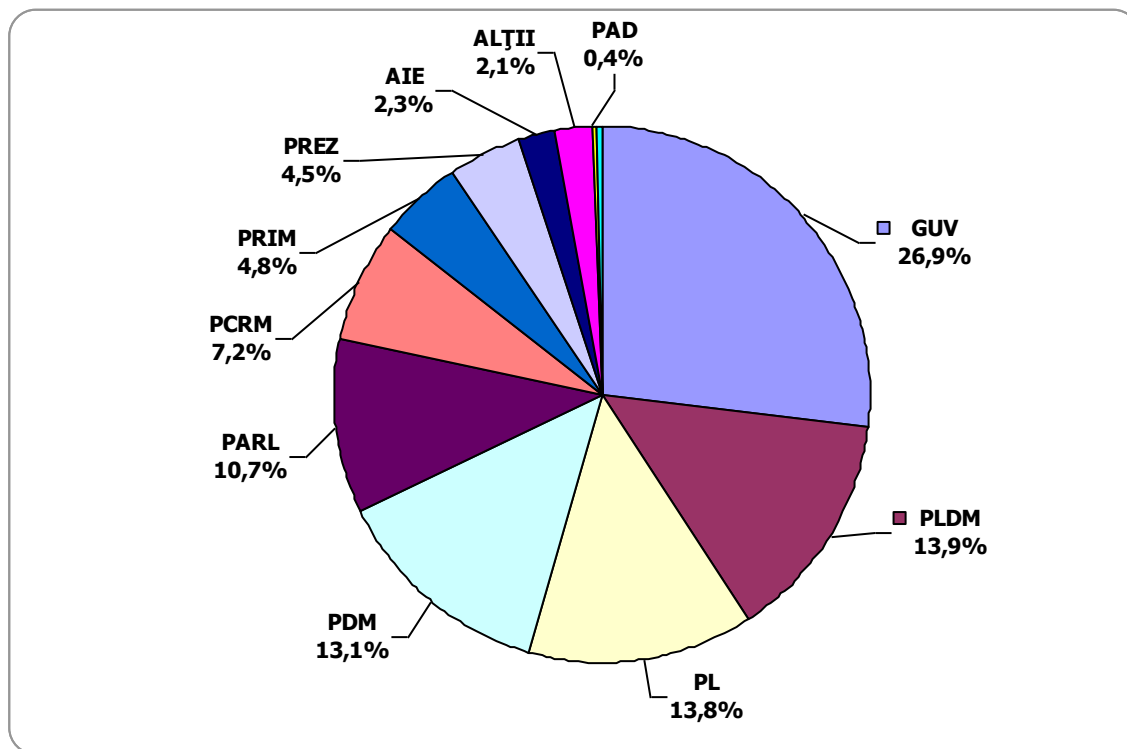
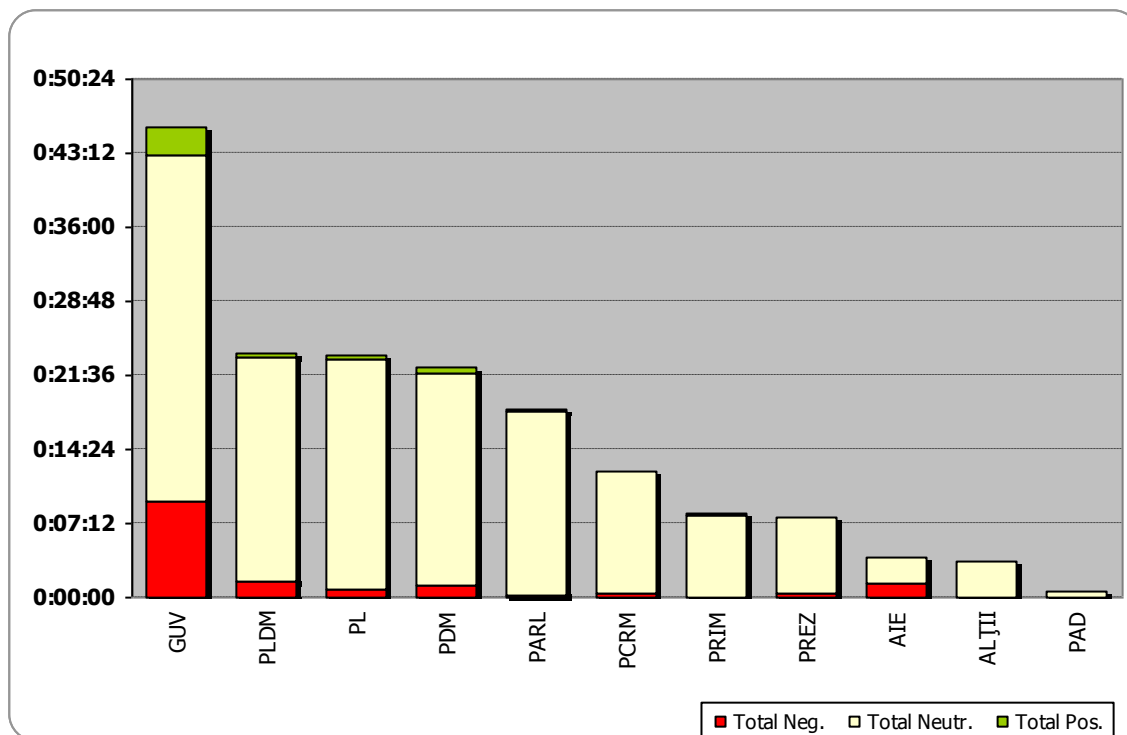

Figura nr.12. Conotația reflectării

TV 7

Figura nr. 13. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

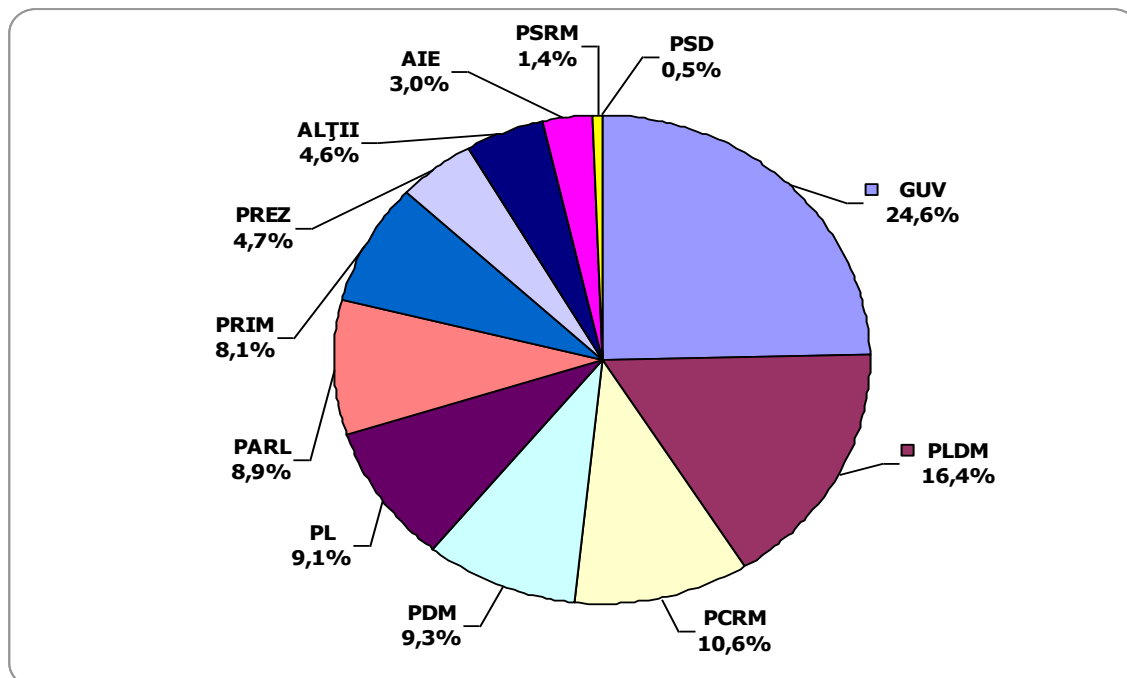
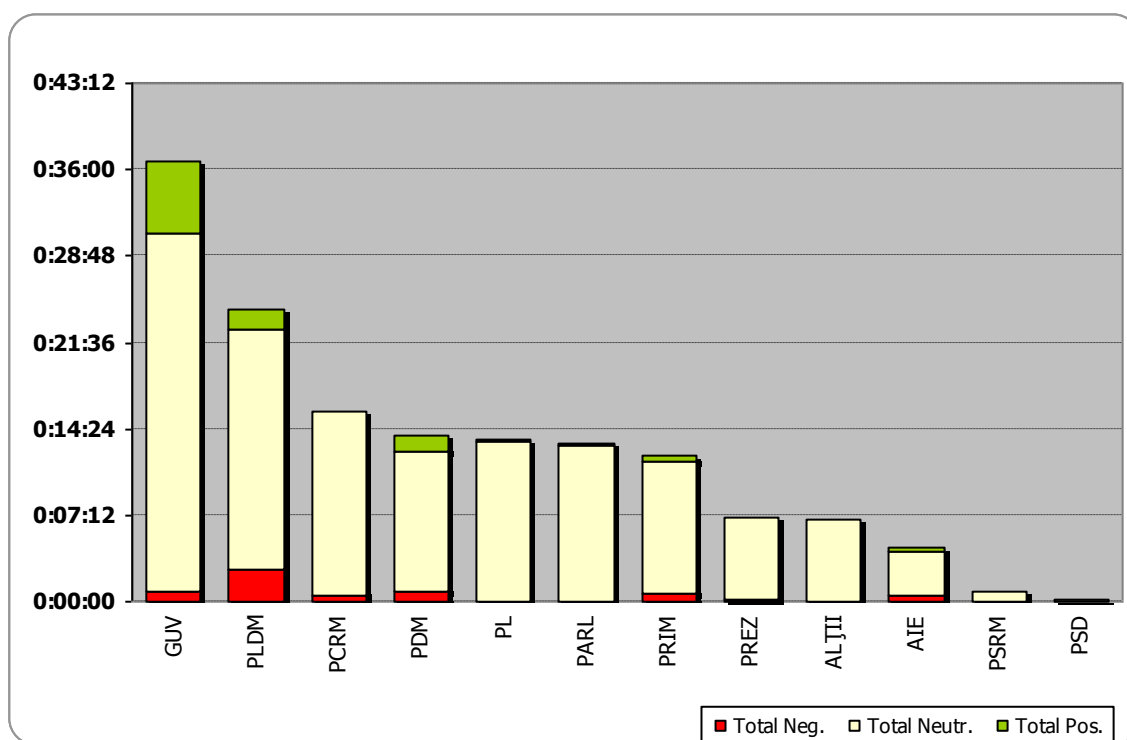

Figura nr.14. Conotația reflectării

Cel mai mediatizat lider politic a fost Vlad Filat, cu un volum considerabil de reflectare în calitate de prim-ministru – 10 321 sec. și 2072 sec. în calitate de lider PLDM, fiind urmat de Marian Lupu – 3035 sec. în calitate de lider PD și 3003 sec. în calitate de președinte al Parlamentului. De un volum apreciabil de prezentare în buletinele informative a beneficiat liderul PL, Mihai Ghimpu – 4827 sec., urmat de președintele țării Nicolae Timofti – 2940 sec.; primarul capitalei Dorin Chirtoacă – 2261 sec. și vicepreședintele PDM, Vlad Plahotniuc – 1886 sec. Liderul partidului de opoziție (PCRM), Vladimir Voronin, a avut un volum de 1153 sec. de reflectare în cadrul buletinelor de știri difuzate în perioada de raport.

Prim-ministrul și liderul PLDM, Vlad Filat, care a avut un volum detașat de mediatizare, a fost cel mai mult reflectat în cadrul buletinelor de știri ale posturilor de televiziune „N 4” (2515 sec.); „PRO TV CHIȘINĂU” (2056 sec.) și „TV 7” (1853 sec.).

Conotația reflectării liderilor politici prezentați în cadrul buletinelor informative ale celor 7 posturi de televiziune în perioada **19 februarie – 10 martie 2013** a fost, în general, neutră, păstrându-se un echilibru între reflectarea pozitivă și cea negativă. Doar în cazul vicepreședintelui PDM, Vlad Plahotniuc, conotația reflectării a fost una preponderent negativă, în mare parte datorită subiectelor din cadrul emisiunilor informative ale postului „Jurnal TV”, privind declarațiile liderului Mișcării Antimafie, conform cărora V. Plahotniuc deține mai multe interceptări telefonice în scopul șantajării premierului V. Filat (19.02.13); privind declarația fostului viceministru de Interne, S. Cosovan, despre spălările de bani în care este implicat V. Plahotniuc (20.02.2013); privind monitorizarea lui V. Plahotniuc de Interpol (22.02.2013) etc. Astfel, din volumul total de 930 de sec. de reflectare în emisiunile informative ale postului „Jurnal TV”, Vlad Plahotniuc a fost reflectat în context negativ 498 sec.

Moldova 1

Figura nr.15. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative:

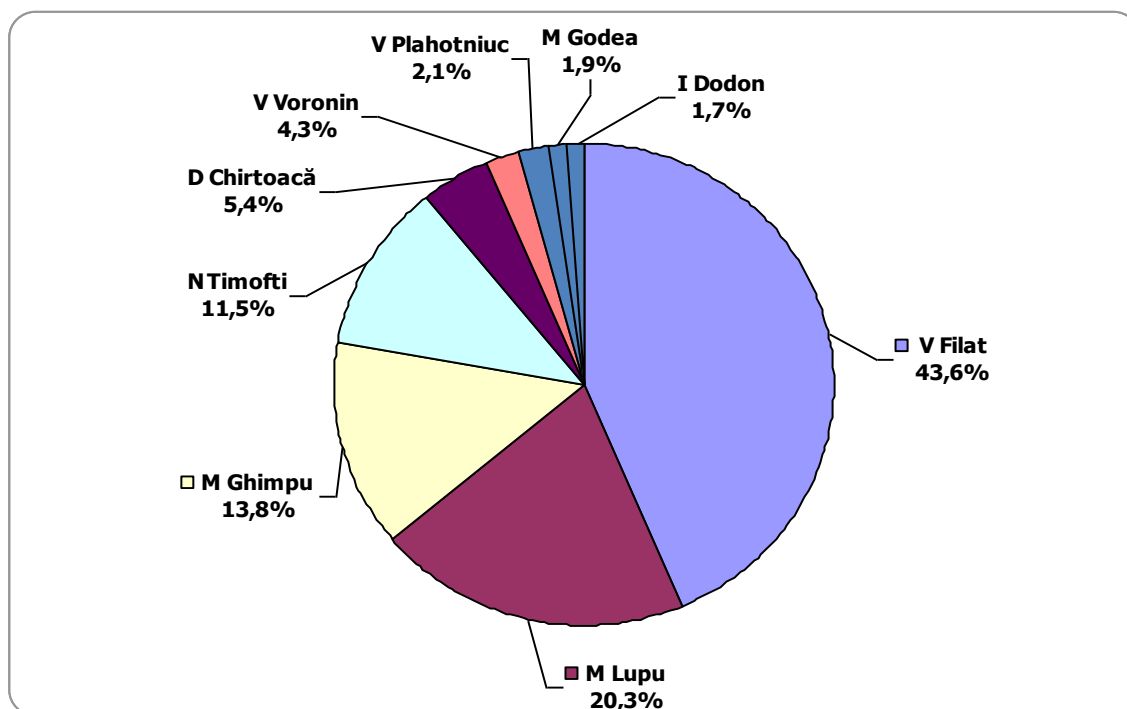
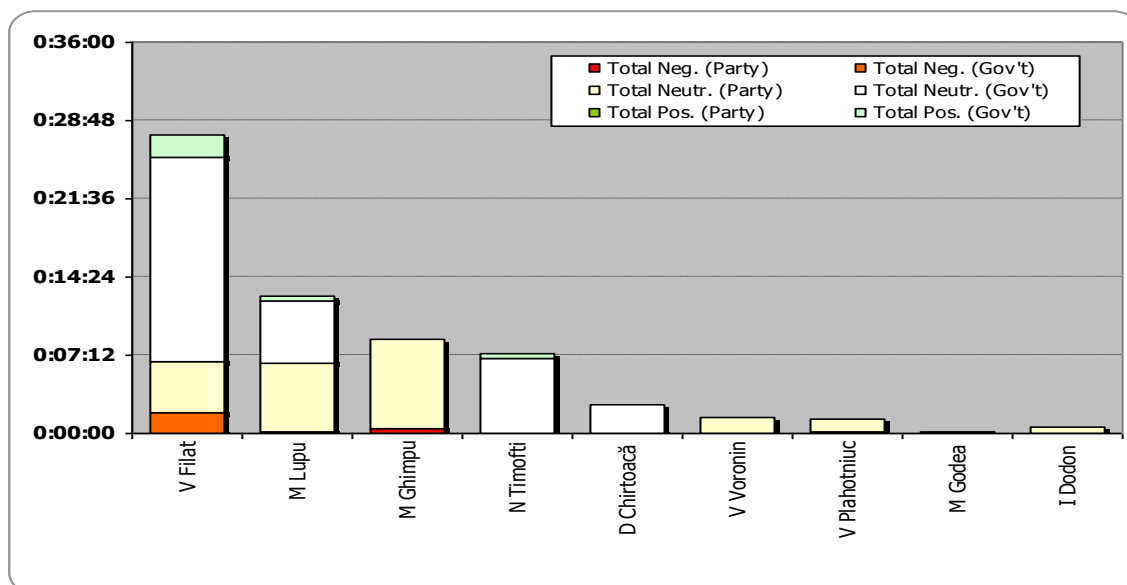

Figura nr.16. Conotația reflectării

Prime

Figura nr.17. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

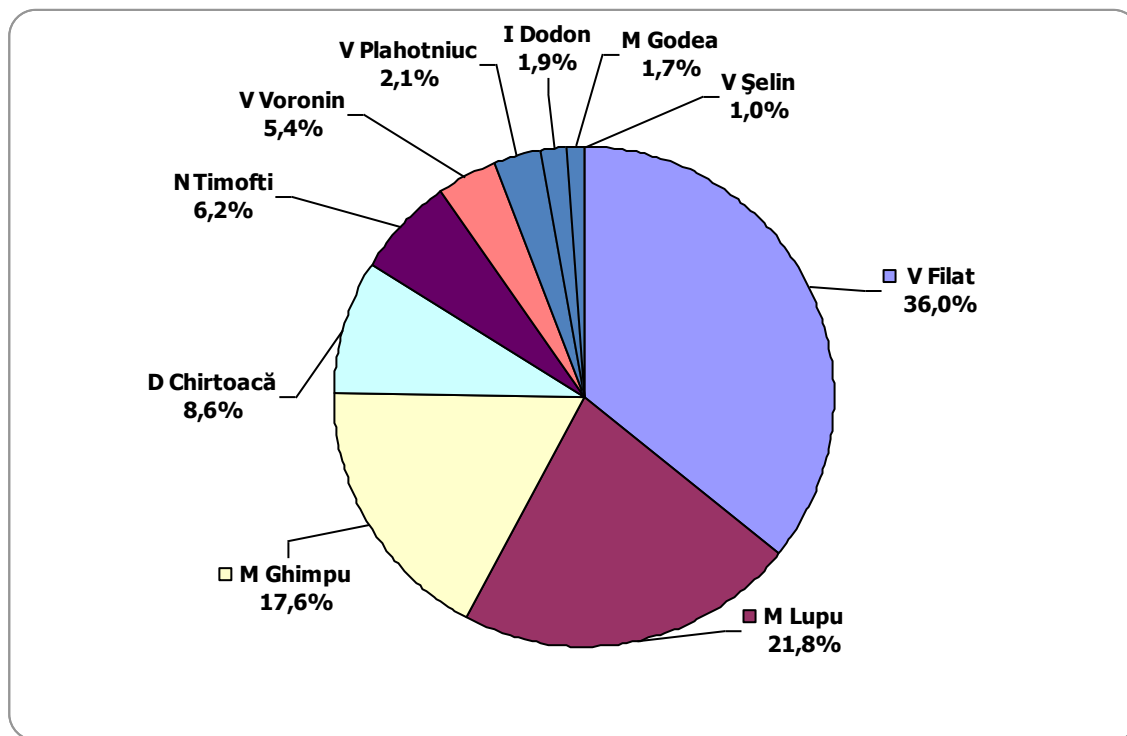
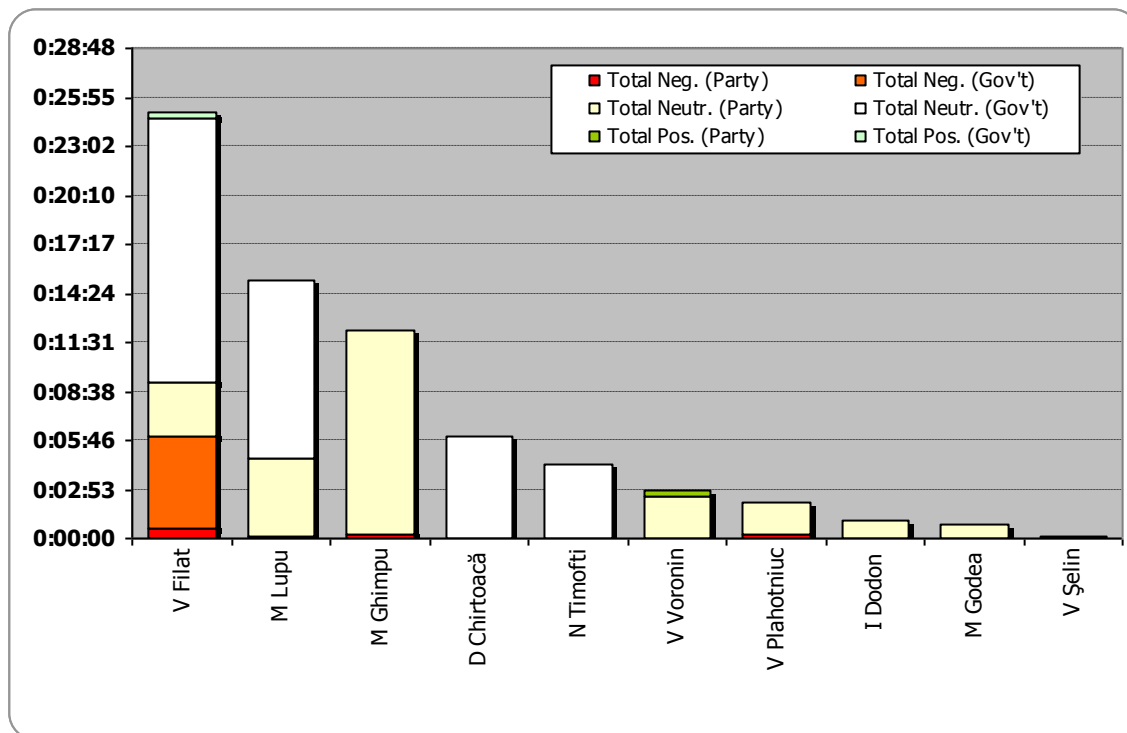

Figura nr.18. Conotația reflectării

Publika TV

Figura nr.19. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

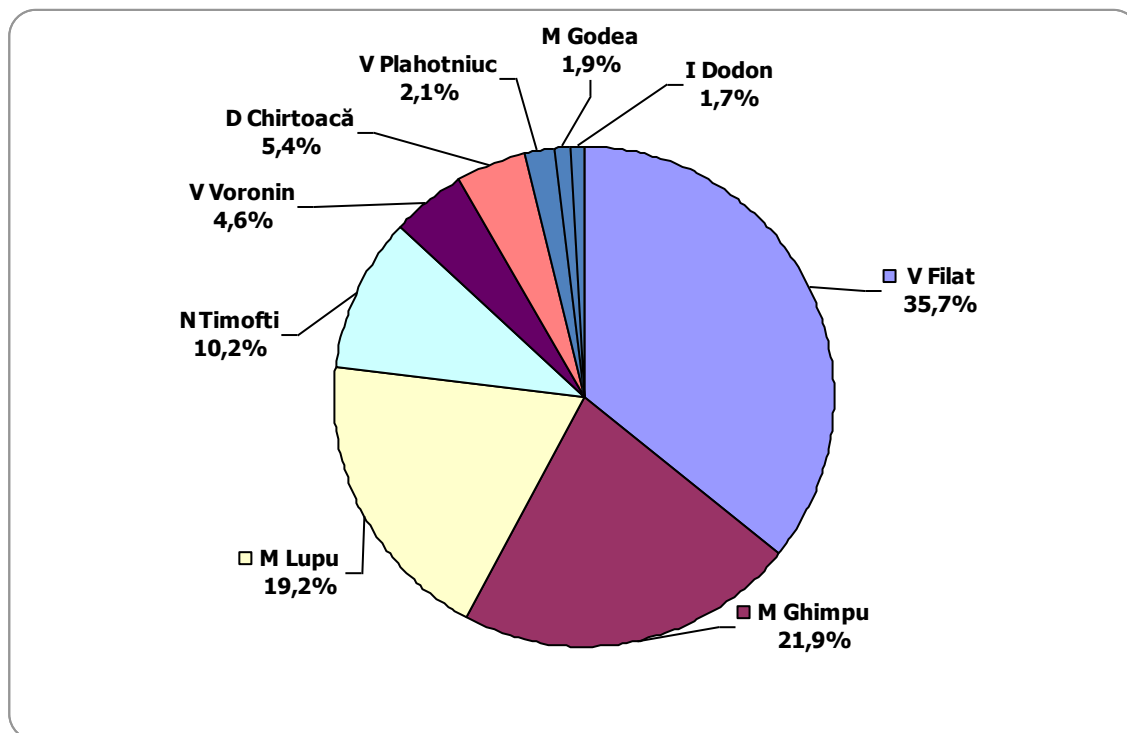
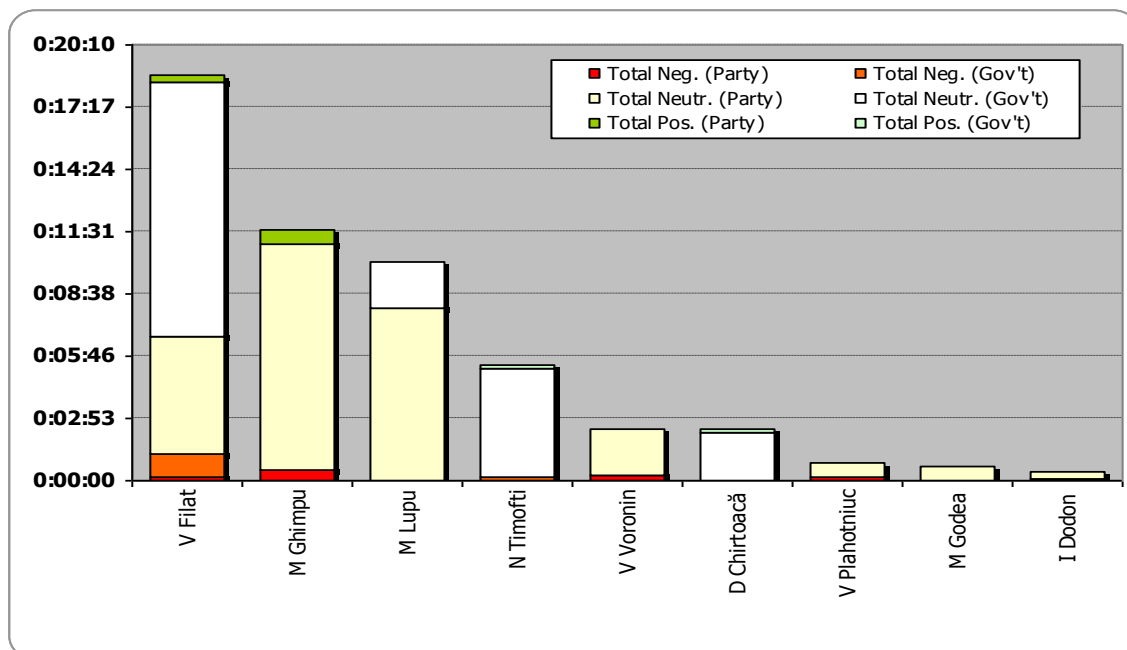

Figura nr.20. Conotația reflectării

Jurnal TV

Figura nr. 21. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

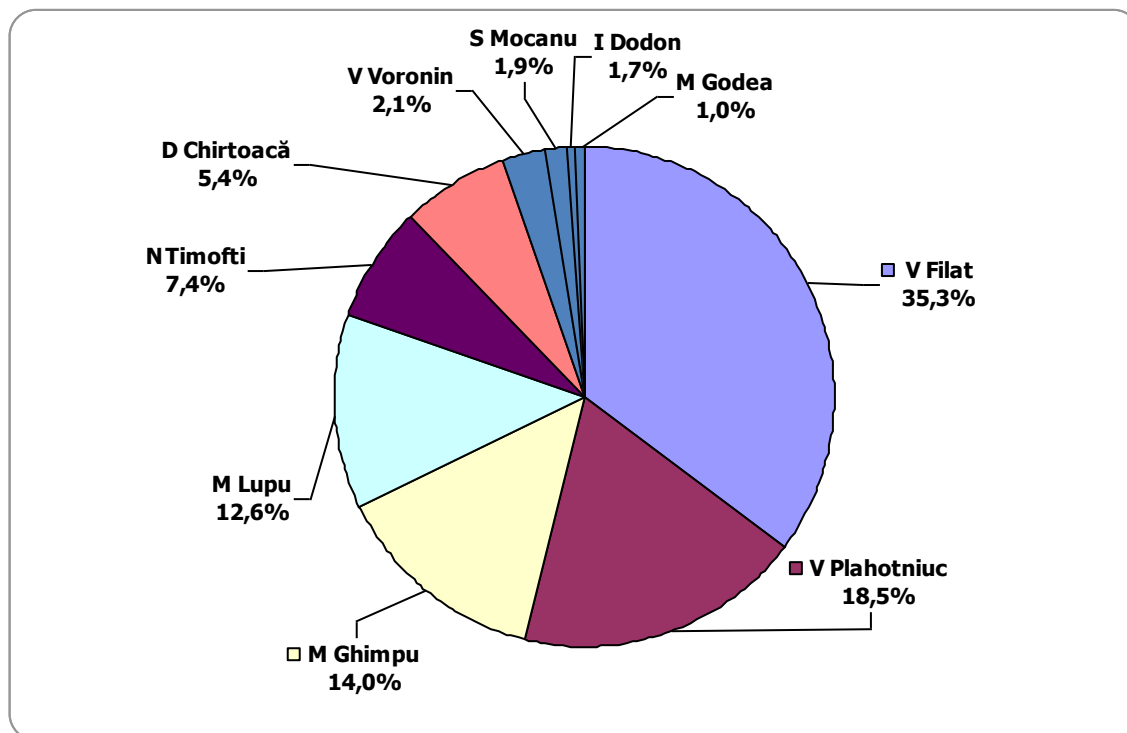
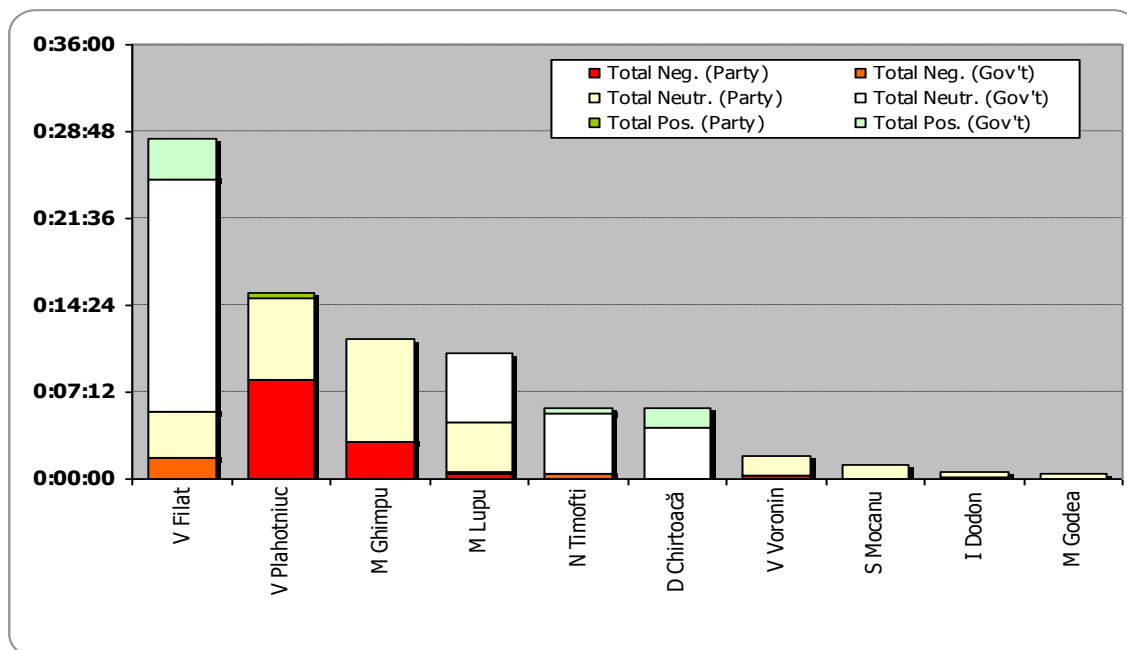

Figura nr.22. Conotația reflectării

N4

Figura nr.23. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

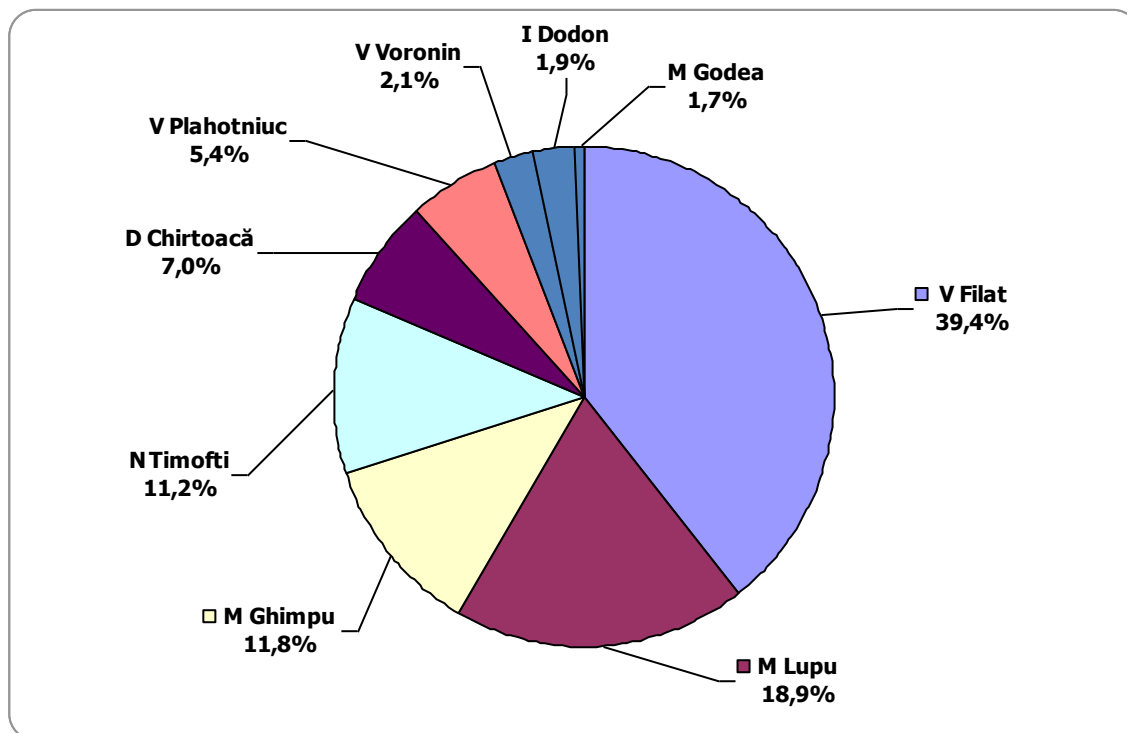
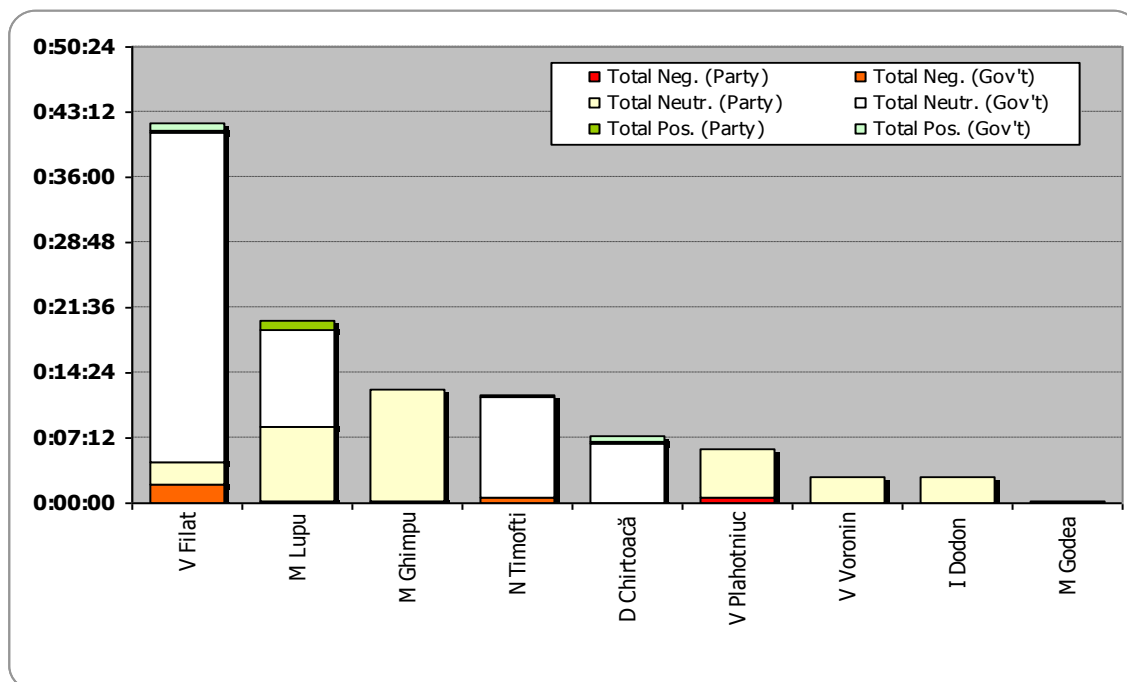

Figura nr.24. Conotația reflectării

PRO TV CHIȘINĂU

Figura nr. 25. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

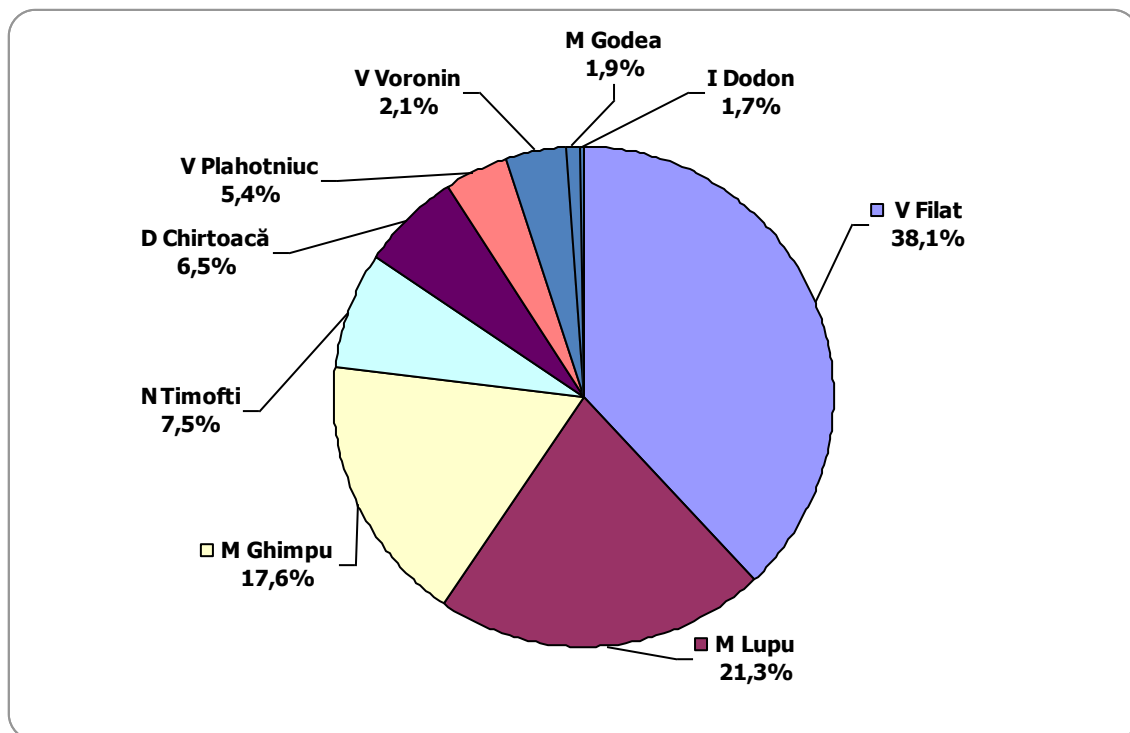
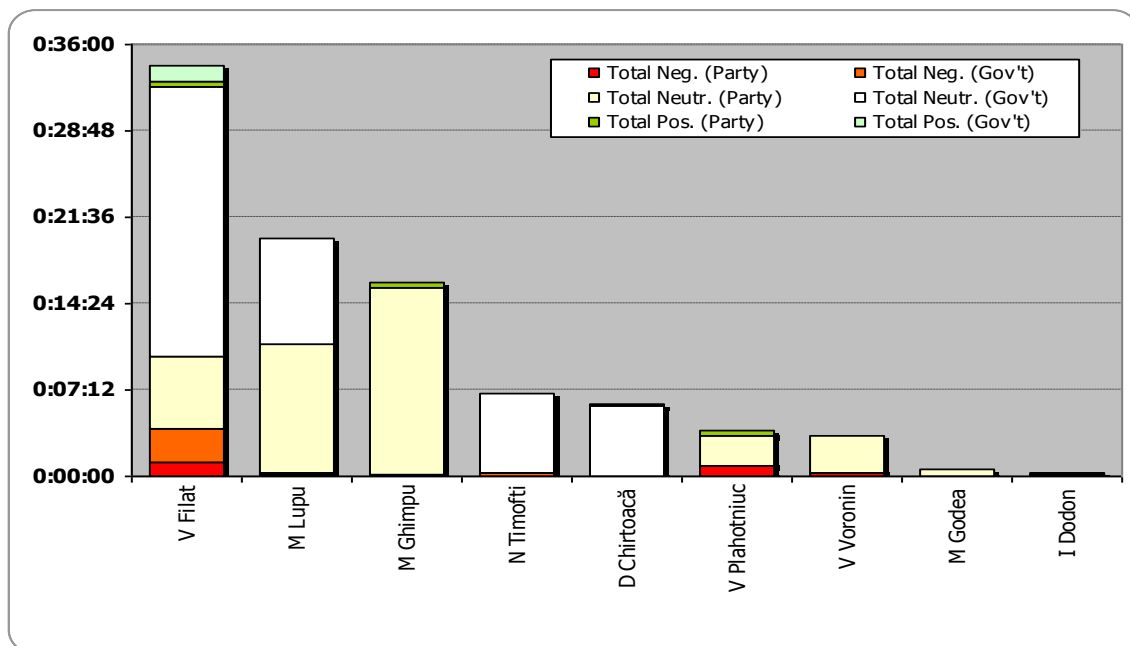
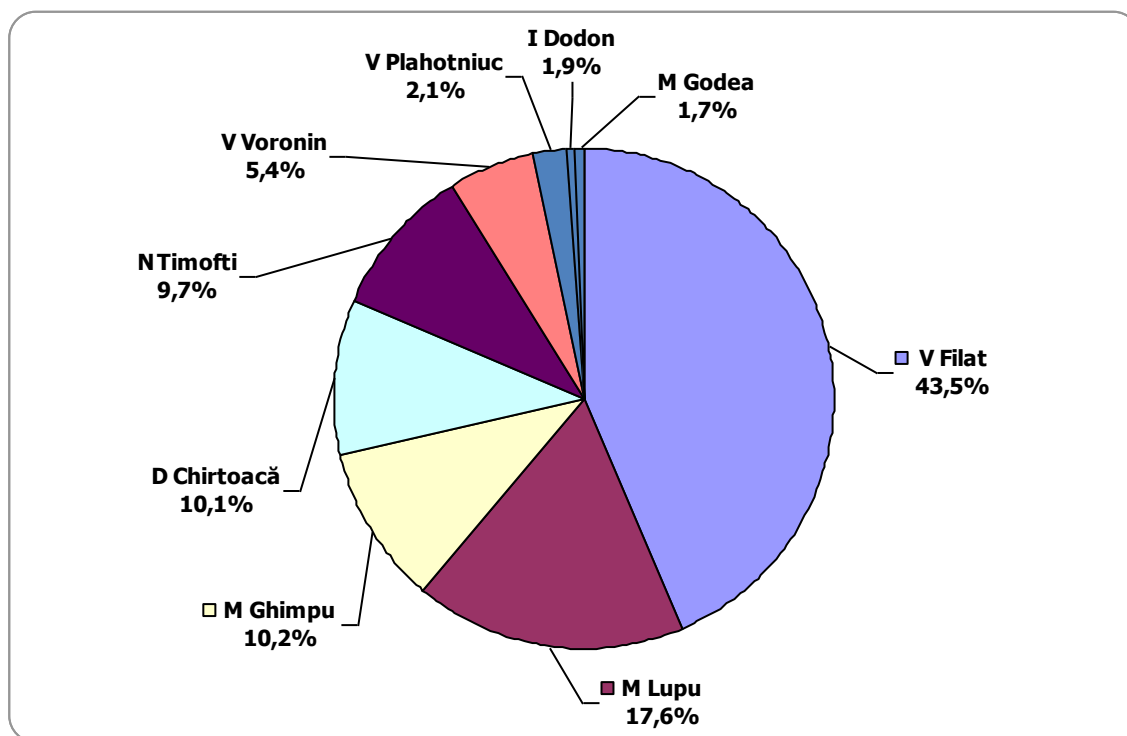
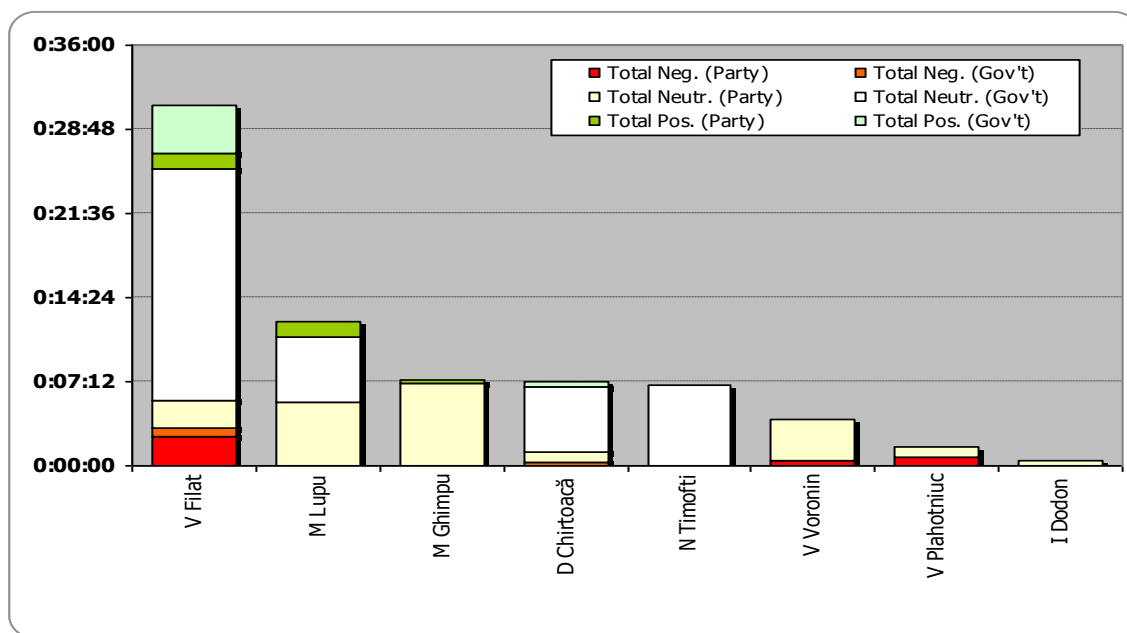

Figura nr. 26. Conotația reflectării

TV7**Figura nr.27. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative****Figura nr.28. Conotația reflectării**

Luînd în considerare faptul că posturile de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „Publika TV”, „Jurnal TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU” și „TV 7”, supuse monitorizării în perioada 19 februarie – 10 martie 2013, au respectat principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor conflictuale prezentate în cadrul emisiunilor informative, iar din punct de vedere al cerințelor legale nu au fost înregistrate derogări de la prevederile art. 7 din Codul audiovizualului, prin **Decizia nr. 57 din 22 aprilie 2013**, membrii CCA au decis să aprobe Raportul de monitorizare.

3. În cadrul ședinței publice din 15 noiembrie 2013, prin Decizia nr. 188 (art. 2), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări tematică a buletinelor informative ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2Plus”, „Publika TV”, „Jurnal TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 7”, „Accent TV” și „Canal 3”, la capitolul respectării prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului.

Conform prevederilor art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d), art. 41 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006 au fost monitorizate principalele buletine informative ale posturilor de televiziune: „Moldova 1” („Mesager” – ora de difuzare 19:00); „Prime” („Primele știri” – ora de difuzare 21:00); „2Plus” („Reporter” – 19:00) „Publika TV” („Prime time news” – ora de difuzare 19:00); „Jurnal TV” („Jurnal” – ora de difuzare 19:00); „N 4” („Obiectiv” – ora de difuzare 19:00); „PRO TV CHIȘINĂU” („Știri” – ora de difuzare 20:00); „TV 7” („Știri” – ora de difuzare 18:00); „Accent TV” („Accent info” – ora de difuzare 21:00) și „Canal 3” („Știrile Canal 3” – ora de difuzare 22:00).

Monitorizarea s-a desfășurat în perioada 4-13 noiembrie 2013.

În perioada de raport, posturile de televiziune „Moldova 1” (56 subiecte), „Prime” (54 subiecte), „2Plus” (35 subiecte), „Publika TV” (57 subiecte), „Jurnal TV” (50 subiecte), „N 4” (52 subiecte), „PRO TV CHIȘINĂU” (33 subiecte), „TV 7” (44 subiecte), „Accent TV” (34 subiecte) și „Canal 3” (33 subiecte), au difuzat 448 de materiale în cadrul cărora au fost reflectați subiecți politici.

Dintre toți subiecții politici prezenți în cadrul buletinelor informative ale celor 10 posturi de televiziune supuse monitorizării, reprezentanții Guvernului au avut cea mai mare pondere de reflectare în știri (7973 sec.), în mare parte datorită mediatizării subiectelor privind noile reguli pentru sesiunea BAC 2014, anunțate de Ministerul Educației; inițierea unui proiect de hotărîre de Guvern pentru crearea unei Agenții antidoping; proiectul de lege elaborat de Ministerul Justiției cu privire la sancționarea demnitarilor și funcționarilor publici care vor deține averi a căror valoare depășește veniturile obținute în mod legal; întrevvederea premierului Iurie Leancă cu omologul său de la București, Victor Ponta; solicitarea demisiei ministrului Apărării, Vitalie Marinuță, în cadrul unor manifestații de protest etc.

În emisiunile informative, partidele politice aflate la guvernare: PDM (2 494 sec.), PLDM (1 871 sec.), PLR (481 sec.) și PL (1 445) au avut un volum echilibrat de mediatizare, iar principalul partid de opoziție – PCRM, s-a bucurat de cel mai mare volum de reflectare în știri – 7 265 sec.

Moldova 1

Figura nr.29. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

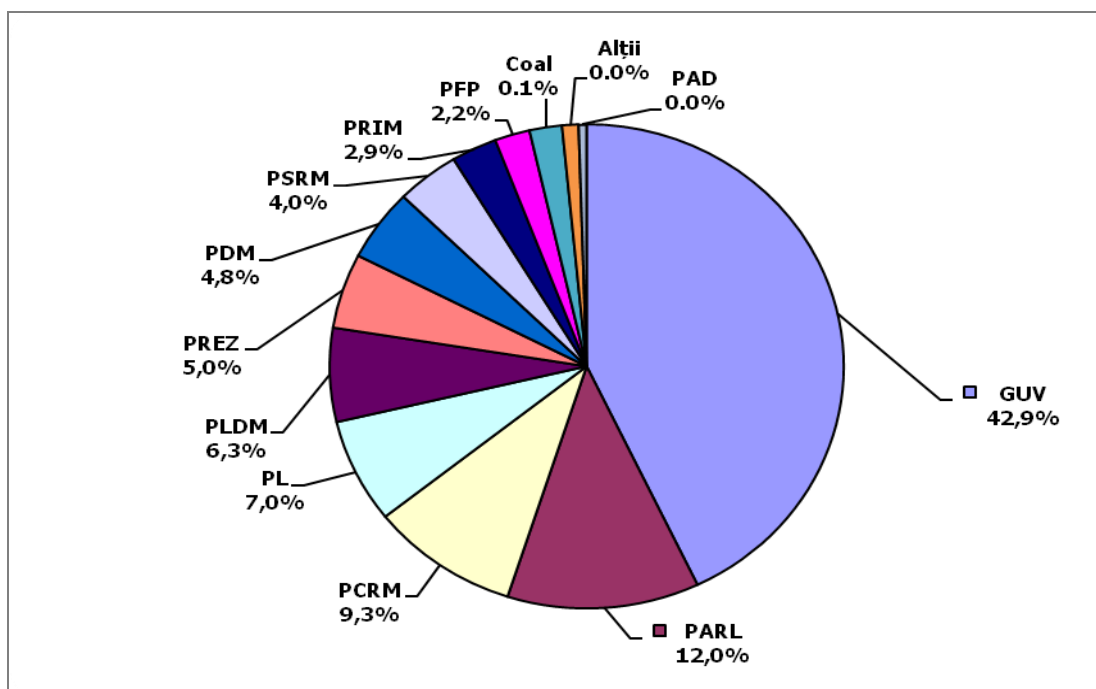
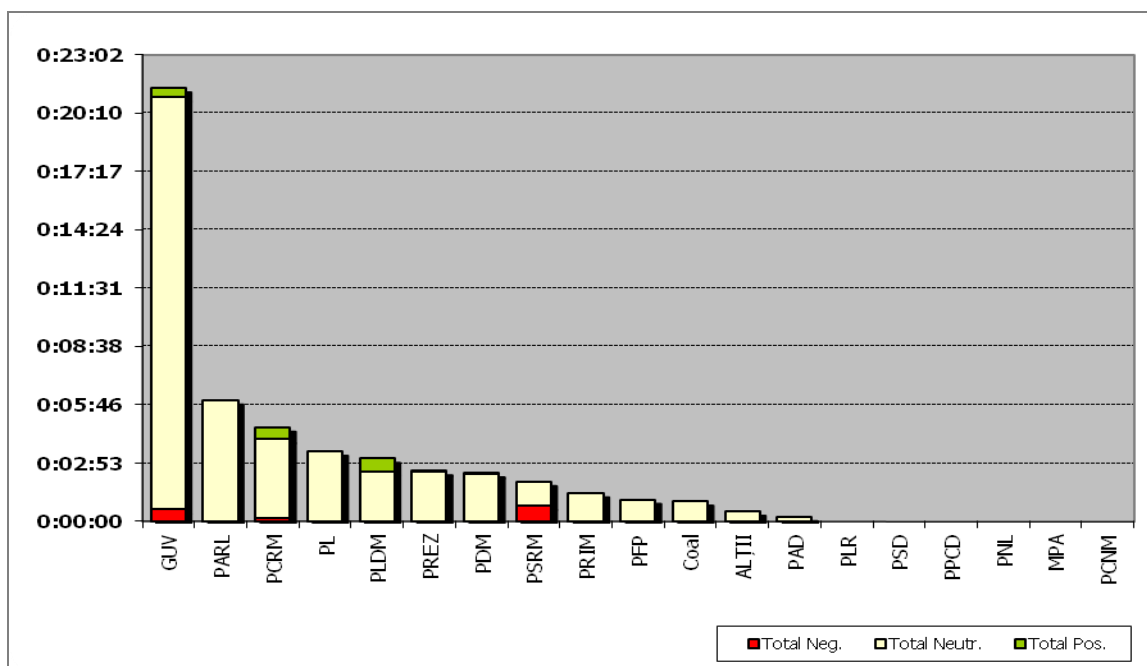

Figura nr.30. Conotația reflectării

Prime

Figura nr.31. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

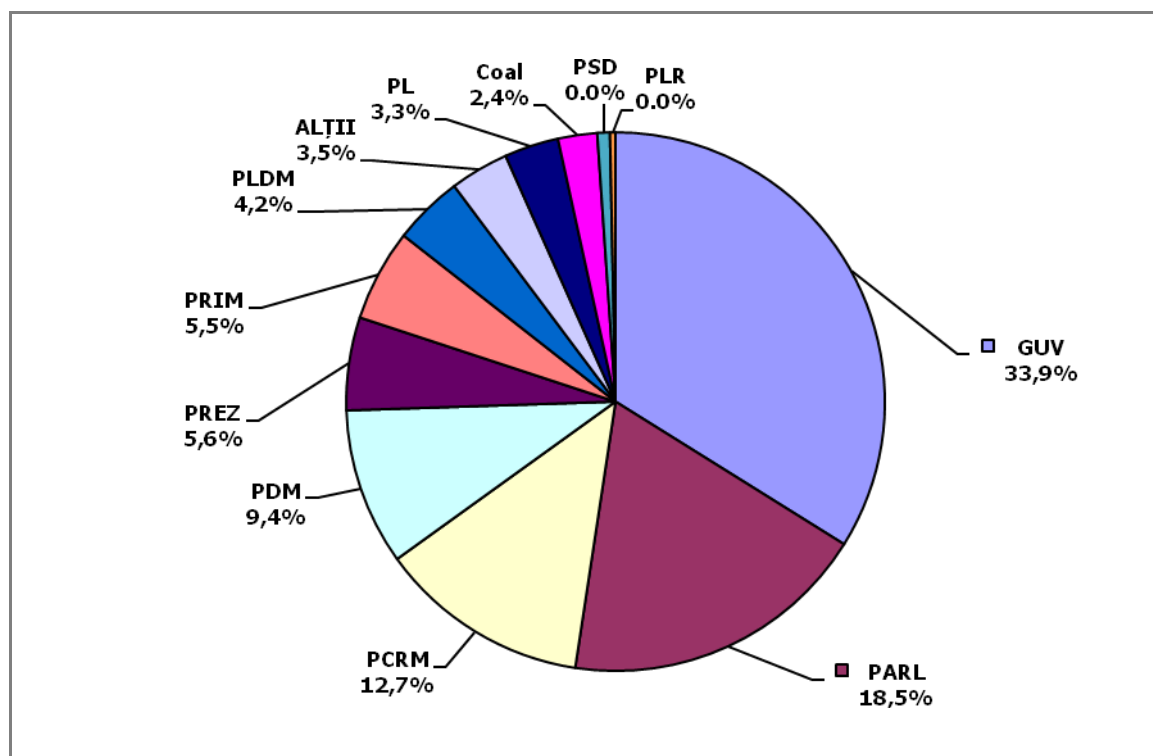
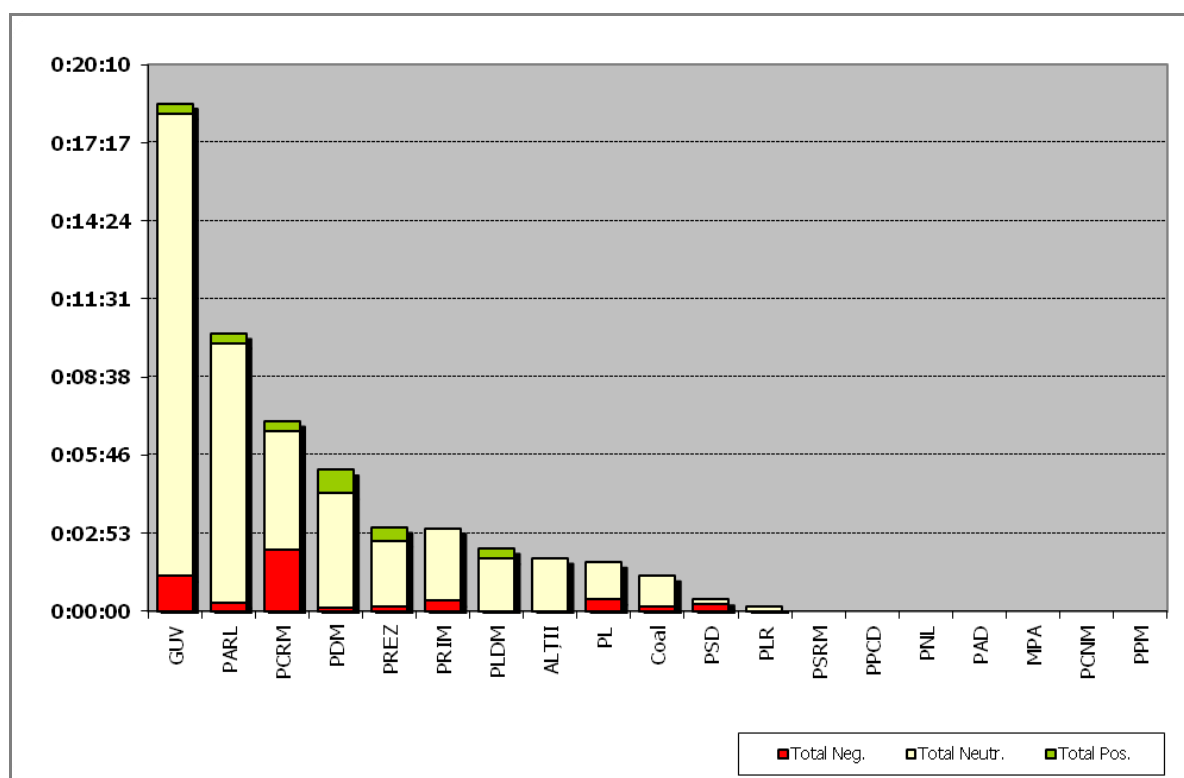

Figura nr.32. Conotația reflectării:

2 Plus

Figura nr.33. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

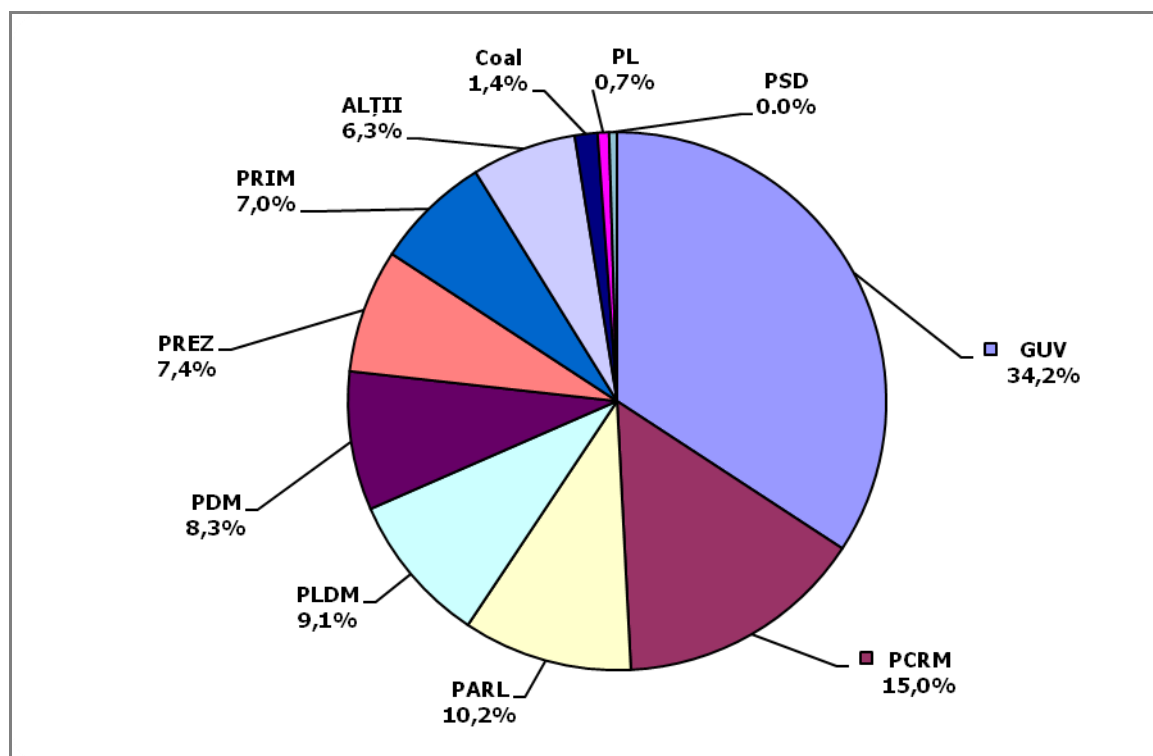
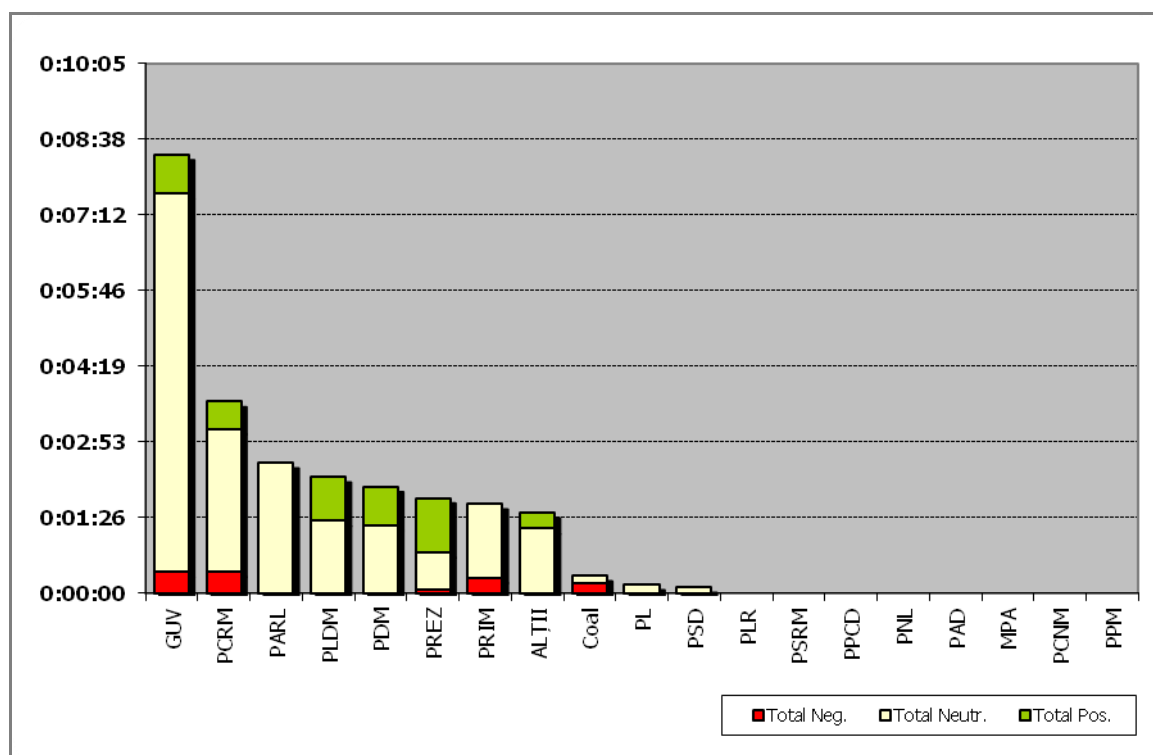
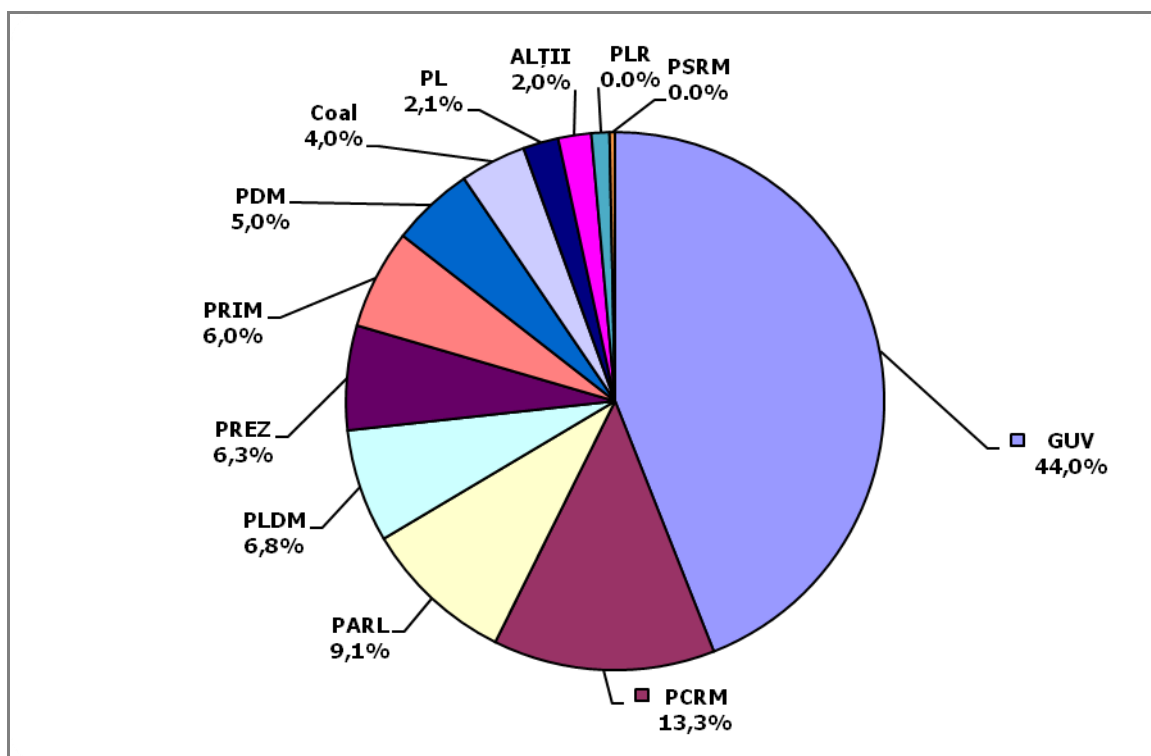
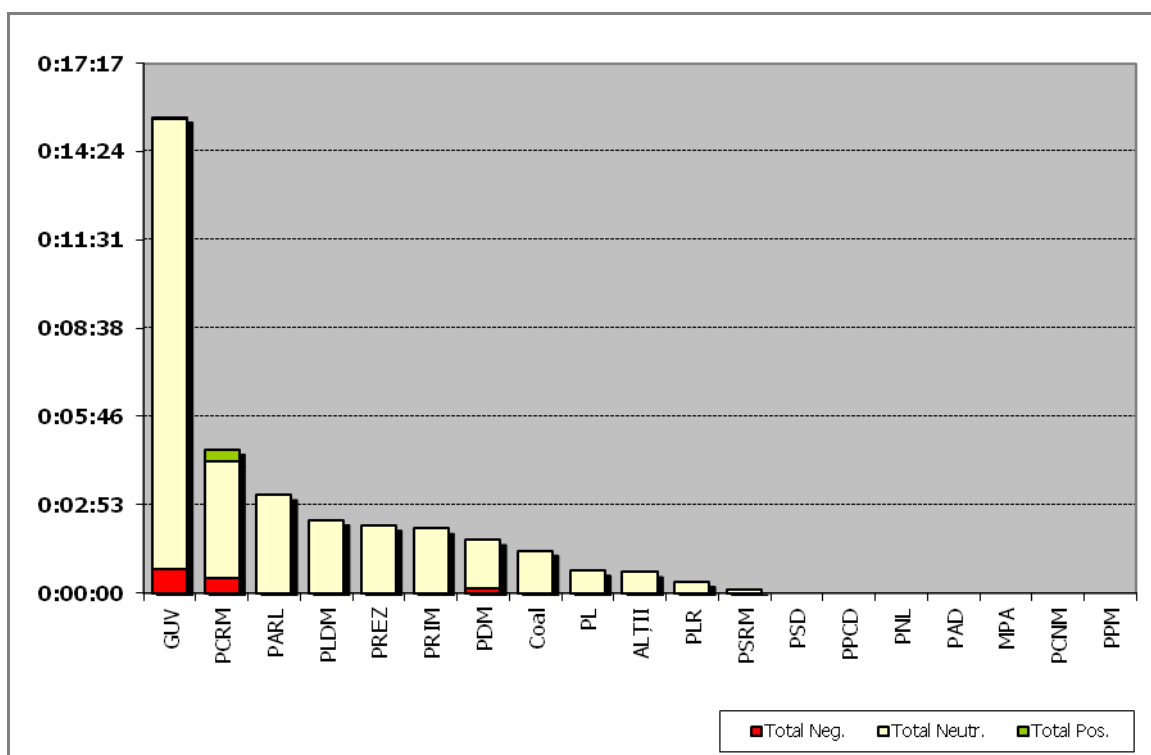

Figura nr.34. Conotația reflectării

Publika TV**Figura nr.35. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative****Figura nr.36. Conotația reflectării**

Jurnal TV

Figura nr.37. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

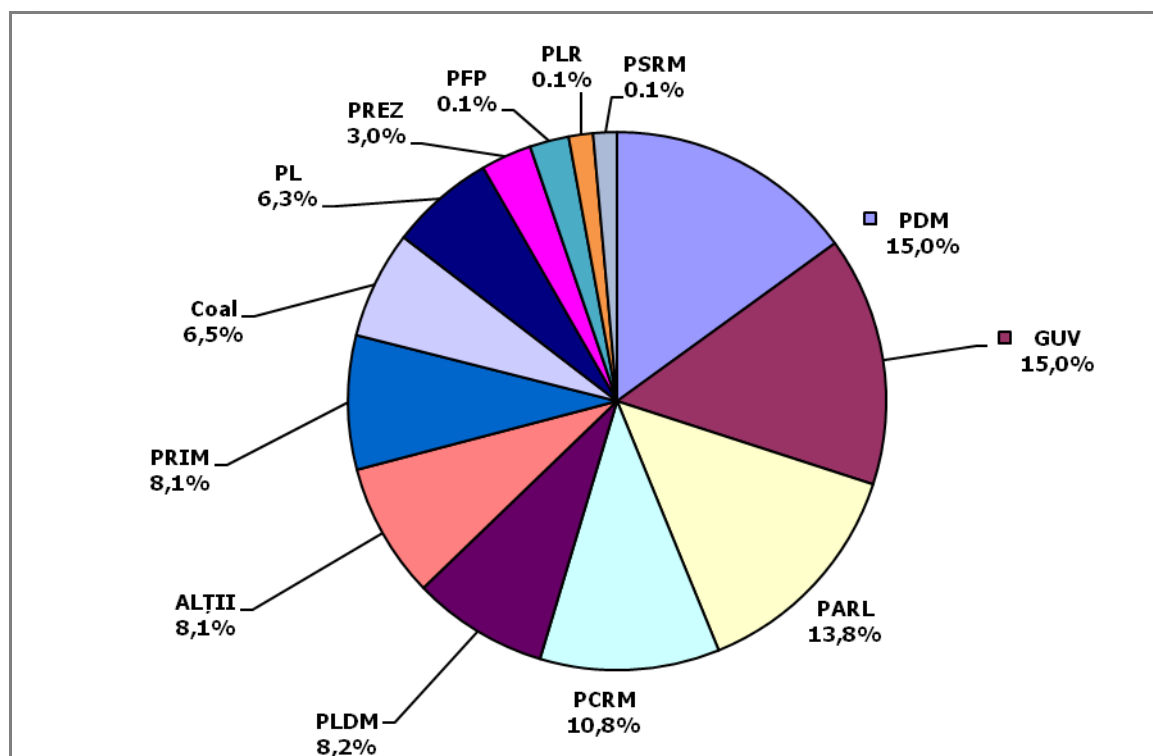
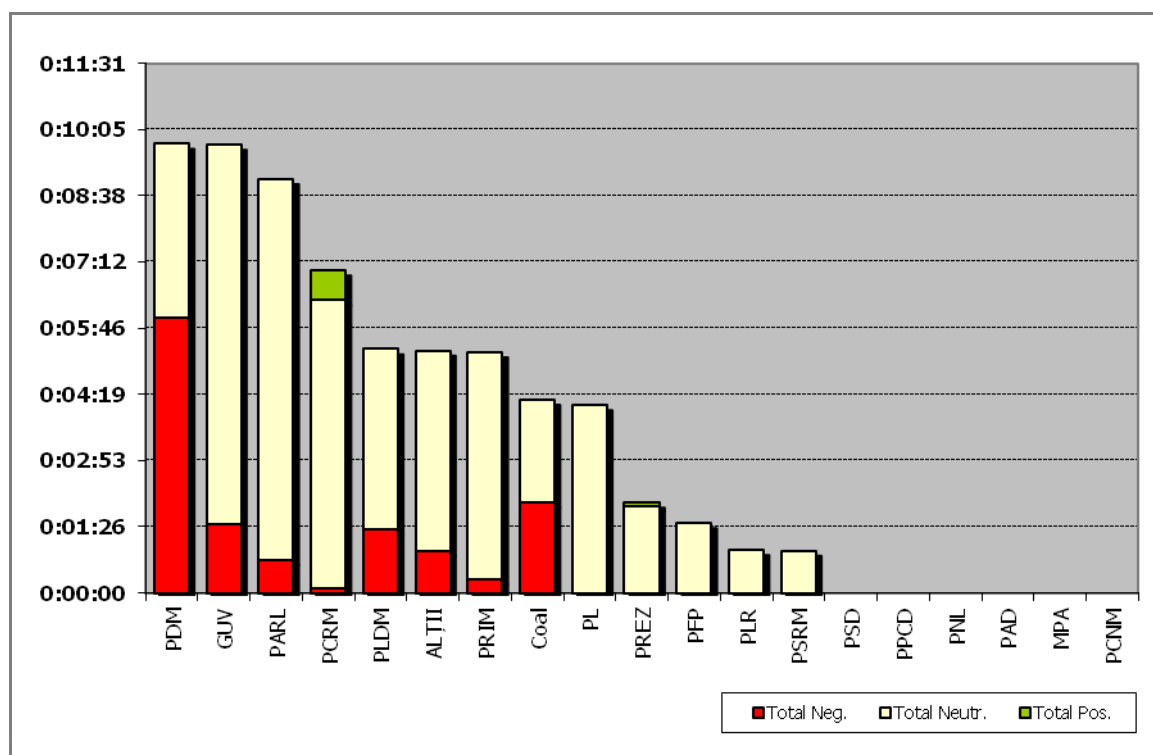

Figura nr.38. Conotația reflectării

N 4

Figura nr.39. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

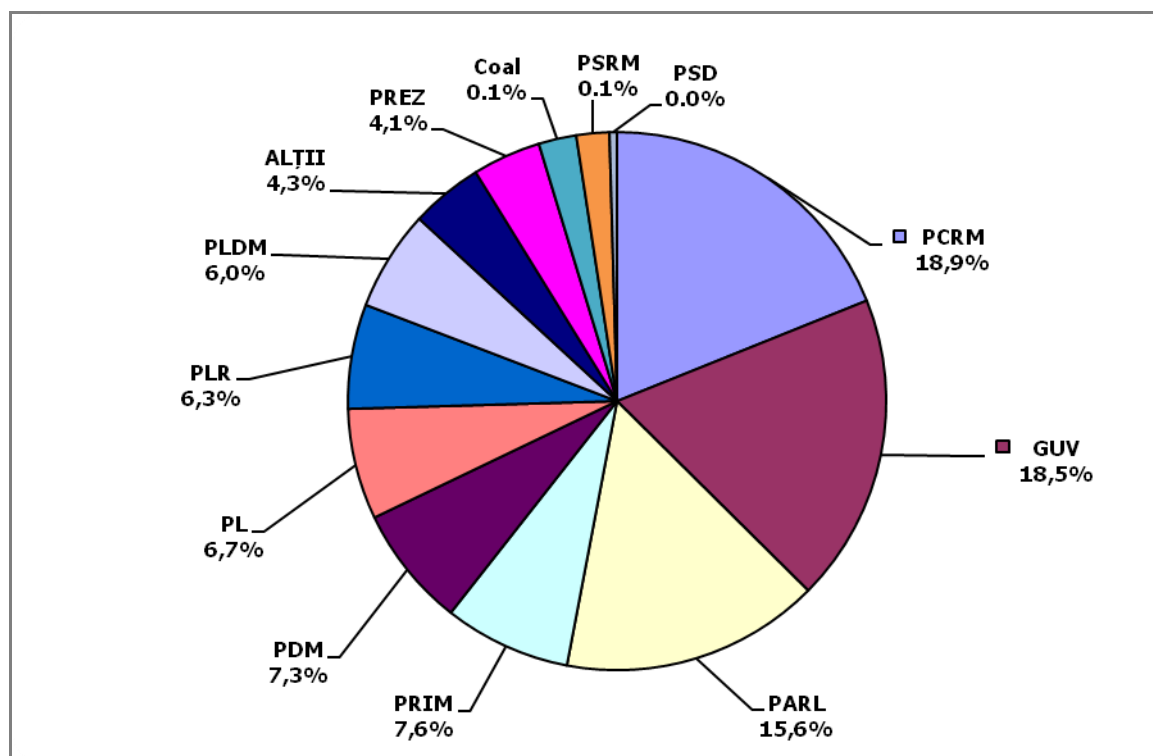
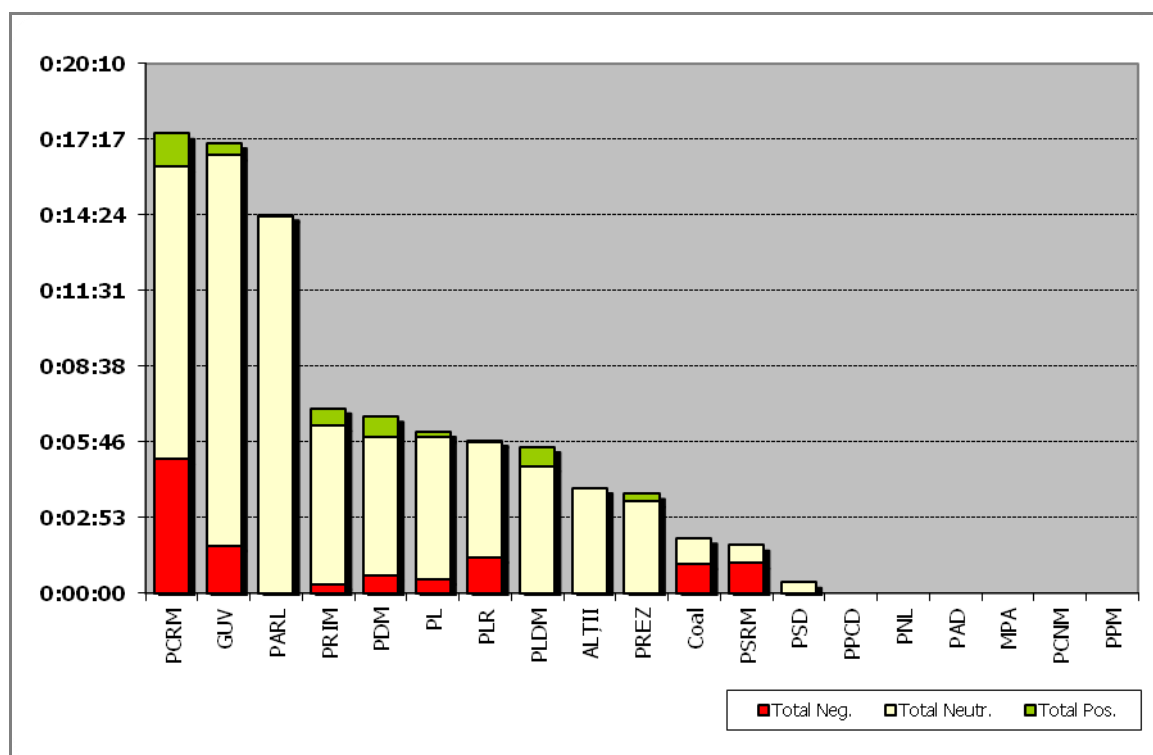

Figura nr.40. Conotația reflectării

PRO TV CHIȘINĂU

Figura nr.41. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

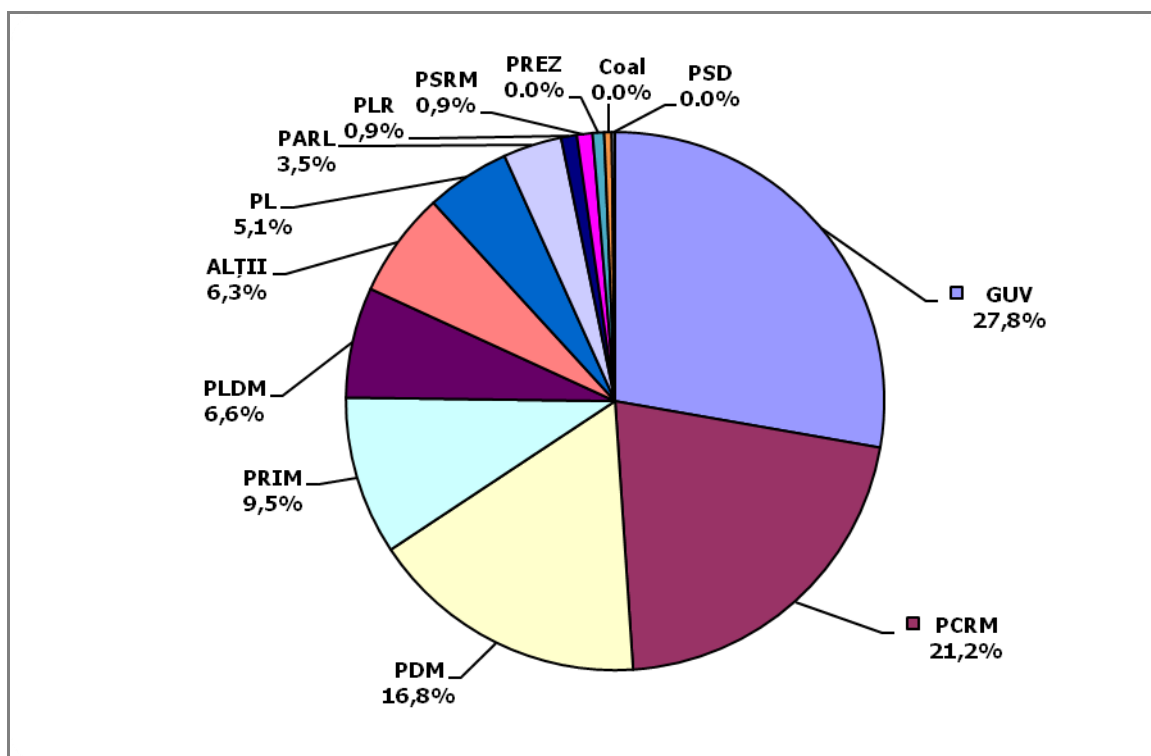
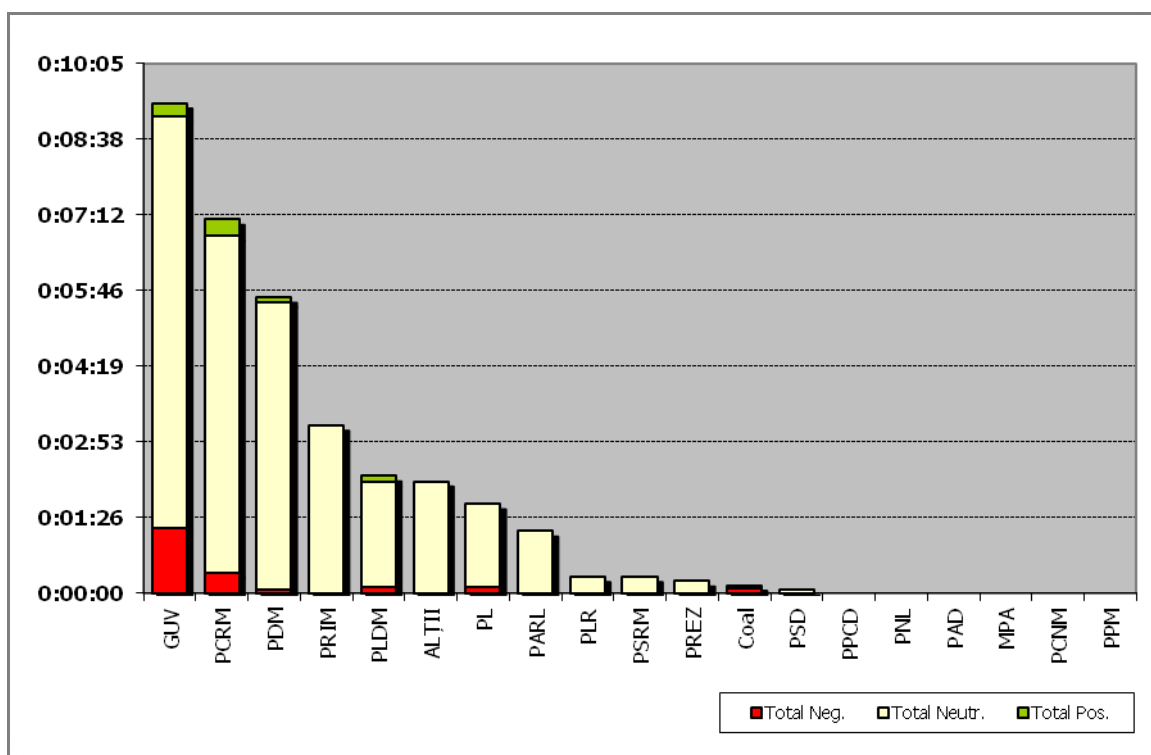

Figura nr.42. Conotația reflectării

TV 7

Figura nr.43. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

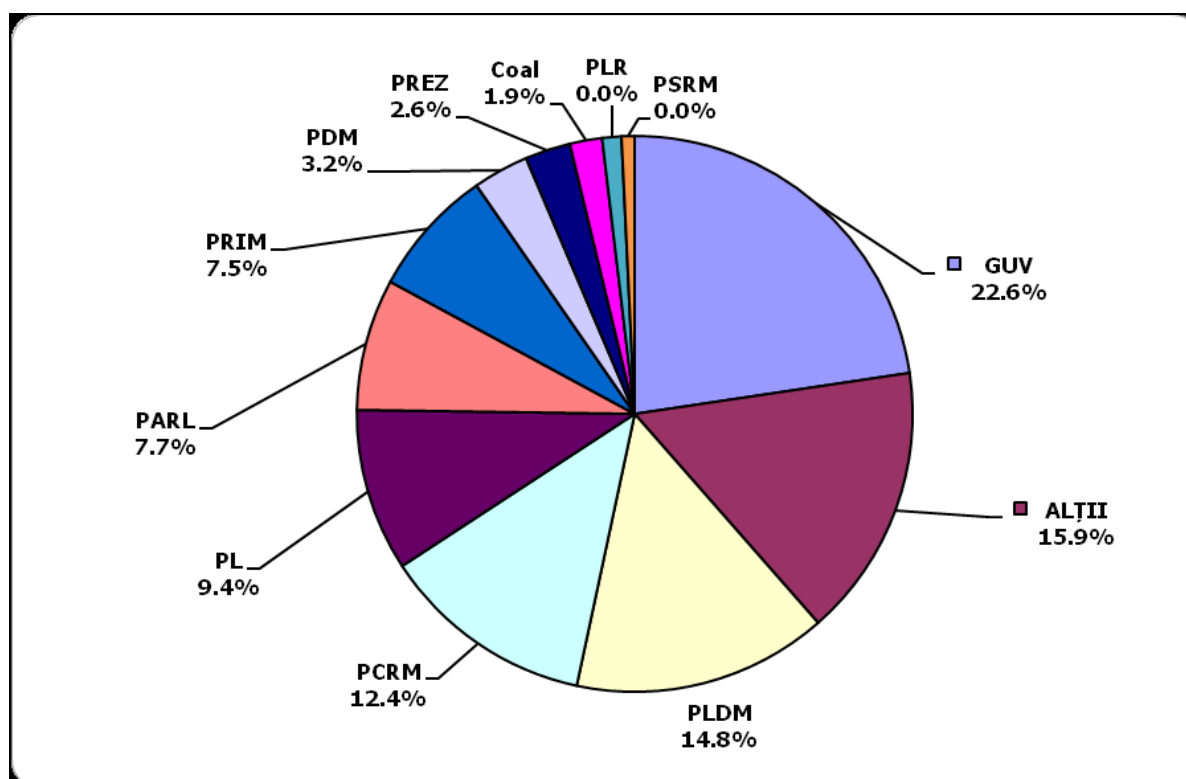
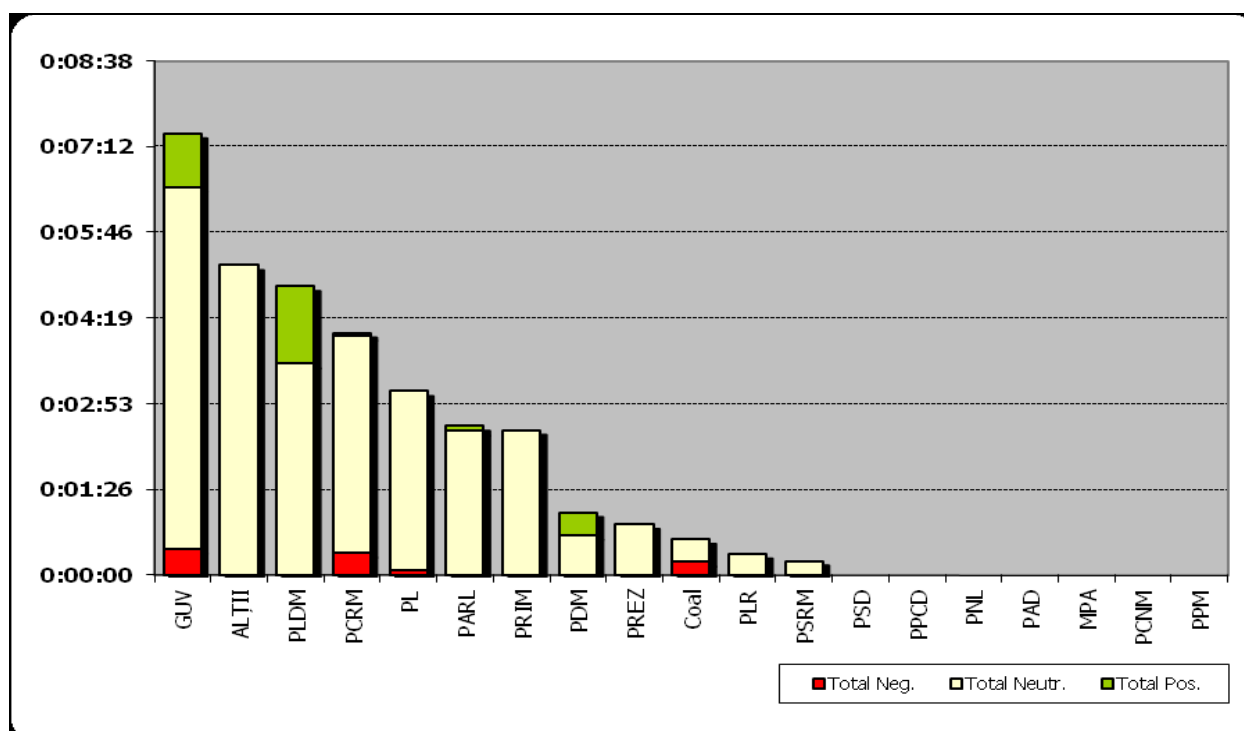

Figura nr.44. Conotația reflectării

Accent TV

Figura nr.45. Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative

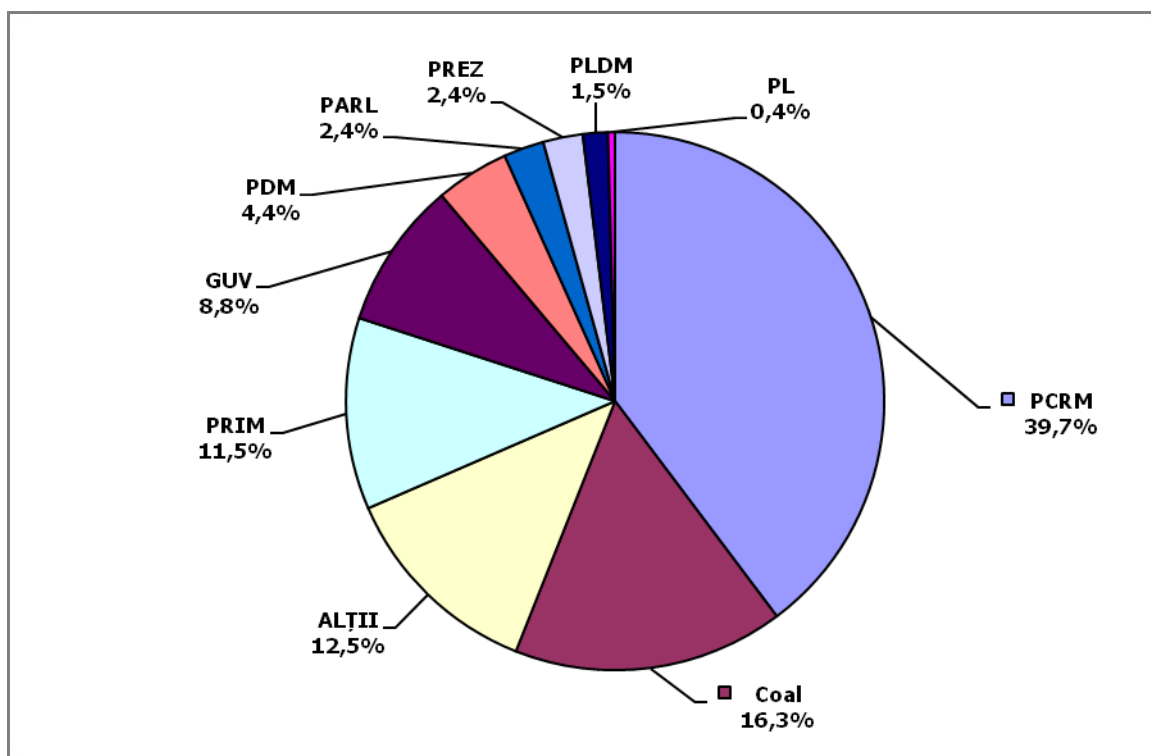
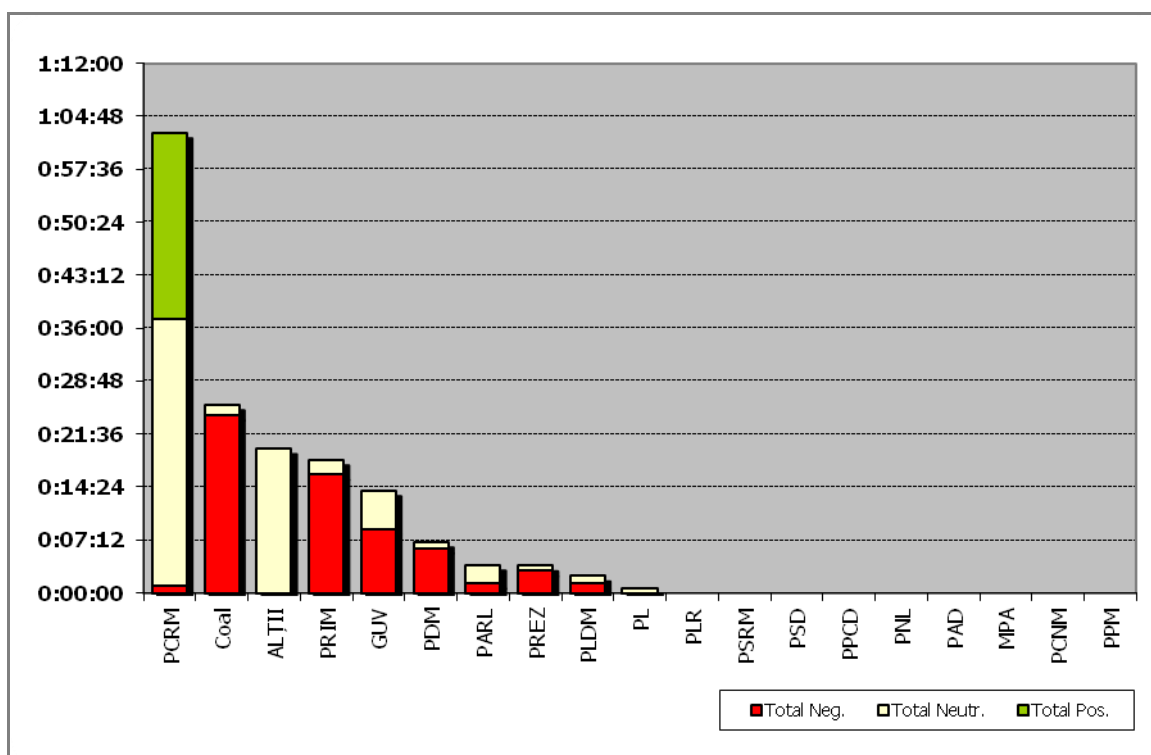

Figura nr.46. Conotația reflectării

Cel mai mediatizat lider politic a fost președintele PCRM, Vladimir Voronin – 2 179 sec., fiind urmat de primarul capitalei Dorin Chirtoacă – 1755 sec. De un volum apreciabil de prezentare în buletinele informative a beneficiat Iurie Leancă, în calitate sa de prim-ministru al Republicii Moldova – 1565 sec., urmat de președintele țării Nicolae Timofti – 1193 sec.; Igor Corman, mediatizat în calitate de președinte al Parlamentului Republicii Moldova, a obținut un volum de 1105 sec.

Liderul partidului PDM, Marian Lupu, a avut o pondere de 957 sec. de reflectare în cadrul buletinelor de știri difuzate în perioada de raport, fiind urmat de liderul PLDM, V. Filat, și liderul PL, M. Ghimpu, cu 624 sec. și, respectiv, 425 sec.

Conotația reflectării liderilor politici prezentați în cadrul buletinelor informative ale posturilor de televiziune "Moldova 1", "Prime", "2Plus", "Publika TV", "N 4", "PRO TV CHIȘINĂU", "TV 7" și "Canal 3" în perioada de raport a fost, în general, neutră, păstrându-se un echilibru între reflectarea pozitivă și cea negativă.

Moldova 1

Figura nr.47. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

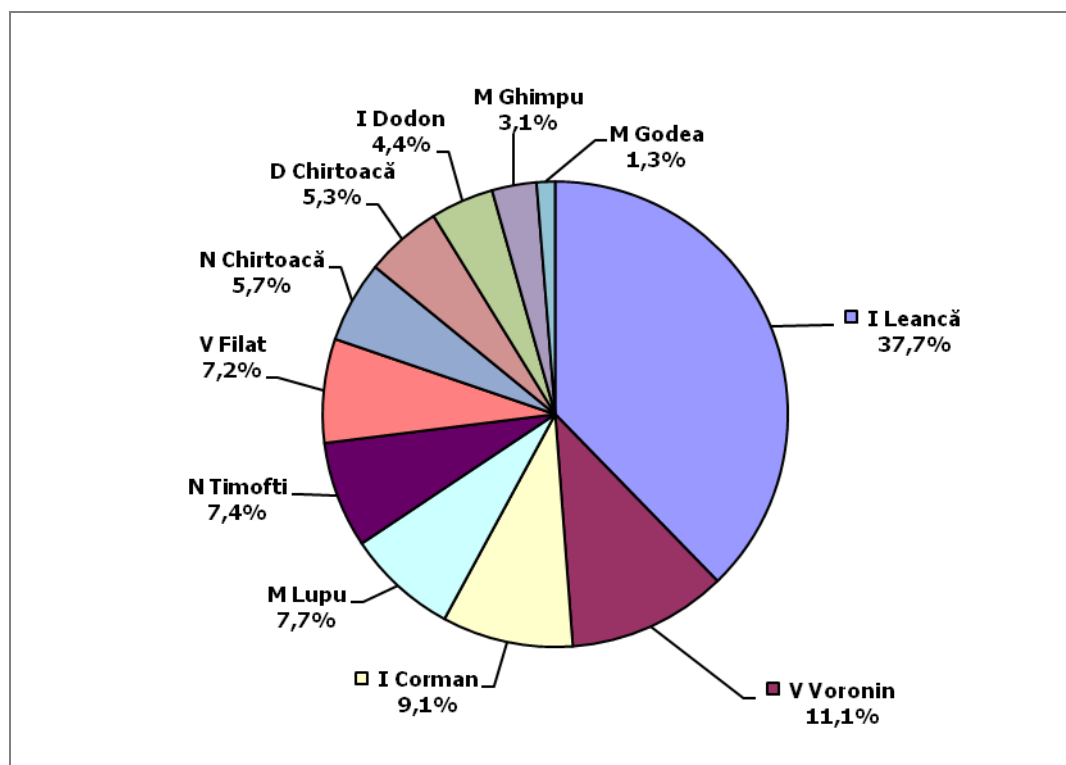
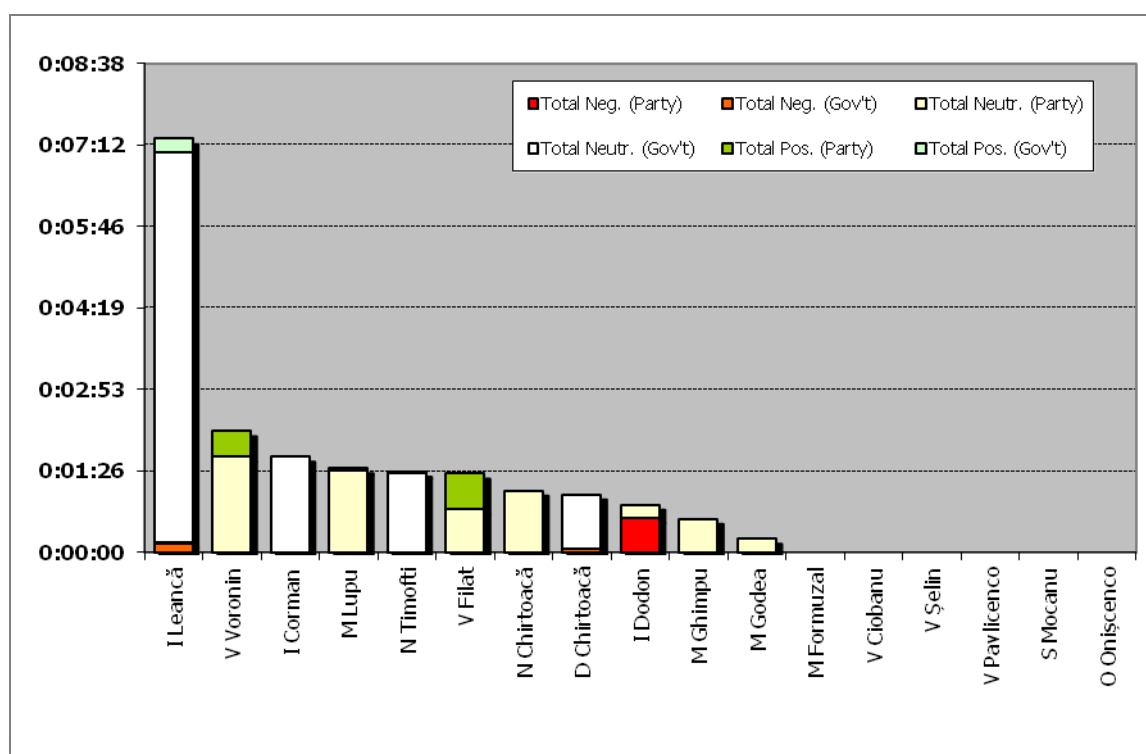

Figura nr.48. Conotația reflectării

Prime

Figura nr.49. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

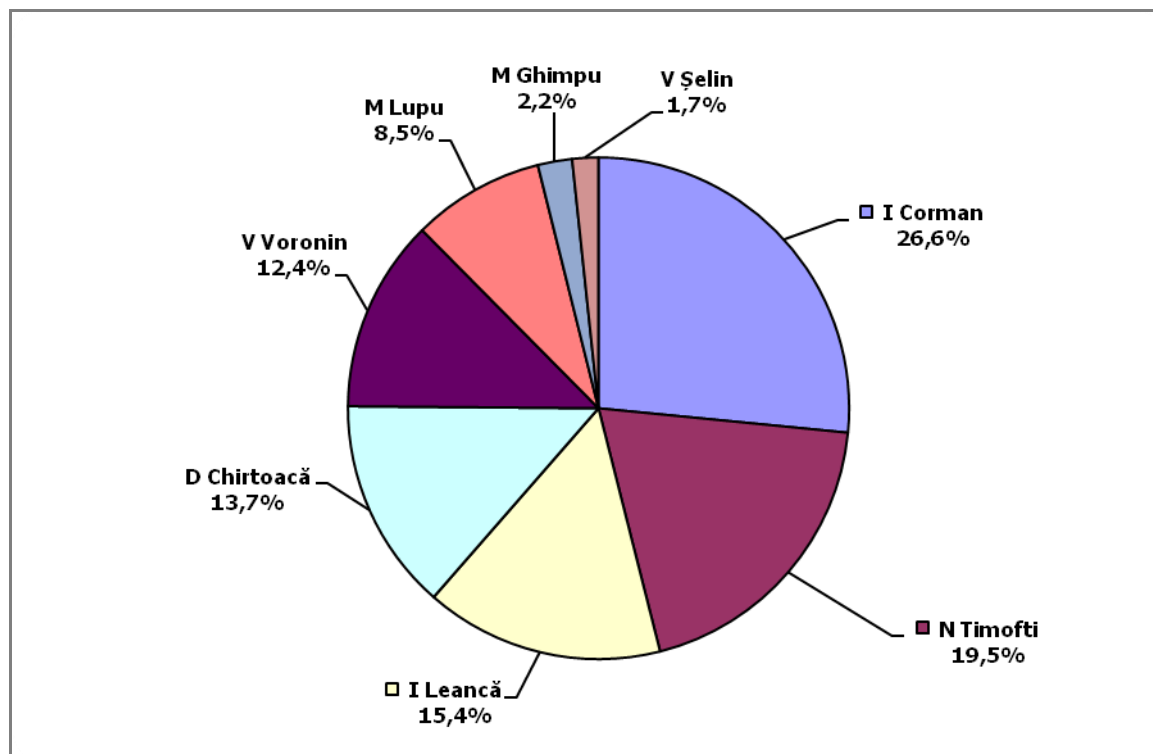
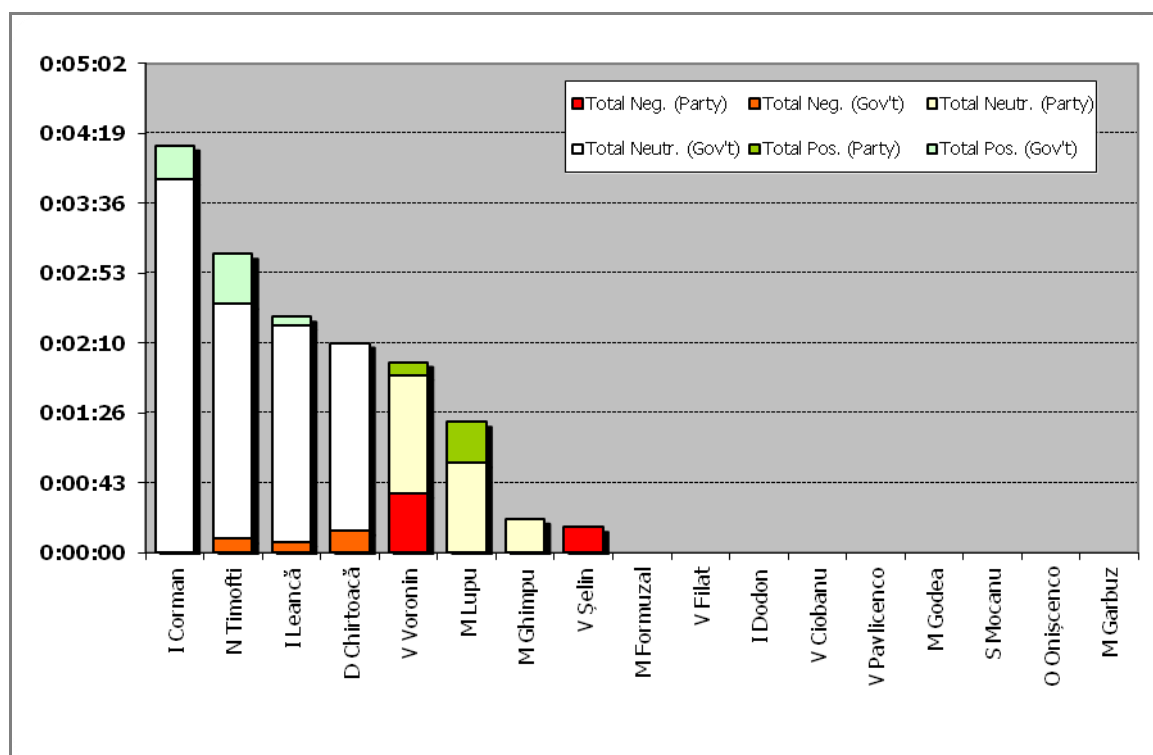
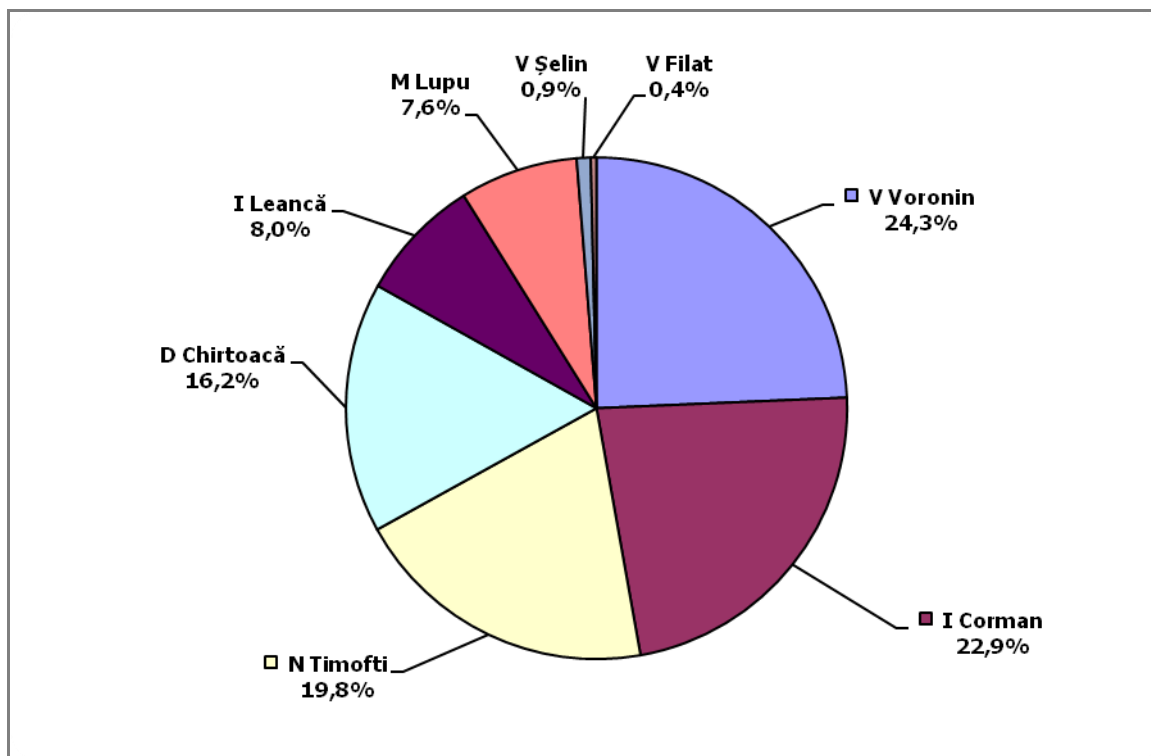
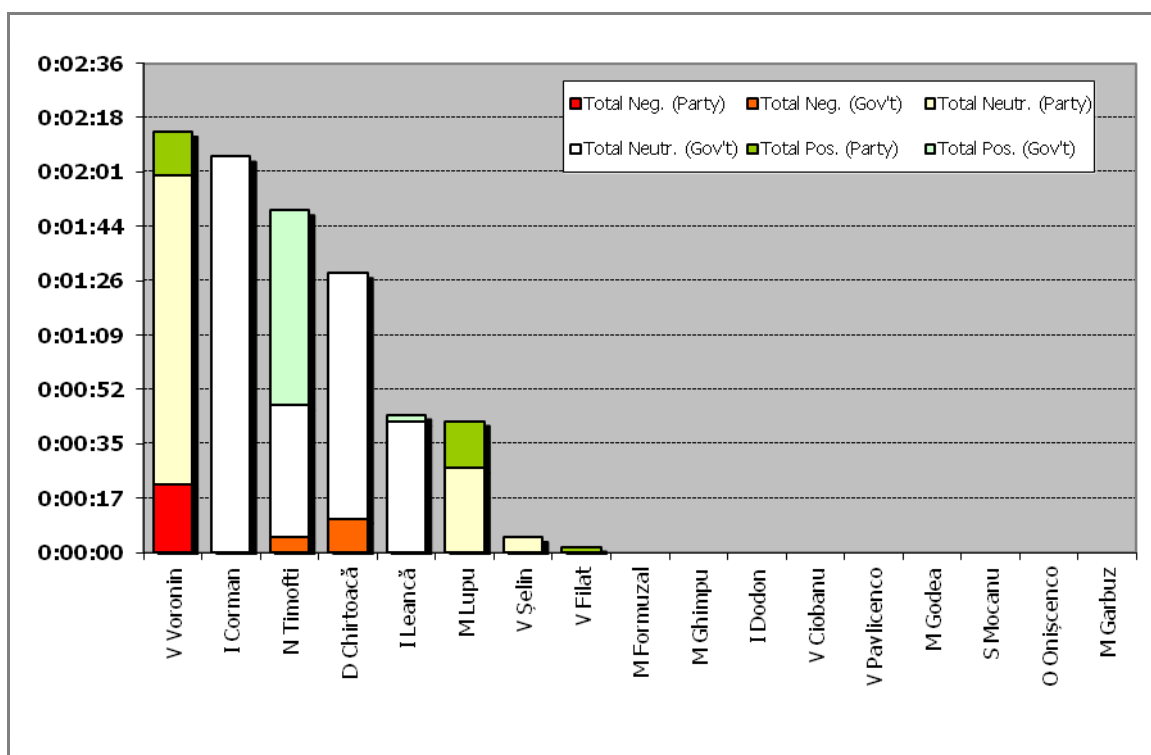

Figura nr.50. Conotația reflectării

2Plus**Figura nr.51. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative****Figura nr.52. Conotația reflectării**

Publika TV

Figura nr.53. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

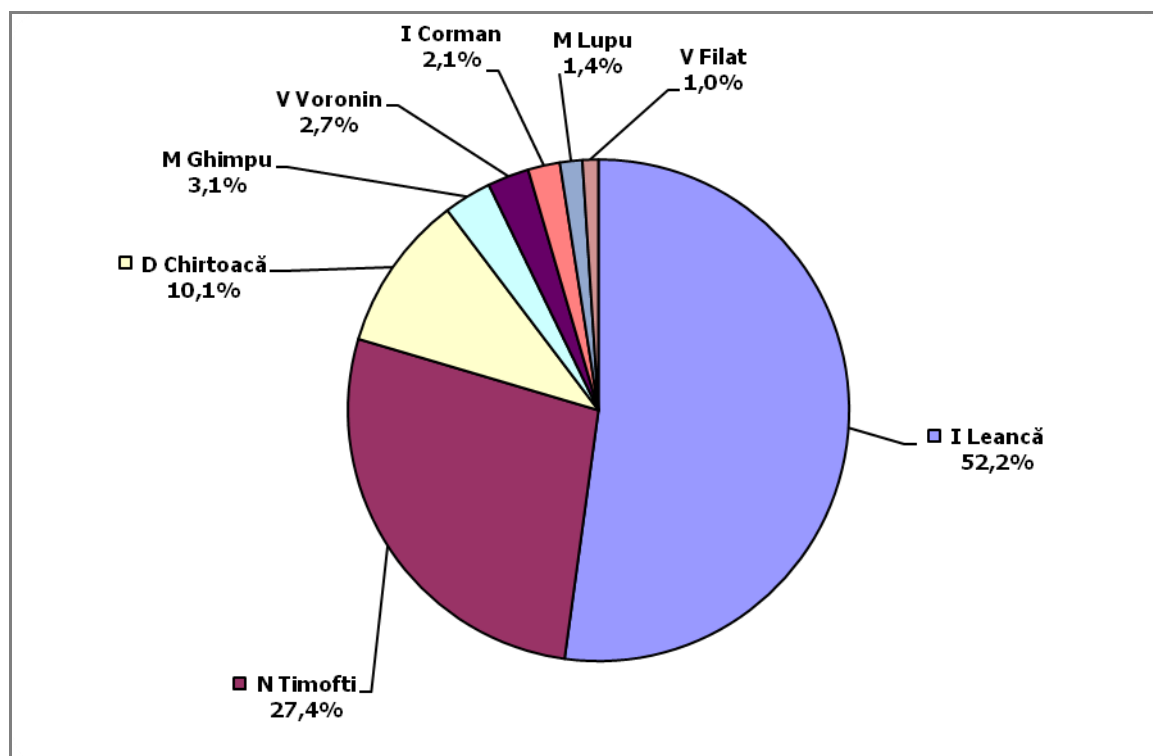
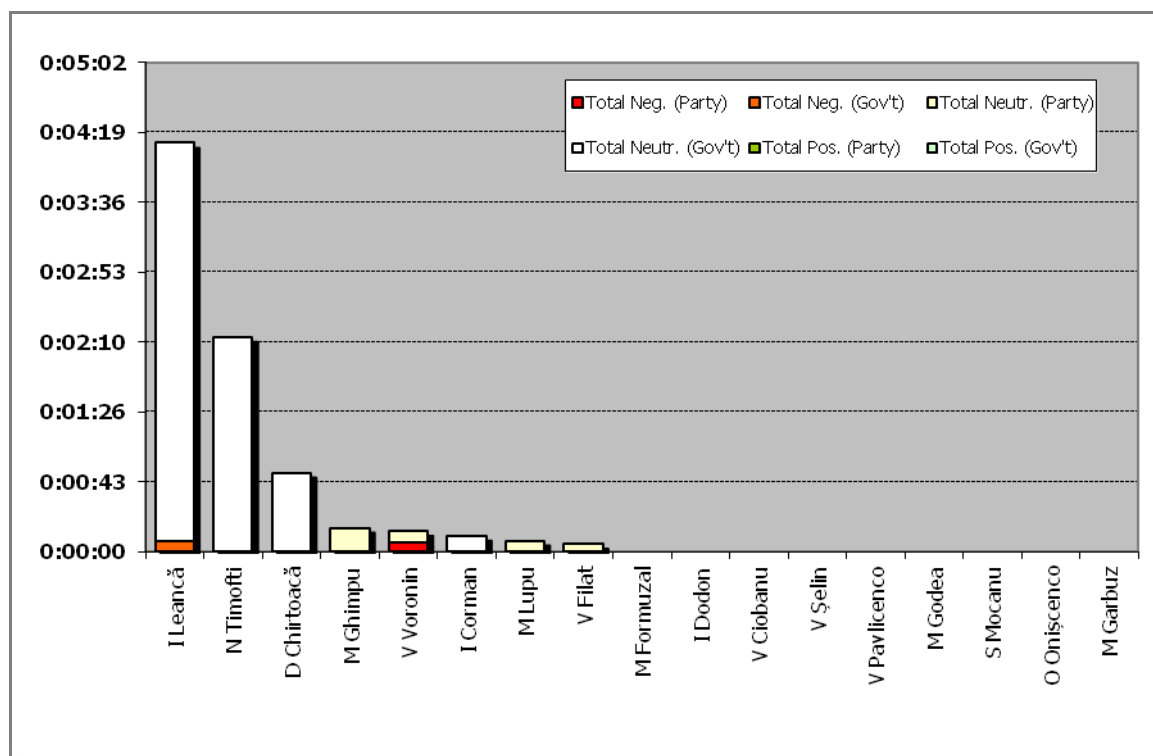

Figura nr.54. Conotația reflectării

Jurnal TV

Figura nr.55. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

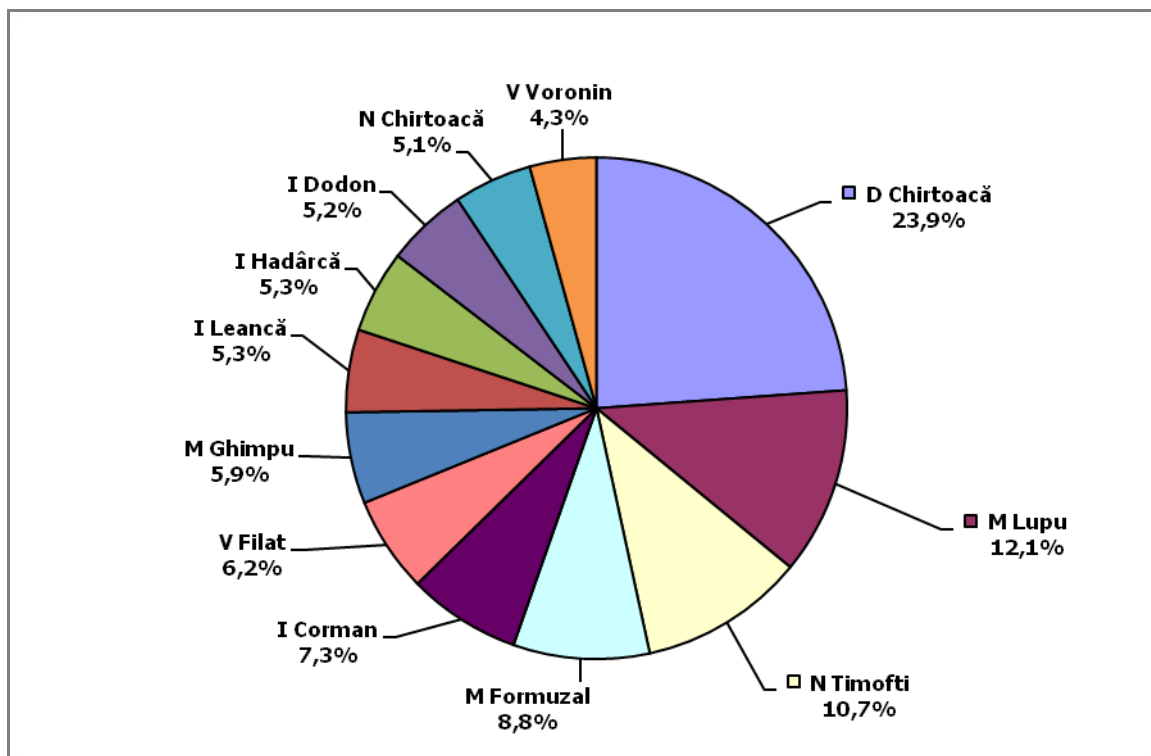
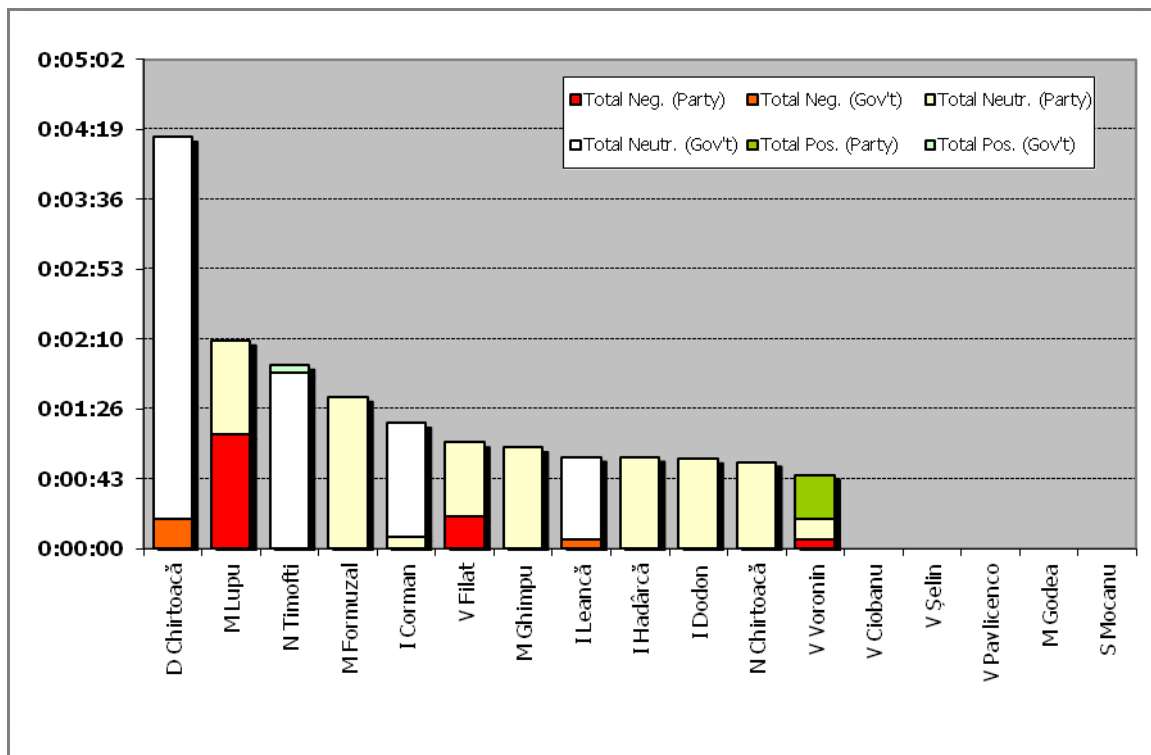

Figura nr.56. Conotația reflectării

N4

Figura nr.57. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

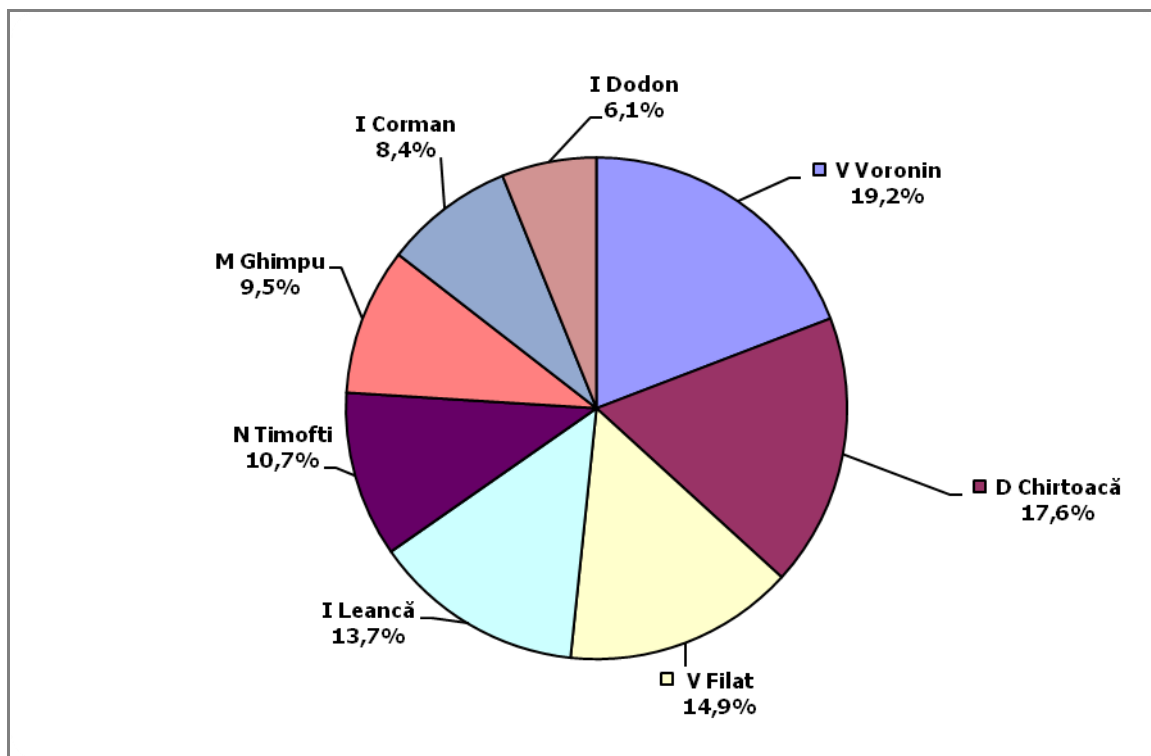
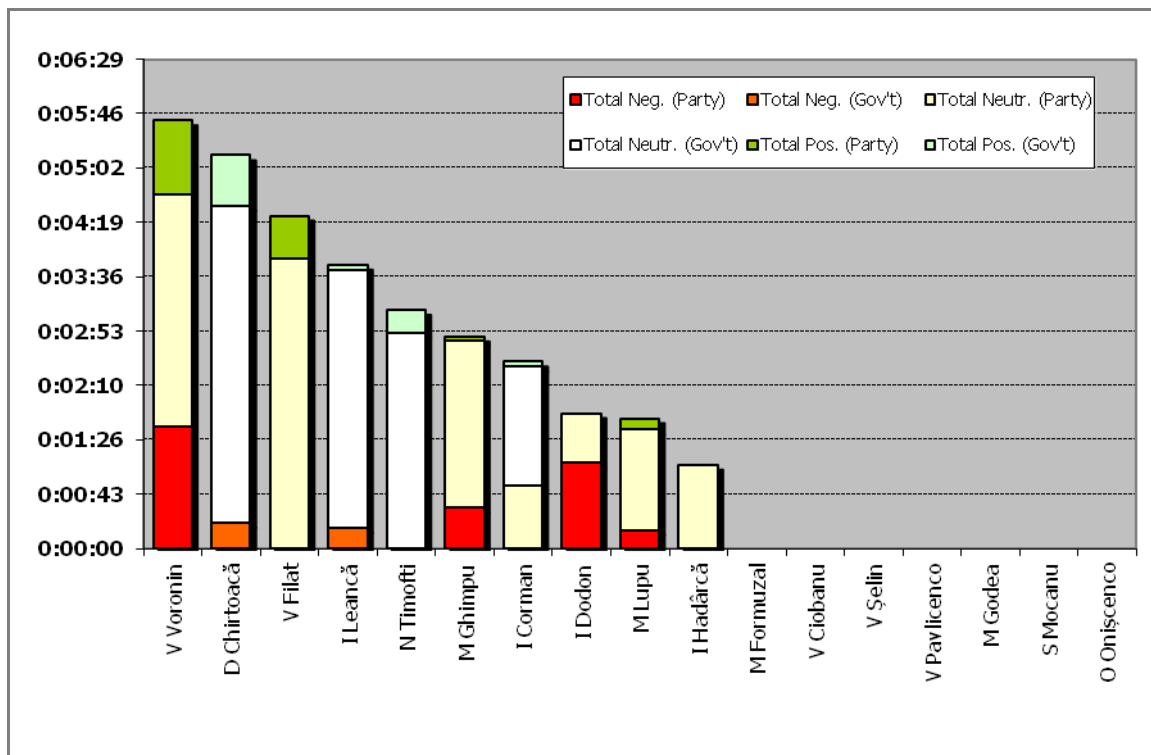

Figura nr.58. Conotația reflectării

PRO TV CHIȘINĂU

Figura nr.59. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

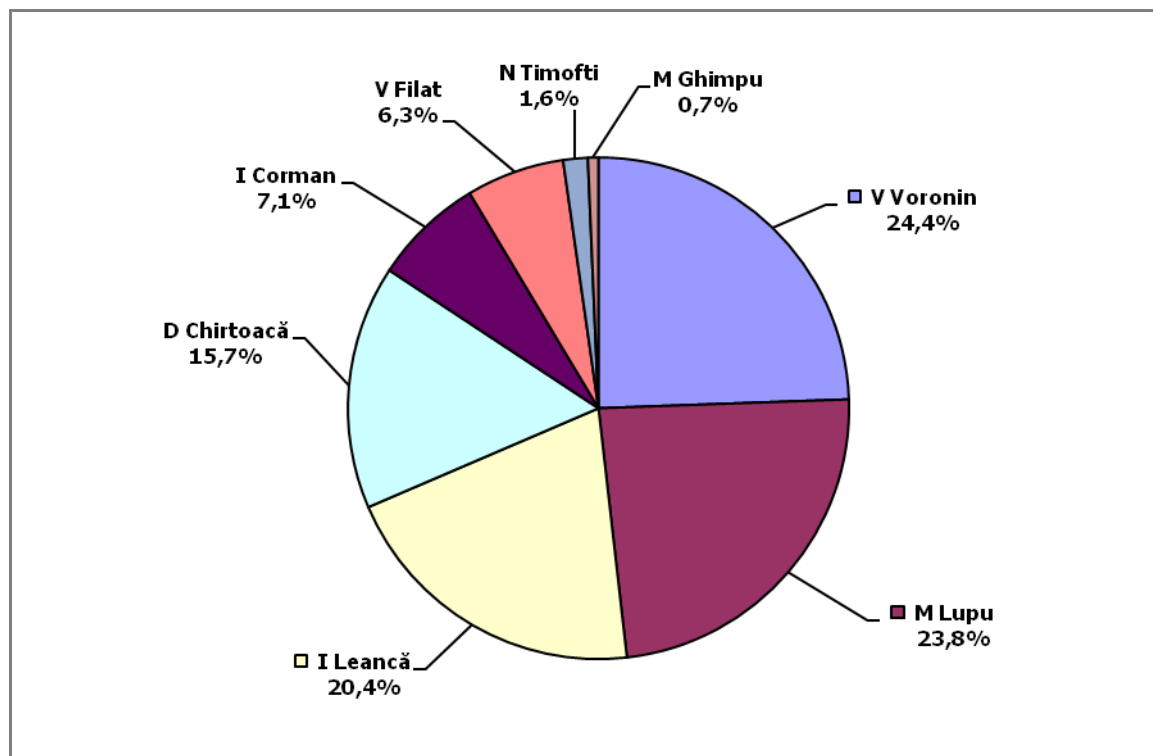
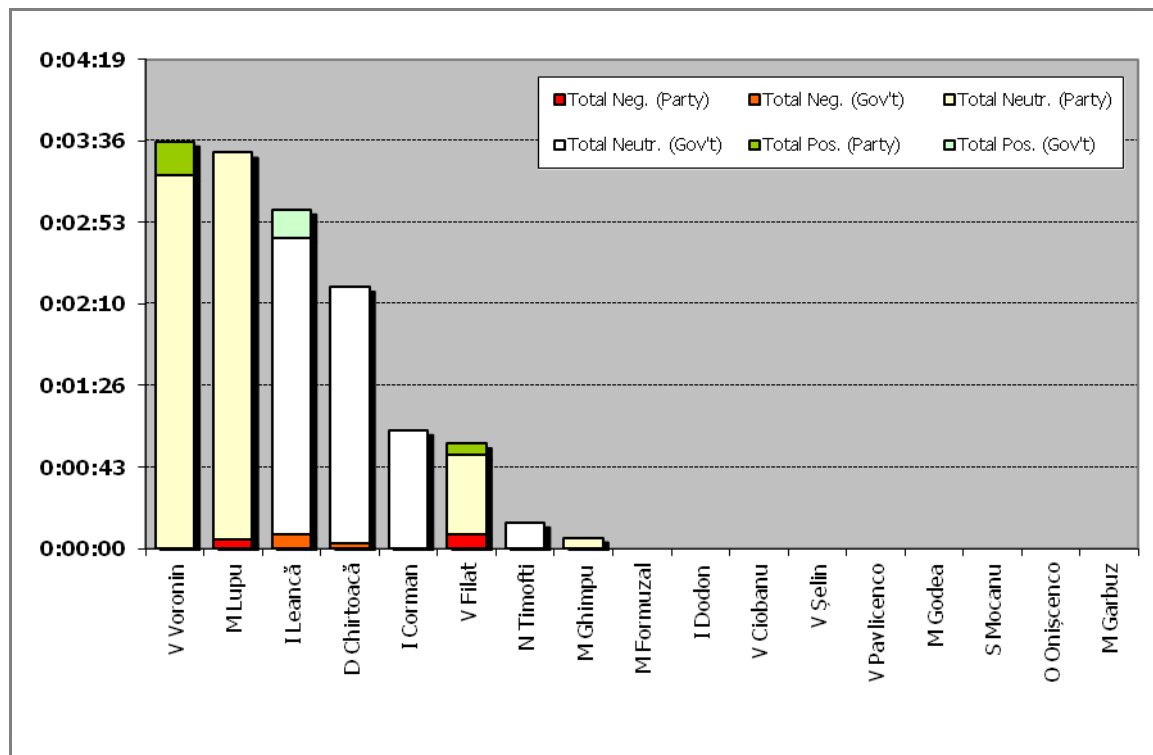

Figura nr.60. Conotația reflectării

TV 7

Figura nr.61. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

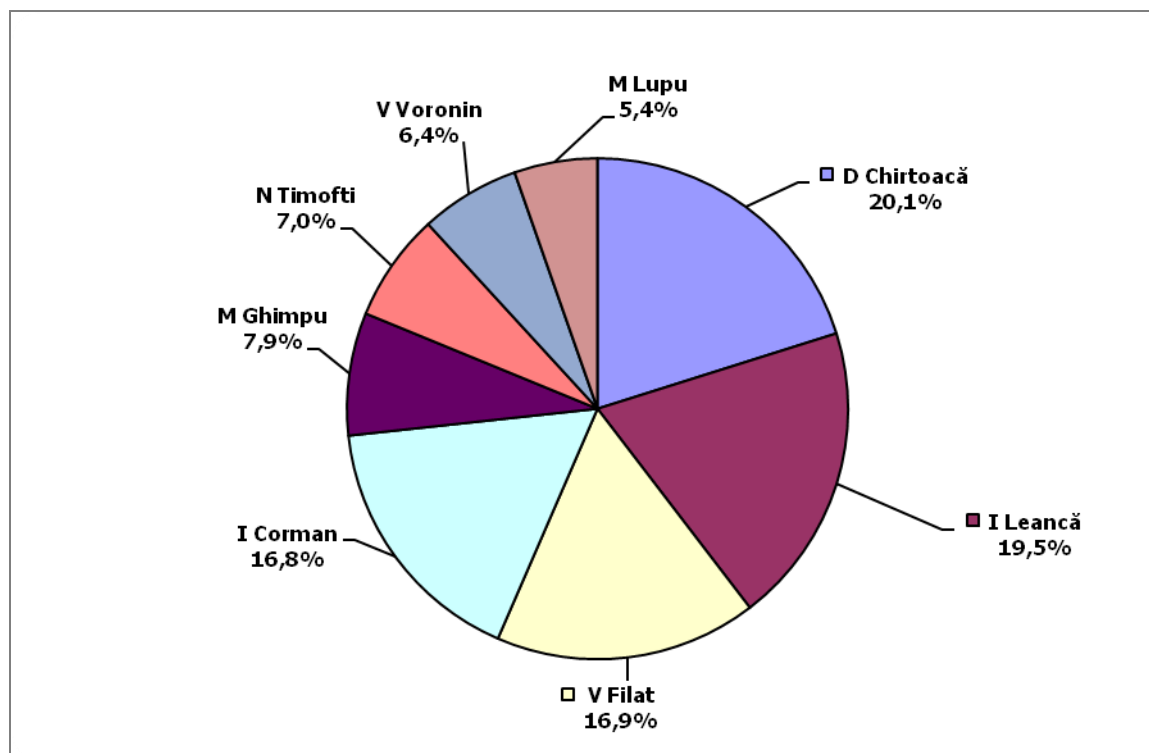
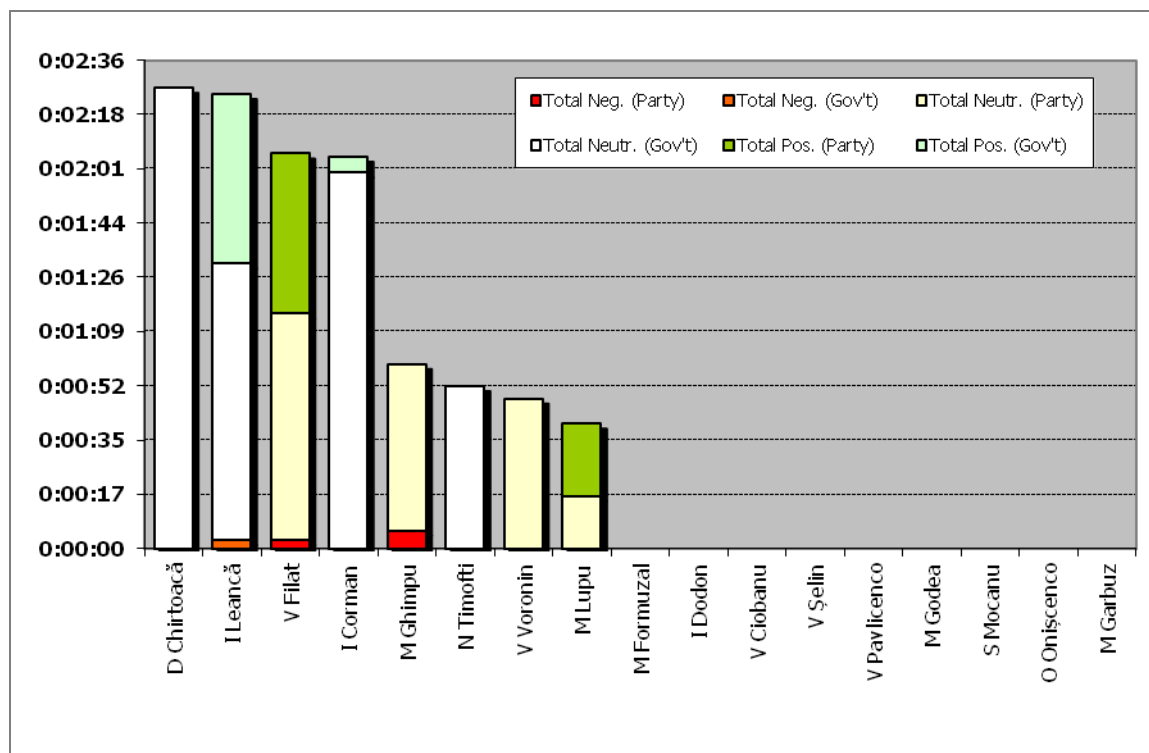

Figura nr.62. Conotația reflectării

Accent TV

Figura nr.63. Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative

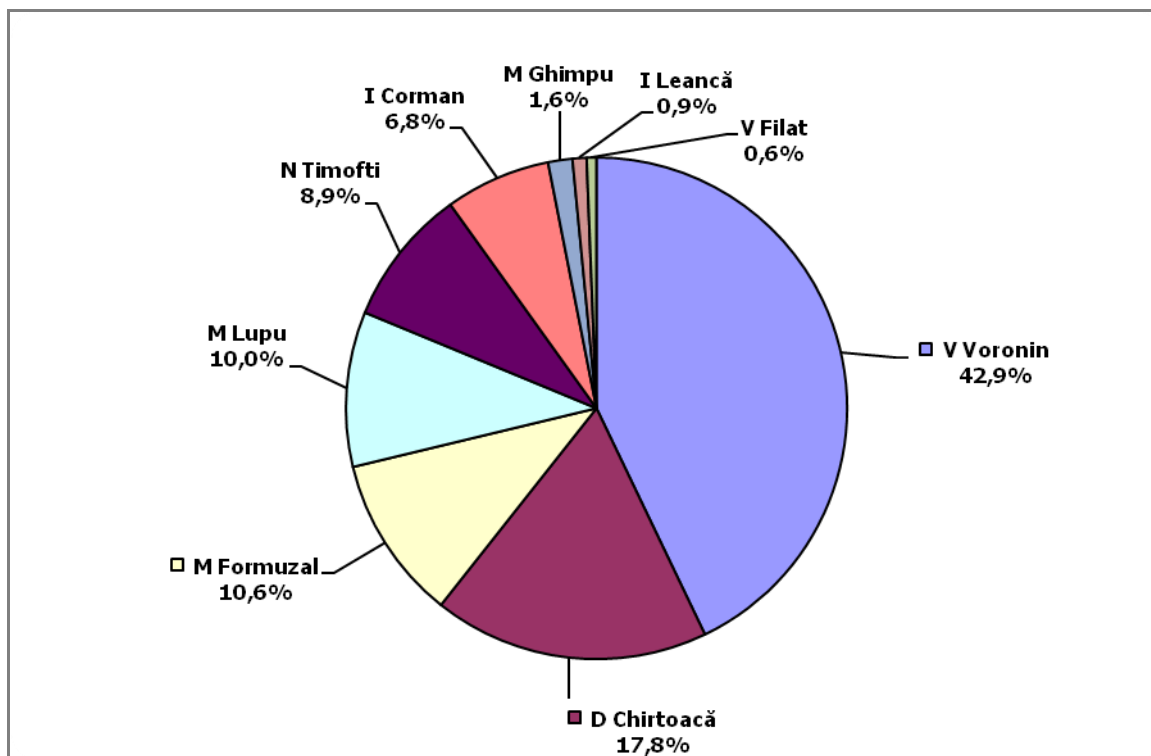
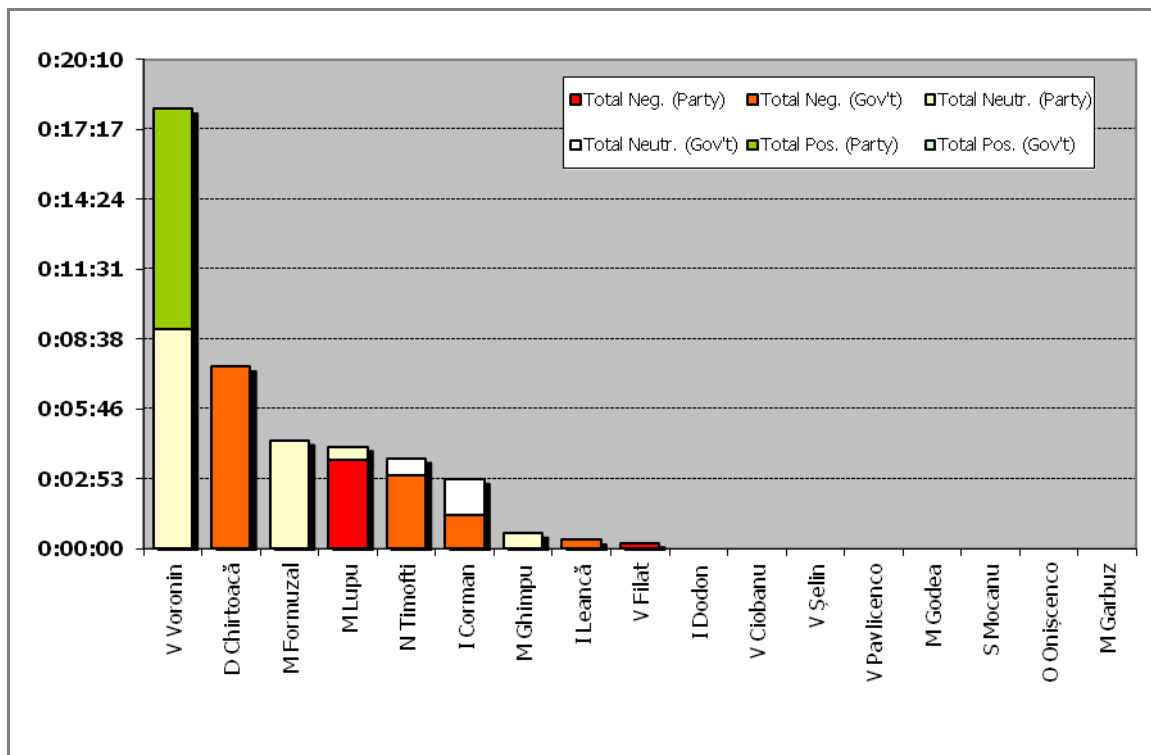

Figura nr.64. Conotația reflectării

Doar în cazul postului de televiziune "Jurnal TV" conotația reflectării a fost dezechilibrată în partea ce ține de procentul negativ obținut PDM, care, din timpul total oferit de 9 min. 47 sec., 5 min. 59 sec. a fost prezentat într-o formă negativă prin difuzarea subiectelor la 08.11.2013 – despre "revenirea TVR pe piața audiovizuală autohtonă prin altă modalitate decât cea terestră" (motivul ar fi că "frecvența ulterioară nu mai este disponibilă deoarece pe ea emite acum postul de televiziune "2Plus", controlat de controversatul oligarh Vlad Plahotniuc"), despre "afirmațiile făcute de către unii experți în cadrul emisiunii "Ora expertizei" cu privire la proiectul de lege inițiat de un grup de deputați PDM care prevede deschiderea unei rețele de magazine sociale" (în opinia lor, acest proiect poartă un caracter exclusiv electoral), despre "declarațiile bașcanul Găgăuzei referitor la Marian Lupu" (bașcanul a declarat că Marian Lupu este rușinea Moldovei, dar și a întregii clase politice. Aflat într-o deplasare peste hotare, liderul PDM nu a comentat declarațiile. Iar vicepreședintele PDM, Igor Corman, afirmă că Formuzal se pregătește de următoarele alegeri (13.11.2013)).

Cu aceeași tentă negativă a fost reflectată și Coaliția de guvernare în subiectul din 04.11.2013 și, respectiv, 10.11.2013, în care invitații emisiunii "Ora expertizei" de la postul de televiziune "Jurnal TV" au afirmat că "coaliția de guvernare a scos în stradă oamenii nu pentru a promova ideea integrării europene, ci pentru a-și lustrui imaginea în fața europenilor și a-și camufla incompetența", iar jurnalistul Vasile Năstase a declarat că "monstruoasa coaliție a picat testul libertății de exprimare, al accesului la informație, al onoarei și bunului-simț".

În acest context, în cadrul ședinței publice, membrii CCA au atenționat postul de televiziune "Jurnal TV" asupra necesității asigurării echidistanței în cadrul buletinelor informative.

Cel mai mare volum de subiecte politice care a promovat poziția unui singur partid (PCRM) și a unui singur lider politic (V. Voronin), cu o conotație a reflectării neutre și pozitive, a fost difuzat de către postul de televiziune „Accent TV”. Deși postul în cauză a oferit spațiu reflectării reprezentanților Coaliției de guvernare și celorlalte partide, aceștia au fost constant prezentați în context negativ.

Astfel, postul de televiziune „Accent TV” a admis derogări de prevederile **art. 7, alin. (1) din Codul audiovizualului**, conform căruia: *"În spiritul respectării libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului, prin transmisia și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului"* și **alineatul (2) al aceluiași articol**: *"Acordând timpi de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare"*.

Prevederile art. 7 alin. (4) lit. c) din Codul audiovizualului, care statuează: *"Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât în cazul subiectelor ce vizuează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse"* au fost încălcate în cadrul subiectului despre incidentul de la Ceadîr-Lunga, unde poliția a scos drapelul CSI arborat pe sediul executivului local,

pus pe post în ediția de știri de la 13 noiembrie curent (21:28:22), a fost comentat, după cadru, astfel: „*Ordinul de a smulge drapelul, proces care a avut loc noaptea, a fost dat de la Chișinău, sînt convinși locuitorii din Ceadăr-Lunga. Acest lucru încă o dată demonstrează frica autorităților proeuropene de propriul popor și ignorarea absolută a legii – au concluzionat consilierii locali*”. În cadrul subiectului, un colaborator al poliției a refuzat să dea informații, făcînd trimitere la Serviciul de presă al MAI. Respectiv, expunerea poziției organului de poliție a lipsit.

De asemenea, posturile de televiziune ”Moldova 1”, ”Prime”, ”2Plus”, ”Publika TV”, ”Jurnal TV”, ”N 4”, ”PRO TV CHIȘINĂU”, ”TV 7” și ”Canal 3” supuse monitorizării în perioada 4-13 noiembrie 2013, au respectat principiul de informare din mai multe surse în cazul subiectelor conflictuale prezentate în cadrul emisiunilor informative, iar din punct de vedere al cerințelor legale nu au fost înregistrate derogări de la prevederile art. 7 din Codul audiovizualului.

Prin **Decizia nr. 221 din 26 decembrie 2013**, CCA a aprobat Raportul de monitorizare a serviciilor de programe informative ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, ”Prime”, ”2Plus”, ”Publika TV”, ”Jurnal TV”, ”N 4”, ”PRO TV CHIȘINĂU”, ”TV 7”, ”Accent TV” și ”Canal 3” la capitolul respectării prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului (Raportul nominalizat poate fi găsit pe pagina electronică a CCA: www.cca.md la compartimentul Rapoarte) și a avertizat public întreprinderea ”Telesistem TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune ”Accent TV”, pentru derogări de la prevederile art. 7, alin. (1), (2), (4) lit. c) al Codului audiovizualului și a condițiilor Licenței de emisie seria AA, nr. 082905 din 23.12.09, pct. 3.1, lit. a).

5.3.2. Asigurarea pluralismului de opinii și social-politic: sesizări examinate

În anul de referință, la CCA au parvenit trei sesizări cu privire la nerespectarea principiului pluralismului de opinii și social-politic:

- sesizarea membrilor Grupului de inițiativă al Congresului Civic;
- Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO””;
- Iurie Muntean, secretar executiv al Comitetului Central al Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

1. La 1 aprilie 2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit sesizarea membrilor Grupului de inițiativă al Congresului Civic cu privire la încălcarea prevederilor art. 10 și 50 din Codul audiovizualului de către postul public de televiziune „Moldova 1”.

Conform sesizării, la data de 27 martie 2013 a fost desfășurată o ședință de relansare a Congresului Civic, organizație nepartinică, formată din reprezentanți ai societății civile. Deși accesul pentru mass-media a fost liber, postul public de televiziune „Moldova 1” a ignorat evenimentul. Prin aceste acțiuni, radiodifuzorul public a încălcat dreptul consumatorilor de programe la informare completă, obiectivă și veridică. Postul public de televiziune “Moldova 1” trebuie să ofere servicii de programe întregii societăți din Republica Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzat de către postul public de televiziune „Moldova 1” la 27 martie 2013 și a constatat următoarele:

În cadrul buletinului informativ din 27.03.2013, ora 21:00 (08:10), a fost prezentat un reportaj despre intenția Congresului Civic de a relua protestele împotriva actualei guvernări începând cu data de 28 martie 2013. Respectiv, în ziua următoare, protestele au fost pe larg mediatizate în imagini video de către postul public de televiziune „Moldova 1” în cadrul buletinelor de știri de limbă română (19:06:11) și rusă (22:01:17).

Este de menționat faptul că CCA a solicitat poziția postului public de televiziune „Moldova 1” vizavi de sesizarea membrilor Grupului de inițiativă al Congresului Civic. Astfel, prin scrisoarea nr. 01-10/363 din 5.04.2013, postul public de televiziune susține că a prezentat în jurnalul de știri de la ora 21.00 din 27.03.2013 informația despre decizia Congresului Civic de reluare a protestelor în fața Palatului Republicii și a Reședinței de Stat. Pe data de 28 martie 2013, când au avut loc protestele menționate în sesizare, „Moldova 1” a mediatizat pe larg evenimentele în buletinele de știri de limbă română și rusă. În același timp, redacția „Actualități Radio” a informat ascultătorii, în buletinele de știri de la orele 09:00; 11:00; 12:00; 17:00; 18:00; 21:00 despre acțiunile membrilor și simpatizanților Congresului Civic.

Prin **Decizia nr. 58 din 22 aprilie 2013**, CCA a respins sesizarea membrilor Grupului de inițiativă al Congresului Civic ca fiind nefondată.

2. Prin scrisoarea nr. 584 din 07.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (4) lit. a), b) și art. 10 alin. (1) și (5) din Codul audiovizualului de către postul de televiziune „Publika TV”.

Petiționarul solicită investigarea cazului de manipulare și dezinformare a maselor efectuată de postul de televiziune „Publika TV” în cazul difuzării reportajului „Comuniștii, în căminele studențești, pentru a chema tinerii la proteste: „Mi-au propus 80 de lei pentru a merge în centru”, pus pe post la data de 03 octombrie 2013. În cadrul acestui reportaj, menționează AO „APOLLO”, a fost reflectată informația potrivit căreia deputatul PCRM, Iurie Muntean, i-a vizitat în cămine pe studenții Universității de Stat din Moldova pe care a încercat să îi convingă să se alăture comuniștilor în lupta împotriva actualei puteri. Totodată, AO „APOLLO” susține că au fost prezentate imagini cu un tânăr din declarațiile căruia reiese că: *„Pe la ora 12:00 mi-a propus cineva 80 de lei pentru a merge pe două ore în centru. Nu era să merg să strig acolo, dar cunosc câteva persoane care s-au dus la aceste manifestații”*.

De asemenea, AO „APOLLO” menționează că subiectul nominalizat a fost investigat de jurnaliștii postului de televiziune „Accent TV”, care au realizat reportajul „Как студент стал жертвой политических игр”, din care reiese că tânărul prezentat la „Publika TV” nu a făcut afirmațiile indicate, acestea fiind

schimbate prin tertipuri de montaj, astfel adevărul a fost denaturat iar opinia publică a fost dezinformată.

Ulterior, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune „Publika TV” referitor la cele stipulate în sesizările AO „APOLLO”.

Prin scrisoarea f/nr. din 15.10.2013, postul de televiziune „Publika TV” a calificat acuzațiile invocate de către AO „APOLLO” ca fiind nefondate, considerînd-o depusă în scopul șicanării instituției ”Știri Media TV” SRL prin solicitarea unei ingerințe în activitatea editorială.

De asemenea, întreprinderea ”Știri Media TV” SRL susține că reportajul nominalizat în sesizarea AO ”APOLLO” corespunde legislației în vigoare și tuturor exigențelor profesionale, inclusiv deontologia jurnalistului, și constituie în sine o judecată de valori. Mai mult ca atât, postul de televiziune ”Publika TV” susține că în știrea difuzată sînt exprimate mai multe surse de informare, iar persoanele menționate în reportaj nu s-au adresat către ”Publika TV” cu cererea de acordare a dreptului la replică conform legislației în vigoare. Cît privește o sursă alternativă de informare a consumatorilor de servicii de programe, întreprinderea ”Știri Media TV” SRL susține că aceasta este indicată însuși de petiționar, iar consumatorii de programe sînt în drept și urmează să decidă sursa din care să se informeze.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe difuzate de către postul de televiziune „Publika TV” și a constatat următoarele:

La data 03.10.2013, în cadrul buletinului informativ de la ora 19.00, postul de televiziune ”Publika TV” a difuzat un alt reportaj decît cel menționat în sesizare. Astfel, în reportajul ”PCRM racolează protestatari” (*ora 19:05:39, în reluare la ora 21:04:10, cu o durată de 2 minute 42 secunde*) se menționează că atât socialiștii, cît și comuniștii au scandat în fața Parlamentului lozinci antiguvernare. De asemenea, reporterul mai declară că PCRM se pregătește intens pentru următoarele mitinguri de protest și, pentru a fi siguri că vor scoate cît mai mulți oameni în stradă, ei au început să facă recrutări în rîndul studenților: *”Deputatul PCRM, Iurie Muntean, i-a vizitat aseară pe studenții Universității de Stat din Moldova, pe care a încercat să-i convingă să se alăture comuniștilor în lupta contra guvernării. Întîlnirile au avut loc chiar în căminele studențești. Mai mult, tinerii povestesc că activiștii PCRM au încercat să le propună și recompense bănești în schimbul prezentării la mitinguri.”*

În continuare este difuzat un subiect realizat la Căminul nr. 11 al Universității de Stat din Moldova, în care studenții confirmă că au fost invitați la o discuție cu deputatul Iurie Munteanu în sala de odihnă a căminului. O studentă: *”A fost dl Muntean și a vorbit în rusă. Nimeni nu l-a ascultat și atât... pe nimeni nu-i interesează ce fac comuniștii”*.

Referindu-se la întrevvedereea între deputatul PCRM, Iurie Muntean, și studenți, tînărul menționat în sesizare a declarat următoarele: *”Dumnealui aduna oameni pentru a merge la miting. Guvernarea de astăzi, adică, pierdem independența și astfel dumnealui adică a spus că trebuie să dăm jos această guvernare, adică și astfel, adică prin proteste, este un pas pentru a da jos guvernarea de astăzi... Pe la ora 12:00, nu a fost seara, da, mi-a propus cineva 80 de lei pentru a merge pe două ore în centru. Nu era să mă duc să strig acolo ceva. Cunosc cîteva*

persoane care s-au dus astăzi la aceste manifestații". Întrebat de reporter dacă au fost remunerate "persoanele", tînărul a declarat că nu știe.

În această ordine de idei, se atestă că postul de televiziune "Publika TV" nu a comis derogări de la prevederile legislației în vigoare. Astfel, declarațiile tînărului făcute în cadrul reportajului "PCRM racolează protestatari" nu au fost executate prin tertipuri de montaj.

Cu toate că în sesizare se face trimitere la art. 37, alin. (3), lit. c) din Codul audiovizualului, se stabilește că AO „APOLLO” nu a demonstrat că este afectată în mod direct prin încălcările respective ale prevederilor legale.

Prin **Decizia nr. 166 din 24 octombrie 2013**, CCA a respins sesizarea Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” privind sancționarea postului de televiziune "Publika TV", ca fiind nefondată.

3. La 26 noiembrie 2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit o scrisoare din partea lui Iurie Muntean, secretar executiv al Comitetului Central al Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, prin care își exprimă nemulțumirea cu privire la activitatea TRM în ceea ce privește reflectarea, în cadrul buletinului informativ "Mesager" din 23 noiembrie 2013, a mitingului Partidului Comunist organizat în Piața Marii Adunări Naționale împotriva actualei guvernări.

Potrivit sesizării, postul public de televiziune a încălcat prevederile art. 7 alin. (2) din Codul audiovizualului. Astfel, Iurie Muntean invocă faptul că „Moldova 1” ”nu doar a ignorat mitingul din 23 noiembrie 2013, dar i-a distorsionat sensul prin manipulare”.

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului public de televiziune „Moldova 1” referitor la cele stipulate în sesizare.

Astfel, prin scrisoarea 01-10/1248 din 06.12.2013, postul public de televiziune a comunicat CCA despre faptul că informațiile despre marșul PCRM au fost plasate în debutul ediției informative, fiind difuzate 3 subiecte în acest sens. În același timp, IPNA Compania Publică "Teleradio-Moldova" a menționat că "Moldova 1" în ziua de 3.11.2013 a transmis în direct acțiunea publică de susținere a parcursului European al Republicii Moldova, organizată la inițiativa cetățenilor, și nu a partidelor politice. Însă marșul de pe 23.11.2013 nu a fost difuzat în direct deoarece este un eveniment organizat de un partid politic.

De asemenea, postul public de televiziune susține că potrivit datelor neoficiale ale poliției anunțate chiar în ziua de 23.11.2013, în piață s-ar fi aflat între 5 mii și 7 mii de oameni. Ulterior, printr-un comunicat de presă remis de MAI se spunea că la marșul organizat de PCRM în PMAN ar fi participat 6800 de oameni.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului, conform prevederilor art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, a monitorizat buletinul informativ "Mesager" difuzat de "Moldova 1" pe parcursul zilei de 23 noiembrie 2013.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 23.11.2013, postul public de televiziune "Moldova 1" a difuzat, în cadrul emisiunii informative "Mesager", reportajul "Marș spre Chișinău" (*ora: 19:01:11, în reluare la ora: 21:00:18 și 22:00:18*,

cu o durată de 2 minute 32 secunde), unde se menționează că Partidul Comunist din Republica Moldova a ieșit la proteste: *”Înarmați cu pancarte și drapele, membrii și simpatizanții PCRM au marșăluit în centrul capitalei. Ei au cerut alegeri anticipate și anularea parafării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. Manifestația la care au participat aproape 5 mii de oameni i-a nemulțumit pe chișinăuieni”*.

În continuare sînt difuzate secvențe video de la mitingul organizat de Partidul Comunist în care se afirmă că *”protestatarii au fost adunați de dimineață din mai multe regiuni ale țării”*. Așadar, din imaginile video se vede că protestatarii s-au arătat nemulțumiți de activitatea Alianței: *”Ne ducem la miting că dam' ne-am săturat de alianța asta, și fac, cîte datorii iau ei pentru țara asta; Noi cu Rusia vrem să trăim bine, cum am mai trăit”*. Reporterul a menționat că odată ajunși la Chișinău, manifestanții au pornit un marș spre Piața Marii Adunări Naționale. Cu pancarte scrise în limba rusă și drapele ale Federației Ruse, aceștia au scandat mesaje antiguvernamentale. Ulterior, au ascultat discursurile membrilor PCRM, Vladimir Voronin și Mark Tkaciuk.

Reporterul a comunicat că un grup de deputați comuniști a fost mandatat să-i transmită premierului Iurie Leancă documentul prin care i se cere să demisioneze. Aceștia însă nu l-au găsit la Guvern. Purtătorul de cuvînt al premierului, Liliana Vițu, a declarat: *”Domnul Prim-ministru este gata să meargă în Parlament cu o platformă și un dialog politic civilizat. Este gata să meargă imediat după reuniunea Parteneriatului Estic de la Vilnius să răspundă la toate întrebările”*.

De asemenea, reporterul a mai afirmat că unii oameni au rămas nedumeriți de acțiunile comunistilor, fiind difuzate interviuri cu poziția acestora: *”Toți sînt cumpărați, toți sînt aduși cu forța. Nu-i nimic așa ca să fie cinstiți; Au trădat țara, au vîndut, mîine, poimîine de rîpă toți nebunii, toți bătrînii, toți moșnegii grebănoși. Nu se mai gîndesc la copiii cei care vor să trăiască; Sînt pentru integrarea în Uniunea Europeană. Dacă o să fie reforme, o să fie rezultate”*.

La finalul reportajului, corespondentul a adăugat că participanții la marșul organizat de PCRM au adoptat o declarație în care acuză guvernarea de uzurparea puterii. Anterior, PCRM a înaintat un ultimatum prin care a cerut actualei guvernări să-și dea demisia pînă pe 21 noiembrie, amenințînd că, în caz contrar, va organiza proteste în masă.

Reieșind din cele relatate mai sus, în conținutul textual și video al reportajului difuzat de către postul public de televiziune ”Moldova 1” nu s-au atestat derogări de la legislația audiovizuală.

În contextul celor menționate mai sus, membrii CCA au constatat că postul public de televiziune „Moldova 1”, în cadrul buletinului informativ „Mesager” din 23 noiembrie 2013, a respectat echilibrul și pluralismul politic, evenimentele au fost prezentate drept știrea zilei, fiind dispuse primele în ordinea informațiilor difuzate. Totodată, membrii CCA au atras atenția asupra faptului că independența editorială a unui radiodifuzor este garantată de lege și nimeni nu poate face ingerințe în activitatea acestuia.

Prin **Decizia nr. 196 din 10 decembrie 2013**, CCA a respins sesizarea dlui Iurie Muntean, secretar executiv al Comitetului Central al Partidului Comunistilor, cu nr. 02/09-34 din 26.11.2013, ca fiind nefondată și a explicat petiționarului despre posibilitatea solicitării de la postul public de televiziune ”Moldova 1” a dreptului la replică, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

5.4. Protecția patrimoniului lingvistic și cultural-național

În vederea **protecției patrimoniului cultural-lingvistic**, în anul de referință, CCA a realizat următoarele activități:

- Monitorizarea modului de respectare a prevederilor art. 11, alin. (7) din Codul audiovizualului în cadrul serviciilor de programe TV;
- Monitorizarea emisiunilor posturilor de radio, care se află sub jurisdicția Republicii Moldova, la capitolul calității limbii române, în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei;
- Monitorizarea la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă în serviciile de programe ale posturilor de radio;
- Examinarea sesizărilor societății civile și a consumatorilor de programe la capitolul protecției patrimoniului cultural-lingvistic;
- Examinarea demersului Uniunii Interpretelor Profesioniști din Moldova;
- Organizarea concursului de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producerea emisiunilor din *Fondul de susținere a radiodifuzorilor*;
- Inițierea *Concursului național al programelor de televiziune și de radio din Republica Moldova* care se va desfășura anual, cu scopul de a evidenția și premia cele mai bune creații și cei mai buni realizatori în domeniul audiovizualului din Republica Moldova.

5.4.1. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic:

Monitorizarea modului de respectare a prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului în cadrul serviciilor de programe TV

- Examinarea sesizărilor: Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” la capitolul respectării prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului în cadrul serviciilor de programe TV și autosesizării membrului CCA, Vitalie Tabunșic, cu privire la încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului de către postul de televiziune „RTR Moldova”;
- monitorizare tematică a modului de respectare a prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului în cadrul serviciilor de programe TV;

1. În urma examinării sesizărilor Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” nr. 494 din 19.12.2012, nr. 498 din 26.12.2012, nr. 501, 503 din 03.01.2013, nr. 505, 507, 509 din 09.01.2013, nr. 519 din 15.01.2013, nr. 521 din 16.01.2013 și nr. 530 din 30.01.2013 cu privire la încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului de către posturile de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 7”, „Prime”, „CTC Mega”, „Ren Moldova”, „RTR Moldova”, membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului au decis efectuarea unei monitorizări tematice în vederea asigurării cu dublaj sau subtitrare în limba de stat a filmelor artistice și a

celor documentare, iar filmele pentru copii să fie dublate sau sonorizate în limba de stat.

Astfel, în temeiul art. 37 alin. (1) din Codul audiovizualului în perioada 1 decembrie 2012 – 15 ianuarie 2013 au fost monitorizate serviciile de programe ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „2 PLUS”, „ALT TV”, „N 4”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „Euro TV”, „TV 7”, „Jurnal TV”, „Bravo”, „Prime” și „CTC Mega”, iar posturile de televiziune „Ren Moldova” și „RTR Moldova” au fost monitorizate în perioada 01-16, 20.01.2013 și respectiv 10-16, 22 și 23.01.2013, în scopul verificării gradului de respectare a prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

Rezultatele monitorizării au atestat că în cadrul serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „2 Plus”, „ALT TV” și „N 4”, monitorizate în perioada 1 decembrie 2012 – 15 ianuarie 2013, nu au fost atestate derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Filmele artistice și cele documentare vor fi prezentate cu dublaj sau subtitrare păstrându-se coloana sonoră originală, iar filmele pentru copii vor fi dublate sau sonorizate în limba de stat”*.

Examinarea rezultatele monitorizărilor cu privire la respectarea art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului s-a făcut în cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 31.01.2013, efectuate de Direcția monitorizare. În urma discuțiilor, prin **Decizia CCA nr. 8**, posturile de televiziune „Prime”, „CTC Mega”, „TV 7”, „Ren Moldova” și „RTR Moldova” au fost avertizate public pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, iar posturile de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, „Euro TV” și „Bravo” au fost atenționate asupra necesității asigurării cu dublaj sau subtitrare în limba de stat a filmelor artistice și celor documentare, păstrându-se coloana sonoră originală, iar filmele pentru copii să fie dublate sau sonorizate în limba de stat.

La solicitarea ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, în temeiul art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”*, examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” a fost amânată pentru următoarea ședință.

2. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 31 ianuarie 2013 a fost acceptată solicitarea ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, privind amânarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării rezultatelor monitorizării cu privire la respectarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

Astfel, în temeiul art. 37 alin. (1) din Codul audiovizualului, în perioada 1 decembrie 2012 – 15 ianuarie 2013, a fost monitorizat serviciul de programe al postului de televiziune „Jurnal TV” în scopul verificării gradului de respectare a prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

Rezultatele monitorizării au atestat faptul că postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat filme pentru copii fără a fi dublate sau sonorizate în limba de stat.

Luând în considerare derogările nesemnificative de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, prin **Decizia nr. 19 din 21.02.2013**, CCA a

atenționat postul de televiziune „Jurnal TV” asupra necesității asigurării cu dublaj sau sonorizare în limba de stat a filmelor pentru copii.

3. Ca urmare a examinării autosesizării membrului CCA, Vitalie Tabunșcic, cu privire la încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului de către postul de televiziune „RTR Moldova” și în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) și art. 39 alin. (1) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzate de către „RTR Moldova” în perioada 20-23 iunie 2013 și a constatat faptul că au fost difuzate fără dublaj, sonorizare sau subtitrare în limba de stat 14 opere cinematografice.

În același timp, prin Decizia nr. 8 din 31.01.2013, CCA a avertizat public întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „RTR Moldova”, pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

Reprezentantul postului de televiziune „RTR Moldova” a recunoscut faptul că au fost difuzate filme fără a fi dublate sau subtitrate în limba de stat și a declarat că, în acest caz, au fost luate toate măsurile necesare și că la moment se conformează prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

Astfel, în urma discuțiilor, prin **Decizia nr. 123 din 26 iulie 2013**, postul de televiziune „RTR Moldova” a fost avertizat public pentru derogări repetate de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului.

5.4.2. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic:

Monitorizarea emisiunilor posturilor de radio, care se află sub jurisdicția Republicii Moldova, la capitolul calității limbii române

Printre realizările anului 2013, se evidențiază cea de-a treia sesiune de monitorizare a calității limbii române vorbite în mass-media audiovizuală din Republica Moldova, cifra trei acreditând atât tradiția unor astfel de evaluări, cât și continuitatea, consecvența unui proiect de colaborare cu experții filologi de la Academia de Științe a Moldovei, lansat în anul 2011. Unul dintre obiectivele pe care și le-a asumat CCA cu doi ani în urma era cel de a însuși o tradiție în a supraveghea și verifica corectitudinea limbii române vorbite în spațiul mediatic, promovând astfel idealul respectului și disciplinei unei vorbiri corecte, prin care se definește omul cult și integru. Considerăm că acest fel de monitorizări sînt un instrument eficient și util pus la dispoziția celor care doresc să atingă performanțe în meseria și arta jurnalismului, or scopul lor nu este de a sancționa, ci de a oferi sprijinul și consultațiile necesare din partea specialiștilor în lingvistică.

Astfel, Consiliul Coordonator al Audiovizualului în calitatea sa de „autoritate publică autonomă”, definit prin lege „reprezentantul și garantul interesului public în domeniul audiovizualului”, art. 39, alin. (1) și (2) al Codului audiovizualului; în vederea exercitării atribuțiilor și obligațiilor ce-i revin prin lege: art. 40-41 ale Codului audiovizualului; în scopul asigurării protecției patrimoniului cultural-lingvistic art. 11 (10) al Codului audiovizualului; conștienți de importanța mass-mediei în promovarea unei limbi literare corecte și îngrijite, în vederea cultivării

competențelor expresive, a unei gândiri libere și independente, formulate coerent și exact; luând în considerare experiența monitorizării calității limbii române în cadrul serviciilor de programe la posturile de televiziune din anii precedenți, 2011-2012, în parteneriat cu Institutul de Filologie al Academiei de Științe al Moldovei; fiind conștienți de importanța practică a rezultatelor monitorizării, care, în varianta electronică și tradițională (hard-copy), au fost puse la dispoziția jurnaliștilor, editorilor și tuturor persoanelor interesate devenind un instrument util și eficient, care completează sursele teoretice de cultivare a limbii; Având în vedere interesul manifestat de autoritățile omoloage din Turcia și Ucraina față de practicile de monitorizare lingvistică din Republica Moldova; în baza Acordului de colaborare semnat între CCA și Academia de Științe a Moldovei în anul 2011; în conformitate cu Decizia nr. 137 din 12.09.2013 a CCA, *cu privire la desfășurarea sesiunii de monitorizare a emisiunilor posturilor de radio, care se află sub jurisdicția Republicii Moldova, la capitolul calității limbii vorbite*, în luna **septembrie 2013**, au fost monitorizate la capitolul calității limbii române **14 posturi de radio**: *Radio Moldova, Radio Moldova Tineret, Radio Chișinău, Radio Vocea Basarabiei, Radio Noroc, Jurnal FM, Micul Samaritean, Radio Stil, Radio Plai, MUZ FM, Fresh FM, Maestro FM, Hit FM și Radio Polidisc-Pyckoe Paduo*).

Echipa de experți a fost constituită din specialiști de la Institutul de Filologie al Academiei de Științe al Moldovei: dr. Ana Vulpe, dr. Galaction Verebceanu, cercetătorul științific Lidia Vieru și coordonatorul de proiect, dr. Inga Druță.

Au fost evaluate și cartografiate **120** de ore de emisie. Posturile de radio au fost selectate în funcție de acoperirea teritoriului național și de ponderea emisiunilor informative și de divertisment. Au fost urmărite sub aspect lingvistic emisiunile de știri, emisiunile de divertisment și unele emisiuni de tip talk-show. Monitorizarea a vizat modul în care vorbesc profesioniștii din domeniu: prezentatorii de știri, reporterii, moderatorii, nu și persoanele care participă în calitate de invitați la emisiuni.

Grupul de experți a constatat că edițiile de știri sînt cele mai îngrijite sub aspectul calității limbii române, iar emisiunile de divertisment abundă în greșeli de exprimare și în folosirea neîngrijită a limbii române. Problemele comune pentru toate posturile de radio monitorizate sînt următoarele:

- a. Pronunțarea și accentuarea greșită a cuvintelor.
- b. Diverse dezacorduri gramaticale și forme eronate.
- c. Confuziile semantice și neadecvările contextuale.
- d. Calcurile după limba rusă.
- e. Excesul de oralitate și de forme familiare/regionale.

Specialiștii își exprimă regretul pentru faptul că multe greșeli de exprimare (curente în folosirea neîngrijită a limbii române), fiind vehiculate prin intermediul instituțiilor mass-media, sînt răspîndite în rîndul publicului. Astfel, asistăm la o întărire a comportamentelor verbale eronate.

Pentru a nu admite perpetuarea unor situații similare în audiovizual, se impune identificarea unor pîrghii de responsabilizare a radiodifuzorilor în vederea utilizării corecte a limbii române. Totodată, specialiștii recomandă organizarea unor mese

rotunde, seminare, ateliere de cultivare a limbii pentru realizatorii de emisiuni cu participarea specialiștilor în domeniu și consultarea unor lucrări de referință în domeniul cultivării limbii. Echipa de experți își exprimă încrederea că persoanele implicate în producția audiovizuală își vor asuma responsabilitatea ce le revine și vor depune toate eforturile pentru a oferi un produs de calitate și sub aspectul lingvistic.

Prin Decizia nr. 207 din 20 decembrie 2013 CCA a recomandat tuturor radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova să asigure în cadrul serviciilor de programe respectarea normelor ortografice, ortoepice, morfologice și sintactice ale limbii române. Raportul de monitorizare a calității limbii române elaborat în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei este publicat pe site-ul CCA.

5.4.3. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic: produsul autohton **Organizarea concursurilor**

Promovarea produsului autohton este unul din obiectivele importante asumate de CCA. În anul 2013, Decizia nr. 185, cu privire la ponderea programelor autohtone în serviciile de programe audiovizuale adoptată de CCA pe 28.12.2012 a fost suspendată de instanța de judecată. Astfel, obligativitatea realizării și difuzării emisiunilor este determinată de angajamentul asumat în concepția generală a serviciilor de programe în momentul susținerii proiectului editorial la solicitarea licenței de emisie.

Tendința de a transforma canalele retransmise de peste hotare în radiodifuzori, pentru a putea plasa publicitate (urmare a modificărilor art. 19, alin. (2) și (3) la Codul audiovizualului), fără însă a-și asuma obligația de a realiza emisiuni autohtone și de a dezvolta piața locală, se menține.

Conștienți de necesitatea dezvoltării produsului audiovizual autohton, precum și a sectoarelor economice aferente, în beneficiul și interesul publicului, și de necesitatea protejării patrimoniului cultural-lingvistic, prin echilibrarea ofertei serviciilor de programe, în condițiile în care creșterea numărului de radiodifuzori duce la sporirea programelor achiziționate de peste hotare, CCA a decis să canalizeze o parte din resursele *Fondului de susținere a radiodifuzorilor* în producția audiovizuală. Această inițiativă a avut drept suport normativ statutul CCA de „*autoritate publică autonomă*”, definit prin lege „*reprezentantul și garantul interesului public în domeniul audiovizualului*”, art. 39 alin. (1) și (2) din Codul audiovizualului și pct. 11 lit. d) din *Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor*, aprobat prin Decizia CCA nr. 125 din 4.12.2007, care prevede „*organizarea concursurilor de servicii de programe autohtone între radiodifuzori, cu decernarea premiilor*”.

Astfel pentru a încuraja activitatea radiodifuzorilor care produc emisiuni și investesc în dezvoltarea pieței audiovizuale autohtone, CCA a inițiat desfășurarea unui Concurs național al programelor de televiziune și de radio din Republica Moldova, regulamentul căruia a fost aprobat prin Decizia nr. 206 din 20 decembrie 2013. Ideea concursului și proiectul *Regulamentului de desfășurare a concursului național al programelor de televiziune și de radio din Republica Moldova* au fost lansate pentru

dezbatere publică prin Decizia nr. 105 din 28 iunie 2013. Inițiativa a fost discutată în cadrul seminarelor zonale teritoriale organizate de CCA în perioada 12-19.07.2013.

Concursul național al programelor de televiziune și de radio din Republica Moldova se va desfășura anual, cu scopul de a evidenția și premia cele mai bune creații și cei mai buni realizatori în domeniul audiovizualului din Republica Moldova în vederea susținerii radiodifuzorilor autohtoni. Radiodifuzorii se vor putea înscrie la două secțiuni Televiziune și Radio, concurând pentru următoarele categorii:

1. Cel mai bun reportaj de investigație;
2. Cel mai bun reportaj TV/radio național și regional;
3. Cel mai bun reportaj TV/radio local;
4. Cel mai bun program pentru copii;
5. Cel mai bun program care abordează probleme sociale;
6. Cel mai bun program în limbile minorităților etnice;
7. Cel mai bun program de promovare a limbii române;
8. Cel mai bun program de cultură (istorie, educație, științe, personalități remarcabile);
9. Cel mai bun program sportiv;
10. Cel mai bun program de divertisment;
11. Cel mai bun program muzical;
12. Cel mai popular post TV/radio în baza sondajului de opinie și a voturilor on-line.

În cadrul discuțiilor de la întâlnirile cu radiodifuzorii, desfășurate la Bălți, Chișinău și Comrat, în perioada 12-19.07.2013, producătorii de emisiuni, mai ales din zonele rurale, au invocat problema resurselor financiare, umane și tehnologice limitate pentru a putea realiza produse de calitate și au pus problema competitivității produselor audiovizuale. La sugestia lor și pentru a sprijini radiodifuzorii care activează în afara zonelor municipale, pentru a le oferi șansa de a veni în concurs cu produse calitative, CCA a decis organizarea unui concurs al proiectelor radio și TV, în vederea susținerii financiare ale acestora.

În perioada 24 septembrie – 24 octombrie 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a organizat *Concursul de selectare a proiectelor de emisiuni care abordează subiecte și probleme de interes public, producerea cărora va fi susținută financiar din sursele Fondului de susținere a radiodifuzorilor*. Concursul a fost destinat radiodifuzorilor care emit prin eter și cablu în localitățile Republicii Moldova, cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți. În acest mod, CCA a urmărit să susțină și să ofere o șansă reală radiodifuzorilor pentru a participa la Concursul național de televiziune preconizat a fi inaugurat în anul 2014.

Bilanțul concursului a fost efectuat în ședință publică pe data de 3 decembrie 2013. Lista temelor și subiectelor a fost una deschisă și a vizat:

Promovarea valorilor și patrimoniului cultural național

1. Cultivare a limbii;
2. Promovare a culturii limbilor minorităților etnice;
3. Personalități remarcabile;
4. Locuri și obiecte de interes istoric și cultural;
5. Evenimente de cultură.

Programe cu/despre/pentru copii și tineret

1. Programe cognitive și educative pentru copii și tineret;
2. Despre problemele copiilor și tineretului;
3. Orientare profesională.

Teme de interes public:

1. Sistemul medical;
2. Asistența socială;
3. Promovarea sportului;
4. Promovarea modului sănătos de viață;
5. Combaterea corupției;
6. Violența în familie;
7. Mediul ecologic;
8. Riscurile fumatului, drogurilor, alcoolului;
9. Cetățenii Republicii Moldova plecați peste hotare și activitatea diasporei;
10. Oamenii de vârstă a treia;
11. Egalitatea de șanse și politica gender;
12. Promovarea turismului.

Din cele 20 de proiecte înscrise în concurs CCA a selectat 15, pentru producerea cărora a fost alocată suma de 1632 mii lei . Prin Decizia 192, din 3 decembrie 2013, CCA a desemnat proiectele învingătoare ce conțin următoarele cicluri de emisiuni: „Жив извор” („Izvorul viu”) în limba bulgară, înaintat de întreprinderea „Urania FM” SRL, fondatoarea postului TV „NTS”; „Soluții practice și legale pentru victimele violenței în familie” în limba română, înaintat de întreprinderea „SATELROM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „TV Drochia”; „Noi și Mediul” în limba română, întreprinderea „SATELROM-TV” SRL, fondatoarea postului de radio „FM-Drochia”; „Alege profesia” în limba găgăuză, întreprinderea „Bizim Aidinic” SRL, fondatoarea postului de televiziune „ATV”; „Ora Ecologică” în limba română, întreprinderea „Pro Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Media TV”; „AXA TINERET” în limba română, întreprinderea „Pro Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Radio Media”; „Agenda Copiilor” în limba română, întreprinderea „GURINEL-MEDIA” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Gurinel TV”; „Viața publică: între transparență și opacitate” în limba română, întreprinderea „Media Sfera” SRL, fondatoarea postului de radio „Radio Orhei”, „Destinul nu poate fi ales” în limba găgăuză, întreprinderea „Aiin Aciic” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Aiin Aciic”; „Satul meu drag” în limba română, AO „Cultura Divină”, fondatoarea postului de radio „Cultura Divină”, „Turist Moldova” în limba română, întreprinderea „Art - Club” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Art-TV”; „Nu! Distrugerii mediului” în limba română, întreprinderea „Art - Club” SRL, fondatoarea postului de radio „Art-FM”, „Tineri în Acțiune” în limba română, întreprinderea „ML-COM” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Triumf-TV”; „Realități și perspective” în limba română, întreprinderea „ALBASAT” SRL, fondatoarea postului TV „Albasat-TV”; „Tânăra generație – o privire către viitorul țării” în limba română, întreprinderea „TV EURONOVA” SRL, fondatoarea

postului de televiziune „TV EURONOVA”, „Sănătatea înainte de toate” în limba română, întreprinderea „TV EURONOVA” SRL, fondatoarea postului de radio „Euronova FM”; „Cartierul Tineresc” în limba rusă și română, întreprinderea „LV-Topal” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Bas TV”; „Zestrea Neamului” în limba română, întreprinderea „Noroc Media” SRL, fondatoarea posturilor de radio și televiziune „Noroc”. Posturile de radio și TV nominalizate au obligația de a realiza proiectele de programe audiovizuale câștigătoare în concurs și de a le difuza în perioada 01.01.2014-31.08.2014. Programele realizate vor fi proiectate pentru public la Concursul Național de Televiziune și Radio, în cadrul unei secțiuni speciale, totodată, acestea vor avea dreptul de a participa la concurs.

Sperăm că astfel, CCA, prin acțiuni concrete, a contribuit la realizarea obiectivului de a dezvolta piața audiovizuală și de a stimula producția audiovizuală autohtonă și a industriei audiovizuale, precum și a sectoarelor economice aferente.

5.4.4. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic: produsul autohton **Monitorizarea modului de respectare a procentajului de producție autohtonă în serviciile de programe TV**

1. Monitorizarea tematică cu privire la respectarea procentajului de producție autohtonă în serviciile de programe ale posturilor „Ren Moldova” și „RTR Moldova”, pe parcursul a 7 zile fiecare, a fost efectuată în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006.

Astfel, în cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 25 martie 2013, ca urmare a examinării rezultatelor monitorizărilor ale radiodifuzorilor nominalizați, prin Decizia CCA nr. 44, întreprinderea „TELEPROIECT” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Ren Moldova”, a fost avertizată public pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082894 din 17.12.2012, pct. 2.1, și pentru nerespectarea Concepției generale a serviciului de programe.

Totodată, în cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „RTR Moldova”, a declarat că nu este de acord cu rezultatele monitorizării privind respectarea procentajului de producție autohtonă și a solicitat confruntarea datelor. În acest context, examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „RTR Moldova” a fost amânată pentru o ședință ulterioară.

2. Monitorizarea tematică cu privire la respectarea procentajului de producție autohtonă în serviciul de programe a postului de televiziune „RTR Moldova”, pe parcursul a 7 zile, a fost efectuată în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006.

În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 25 martie 2013, întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „RTR Moldova”, a declarat că nu este de acord cu rezultatele monitorizării privind respectarea procentajului de producție autohtonă și a solicitat confruntarea datelor. În acest context, examinarea rezultatelor monitorizării

postului de televiziune „RTR Moldova” a fost amînată pentru şedinţa următoare. Ulterior, ca urmare a remiterii raportului de monitorizare confruntat, prin scrisoarea nr. 1/04/2013/CCA din 03.04.2013, întreprinderea „TV-Comunicaţii Grup” SRL a solicitat, în cadrul şedinţei publice a CCA din 04 aprilie 2013, amînarea examinării rezultatelor monitorizării.

În urma confruntării rezultatelor Raportului de monitorizare al postului de televiziune „RTR Moldova” şi cel al Direcţiei monitorizare a CCA, s-au constatat următoarele:

- Rubrica „Страна” a fost calificată ca producţie autohtonă difuzată de către postul de televiziune „RTR Moldova” din motiv că pe parcursul difuzării/retransmiterii acesteia a lipsit logotipul canalului „РТР Россия”. Astfel, rubrica nominalizată, cu o durată totală de 3 min. 39 sec., a fost exclusă din volumul total al emisiunilor autohtone difuzate în perioada de raport;
- Dat fiind că noul soft de înregistrare şi arhivare a serviciilor de programe TV se afla în perioada de testare şi configurare, imprimările serviciului de programe al postului „RTR Moldova” nu se efectuau de la ora fixă, fapt care a dus la unele inexactităţi la indicarea timpului de difuzare a emisiunilor autohtone. Acest lucru însă, nu a influenţat asupra rezultatelor monitorizării efectuate, al cărei scop a constatat în calcularea volumului produsului autohton şi nu identificarea orelor exacte de difuzare a acestuia. Concomitent, precizăm că din aceleaşi motive au fost omise 11 apariţii ale rubricii de date meteo („Погода в Молдове”; „Погода в мире”), cu o durată totală de 5 min. 52 sec., care au fost adăugate la volumul total al producţiei autohtone, care a constituit 38 de ore 11 min. 38 sec.;
- Totodată, menţionăm că în raportul efectuat de AGB Nielsen Media Research, timpul de difuzare a emisiunii „Доброе утро, страна!” a fost calculat împreună cu promo, publicitate şi emisiunea informativă „Вести”, retransmisă de canalul rusesc „РТР Россия”. De asemenea, emisiunea „Просто и вкусно” şi rubricile de date meteo au fost calculate la volumul produsului autohton împreună cu promo şi publicitate, fapt care ar prezenta un calcul eronat al volumului real de producţie autohtonă.

Astfel, la recalcularea datelor raportului de monitorizare, ca urmare a confruntării rezultatelor raportului de monitorizare prezentat de întreprinderea „TV-Comunicaţii Grup” SRL, s-a atestat că postul de televiziune „RTR Moldova” a difuzat în perioada de raport emisiuni autohtone în proporţie de 22,73% (38 de ore 11 min. 38 sec.), calculat din volumul total de emisie (168 de ore). Acelaşi volum de produs autohton calculat din totalul emisie, cu excluderea publicităţii difuzate în perioada de raport (21 de ore 50 min. 25 sec.), constituie 26,12%. Conform Concepţiei generale a serviciului de programe al postului de televiziune „RTR Moldova”, aprobată prin Decizia CCA nr. 182 din 21 decembrie 2012, procentajul producţiei autohtone constituie 38%.

În acelaşi timp, menţionăm că în conformitate cu proiectul editorial şi grila de emisie, postul de televiziune „RTR Moldova” urma să difuzeze emisiuni în limba de stat şi rusă, însă în procesul monitorizării s-a atestat că toată producţia autohtonă a fost difuzată doar în limba rusă.

Ca urmare a monitorizării serviciului de programe al postului de televiziune „RTR Moldova” s-au atestat derogări de la prevederile **art. 66 alin. (8) din Codul**

audiovizualului, care stipulează: „*Radiodifuzorii privați desfășoară activitate în conformitate cu concepția generală a serviciului de programe, în al cărui temei Consiliul Coordonator al Audiovizualului a eliberat licența de emisie și/ sau autorizația de retransmisie*”.

Anterior, în perioada 01-07.01.2013, postul de televiziune „RTR Moldova” a fost monitorizat la capitolul respectării Concepției generale a serviciului de programe, iar rezultatele monitorizării au arătat că volumul emisiunilor autohtone a constituit 11,78%.

Astfel, **prin Decizia nr. 60 din 22 aprilie 2013**, CCA a avertizat public întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „RTR Moldova”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082880 din 19.07.2012, pct. 3.1 lit. c), și pentru nerespectarea Concepției generale a serviciului de programe.

3. În cadrul ședinței publice din 2 mai 2013, prin Decizia nr. 68 (art. 1), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări tematice a serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, „Prime”, „TV 7”, „Canal 3”, „CTC Mega”, „2 Plus”, „Super TV”, „N 4”, „Acasă în Moldova”, „Bravo”, „RTR Moldova” și „Ren Moldova” la capitolul respectării procentajului de producție autohtonă, conform concepțiilor generale ale serviciilor de programe aprobate de CCA, și a volumului de publicitate, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Potrivit dispozițiilor art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, posturile nominalizate au fost monitorizate în perioada 5-11 aprilie 2013.

Este de menționat faptul că rezultatele monitorizării serviciilor de programe ale posturilor de televiziune nominalizate mai sus nu au atestat derogări de la prevederile legale de difuzare a volumului de publicitate.

Luând în considerare derogările nesemnificative, postul de televiziune „Ren Moldova” a fost atenționat în vederea respectării ponderii produsului autohton conform concepțiilor generale a serviciilor de programe aprobate de CCA.

Prin **Decizia CCA nr. 84 din 30 mai 2013**, pentru nerespectarea Concepției generale a serviciului de programe, ÎCS „Pro Digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, i-a fost aplicată o amendă în valoare de 1800 de lei, posturile de televiziune „Prime”, „TV 7” și „Bravo” au fost avertizate public, iar întreprinderii „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „RTR Moldova”, i-a fost aplicată o amendă în valoare 5400 de lei.

4. Monitorizarea serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Euro TV”, „TVC 21”, „Busuioc TV”, „NOROC”, „ALT TV”, „Muz TV” și „RU-TV Moldova” la capitolul respectării procentajului de producție autohtonă, conform concepțiilor generale ale serviciilor de programe aprobate de CCA, a volumului de publicitate și a art. 11 alin. (4) din Codul audiovizualului, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, a fost efectuată în temeiul art. 37 alin. (1), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006.

Posturile „Euro TV”, „TVC 21”, „Busuioc TV”, „NOROC”, „Muz TV” și „RU-TV Moldova” au fost monitorizate în perioada 3-9 mai 2013, iar postul de televiziune „ALT TV” – 24-30 mai 2013.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din **13 iunie 2013, prin Decizia nr. 93**, întreprinderea „COTIDIAN” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TVC 21”, a fost avertizată public pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AMMII nr. 014637 din 18.03.2008, pct. 3.1 lit. a) (încălcarea repetată a prevederilor art. 22 alin. (3) din Codul audiovizualului). Rezultatele monitorizării pentru posturile de televiziune „Euro TV”, „Busuioc TV”, „NOROC”, „ALT TV”, „Muz TV” și „RU-TV Moldova” nu au atestat derogări de la prevederile concepțiilor generale ale serviciilor de programe aprobate de CCA (respectarea procentajului de producție autohtonă), a volumului de publicitate și a art. 11 alin. (4) din Codul audiovizualului, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

5.4.5. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic: produsul autohton

Monitorizarea la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă în serviciile de programe ale unor posturi de radio și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare

1. În cadrul ședinței publice din 13 iunie 2013, prin Decizia nr. 93 (art. 5), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări tematice a serviciilor de programe ale posturilor de radio Autoradio/Avtoradio, Radio 7/ Радио 7, Radio 21, Fresh FM, Hit FM, KISS FM, Radio Alla, PRO FM CHIȘINĂU, Radio Megapolis, Europa Plus Moldova la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare, pe parcursul a 3 zile fiecare, în perioada 15-17 iulie 2013.

Este de menționat faptul că în urma dezbaterilor publice, luând în considerare explicațiile reprezentanților posturilor de radio prezenți la ședința publică, CCA a atenționat posturile de radio „Radio 21”, „Radio Megapolis” asupra necesității respectării prevederilor legale de plasare a publicității. ÎCS „SBS BROADCASTING” SRL, fondatoarea postului de radio „KISS FM” a fost atenționată pentru încălcarea prevederilor art. 6 alin. (2) din Codul audiovizualului, iar postul de radio „Europa Plus Moldova” a fost atenționat asupra necesității acoperirii publicității străine difuzate în cadrul serviciilor de programe și distribuirii, creațiilor muzicale autohtone, uniform pe parcursul zilei de emisie.

De asemenea ținem să menționăm că în cadrul ședinței publice, conform prevederilor art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, care stipulează: *„Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”*, reprezentanții posturilor de radio „Fresh FM”, „Hit FM” și „Radio Alla” au solicitat CCA amânarea examinării rezultatelor monitorizării pentru o ședință ulterioară.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 26 iulie 2013, prin **Decizia CCA nr. 121**, posturile de radio „Autoradio/Avtoradio”, „Radio 21” și „Radio Megapolis” au fost avertizate public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (nerespectarea ponderii creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie). ÎCS „SBS BROADCASTING” SRL, fondatoarea postului de radio „KISS FM”, i-a fost aplicată o amendă în valoare de 5400 de lei, pentru transmisia serviciului de programe cu încălcarea repetată a prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 și art. 22 alin. (2), art. 21 alin. (1) din Codul audiovizualului. Rezultatele monitorizării pentru postul de radio „PRO FM CHIȘINĂU” nu au atestat derogări de la prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007 și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

2. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 26 iulie 2013 au fost acceptate solicitările posturilor de radio „Fresh FM”, „Hit FM”, „Radio Alla” privind amânarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării rezultatelor monitorizării tematice a serviciilor de programe la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare, pe parcursul a 3 zile fiecare, în perioada 15-17.06.2013.

Monitorizarea serviciilor de programe ale posturilor de radio „Jurnal FM” și „Radio Chișinău” la aceleași capitole a fost efectuată în perioada 20-22.07.2013.

Este de menționat că posturile de radio „Hit FM” și „Radio Alla” au solicitat repetat amânarea examinării rapoartelor de monitorizare. Pe motiv ca termenul de prescripție a rapoartelor expira la data de 15 septembrie 2013, solicitările „Hit FM” și „Radio Alla” nu au fost acceptate.

În urma dezbatelor publice, luând în considerare explicațiile reprezentanților posturilor de radio, CCA a atenționat posturile de radio „Hit FM” și „Radio Chișinău” asupra necesității respectării prevederilor legale de plasare a publicității.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 12 septembrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 138**, întreprinderea „Național Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Fresh FM”, a fost avertizată public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007. Întreprinderea „Radio Hit” SRL, fondatoarea postului de radio „Hit FM”, a fost avertizată public pentru nerespectarea prevederilor art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului. Întreprinderea „RADIO TOP” SRL, fondatoarea postului de radio „Radio Alla”, a fost avertizată public pentru transmisia serviciului de programe cu încălcarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (pentru nedistribuirea uniformă a creațiilor muzicale autohtone pe parcursul zilei de emisie), art. 21 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului. Rezultatele monitorizării pentru postul de radio „Jurnal FM” nu au atestat derogări de la prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007 și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

3. În cadrul ședinței publice din 12 septembrie 2013, prin Decizia nr. 138, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări tematice a serviciilor de programe ale posturilor de radio MICUL SAMARITEAN, Radio ZUM, Retro FM, Radio Stil/Стильное Радио, Radio Sport, Univers FM, Maestro FM, Radio Poli Disc – Русское Радио, Muz FM, Vocea Basarabiei, Radio 911, Radio Moldova, AQUARELLE FM, Noroc și RADIO PLAI la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare, pe parcursul a 3 zile fiecare.

În urma dezbatelor publice, luând în considerare derogările nesemnificative, CCA a atenționat posturile de radio "Retro FM" și "Vocea Basarabiei" asupra necesității majorării ponderii creațiilor muzicale autohtone, iar postul public „Radio Moldova” a fost atenționat necesității respectării prevederilor legale de plasare a publicității.

De asemenea, în cadrul ședinței publice, conform prevederilor art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, care stipulează: *„Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”*, reprezentanții posturilor de radio „Univers FM”, „Radio Poli Disc – Русское Радио” și „Radio Sport” au solicitat CCA amânarea examinării rezultatelor monitorizării pentru o ședință ulterioară. Din motiv că postul de radio "Maestro FM" difuzează muzică instrumentală, în cadrul monitorizării nu a fost posibilă identificarea procentajului de muzică autohtonă. Astfel, membrii CCA au decis amânarea examinării rezultatelor monitorizării postului de radio "Maestro FM" și solicitarea play-list-ului muzicii autohtone difuzate de către „Maestro FM” în perioada 17-19 august 2013, cu indicarea cotei muzicii autohtone, orei de difuzare și durata pieselor autohtone.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 26 septembrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 150**, posturile de radio „Radio ZUM”, „Radio Stil/Стильное Радио” și „Muz FM” au fost avertizate public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (nerespectarea ponderii creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie). Rezultatele monitorizării pentru posturile de radio MICUL SAMARITEAN, Radio 911, AQUARELLE FM, Noroc și RADIO PLAI nu au atestat derogări de la prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

4. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 26 septembrie curent au fost acceptate solicitările posturilor de radio „Radio Sport”, „Univers FM” și „Radio Poli Disc – Русское Радио” privind amânarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării rezultatelor monitorizării tematice a serviciilor de programe, pe parcursul a 3 zile fiecare, la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

Prin scrisoarea f/n din 10 octombrie 2013, întreprinderea "Liberadio" SRL, fondatoarea postului de radio "Radio Sport", a solicitat examinarea rezultatelor monitorizării în lipsa lor.

În urma dezbatelor publice, luând în considerare derogările nesemnificative de la prevederile art. 19 alin. (14) și art. 20 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului, CCA a atenționat public postul de radio „Radio Poli Disc – Русское Радио” asupra necesității respectării prevederilor legale cu privire la plasarea publicității.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 11 octombrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 161**, posturile de radio „Radio Sport” și „Univers FM” au fost avertizate public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (nerespectarea ponderii creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie).

5. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 26 septembrie curent au fost acceptate solicitările posturilor de radio „Radio Sport”, „Univers FM” și „Radio Poli Disc – Русское Радио” privind amânarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării rezultatelor monitorizării tematice a serviciilor de programe, pe parcursul a 3 zile fiecare, la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

Prin scrisoarea f/n din 10 octombrie 2013, întreprinderea "Liberadio" SRL, fondatoarea postului de radio "Radio Sport", a solicitat examinarea rezultatelor monitorizării în lipsa lor.

Este de menționat faptul că în urma dezbatelor publice, luând în considerare explicațiile reprezentantului postului și derogările nesemnificative de la prevederile art. 19 alin. (14) și art. 20 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului, CCA a atenționat public postul de radio „Radio Poli Disc – Русское Радио” asupra necesității respectării prevederilor legale cu privire la plasarea publicității.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 11 octombrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 161**, posturile de radio „Radio Sport” și „Univers FM” au fost avertizate public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (nerespectarea ponderii creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie).

6. În cadrul ședinței publice din 12 septembrie curent, prin Decizia nr. 138 (art. 6), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări repetate a serviciilor de programe ale posturilor de radio care au fost anterior atenționate și sancționate de către CCA pentru nerespectarea procentului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare. În acest context, monitorizarea posturilor de radio Autoradio/Avtoradio, Fresh FM, Hit FM, Radio Alla, Radio Megapolis, Muz FM,

Radio Moldova, Radio Chișinău și Europa Plus Moldova la capitelele respective a fost efectuată pe parcursul a 3 zile fiecare.

Dat fiind faptul că postul de radio "Maestro FM" difuzează muzică instrumentală, în cadrul monitorizării nu a fost posibilă identificarea procentului de muzică autohtonă. Astfel, în cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 26 septembrie curent s-a decis amânarea examinării rezultatelor monitorizării postului de radio "Maestro FM" și solicitarea play-list-ului muzicii autohtone difuzate de către „Maestro FM” în perioada 17-19 august curent, pentru confruntarea acestuia cu datele Direcției monitorizare Radio.

În cadrul ședinței publice, conform prevederilor art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, care stipulează: *„Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”*, au fost acceptate solicitările posturilor de radio „Fresh FM” și „Radio Chișinău” privind amânarea examinării rezultatelor monitorizării pentru o ședință ulterioară.

În urma dezbaterilor publice, luând în considerare explicațiile reprezentanților posturilor de radio, CCA a atenționat posturile de radio „Autoradio/Avtoradio”, „Radio Moldova” asupra necesității respectării prevederilor legale de plasare a publicității. Postul de radio „Hit FM” a fost atenționat asupra necesității difuzării, în calupurile publicitare ce conțin publicitate pentru produse alimentare, unul dintre mesajele de avertizare ce promovează modul sănătos de viață, conform Deciziei CCA nr. 1 din 25.01.2013.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 15 noiembrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 175**, întreprinderea „Radio Hit” SRL, fondatoarea postului de radio „Hit FM” și întreprinderea „RADIO TOP” SRL, fondatoarea postului de radio „Radio Alla” a fost avertizată public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007.

7. În cadrul ședinței publice din 12 septembrie curent, prin Decizia nr. 138 (art. 6), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări repetate a serviciilor de programe ale posturilor de radio care au fost anterior atenționate și sancționate de către CCA pentru nerespectarea procentului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare. În acest context, monitorizarea posturilor de radio KISS FM și Radio Stil/Стильное Радио la capitelele respective a fost efectuată pe parcursul a 3 zile fiecare.

Întrunit în ședință publică la data de 15 noiembrie curent, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a acceptat solicitările posturilor de radio Radio Chișinău și Fresh FM privind amânarea examinării chestiunii nominalizate, pentru o ședință ulterioară.

În urma dezbaterilor publice, luând în considerare explicațiile reprezentantului postului și derogările nesemnificative de la prevederile Deciziei CCA nr. 1 din 25.01.2013, CCA a atenționat postul de radio „Fresh FM” asupra necesității difuzării mesajului de promovare a modului sănătos de viață în cadrul calupurilor

publicitare ce promovează produse alimentare. Postul de radio „Radio Chișinău” a fost atenționat asupra necesității acoperirii publicității străine difuzate în cadrul serviciilor de programe. ÎCS „SBS BROADCASTING” SRL, fondatoarea postului de radio „KISS FM” a fost atenționată asupra necesității respectării prevederilor legale de plasare a publicității.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 10 decembrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 197**, postul de radio „Radio Stil/СТИЛЬНОЕ РАДИО” a fost avertizat public pentru nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (nerespectarea ponderii creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie).

8. În cadrul ședinței publice din 12 septembrie curent, prin Decizia nr. 138 (art. 6), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis efectuarea unei monitorizări repetate a serviciilor de programe ale posturilor de radio care au fost anterior atenționate și sancționate de către CCA pentru nerespectarea procentului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare. În acest context, monitorizarea postului de radio Radio 21 la capitolele respective a fost efectuată pe parcursul a 3 zile.

Ca urmare examinării raportului de monitorizare în cadrul ședinței publice CCA din 20 decembrie 2013, prin **Decizia CCA nr. 208**, CCA a aprobat Raportul de monitorizare cu privire la nerespectarea procentului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare.

5.4.6. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic:

Examinarea demersului Uniunii Interpreților Profesioniști din Republica Moldova

La 23 aprilie 2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit demersul Uniunii Interpreților Profesioniști din Republica Moldova nr. 03-CCA, din 19.04.2013, prin care se solicită examinarea posibilității de majorare a ponderii muzicii autohtone în serviciile de programe ale posturilor de televiziune și radio aflate sub jurisdicția Republicii Moldova.

Uniunea Interpreților Profesioniști din Republica Moldova menționează în solicitare că, în ultimii doi ani, a crescut considerabil numărul și calitatea lucrărilor muzicale autohtone, în special producția de videoclipuri a tinerilor interpreți și, din acest motiv, consideră oportună majorarea acestor cote până la 50%.

În cadrul dezbaterilor publice, membrii CCA au specificat faptul că în demersul Uniunii Interpreților Profesioniști din Republica Moldova se pune accent pe creșterea, în ultimii doi ani, a producției de videoclipuri, astfel fiind oportună majorarea procentului de muzică autohtonă în serviciile de programe TV de la 20 la 30 de procente, iar cota creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio să constituie, deocamdată, la fel, 30 de procente.

Ca urmare a examinării demersului Uniunii Interpreților Profesioniști din Republica Moldova, în vederea susținerii culturii muzicale autohtone ca parte componentă a culturii naționale și luând în considerare dubla calitate a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, de garant al interesului public și de unică autoritate de reglementare în domeniul audiovizualului, în scopul aplicării dispozițiilor art. 11, 35, 39-41 și 48 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, prin Decizia nr. **118 din 11 iulie 2013** a fost modificat Articolul 2 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007, care se expune în următoarea redacție: *"Ponderea creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe TV specializate în domeniul muzicii și în serviciile de programe ale celorlalte posturi TV care difuzează clipuri muzicale, va constitui nu mai puțin de 30 % din volumul total al emisiei muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie"*.

5.4.7. Protecția patrimoniului cultural-lingvistic: respectarea drepturilor minorităților etnice

Cadrul legal în vigoare, prin art. 11, alin. (9) din Codul audiovizualului garantează radiodifuzorilor care își desfășoară activitatea în zonele în care **minoritățile naționale** constituie majoritatea populației realizarea a 80% din emisiuni în limba minorităților respective, 20% fiind rezervate emisiunilor în limba de stat. Totodată, art. 29, alin. (4) din cod stabilește că distribuitorii de servicii, care activează în localitățile în care reprezentanții unei naționalități sau etnii reprezintă o pondere mai mare de 20%, au obligația de a asigura retransmiterea serviciilor de programe în limba minorității respective. Legislația Republicii Moldova conține norme pozitive, care asigură dreptul difuzării și producerii emisiunilor în limbile minorităților naționale. În aceste condiții marea majoritate a radiodifuzorilor din zonele în care etnicii minoritari locuiesc compact, aleg să difuzeze, cu precădere, emisiuni în limba rusă rezervând timpi de antenă foarte reduși pentru emisiunile în limbile minoritare. Totuși, la concursurile pentru utilizarea frecvențelor radioelectrice terestre, în cazul zonelor în care populația majoritară o constituie minoritățile etnice, Consiliul Coordonator al Audiovizualului acordă prioritate ofertelor care conțin emisiuni în limbile respective. Informații detaliate se regăsesc în capitolul IV Dinamica dezvoltării pieței audiovizuale.

Pe parcursul anului de raport, la CCA nu au parvenit sesizări cu privire la discriminare pe motive etnice.

CCA susține orice inițiativă menită să promoveze diversitatea și patrimoniul cultural-lingvistic al minorităților etnice, este deschis colaborării cu instituțiile naționale și internaționale asupra acestui subiect. În această ordine de idei, reprezentantul CCA a participat la masa-rotundă: ***Convenția-cadru pentru Protecția Minorităților Naționale - evoluții în procesul de implementare***, organizată de Biroul Relații Interetnice, la 18 iunie 2013.

Drept urmare a opiniilor exprimate de reprezentanții unor organizații ale etniilor conlocutoare referitor la dezinteresul și chiar lipsa mediatizării evenimentelor organizate de acestea, CCA s-a autosesizat și a efectuat monitorizarea reflectării Festivalului Etniilor ediția a IX-a, care a avut loc la

22.09.2013, de către mass-media audiovizuală. Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

toate posturile de televiziune cu acoperire națională au reflectat în aceeași zi (22.09.2013), în principalul buletin de știri din prime-time, cu reluări în buletinele de a doua zi, *Festivalul Etniilor ediția a IX-a*, desfășurat la 22.09.2013. Astfel la IPNA „Teleradio-Moldova” reportajul cu titlul „Diferiți, dar uniți” a fost știrea zilei, fiind primul material din buletin cu o durată de 03 min.38 sec. Postul „Prime” a difuzat un reportaj de 05 min.01.sec, al treilea în ordinea știrilor; postul TV 2Plus și-a început buletinul cu un reportaj de 02 min. 53 sec. despre acest eveniment, postul Canal3 a difuzat un material de 03 min. 38 sec, al doilea în ordinea știrilor. Postul de format informativ-analitic, Publika TV, a mediatizat evenimentul pe parcursul întregii zile, în cadrul emisiunilor de dezbatere și în fiecare buletin de știri. Totodată, evenimentul a fost reflectat și de alte posturi de televiziune ca de exemplu: Pro TV cu un reportaj de 03min. 02 sec., Jurnal TV cu 04 min 20 sec., la ambele posturi știrea a ocupat poziția a treia în ordinea priorităților. De menționat că majoritatea posturilor de televiziune au realizat materiale ample, dedicând cu generozitate timp de antenă, chiar și în pofida politicii editoriale, promovate de majoritatea dintre ele, conform căreia și în virtutea standardelor internaționale ale practicilor jurnalismului de știri, reportajele mai mari de 1 min.30. sec. nu sînt recomandate în buletinele de noutăți.

Pentru asigurarea respectării drepturilor omului și a normelor *Codului audiovizualului* și pentru promovarea culturii minorităților etnice, CCA a întreprins o serie de măsuri.

A menținut o comunicare constantă cu radiodifuzorii, în special cu cei locali, referitor la problemele întâmpinate, inclusiv în cadrul consultărilor publice organizate la Bălți, Comrat și Chișinău. Necesitatea combaterii tuturor formelor de manifestare a intoleranței, importanța promovării stimei reciproce și înțelegerii, a diversității și patrimoniului cultural-lingvistic al tuturor etniilor conlocuitoare au fost recunoscute și asumate de toți actorii de pe piața audiovizualului din Republica Moldova.

Ca urmare a dialogurilor purtate cu radiodifuzorii, CCA a identificat posibilități de susținere a producției audiovizuale autohtone, inițiind un concurs de proiecte și un concurs național al producției audiovizuale, în cadrul cărora a fost inclus și compartimentul valorificării drepturilor și culturii minorităților etnice.

În anul 2013, CCA a decis să susțină financiar radiodifuzorii ce realizează emisiuni despre și pentru minoritățile etnice în cadrul **Concursului de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producere din Fondul de susținere a radiodifuzorilor, desfășurat în perioada 24 septembrie – 24 octombrie 2013**. Astfel vor fi realizate câteva cicluri de emisiuni în limbile bulgară - „Жив извор” („Izvorul viu”, la postul TV „NTS” din Taraclia; găgăuză - „Alege profesia” la „ATV” din Comrat; găgăuză - „Destinul nu poate fi ales” la postul TV „Aiin Acîc” din Ceadâr-Lunga; în limba rusă - „Cartierul Tineresc” la „Bas TV” din Taraclia.

5.5. Asigurarea egalității de șanse și a accesului la serviciile de programe a persoanelor cu dizabilități, respectarea reprezentării echitabile a femeilor și bărbaților în mass-media audiovizuală

Problema accesului populației cu necesități speciale la informație și la serviciile mass-media audiovizuale se află pe agenda de lucru a CCA, care a studiat practicile țărilor europene la acest capitol și se află într-un proces de identificare a mecanismelor și surselor de completare a instrumentelor existente la ora actuală.

Din discuțiile purtate cu reprezentanții Asociației surzilor din Republica Moldova se constată faptul că, pe de o parte, lipsesc specialiștii în interpretarea limbajului mimico-gestual, iar pe de altă parte, foarte multe persoane care suferă de deficiențe de auz nu posedă acest limbaj. Prin urmare, problemele sînt mult mai vaste și nu pot fi soluționate unilateral. Reprezentantul CCA a participat la Conferința „Limbajul semnelor ca mijloc de comunicare a persoanelor cu deficiențe auditive”, organizată de Asociația surzilor din Republica Moldova și desfășurată la 04.09.13, în cadrul căreia au fost abordate mai multe subiecte ce vizează condițiile de viață și incluziunea socială a persoanelor cu deficiențe de auz. Asigurarea unui acces mai larg al persoanelor cu dizabilități la informația de interes public, cu caracter informativ analitic, cultural și distractiv rămîne unul din obiectivele de bază ale activității instituției noastre.

Legislația Republicii Moldova, prin art. 13 alin. (4) din Codul audiovizualului, garantează persoanelor cu dizabilități, în special celor hipoacuze, accesul la emisiunile de actualități. Decizia CCA nr. 21 din 26 februarie 2008, conform căreia posturile de televiziune aflate sub jurisdicția Republicii Moldova sînt obligate să difuzeze cel puțin un buletin de știri din timpul zilnic de emisie și emisiunile de importanță majoră, în întregime ori rezumatele acestora, cu interpretare în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron, este, în general, respectată de către radiodifuzorii care oferă emisiuni de actualități.

Astfel, radiodifuzorul public IPNA Compania „Teleradio-Moldova” difuzează un buletin de știri cu interpretare în limbajul mimico-gestual. Totodată, atît postul public de Televiziune Moldova 1, cît și celelalte posturi TV aflate sub jurisdicția Republicii Moldova subtitrează buletinele informative și prezintă fluxul informativ prin intermediul crawl-urilor (benzile rulante din partea de jos a ecranului).

În vederea asigurării respectării normelor sus-numite, CCA efectuează periodic monitorizări generale ale serviciilor de programe care includ și acest aspect. În anul de raport nu au fost atestate abateri la acest capitol.

În 2013, CCA a instalat în instituție scări speciale destinate persoanelor cu dizabilități pentru a le asigura accesul și posibilitatea de a participa la ședințele publice sau de a comunica direct cu reprezentanții instituției noastre.

Pentru a asigura accesul persoanelor cu necesități speciale la serviciile mass-media audiovizuale, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a colaborat și rămîne deschis colaborării atît cu Asociația surzilor din Republica Moldova, cît și

cu alte organizații sau instituții care manifestă interes și sînt gata să se implice în soluționarea acestor probleme.

Egalitatea de gen este o parte integrantă a drepturilor omului. Asigurarea echilibrului de gen și a egalității de șanse reprezintă o preocupare constantă a instituțiilor Uniunii Europene care prin cadrul normativ instituie prevederi privind exercitarea drepturilor fără nici o discriminare, inclusiv pe motive de sex, garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ETS No. 5) și de protocoalele sale. Libertatea de exprimare, ca un drept fundamental, și puterea de penetrație a produselor mass-media audiovizuale pot contribui la promovarea și afirmarea practicilor în vederea asigurării echilibrului de gen și a egalității de șanse în societate.

Pentru realizarea acestui obiectiv, în conformitate cu *Programul Național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015*, și ținînd cont de *Recomandarea CM / Rec (2013) 1 a Comitetului de Miniștri către statele membre*, CCA a inclus în fișa de monitorizare a pluralismului social-politic indicatorul de gen. Astfel, în cadrul monitorizării diversității social-politice din perioada 04.10.13-13.10.13 a buletinelor informative de la zece posturi TV a fost evaluată și dimensiunea de gen. Rezultatele sînt alarmante, s-a constatat că prezența femeilor în reportajele ce vizează evenimentele politice este net inferioară celei masculine. Responsabilitatea nu vizează doar instituțiile mass-media, acestea reflectă în mare măsură o stare de fapt și o problemă a societății, în special pe segmentul integrării femeilor în viața politică și în procesul decizional.

Concluziile acestui raport obligă instituția de autoreglementare să întreprindă măsuri de sensibilizare și susținere a unor practici eficiente în problema genderului. Potrivit Recomandării CM / Rec (2007) 17 privind standardele egalității de gen și mecanismele sale, Comitetul de Miniștri a subliniat că statele ar trebui să încurajeze acțiuni eficiente pentru a se asigura că egalitatea de gen, drept principiu fundamental al drepturilor omului, este respectată în mass-media, în conformitate cu responsabilitatea socială și puterea pe care o deține în societatea modernă. Întru realizarea acestor obiective, CCA a propus cîteva măsuri de armonizare a cadrului normativ în vederea promovării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale femeilor și asigurării egalității de gen în mass-media. Aceste propuneri vizează două direcții normative: de reglementare și de autoreglementare, și anume:

1. precizarea și detalierea unor norme obligatorii, prin completarea **Codului de conduită al radiodifuzorilor**, Decizia CCA Nr. 127, din 26.12.2007, Publicat: 01.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 21-24;
2. adoptarea unui *Cod de conduită de autoreglementare* cu privire la respectarea drepturilor femeilor, protecției imaginii femeilor și asigurarea egalității de gen în mass-media audiovizuală.

CCA a venit cu inițiativa de a propune pentru dezbateri publice următoarele prevederi de reglementare:

1. A completa **Codul de conduită al radiodifuzorilor**, Decizia CCA Nr. 127, din 26.12.2007, Publicat: 01.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 21-24, după cum urmează la:

- a) **Capitolul I. Informarea justă, completă, adecvată și pluralismul politico-social, cu art. 5¹:** „Radiodifuzorii vor asigura și vor promova în serviciile de programe diversitatea politică, socială, culturală și o reprezentare echilibrată a femeilor și bărbaților, inclusiv a opiniei acestora și a participării lor în calitate de formatori de opinie”.
  - b) **Capitolul II. Interesul public și respectarea drepturilor omului, cu art. 13¹:** „Radiodifuzorii sînt obligați să promoveze reprezentarea fără stereotipuri a rolului femeilor și bărbaților, să evite publicitatea și imaginile sexiste, limbajul și conținutul care ar putea duce la discriminarea pe bază de sex sau susceptibile de incitare la ură și violență de gen”.
2. A discuta proiectul de *Cod de autoreglementare cu privire la respectarea drepturilor femeilor, protecției imaginii femeilor și asigurarea egalității de gen în mass-media audiovizuală*.

Totodată, CCA colaborează cu instituțiile statului, autoritățile publice și organizațiile societății civile în vederea implementării unor practici eficiente pentru afirmarea în toate domeniile a unui raport echilibrat între femei și bărbați.

Astfel, reprezentanții CCA au participat la conferința *Integrarea dimensiunii de gen în activitatea CEC*, organizată de Comisia Electorală Centrală, în cadrul căreia a fost prezentat studiul de *Audit al dimensiunii de gen* și a fost dezbătut planul de acțiuni în vederea fortificării acestui aspect în perioada campaniilor electorale. În acest context, a fost pusă în discuție oportunitatea stabilirii unor cote de discriminare pozitivă a femeilor în procesele politice, precum și instrumente de sensibilizare a mass-mediei asupra acestui subiect.

Referitor la necesitatea de a asigura egalitate de șanse femeilor și bărbaților în cadrul procesului decizional, CCA a ținut cont de acest obiectiv și a aplicat *Recomandarea CM / Rec (2013) 1 a Comitetului de Miniștri către statele membre, (lit B, punctul 4: a promova o participare echilibrată a femeilor și a bărbaților la funcții de conducere, în organismele cu rol consultativ, de reglementare sau de supraveghere internă, și, în general, în procesul de luare a deciziilor)* în cadrul Concursului pentru alegerea membrilor Consiliului de Observatori al radiodifuzorului public IPNA „Teleradio-Moldova”. Astfel, din cele 5 femei care și-au depus dosarul, 3 au fost selectate, iar din cei 19 bărbați care au candidat, au trecut concursul 9. CCA a selectat 12 candidați, din rîndurile cărora Parlamentul urmează să aleagă 6 membri ai CO. Aceasta în condițiile în care, în anul 2013, componența Consiliului de Observatori al IPNA „Teleradio-Moldova” a fost de 6 femei și 3 bărbați.

5.6. Respectarea condițiilor de plasare a publicității

Plasarea publicității este reglementată de **Codul audiovizualului** (Capitolul III), **Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră**, **Legea cu privire la publicitate nr. 1227** din 27.06.97 (publicată în Monitorul Oficial nr. 067 din 16.10.97) și deciziile normative ale CCA:

Decizia CCA nr. 141 din 18.10.2011, „*Cu privire la condițiile de sponsorizare a emisiunilor pe teme politice și a programelor de știri și corespunderea acestora cu prevederile actelor legislative în vigoare*”;

Decizia CCA nr. 133 din 23.12.2009, „Cu privire la difuzarea spoturilor publicitare ale produselor alcoolice în serviciile de programe radio și TV”;

Decizia CCA nr. 13 din 11.02.2010, „Cu privire la difuzarea spoturilor publicitare ale produselor farmaceutice în cadrul serviciilor de programe radio și TV”.

Decizia CCA nr. 1 din 25.01.2013, „Cu privire la difuzarea mesajelor de promovare a modului sănătos de viață”

5.6.1. Respectarea condițiilor de plasare a publicității: sesizări examinate

În anul 2013, la capitolul plasării publicității, la CCA a examinat 15 sesizări din partea Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” și o autosesizare membrului CCA, Cristina Mițu.

1. Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”, prin scrisorile nr. 493 din 19.12.2012, nr. 506, 512 și 513 din 09.01.2013, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de difuzare a publicității de către posturile de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „Prime”.

Potrivit sesizării nr. 493 din 19.12.2012, emisiunile „Школа ремонта” (ora 09:50-11:00) și „Открытая кухня” (ora 11:30), difuzate de către postul de televiziune „Bravo” la data de 16.12.2012, au conținut plasare de produse și sponsorizare.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune „Bravo” referitor la cele invocate în sesizarea AO „APOLLO”. Prin scrisoarea nr. 1/26-12 din 26 decembrie 2012, SC „BRAVO TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Bravo”, a recunoscut că emisiunile menționate în sesizările AO „APOLLO” au conținut plasare de produse și sponsorizare și că încălcările respective sînt motivate prin problemele de ordin practic, și anume:

- Volumul foarte mare de emisiuni proprii care conțin publicitate;
- Imposibilitatea tehnică de excludere a publicității fără afectarea integrității emisiunii.

SC „BRAVO TV ” SRL mai menționează că prin afectarea integrității emisiunii se are în vedere faptul că în urma excluderii unor tipuri de publicitate, emisiunea își va pierde din sens și conținut și că postul de televiziune „Bravo” nu este afectat financiar de această problemă, pentru că plasarea publicității respective nu este remunerată. În acest context, SC „BRAVO TV” SRL precizează că va efectua o anchetă de serviciu pentru identificarea unei soluții ce ar permite evitarea pe viitor a unor asemenea situații.

Conform sesizării nr. 506 din 09.01.2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat, pe data de 23.12.2012, ora 13:20, emisiunea „Apropo TV”, care a conținut plasare de produse. Precizăm că „Apropo TV” este o producție ce aparține postului român „PRO TV” și este retransmisă pe teritoriul Republicii Moldova de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”.

În cadrul ședinței publice, reprezentantul postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, Radu Ciurac, a menționat că ÎCS „PRO Digital” SRL este în curs

de implementare a unei soluții în vederea respectării normei legale de acoperire a publicității retransmise.

Prin sesizarea nr. 512 din 09.01.2013, AO „APOLLO” a menționat că postul de televiziune „CTC Mega” a difuzat, în cadrul emisiunii „Школа Доктора Комаровского”, publicitate pentru biscuiții „Барни”, care conține plasare de produse. În sesizare este specificat faptul că emisiunea respectivă reprezintă o producție realizată în Ucraina, iar biscuiții pentru care a fost făcută publicitate în cadrul emisiunii nominalizate sînt comercializați și în Republica Moldova.

Prin scrisoarea nr. 12/02 din 18 ianuarie 2013, ÎM „TELEDIXI” SRL, fondatoarea postului de televiziune „CTC Mega”, susține că emisiunea „Школа Доктора Комаровского” este o producție proprie, procurată de la compania FILM.UA Group, recunoscînd faptul că în cadrul emisiunii, pe un panou, se observă imaginea ursulețului Barni, însă, totodată, afirmînd că imaginea respectivă nu este evidențiată. În scrisoare se mai precizează că contractul de licență privind procurarea unui ciclu de emisiuni „Школа Доктора Комаровского” interzice ingerința în redactarea emisiunii, astfel că ÎM „TELEDIXI” SRL nu a putut interveni de sine stătător pentru excluderea unei părți din emisiuni. Contractul de licență pentru emisiunea nominalizată a fost încheiat pe data de 01.02.2012, pînă la intrarea în vigoare a modificărilor la Codul audiovizualului, însă imediat după publicarea și intrarea în vigoare a modificărilor nominalizate, producătorul emisiunii, la solicitarea ÎM „TELEDIXI” SRL, a început realizarea unei noi versiuni a emisiunii „Школа Доктора Комаровского”, în conformitate cu noile prevederi ale legislației în domeniul audiovizualului din Republica Moldova. În acest sens, ÎM „TELEDIXI” SRL a comunicat CCA despre faptul că noile versiuni ale emisiunii nominalizate au început să fie difuzate din data de 1 ianuarie 2013, iar în cadrul acestora nu mai există plasare de produse.

AO „APOLLO” a menționat în sesizarea nr. 513 din 09.01.2013 că postul de televiziune „Prime” a difuzat în cadrul emisiunii „Давай поженимся” din 24.12.2012, ora 18:50, publicitate pentru ceaiul „АКВАР”, care conține plasare de produse. În sesizare se menționează că ceaiul „АКВАР” este comercializat și pe teritoriul Republicii Moldova. În același timp, postul de televiziune „Prime” a difuzat, pe data de 22.12.2012 (09:00), emisiunea „Умницы и умники”, care a conținut publicitate sub formă de sponsorizare, inserată la începutul și sfîrșitul emisiunii.

Prin scrisoarea nr. 31 din 14.01.2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului i-a solicitat poziția postului de televiziunii „Prime” referitor de cele invocate în sesizarea AO „APOLLO”. La data de 15.02.2013 se constată că postul de televiziune „Prime” a ignorat solicitarea CCA, chiar dacă aceasta a fost cerută în regim de urgență.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe menționate în sesizările AO „APOLLO” difuzate de către posturile de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „Prime” și a constatat următoarele:

- La 16.12.2012, serviciul de programe al postului „Bravo” a inclus retransmisia emisiunilor „Школа ремонта” (ora 09:50) și „Открытая кухня” (ora 11:30). Ambele emisiuni au conținut plasare de produse și sponsorizare a țării de origine a canalului „ТНТ” din Federația Rusă;
- La data de 23.12.2012, ora 13:20, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a retransmis emisiunea „Аpropo TV”, care a conținut plasare de produse, efectuată de către postul „PRO TV” din România;
- Postul de televiziune „CTC Mega” a difuzat, la data de 22.12.2012, ora 10:30, emisiunea „Школа доктора Комаровского”, care a inclus publicitate pentru biscuiții „Barni”;
- La data de 22.12.2012, ora 09:00, serviciul de programe al postului de televiziune „Prime” a inclus retransmisia emisiunilor „Умницы и умники”, iar la data de 24.12.2012 – „Давай поженимся”. Ambele emisiuni au conținut publicitate a țării de origine a postului retransmis, prin plasare de produse și sponsorizare.

S-a stabilit că emisiunile „Школа ремонта” și „Открытая кухня”, difuzate de postul de televiziune „Bravo”, „Аpropo TV”, difuzată de postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, „Школа доктора Комаровского”, difuzată de postul de televiziune „CTC Mega”, și emisiunile „Умницы и умники” și „Давай поженимся”, difuzate de postul de televiziune „Prime”, nu fac parte din categoria programelor autohtone. Astfel, acțiunile posturilor de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „Prime” cad sub incidența art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Este de menționat că art. 19¹ alin. (2) din Codul audiovizualului prevede: *„Plasarea de produse este permisă în programe și emisiuni ce constituie producție autohtonă”*, art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului statuează: *„Pot fi sponsorizate doar producțiile autohtone”*, iar art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului stipulează următoarele: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*.

În cadrul ședinței publice, membrii CCA au atenționat posturile de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „Prime” asupra necesității respectării prevederilor legale de difuzare a publicității, și anume: acoperirea plasării de produse și sponsorizării din cadrul emisiunilor retransmise.

Prin **Decizia nr. 18 din 15.02.2013**, CCA a luat act de sesizările Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 493 din 19.12.2012, nr. 506, 512 și 513 din 09.01.2013.

2. La data de 20.02.2013, prin scrisoarea nr. 536, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la încălcarea prevederilor art. 20 și 22 alin. (2) din Codul audiovizualului de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”.

Conform sesizării, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” difuzează în cursul săptămânii emisiunea „Vocea României”, retransmisă de la postul „Pro TV” din România, al cărei sponsor este anunțat „Victoriabank”, iar din 5 martie este planificată difuzarea emisiunii „Master Chef”, care, de asemenea, va avea un sponsor.

Astfel, petiționarul consideră că, în conformitate cu prevederile art. 20 din Codul audiovizualului, poate fi sponsorizată doar producția autohtonă, emisiunile „Vocea României” și „Master Chef” fiind retransmise de la postul „Pro TV” din România, iar potrivit art. 22 alin. (2) din Cod, publicitatea retransmisă din alt stat, țară de origine a canalului retransmis, trebuie să fie acoperită, drept care solicită examinarea și sancționarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 211 din 04.03.2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a menționat, cu referire la sesizarea AO „APOLLO”, că ÎCS „PRO Digital” SRL nu are semnate contracte de sponsorizare a unor emisiuni retransmise, iar spoturile la care se face referință în sesizare sînt obiect al contractului de prestare a serviciilor de publicitate semnat între „PRO Digital” SRL și „Victoriabank” S.A.

De asemenea, acestea sînt difuzate în strictă conformitate cu prevederile art. 19 și 21 din Codul audiovizualului, se plasează de mai multe ori pe parcursul zilei, nu doar înainte sau după program, sînt difuzate grupat, împreună cu alte spoturi de publicitate, fiind identificate prin marcaje corespunzătoare, semnale optice și acustice. Astfel, ÎCS „PRO Digital” SRL consideră că referirea în sesizare la art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului este doar declarativă și neargumentată, iar sesizarea este neîntemeiată.

Monitorizarea serviciului de programe al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, difuzat la 22 ianuarie și 05 martie 2013, a atestat următoarele:

Avînd în considerare faptul că show-ul „Vocea României”, menționat în sesizarea AO „APOLLO”, s-a încheiat, a fost monitorizată o emisiune care are același format – „Românii au talent”.

Astfel, la data de 22 ianuarie, ora 20:30, „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat cea de-a doua ediție a show-ului „Românii au talent”, sezonul 3. În urma monitorizării s-a constatat că emisiunea „Românii au talent” nu este sponsorizată de către „Victoriabank”, iar logoul băncii nu apare pe ecran la început și/sau la sfîrșitul emisiunii sau pe parcursul difuzării acesteia.

Totodată, este de menționat că în cadrul calupurilor publicitare sînt difuzate secvențe din emisiunea „Românii au talent”, urmate de semnalele optice și acustice: „*Victoriabank vă urează vizionare plăcută*”. De asemenea, aceste semnalele optice și acustice sînt plasate și separat de secvențele emisiunii „Românii au talent” sau numai acustic: „*Vă mulțumim că ați fost alături de noi. Victoriabank – prima bancă din Moldova*”, iar difuzarea acestora nu contravine prevederilor art. 20 și 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

La data de 05.03.2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat cel de-al doilea sezon al show-ului „Master Chef” (22:01:42), retransmis de la postul „Pro TV” din România. În urma monitorizării s-a constatat că emisiunea „Master Chef” este sponsorizată de un număr impunător de sponsori din România, cum ar

fi: „Ariel”, „Fairy”, „Mărgăritar”, „Delaco”, „Borsec”, „LaDorna”, „Floriol”, „Unirea Experta”, „Franke”, „Purcari”, „Carrefour”, „Barilla”.

Este de precizat faptul că produsele alimentare ale sponsorilor sînt folosite la prepararea bucatelor în cadrul emisiunii, astfel încît telespectatorii pot identifica ușor produsele alimentare utilizate. De asemenea, în studio sînt amplasate panouri publicitare ale mărcii comerciale „Ariel”.

Drept urmare, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a comis derogări de la prevederile art. 22 alin. (2) din Codul Audiovizualului, care stipulează: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*.

Reprezentantul „PRO TV CHIȘINĂU” a menționat în cadrul ședinței că ÎCS „PRO Digital” SRL va iniția o procedură pentru a scoate/șterge orice tip de publicitate care va fi prezentată pe parcursul emisiunii „Master Chef”.

În cadrul ședinței publice, CCA a atenționat postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” asupra necesității respectării prevederilor legale de difuzare a publicității, și anume: acoperirea plasării de produse și sponsorizării din cadrul emisiunilor retransmise.

Prin **Decizia nr. 42 din 25 martie 2013**, CCA a lua act de sesizarea nr. 536 din 20.02.2013 a Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”.

3. Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”, prin scrisorile nr. 550, 551, 552, 553, 554 din 08.04.2013, și nr. 556 din 10.04.2013 a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de sponsorizare și plasare de produse de către posturile de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „TV 7”.

Potrivit sesizării nr. 551, din 08.04.2013, postul de televiziune „Bravo” a difuzat, în cadrul emisiunii „Открытая кухня” din 20.04.2013, ora 10:30, publicitate sub formă de sponsorizare. În acest context, petiționarul consideră că întreprinderea „BRAVO TV ” SRL a încălcat prevederile art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului, conform căruia: „pot fi sponsorizate doar producțiile autohtone”, și prevederile art. 22 alin. (2) din Cod, în care se stipulează: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*.

Prin sesizarea nr. 552 din 08.04.2013, AO „APOLLO” a specificat că postul de televiziune „TV 7” a difuzat, în cadrul emisiunii „Квартирный вопрос” din 16.03.2013, publicitate sub formă de sponsorizare. În sesizare este semnalat faptul că emisiunea respectivă este retransmisă de la postul rus de televiziune „HTB” cu încălcarea prevederilor art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului, care precizează: „pot fi sponsorizate doar producțiile autohtone”, și art. 22 alin. (2) din Cod: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*.

În conformitate cu prescripțiile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de

programe menționate în sesizările AO „APOLLO” difuzate de către posturile de televiziune „Bravo” și „TV 7”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

- La 20.03.2013, serviciul de programe al postului „Bravo” a inclus emisiunea „Открытая кухня”, difuzată la ora 10:30, care a fost sponsorizată de către compania „NORGES SJOMATRAD AS” (ora 10:31 – anunț pe burtieră timp de 4 sec.). Avînd în vedere că emisiunea nominalizată nu face parte din categoria programelor autohtone, postul de televiziune „Bravo” a încălcat prevederile art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului.
- Postul de televiziune „TV 7” a difuzat, la data de 16 martie 2013, la ora 10:00, emisiunea „Квартирный вопрос”, care a fost sponsorizată de către companiile ООО „ЗОВ-ЛЕНЕВРОМЕБЕЛЬ”, ООО „Корос Альянс”, ООО „Грундфос” și ООО „Бытовая техника” (ora 11:24, 11:25 și 11:26 – anunțuri pe burtieră timp de cîte 4 sec. fiecare). În acest context, precizăm că emisiunea „Квартирный вопрос” este retransmisă de la postul de televiziune „НТВ” din Federația Rusă. Astfel, acțiunile postului de televiziune „TV 7” cad sub incidența art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Este de menționat că art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului statuează: *„Pot fi sponsorizate doar producțiile autohtone”*, iar art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului stipulează următoarele: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*.

La solicitarea ÎM „TELEDIXI” SRL și ÎCS „Pro Digital” SRL, în temeiul art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”*, examinarea sesizărilor AO „APOLLO” nr. 550, 553, 554 din 08.04.2013 și nr. 556 din 10.04.2013 a fost amînată pentru următoarea ședință.

Reprezentantul postului de televiziune „Bravo” a recunoscut faptul că a fost difuzată publicitate pentru sponsorul emisiunii și a declarat că, în acest caz, este vina factorului uman și că ei încearcă să se conformeze prevederilor legale de plasare a publicității.

Luînd în considerare explicațiile reprezentantului și derogările nesemnificative de la prevederile art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului, CCA a atenționat postul de televiziune „Bravo” asupra necesității acoperirii publicității difuzate în cadrul serviciilor de programe proprii.

În ceea ce privește derogările atestate la postul de televiziune „TV 7”, membrii CCA au menționat că acestea sînt mult mai grave, deoarece publicitatea este prezentă pe toată durata retransmisiei emisiunii „Квартирный вопрос”.

Astfel, prin **Decizia nr. 69 din 2 mai 2013**, CCA a avertizat public întreprinderea „Analyticmedia – Grup” SA, fondatoarea postului de televiziune „TV 7”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082519 din 03.12.2009, pct. 3.1 lit. a), încălcarea prevederilor art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

4. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 2 mai 2013 au fost acceptate solicitările ÎM „TELEDIXI” SRL și ÎCS „Pro Digital” SRL privind amânarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării sesizărilor AO „APOLLO” nr. 550, 553, 554 din 08.04.2013 și nr. 556 din 10.04.2013 cu privire la nerespectarea prevederilor legale de sponsorizare și plasare de produse de către posturile de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” și „CTC Mega”. Prin scrisoarea nr. 242 din 20.05.2013, ÎCS „Pro Digital” SRL a solicitat, în mod repetat, amânarea examinării sesizărilor AO „APOLLO” nr. 550 din 08.04.2013 și nr. 556 din 10.04.2013 pe motiv că reprezentantul postului va fi plecat într-o deplasare de serviciu peste hotarele țării.

Prin sesizările nr. 553 și 554 din 08.04.2013, AO „APOLLO” a specificat că postul de televiziune „CTC Mega” a difuzat emisiunile „Гардероб на вылет” (17.03.2013, ora 10:15) și „Красота требует” (13.03.2013, ora 11:00) care au conținut plasare de produse. Petiționarul consideră că „CTC Mega” a încălcat prevederile art. 19¹ alin. (2) din Codul audiovizualului: ”plasarea de produse este permisă în programe și emisiuni ce constituie producție autohtonă”.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe menționate în sesizările AO „APOLLO” difuzate de către postul de televiziune „CTC Mega”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

- La 13 martie 2013, „CTC Mega” a difuzat, la ora 12:00, emisiunea „Красота требует”, care a conținut publicitate pentru: Centrul medical „ГаллериПрофи” (12:13 – în prim-plan este prezentată intrarea în centrul medical și panoul cu denumirea acestuia); „Equip” (12:17 – inscripție pe sacoșă înmînată de către prezentator protagonistei emisiunii, împreună cu un set de accesorii și haine); „Motivi” (12:22 – în prim-plan este prezentată intrarea în buticul de haine în care apare denumirea brandului; ulterior marca „Motivi” apare de mai multe ori în cadru, în timp ce protagonista emisiunii, împreună cu prezentatorul acesteia, aleg vestimentația și accesoriiile, după care pe ecran sînt arătate și prețurile acestora); „BeFree” (12:31 – în prim-plan este prezentată intrarea în buticul de haine în care apare denumirea brandului). Pe data de 17 martie 2013, postul de televiziune „CTC Mega” a difuzat emisiunea „Гардероб на вылет”, ora 10:00, care a conținut publicitate pentru: „JOYMISS”, „PERFETTA” și „adL” (10:28 – în prim-plan este prezentată intrarea în buticurile de haine în care apar denumirile brandurilor); „Elmonte”, „СИТИ Обувь” și „ABBA” (10:35 – în prim-plan este prezentată intrarea în buticurile de accesorii și de încălțăminte în care apar denumirile brandurilor). Ambele emisiuni nu fac parte din categoria programelor autohtone, dar au conținut publicitate prin plasare de produse. În acest mod, postul de televiziune „CTC Mega” a încălcat prevederile art. 19¹ alin. (2) din Codul audiovizualului.

Prin scrisoarea nr. 12/35 din 29.04.2013, postul de televiziune „CTC Mega” a calificat acuzațiile invocate de către AO „APOLLO” ca fiind nefondate și a menționat că emisiunile „Гардероб на вылет” și „Красота требует” sînt emisiuni proprii, procurate cu titlu oneros de către ÎM „TELEDIXI” SRL de la titularii de

drepturi și sînt inserate în grila de emisie în corespundere cu concepția și politica editorială a postului, fără ca cineva să poată influența conținutul, locul plasării și timpul difuzării lor. Cît privește apariția denumirilor unor magazine în emisiunile date, „CTC Mega” susține că conceptul emisiunilor este de a ajuta protagoniștii la crearea unei noi imagini și ținute vestimentare, iar cumpărăturile se fac în centre comerciale, unde, din mai multe magazine, se procură cele necesare. În emisiuni se observă, o zecime parte din secundă, cum prezentatorii, împreună cu protagoniștii, intră în anumite buticuri și pe fundal, fără a evidenția, apare denumirea acestora. ÎM „TELEDIXI” SRL mai menționează faptul că filmările au loc în orașul Moscova, iar magazinele frecventate sînt amplasate în altă țară, astfel încît se exclude orice interes a postului „CTC Mega” de a face publicitate unor branduri și magazine din Federația Rusă.

Este de menționat că art. 19¹ alin. (2) din Codul audiovizualului prevede: *„Plasarea de produse este permisă în programe și emisiuni ce constituie producție autohtonă”, iar art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului stipulează că „Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”.*

În cadrul ședinței publice, membrii CCA au atenționat postul de televiziune „CTC Mega” asupra necesității respectării prevederilor legale de difuzare a publicității, și anume: acoperirea plasării de produse și sponsorizării din cadrul emisiunilor retransmise.

Prin **Decizia nr. 78 din 22.05.2013**, CCA a luat act de sesizările Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 553 și 554 din 08.04.2013.

5. În cadrul ședinței publice a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din 22 mai 2013 a fost acceptată solicitarea ÎCS „Pro Digital” SRL privind amînarea, pentru o ședință ulterioară, a examinării sesizărilor AO „APOLLO” nr. 550 din 08.04.2013 și nr. 556 din 10.04.2013 cu privire la nerespectarea prevederilor legale de plasare de produse de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”.

Potrivit sesizărilor nr. 550 din 08.04.2013 și nr. 556 din 10.04.2013, emisiunea „Ce se întîmplă doctore?”, retransmisă la data de 30.03.2013, ora 10:25, de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” de la postul „PRO TV” din România, și emisiunea „Master Chef”, retransmisă la data de 02.04.2013, au conținut plasare de produse. Astfel, petiționarul consideră că „PRO TV CHIȘINĂU” a încălcat prevederile art. 19¹ alin. (2) din Codul audiovizualului, potrivit căruia: *”plasarea de produse este permisă în programe și emisiuni ce constituie producție autohtonă”.*

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe menționate în sesizările AO „APOLLO” difuzate de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

- Serviciul de programe al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a inclus, la data de 30 martie 2013, ora 10.00, emisiunea „Ce se întîmplă doctore?”, care a conținut publicitate sub formă de plasare de produse pentru „FARMEC”. În același timp, la data de 2 aprilie 2013, emisiunea retransmisă „Master Chef”, difuzată la ora 20:45, a conținut plasare de

produse pentru mărcile: "Carrefour" (20:49 – inscripție pe un camion; 20:51, 20:53, 21:02, 21:52 – panouri în studio, inscripție pe podea și pe coșurile pentru produse); "Ariel" (20:51; 20:52; 20:55; 20:57; 21:25; 21:31; 21:49; 21:51; 21:53, 22:11, 22:22, 23:01, 23:13 – panouri de fundal); produse alimentare: "LaDorna", "Unirea Experta", "Purcari", "Delaco", "Linco", "Mărgăritar zahăr", "Edenia", "Florio" (20:54, 20:55, 21:00, 21:01, 21:02, 21:39, 21:44, 21:51; 21:55; 21:56; 23:07 – inscripție pe frigider și prezentarea în prim-plan a produselor); tehnică: "FRANKE" (21:01, 22:08 – aragaz, cuptor de gătit). Este de menționat că ambele emisiuni fac parte din categoria programelor retransmise. Prin aceste acțiuni, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a încălcat prevederile art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, fără de origine a canalului retransmis”*.

Prin **Decizia nr. 85 din 30 mai 2013**, CCA a avertizat public ÎCS „Pro Digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2007, pct. 3.1 lit. a), încălcarea prevederilor art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

6. Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”, prin scrisoarea nr. 565 din 22.05.2013, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de plasare a publicității de către postul de televiziune „Prime”.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „Prime” a difuzat, în cadrul buletinului informativ din 21.05.2013, ora 21:00, publicitate mascată ce a constatat în comunicarea prețului biletelor, datei și locului desfășurării concertului formației „Holograf”. În acest context, petiționarul consideră că ÎCS „PRIME TV” SRL a încălcat prevederile art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„publicitatea mascată și teleshopping-ul mascat sînt interzise”*, a comis abateri de la Legea cu privire la publicitate, și anume art. 8 alin. (8): *„Publicitatea mascată este interzisă”*, art. 13 alin. (2): *„Publicitatea trebuie să fie inserată între emisiuni”*, și alineatul (6) al aceluiași articol: *„Publicitatea nu poate fi inserată în timpul difuzării ofierii serviciilor religioase. Jurnalele televizate, programele de știri, documentarele, emisiunile pe teme religioase și emisiunile pentru copii cu o durată mai mică de 30 de minute nu pot fi întrerupte de publicitate”*.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe menționate în sesizarea AO „APOLLO” difuzate de către postul de televiziune „Prime”, iar ca urmare a monitorizării s-au constatat următoarele:

Buletinul informativ al postului de televiziune „Prime”, difuzat în data de 21.05.2013, ora 21:20:54, a conținut un subiect despre concertul formației „Holograf” la Chișinău. Astfel, prezentatorii au declarat că legendara trupă „Holograf” urma să vină la Chișinău încă în luna octombrie anul trecut, însă, din motive de sănătate, Dan Bittman și-a anulat concertul.

Ulterior, au fost difuzate unele fragmente din piesele interpretate de formația „Holograf”, imaginile fiind însoțite de titrele care apăreau pe ecran, cu următorul conținut: „Trupa „Holograf” va da un concert la Chișinău. Spectacolul va avea loc

joi, la Palatul Național, costul biletelor variază între 500 și 550 lei”, fapt confirmat de către reporter la finele subiectului.

Prin scrisoarea f/n din 10.06.2013, postul de televiziune „Prime” nu recunoaște acuzațiile invocate de către AO „APOLLO” și le respinge ca fiind nefondate, deoarece știrea prezentată informează despre un eveniment de interes social-cultural, în scop educațional, punându-se accentul că interpretul nominalizat a reușit să-și refacă sănătatea după concertul care a fost anulat anterior și fanii au posibilitate să fie alături și să savureze din plin evenimentul cultural, astfel ÎCS „PRIME TV” SRL contribuind la dezvoltarea fizică, psihică și morală a copiilor, adolescenților etc. și la dezvoltarea valorilor umane. Comunicarea prețului, datei și locul evenimentului în sine nu poate aduce atingeri drepturilor consumatorilor de programe. Aceasta este o practică internațională. Or, știrile radiodifuzorilor nu pot consta doar din accidente rutiere și activitățile petrecute pe arena politică.

ÎCS „PRIME TV” SRL mai precizează faptul că știrea difuzată nu a avut drept scop promovarea activității comerciale, meșteșugărești, profesionale, promovarea furnizării de bunuri sau prestarea de servicii, o cauză, o idee sau de a produce un alt efect dorit de către cel care se ocupă de reclamă sau de radiodifuzorul însuși, în baza unui contract cu o persoană contra unui cost sau în schimbul unui tarif sau al unor alte beneficii materiale. Radiodifuzorul susține că nu a pretins și nici nu a beneficiat de bunuri, servicii și nici ca urmare a schimbului acestora în urma știrii difuzate. Or, analogic s-ar putea considera publicitate mascată difuzarea unor concerte, piese și clipuri muzicale.

În preambulul Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră se afirmă „importanța radiodifuziunii pentru dezvoltarea culturii”, iar un mijloc de realizare a acestor afirmații constituie informarea publicului despre evenimente social-culturale în scop educațional. Postul de televiziune „Prime” consideră că știrea în cauză este protejată inclusiv prin prisma Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră, DIRECTIVA 2010/13/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale și Convenția privind protecția și promovarea diversității de expresii culturale, adoptată la Paris, la 20 octombrie 2005.

Prin Decizia nr. 167 din 07.12.2013, CCA a avertizat public ÎCS „PRIME TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082521 din 24.09.2010, pct. 3.1 lit. a) (încălcarea prevederilor art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului).

Luând în considerare cele menționate, ca urmare a dezbaterilor publice, CCA a atenționat postul de televiziune „Prime” privind eliminarea pe viitor a informațiilor care pot avea tentă comercială (publicitară) din reportajele difuzate în cadrul buletinelor informative.

Prin **Decizia nr. 95 din 13.06.2013**, CCA a luat act de sesizarea Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 565 22.05.2013.

7. Prin scrisoarea nr. 560 din 29.04.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de difuzare a publicității de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”.

Potrivit sesizării, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a difuzat, pe data de 8.04.2013, în intervalul orar 07:00-09:55, în cadrul buletinului informativ „Știrile PRO TV” al postului de televiziune retransmis din România, publicitate ce constă în plasare de produse a unor tehnologii informaționale.

Conform sesizării, prin acest fapt „PRO TV CHIȘINĂU” a încălcat prevederile art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului, care stipulează: „Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 250 din 14.05.2013, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a menționat, cu referire la sesizarea AO „APOLLO”, că emisiunea „Știrile PRO TV”, difuzată între orele 07:00 și 10:00, conține mai multe rubrici, dintre care una se numește „I Like IT”, destinată domeniului internetului, noilor tehnologii și gadget-uri, în cadrul căreia se face prezentarea și testarea diferitor bunuri din acest domeniu.

De asemenea, rubrica face parte din aceeași categorie de emisiuni ca și cele automobilistice, ce au drept scop descrierea mărcilor, caracteristicilor, dotărilor și prețurilor autovehiculelor prezentate sau testate în cadrul emisiunii. În scrisoare se afirmă faptul că emisiunea respectivă nu conține plasare de produse, iar în urma difuzării acesteia, postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” nu a beneficiat de careva avantaje materiale sau financiare. Astfel, ÎCS „PRO Digital” SRL, consideră că aceste gen de emisiune nu cade sub incidența art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Prin scrisoarea nr. 374 din 20 mai 2013, în scopul investigării obiective a situației create în cazul postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția Consiliului Național al Audiovizualului din România pe marginea rubricii din cadrul „Știrilor PRO TV”, difuzate de „Pro TV” din București.

Astfel, Consiliul Național al Audiovizualului din România i-a comunicat CCA faptul că sesizarea respectivă a fost examinată în cadrul ședinței publice din 11.06.2013. Potrivit raportului de monitorizare, în cadrul emisiunii „Știrile PRO TV” din data de 08.04.2013, de la ora 07:00, prezentatorul George Buhnici a informat publicul cu privire la posibilitatea ca persoanele interesate de domeniul IT pot câștiga diferite sume de bani prin prestarea unor activități pe diferite pagini de internet. Prezentatorul a făcut o prezentare generală și comparativă a unor astfel de pagini de internet, descriind genul de activități, sumele care pot fi câștigate, taxele percepute, sens în care unele site-uri au fost identificate prin adresa lor, iar altele nu. Prin urmare, s-a constatat că postul de televiziune „Pro TV” din București nu a încălcat dispozițiile legale din domeniul audiovizualului.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzat de către postul de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, iar

rezultatele monitorizării nu au atestat derogări de la prevederile art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Prin **Decizia nr. 104 din 28.06.2013**, CCA a respins ca fiind nefondată sesizarea nr. 560 din 29.04.2013 a Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”.

8. În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) și art. 39 alin. (1) din Codul audiovizualului (ca urmare a autosesizării membrului CCA, Cristina Mîțu, cu privire la încălcarea prevederilor legale de plasare a publicității de către postul de televiziune ”Muz TV”), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzate de către ”Muz TV”, iar rezultatele monitorizării au atestat că, pe data de 22.06.2013, postul de televiziune ”Muz TV” a difuzat, la ora 13:00, emisiunea ”Style book”, cu o durată de 24 minute și 30 secunde.

În cadrul programului a fost difuzat un reportaj cu conținut comercial mascat pentru brandul vestimentar autohton ”Raquette” (13:11:21), care a avut următorul cuprins: *”Теперь и у нас есть уютное логово для стильных вещей “made in Moldova”. Comod Concept Store вот уже третье воскресенье подряд приглашает всех на день открытых дверей. На этот раз прошла мини презентация молдавского бренда Raquette. Творческому дуэту исполнился год. Вот уже третье воскресенье подряд в Comod Concept Store проходит день открытых дверей различных молдавских брендов. На этот раз год своего существования праздновала марка с французским звучанием Raquette. Две сестры плодотворно продвигают марку. Диана Гриценко из Avas Design также представляла свои изделия в этот день, а Андрей Чекан фотограф и владелец Comod Concept Store следил за тем, чтобы все происходило легко и непринужденно... В store выставляются коллекции и других молдавских дизайнеров. Raquette же в этот день представлял свежую коллекцию выполненную в невесомых конфетных оттенках палитры. За год девушки успели сделать 4 коллекции. А над глэд буком новой коллекции работал румынский фотограф Штефан Дани... Из коллег по цеху Raquette нравится дом моды Елены Збырня. Девочки также работают и в формате ”individual approach”, т.е. подход к каждому клиенту в отдельности. Цены на изделия доступные... Во время дня открытых дверей можно было сделать фото в любом из изделий марки, составив свой ”out feel” индивидуально...”*

Referindu-se la prețurile hainelor, designerii Violeta și Dana Basoc au declarat că acestea variază în funcție de piesa aleasă. Astfel, o rochie maxi ar costa pînă la 1800 de lei, maximum 2000 de lei. Cea mai ieftină piesă vestimentară din colecția ”Raquette” ar fi o fustă din organza, care costă 359 de lei.

În intervalul de timp 13:11:42–13:15:43, este prezentată colecția de haine cu prețul fixat pe etichetă (419 lei). Totodată, este de menționat că pe ecran, în imagini apare colecția vestimentară ”Tast Lines Colection Summer '13” (13:13:51).

În acest context, postul de televiziune „Muz TV” a comis derogări de la prevederile art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului, conform căruia: *„Publicitatea mascată și teleshopping-ul mascat sînt interzise”*.

Reprezentantul postului de televiziune „Muz TV” a recunoscut faptul că a fost difuzată publicitate și a declarat că, în acest caz, au fost luate toate măsurile necesare

de excludere a publicității ascunse și că ei încearcă să se conformeze prevederilor legale de plasare a publicității.

Luând în considerare explicațiile reprezentantului și derogările nesemnificative de la prevederile art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului, **prin Decizie nr. 122 din 26 iulie 2013**, CCA a luat act de autosesizarea membrului CCA, Cristina Mîțu și a atenționat postul de televiziune „Muz TV” asupra necesității excluderii publicității mascate din cadrul serviciilor de programe.

9. Prin scrisoarea nr. 588 din 18.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de plasare a publicității de către postul de radio „AQUARELLE FM”.

Potrivit sesizării, postul de radio nominalizat a încălcat prevederile art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului, prin sponsorizarea programului informativ din data de 03.10.2013, de la ora 08:00.

În conformitate cu prevederile art. 38, alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de radio „AQUARELLE FM” referitor la cele stipulate în sesizarea AO „APOLLO”.

Prin scrisoarea nr. 12 din 29.10.2013, întreprinderea „INDEPENDENT MEDIA” SRL, fondatoarea postului de radio „AQUARELLE FM”, a recunoscut abaterea atestată, aceasta fiind calificată drept consecință a factorului uman. Administrația postului mai menționează că a luat atitudine, iar persoana care se face direct responsabilă de comiterea derogării a fost sancționată.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzat de către postul de radio „AQUARELLE FM” și a constatat următoarele:

Buletinul informativ al postului de radio „AQUARELLE FM” din data de 03.10.2013 a fost sponsorizat de Compania moldo-germană „Sofi Mobile” (08:00:26). În același timp, imediat după anunțarea sponsorului emisiunii informative a fost difuzat și un spot publicitar pentru Compania moldo-germană „Sofi Mobile” (08:00:31) fără a fi delimitat, la început și sfârșit, de celelalte părți ale serviciului de programe.

În această ordine de idei, se atestă faptul că postul de radio „AQUARELLE FM” a comis derogări de la prevederile art. 20 alin. (4) din Codul audiovizualului: *„Programele de știri și alte programe informative pe teme politice nu pot fi sponsorizate”,* și art. 21 alin. (1) din același cod: *„Publicitatea și teleshopping-ul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice”.*

Astfel, luând în considerare explicațiile directorului întreprinderii „INDEPENDENT MEDIA” SRL și abaterile nesemnificative de la prevederile art. 20 alin. (4) și art. 21 alin. (1) din Codul audiovizualului, CCA a atenționat postul de radio „AQUARELLE FM” în vederea respectării prevederilor legale de plasare a publicității.

Prin scrisoarea nr. 589 din 18.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului prin care înștiințează autoritatea de reglementare în domeniul audiovizualului că a intrat în posesia unor oferte de publicitate ale postului ”PRO TV CHIȘINĂU” pentru emisiunea retransmisă ”MasterChef”.

Potrivit petiționarului, postul de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU”, titular ÎCS ”PRODIGITAL” S.R.L., va finanța proiectul televizat retransmis ”MasterChef” cu publicitate locală, fapt ce contravine prevederilor Codului audiovizualului. Astfel, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” solicită examinarea sesizării și întreprinderea unor acțiuni concrete pentru disciplinarea postului ”PRO TV CHIȘINĂU”.

În conformitate cu prevederile art. 38, alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU” referitor la cele stipulate în sesizarea AO „APOLLO”.

Prin scrisoarea nr. 301 din 29.10.2013, postul de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU” a comunicat CCA că emisiunea ”MasterChef” nu a fost difuzată cu abaterile la care a făcut referință AO ”APOLLO”. De asemenea, ÎCS ”Pro Digital” SRL susține că nu a fost încheiat nici un contract de sponsorizare cu această emisiune.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciului de programe difuzat de către postul de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU” și a constatat următoarele:

Rezultatele monitorizării postului de televiziune ”PRO TV CHIȘINĂU” nu au atestat cele invocate în sesizarea AO ”APOLLO”, astfel în cadrul emisiunii ”MasterChef” din data de 22.10.2013 nu a fost difuzată publicitate locală.

Totodată, este de precizat faptul că emisiunea ”MasterChef” retransmisă de la postul ”Pro TV” din România (22.10.13, ora: 20:56:07, durata: 01:36:15) a fost sponsorizată de un număr impunător de sponsori, cum ar fi: ”Ariel”, ”Fairy”, ”Delaco”, ”Mărgăritar”, ”Borsec”, ”LaDorna”, ”Unirea”, ”Floriol”, ”Franke”, ”Fragedo”, ”Monte Banato” și de către vinăria ”Purcari”.

În cadrul show-ului culinar, concurenții foloseau la prepararea bucatelor produse alimentare ale sponsorilor, astfel încât telespectatorii puteau identifica ușor produsele alimentare utilizate de către aceștia. Mai mult decât atât, produsele alimentare erau consumate în direct (de exemplu: apa minerală ”Borsec” - 21:41:37; 21:45:54) sau anunțate verbal de către jurați și participanți (de exemplu: produsul alimentar ”Cuș-Cuș” - 21:10:02). De asemenea, în studio erau amplasate rafturi pentru produse alimentare (”Purcari” - 21:09:35; 21:34:40; 21:53:28; 23:19:33; ”Delaco” - 21:09:37; 21:34:42; 23:19:42; ”Floriol” - 21:09:41; 21:09:52; ”Borsec” - 21:09:42; ”Monte Banato” - 21:10:02; 21:10:23; ”Mărgăritar” - 21:10:11; 21:34:44; ”LaDORNA” - 21:34:44; ”Linco” - 21:53:22), precum și panouri publicitare (”Ariel” - 22:03:21; 22:03:26; 22:03:37; 22:04:14; 22:04:21; 22:06:22; 22:06:29; 22:06:36; 22:06:44; 22:06:55; 22:07:01; 22:09:14; 22:08:19; 23:19:49; 23:32:05;

23:32:16; 23:38:46; 23:38:56). La fel, detergentul de spălat vesela "Fairy" apărea în cadru în prim-plan (21:14:39; 23:36:05).

În conformitate cu cele expuse, postul de televiziune "PRO TV CHIȘINĂU" a comis derogări de la prevederile art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului, conform căruia: *"Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis"*.

Prin Decizia nr. 85 din 30.05.2013, CCA a avertizat public ÎCS „Pro Digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2007, pct. 3.1 lit. a), și încălcarea prevederilor art. 22 alin. (2) din Codul audiovizualului.

Cu toate că în ambele sesizări se face trimitere la art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, se stabilește că AO „APOLLO” nu a demonstrat că este afectată în mod direct prin încălcările respective ale prevederilor legale.

Prin **Decizia nr. 176 din 15 noiembrie 2013**, CCA a respins ca nefondate sesizările AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 588 și 589 din 18.10.2013. și a recomandat ÎCS „PRO digital” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, inițierea unei proceduri pentru a scoate/șterge orice tip de publicitate care va fi prezentată pe parcursul emisiunii „MasterChef”.

5.7. Promovarea campaniilor sociale

Acționînd în interesul publicului în vederea sensibilizării acestuia asupra problemelor sociale importante și în scopul asigurării protecției consumatorilor, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în parteneriat cu mai multe organizații guvernamentale și ONG-uri, a promovat o serie de campanii media, printre care:

- La 15 februarie curent, Asociația Națională a Tinerilor Manageri din Moldova (ANTiM) a solicitat susținerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în vederea informării populației cu privire la organizarea Concursului Național de Business Planuri pentru Tineri (CBP 2013), evenimentul avînd drept scop susținerea și promovarea tinerilor care doresc să-și dezvolte propria afacere. Prin **Decizia CCA nr. 16 din 15 februarie 2013**, CCA a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova să difuzeze, în orele de maximă audiență, spoturi sociale privind desfășurarea, în perioada 25 februarie – 25 martie 2013, a Concursului Național de Business Planuri pentru Tineri.

- Pe data de 10 aprilie curent, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o scrisoare din partea Comitetului pentru relații cu publicul al Narcotics Anonymous din Moldova, prin care a solicitat sprijinul CCA în vederea susținerii proiectelor de informare despre posibilitatea de recuperare a persoanelor care suferă de dependență de droguri. În acest context, prin **Decizia nr. 70 din 2 mai 2013**, CCA a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea spoturilor sociale în scopul informării persoanelor care suferă de dependență de droguri despre posibilitățile de recuperare și menținerea unei remisii durabile.

- Pe data de 18 mai curent, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o scrisoare din partea Agenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC), prin care a solicitat sprijinul CCA în vederea susținerii Campaniei de promovare a unor evenimente și spoturi sociale dedicate ”Zilei Internaționale pentru Combaterea Consumului și Traficului Ilicit de Droguri”, care a fost marcată la 26 iunie 2013. Scopul campaniei este sensibilizarea opiniei publice cu privire la sănătatea tinerilor consumatori de droguri și prevenirea răspândirii acestui fenomen, dar și promovarea modului sănătos de viață ca alternativă la consumul de droguri în timpul liber. Astfel, prin **Decizia nr. 77 din 22 mai 2013**, CCA a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea, în perioada 19-27 iunie 2013, în orele de maximă audiență, a spotului social antidrog, iar în perioada 19-23 iunie 2013, difuzarea în orele de maximă audiență, a spotului-invitație la Concertul în aer liber ”Muzică în loc de droguri”. De asemenea, radiodifuzorilor li s-a recomandat să reflecte în buletinele informative și emisiunile relevante evenimentele dedicate ”Zilei Internaționale pentru Combaterea Consumului și Traficului Ilicit de Droguri”.

- Pe data de 31 mai 2013, în adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o scrisoare din partea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI în care se menționa că odată cu sosirea sezonului estival a crescut considerabil numărul de decese din cauza nerespectării regulilor de securitate în timpul scăldatului și a incendiilor provocate din imprudență. În această ordine de idei, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI a solicitat sprijinul CCA în vederea mediatizării unei campanii de prevenire a cazurilor de înec și incendii în rîndul populației din Republica Moldova. În acest context, prin **Decizia nr. 94 din 13 iunie 2013**, radiodifuzorilor li s-a recomandat difuzarea spotului social de atenționare privind respectarea măsurilor de securitate antiincendiară și de profilaxie a cazurilor de înec, pentru o perioadă de 30 de zile.

- Oficiul Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității, în parteneriat cu Secretariatul Permanent al Comitetului Național pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Ministerul Educației al Republicii Moldova, Centrul Național pentru Combaterea Crimelor Cibernetice al MAI și Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”, a desfășurat, în perioada iunie-decembrie 2013, o Campanie națională cu genericul „Promovarea unui Internet mai sigur pentru copiii din Republica Moldova”, organizată în cadrul proiectului „Consolidarea Răspunsului justiției penale față de fenomenul traficului de ființe umane în Europa de Sud-Est, cu precădere în Republica Moldova”. Campania are drept obiectiv informarea grupului-țintă (copii și adolescenți cu vîrstele între 14 și 16 ani) despre practicile de recrutare utilizate de traficanți prin internet, precum și despre metodele de manipulare folosite de abuzatori în mediul online, consilierea grupului-țintă, dar și încurajarea adulților să raporteze despre cazurile de exploatare sexuală a copiilor, abuzurilor online și referirea acestora agențiilor specializate (organe de drept și prestatori de servicii specializate). În acest sens, Centrul Internațional „La Strada” a lansat, în colaborare cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și I.S. MoldData,

portalul interactiv www.siguronline.md și campania națională „Promovarea unui internet mai sigur pentru copiii din Republica Moldova”, avînd drept scop informarea copiilor despre avantajele internetului, utilizarea sigură a mediului virtual, dar și despre pericolele ce-i pot pîndi. De asemenea, a fost elaborat și un spot social adresat părinților, profesorilor (și nu numai): **„Ești sigur cu cine vorbește copilul tău online?”**, care avertizează despre potențialele pericole de abuz sexual sau pornografie infantilă în spațiul virtual și încurajează internații să raporteze despre orice abuz, conținut ilegal sau dăunător copiilor. Campania face parte din acțiunile de prevenire ce se înscriu la Compartimentul III al Planului Național de combatere a traficului de ființe umane. Astfel, prin scrisorile nr. 149/13 din 19 august 2013 și nr. 2404-69 din 22 august 2013, Oficiul Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității și Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane au solicitat suportul CCA în vederea mediatizării spotului social cu genericul **„Ești sigur cu cine vorbește copilul tău online?”** (**Decizia nr. 146 din 12.09. 2013**).

- Prin scrisoarea nr. 27-08 din 28.08.2013, AO „Centrul Național de Mediu” a solicitat sprijinul CCA în vederea continuării inițiativei de reabilitare ecologică a râului „Bîc”, lansată în anul 2012. Pentru a sensibiliza populația despre poluarea gravă a râului Bîc, Centrul Național de Mediu, în cooperare cu consiliile raionale Călărași, Strășeni, Ialoveni, Anenii Noi și mun. Chișinău, a desfășurat, la 29 septembrie 2013, primul Festival al râului Bîc în aer liber, în satul Temeliuți, r-nul Călărași. În acest sens a fost elaborat spotul social **„Iubește-ți Rîul”**, pentru a informa opinia publică despre desfășurarea festivalului, și, totodată, pentru a atrage atenția populației asupra stării ecologice a râului Bîc (**Decizia nr. 146 din 12.09. 2013**).

- Prin scrisoarea nr. 1465 din 29 august 2013, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI) a invitat Consiliul Coordonator al Audiovizualului să participe în calitate de partener și, respectiv, să contribuie la diseminarea informației referitor la organizarea celei de-a XIII-a ediții a Expoziției „INFOINVENT”, care s-a desfășurat în perioada 19-22 noiembrie 2013. Evenimentul a fost organizat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), în cooperare cu Academia de Științe a Moldovei și Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a AȘM, și a avut loc în incinta Centrului Internațional de Expoziții „MOLDEXPO”. Expoziția „INFOINVENT” este un for al proprietății intelectuale, creativității și inovării, care are drept scop susținerea potențialului creativ și inovator, atragerea investițiilor pentru implementarea invențiilor și transferului tehnologic, încurajarea proiectelor mixte de cercetare-dezvoltare și stabilirea parteneriatelor business-știință etc. În acest sens, a fost elaborat un spot video pentru a informa opinia publică despre desfășurarea evenimentului (**Decizia nr. 146 din 12.09. 2013**).

- Prin scrisoarea nr. 05-48 din 5 septembrie 2013, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova a solicitat suportul CCA în vederea mediatizării sărbătorii „Ziua Națională a Vinului”, care a avut loc în perioada 5-6

octombrie 2013, în mun. Chișinău. „Ziua Națională a Vinului” a fost declarată sărbătoare națională prin hotărâre de Parlament și nu constituie eveniment comercial. Astfel, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în parteneriat cu Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Vinuri din Moldova și Asociația Ghilda de Vinuri Moldovenești, a elaborat spoturi video și audio pentru mediatizarea acestui eveniment. Obiectivul primordial al campaniei este promovarea culturii consumului de vin de calitate și abordarea acestuia în contextul gastronomiei moldovenești. Un alt scop este consolidarea imaginii sărbătorii, respectiv a țării, care, în final, să genereze susținerea și facilitarea procesului de includere a Republicii Moldova în Itinerarul Internațional al Vinului (**Decizia nr. 146 din 12.09. 2013**).

- Prin scrisoarea nr. INP/6813 din 11 noiembrie 2013, Inspectoratul Național de Patrulare a solicitat suportul Consiliului Coordonator al Audiovizualului în vederea mediatizării, pe parcursul unui an, a 5 (cinci) spoturi sociale elaborate în scopul sensibilizării participanților la traficul rutier, la obligativitatea respectării regulilor de circulație rutieră, dar și îmbunătățirii comportamentului conducătorilor auto și al pietonilor (**Decizia nr. 191 din 12.09. 2013**).

- Prin scrisoarea nr. 19/2-1759 din 06.12.2013, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI a solicitat suportul Consiliului Coordonator al Audiovizualului în vederea mediatizării campaniei sociale privind prevenirea incendiilor în rândul populației din Republica Moldova. În acest sens, CCA a recomandat radiodifuzorilor difuzarea spotului social care atenționează opinia publică privind respectarea măsurilor de securitate antiincendiară, fapt ce va contribui la minimalizarea deceselor în rândul populației (**Decizia nr. 203 din 13.12.2013**).

- La 24 decembrie 2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit Hotărârea nr. 6 din 11 octombrie 2013 a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului ”Cu privire la protecția și drepturile copilului discutate în cadrul ședinței Guvernului din 29 august 2013”. În conformitate cu prevederile hotărârii nominalizate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea spotului social video privind necesitatea instituirii tutelei asupra copiilor separați de părinți. Spoturile vor fi difuzate timp de 1 an de zile, cu faze active în perioada sărbătorilor, începând cu 1 ianuarie 2014 (**Decizia nr. 203 din 13.12.2013**).

VI. SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL

Supravegherea respectării și implementării corecte a legislației în vigoare de către radiodifuzori și distribuitorii de serviciu este una dintre atribuțiile de bază ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului în calitate sa de autoritate responsabilă de coordonare și reglementare în domeniul mass-mediei audiovizuale.

Această atribuție este exercitată prin activități de monitorizare și control, în conformitate cu prevederile art. 40 alin. (1) lit. a), b) și d) din Codul audiovizualului.

Scopul acestei activități este asigurarea respectării legislației în vigoare și protecția consumatorilor de programe, care este menirea primordială a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, acesta fiind garantul interesului public în domeniul audiovizualului.

6.1. Comunicarea cu radiodifuzorii

CCA a desfășurat consultări cu radiodifuzorii și distribuitorii de servicii din zonele de centru, nord și sud ale Republicii Moldova prin organizarea a 3 seminare zonale cu genericul „Respectarea prevederilor Codului Audiovizualului și deciziilor normative ale CCA. Perspective de dezvoltare a domeniului audiovizual”, în vederea anticipării încălcărilor de la legislația în vigoare.

În cadrul acestor consultări au fost puse în discuție subiecte ce țin de evaluarea activității radiodifuzorilor în condițiile ultimelor modificări ale Codului audiovizualului și aprobării unor decizii normative ale CCA, tranziția la televiziunea digitală, modificarea Regulamentului privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, perspectivele de dezvoltare a domeniului audiovizual din Republica Moldova etc. Participanții la discuție au făcut un schimb de opinii referitor la modalitățile și procedurile de comunicare și relaționare a agenților economici cu specialiștii din aparatul CCA în vederea eficientizării activităților curente.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului va continua și pe viitor dezvoltarea unui dialog constructiv cu radiodifuzorii și distribuitorii de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova pentru a găsi și oferi soluții problemelor semnalate de actorii de pe piața audiovizuală.

6.2. Activitatea de supraveghere și control a radiodifuzorilor

Consiliul Coordonator al Audiovizualului supraveghează respectarea modului în care radiodifuzorii publici și radiodifuzorii privați își îndeplinesc obligațiile asumate în licența de emisie și în condițiile acesteia, precum și respectarea prevederilor legale.

Autoritatea de reglementare a audiovizualului realizează monitorizări ale programelor audiovizuale periodic și ori de câte ori consideră că este necesar sau este sesizat cu privire la nerespectarea de către un radiodifuzor a normelor de reglementare în domeniu.

În total, numărul de ore supuse monitorizării constituie 27.372 de ore la posturile TV și 3.113 ore la posturile radio.

Tabelul nr.1.

Nr. d/o	Denumirea instituției, titularul de licență	Numărul și data deciziei	Obiectul sancțiunii	Sanctiune
1.	„PRIME”, ÎCS ”PRIMETV” SRL	Decizia nr. 8 din 31.01.2013	Încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural)	Avertizare publică
		Decizia nr. 43 din 25.03.2013	Încălcarea prevederilor legale privind protecția copilului	Avertizare publică
		Decizia nr. 84 din 30.05.2013	Încălcarea prevederilor legale privind procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Avertizare publică
2.	“CTC Mega”, ÎM „Teledixi” SRL	Decizia nr. 8 din 31.01.2013	Încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural)	Avertizare publică
3.	„TV 7”, „Analiticmedia – Grup” SA	Decizia nr. 8 din 31.01.2013	Încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural)	Avertizare publică
		Decizia nr. 84 din 30.05.2013	Încălcarea prevederilor legale privind procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Avertizare publică
		Decizia nr. 69 din 02.05.2013	Încălcarea prevederilor legale de plasare a publicității	Avertizare publică
		Decizia nr. 220 din 26.12.2013	Încălcarea prevederilor legale privind respectarea demnității umane	Avertizare publică
4.	“RTR Moldova”, “TV-Comunicații Grup” SRL	Decizia nr. 8 din 31.01.2013;	Încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural)	Avertizare publică
		Decizia nr. 123 din 26.07.2013		Avertizare publică
		Decizia nr. 60 din 22.04.2013	Încălcarea prevederilor legale privind	Avertizare publică

		Decizia nr. 84 din 30.05.2013	procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Amendă 5400 de lei
5.	“Ren Moldova”, “TELEPROIECT” SRL	Decizia nr. 8 din 31.01.2013	Încălcarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural)	Avertizare publică
		Decizia nr. 44 din 25.03.2013	Încălcarea prevederilor legale privind procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Avertizare publică
6.	“PRO TV CHIȘINĂU”, “ÎCS „PRODIGITAL” SRL	Decizia nr. 90 din 13.06.2013	Încălcarea prevederilor legale privind protecția copilului	Avertizare publică
		Decizia nr. 103 din 28.06.2013		Avertizare publică
		Decizia nr. 139 din 12.09.2013		Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 84 din 30.05.2013	Încălcarea prevederilor legale privind procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 85 din 30.05.2013	Încălcarea prevederilor art. 22, alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
7.	“Bravo”, “BRAVO TV” SRL	Decizia nr. 84 din 30.05.2013	Încălcarea prevederilor legale privind procentajul de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale	Avertizare publică
8.	”Jurnal TV”, ÎCS ”Jurnal de Chișinău Plus”	Decizia nr. 24 din 04.03.2013	Derogări repetate de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr. 073710 din 03.07.2009, pct. 3.1, lit. a), (nerespectarea Deciziei CCA nr. 186 din 28 decembrie 2012)	Amendă 1800 de lei
9.	„TVC 21”, “COTIDIAN” S.A.	Decizia nr. 93 din 13.06.2013	Încălcarea prevederilor art. 22, alin. (3) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
10.	„Accent TV”, “TELESISTEM TV” SRL	Decizia nr. 221 din 26.12.2013	Încălcarea prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului	Avertizare publică

11.	"Jurnal FM", O.N.G. "Sănătatea"	Decizia 151 din 26.09.2013	Încălcarea prevederilor art. 25 alin. (1) lit. k) art. 6 alin. (1) și (2) din Codul audiovizualului (încălcarea prevederilor legale privind protecția copilului și a demnității umane)	Avertizare publică
		Decizia nr. 189 din 3.12.2013		Amendă 5400 de lei
12.	"Autoradio/Avtoradio ", „AUTORADIO PRIM” SRL	Decizia nr. 121 din 26.07.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
13.	"Radio 21", S.C. „Radio 21” SRL	Decizia nr. 121 din 26.07.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
14.	"Radio Megapolis", „DGS PROF” SRL	Decizia nr. 121 din 26.07.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
15.	"Fresh FM", ÎM „Național Media” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 138 din 12.09.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
16.	„Hit FM”, "Radio Hit" SRL	Decizia nr. 138 din 12.09.2013	Nerespectarea prevederilor art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 175 din 15.11.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică

17.	„Radio Alla”, „RADIO TOP” SRL	Decizia nr. 138 din 12.09.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și art. 21, alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 175 din 15.11.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
18.	„Radio ZUM”, „OOH MEDIA” SRL	Decizia nr. 150 din 26.09 2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și a condițiilor de plasare a publicității, conform prevederilor legislației în vigoare	Avertizare publică
19.	„Muz FM”, „Știri Media TV” SRL	Decizia nr. 150 din 26.09 2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
		Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
20.	„Radio Sport”, “LIBERADIO” SRL	Decizia nr. 161 din 11.10 2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
21.	„Univers FM”, “Timpuri Noi” SRL	Decizia nr. 161 din 11.10 2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
22.	„Radio Stil/СтильноеРадио”,	Decizia nr. 150 din 26.09 2013	Nerespectarea procentajului de muzică	Amendă 5400 de lei

	„RADIO-RBS” SRL	Decizia nr. 197 din 10.12 2013	autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007	Avertizare publică
23.	„KISS FM”, ÎCS “SBS BROADCASTING” SRL	Decizia nr. 121 din 26.07.2013	Nerespectarea procentajului de muzică autohtonă, în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 51 din 12 aprilie 2007, și art. 22, alin. (2), art. 21, alin. (1) din Codul audiovizualului legislației în vigoare	Amendă 5400 de lei
24.	„Ploaia de argint”, „Ploaia de argint” SRL	Decizia nr. 13 din 15.02.2013	Încălcarea art. 27 alin. (1) lit. e) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
25.	„Primul Canal Muzical-Distractiv de Alternativă” „Primul și Alternativ” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 lei
26.	„Elita”, Cooperativa „Molodosti”	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
27.	„Flor-TV”, „Flor-TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
28.	„Media TV”, „Pro Media” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
29.	„Muzica TV”, „Muzical TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
30.	„SOR-TV”, „MAR-SOR TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
31.	„Info Channel”, ÎM „Sun communications” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
32.	„RU-TV Moldova”, „EUROSHOW GRUP” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
33.	„AICI TV”, Asociația Radiodifuzorilor „REȚEAUA AICI”	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
34.	„Pro TV Chișinău” ÎCS „Pro Digital” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
35.	„Radio Pro-Mingir”,	Decizia nr. 31 din	Încălcarea repetată a art.	Avertizare publică

	Organizația Obștească „PRO-MINGIR”	25.03.2013	66 alin. (7) din Codul audiovizualului	
36.	“Radio Național FM”, Organizația Obștească de Informare „INFO MINGIR”	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
37.	„Plus FM”, „INFORUSTIC” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
38.	“Radio 7/ Радио 7”, „GERMES-NORD” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
39.	„Radio ZUM”, „OOH Media” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
40.	„Radio 911”, „Megaradio” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.2013	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 35 din 25.03.2013	Încălcarea art. 31 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
41.	„Radio Moldova Tineret”, IPNA Compania „Teleradio-Moldova”	Decizia nr. 159 din 26.09.2013	Încălcarea art. 31 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
42.	„Nova Radio”, „Marketing&PR” SRL	Decizia nr. 159 din 26.09.2013	Încălcarea art. 31 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
43.	„Datina FM”, „FLUCTUS” SRL	Decizia nr. 159 din 26.09.2013	Încălcarea art. 31 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
44.	„VV Radio”, „Start - Moldova” AO	Decizia nr. 159 din 26.09.2013	Încălcarea art. 31 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
Total: 64 de sancțiuni				56 de avertizări publice
				8 amenzi

Din cele 64 de sancțiuni aplicate radiodifuzorilor pentru abateri de la legislația în vigoare, 39 au fost aplicate ca urmare a examinării rezultatelor monitorizării serviciilor de programe ale radiodifuzorilor și a sesizărilor consumatorilor de programe, și anume:

- Respectarea prevederilor art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului (Protecția patrimoniului lingvistic-cultural):
  - 6 avertizări publice (Prime; CTC Mega; TV 7; Ren Moldova și RTR Moldova(2).
- Protecția copilului:
  - 3 avertizări publice (Prime; PRO TV CHIȘINĂU (2));
  - 2 amenzi (PRO TV CHIȘINĂU (1800 de lei) și Jurnal FM (5400 de lei)).

- Respectarea procentajului de producție autohtonă în serviciile de programe conform concepțiilor generale ale serviciilor de programe aprobate de CCA, a volumului de publicitate, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare:
  - 5 avertizări publice (Ren Moldova; RTR Moldova; Prime; TV7; Bravo);
  - 2 amenzi (PRO TV CHIȘINĂU (1800 de lei) și RTR Moldova (5400 de lei)).
- Respectarea prevederilor legale de plasare a publicității:
  - 3 avertizări publice (TVC 21; TV7 și PRO TV CHIȘINĂU)
  - 13 avertizări publice (Autoradio/Avtoradio; Radio 21; Radio Megapolis; Fresh FM; Hit FM (2); Radio Alla (2); Radio ZUM; Muz FM; Radio Sport; Univers FM; Radio Stil/СТИЛЬНОЕРАДИО).
  - 2 amenzi în valoare de 5400 de lei (KISS FM; Radio Stil/СТИЛЬНОЕРАДИО).
- Respectarea demnității umane:
  - 2 avertizări publice (Jurnal FM; TV 7).
- Respectarea prevederilor art. 7 din Codul audiovizualului:
  - 1 avertizare publică (Accent TV).

6.3. Activitatea de supraveghere și control a distribuitorilor de servicii

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, pe parcursul anului 2013, a efectuat 10 deplasări de serviciu în cadrul cărora a fost verificată activitatea distribuitorilor de servicii din municipiile Chișinău, Bălți și 28 raioane ale țării: Briceni, Ocnița, Dondușeni, Edineț, Soroca, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Florești, Telenești, Fălești, Șoldănești, Ungheni, Orhei, Strășeni, Călărași, Ungheni, Nisporeni, Criuleni, Anenii Noi, Basarabeasca, Cantemir, Leova, Cahul, Taraclia, Căușeni, Ștefan-Vodă și UTAG. În total au fost realizate 63 de controale cu întocmirea actelor de constatare. Conform Planului de verificare pentru anul 2013, din numărul total de 50 de studiouri au fost supuse controlului repetat 13 distribuitori de servicii, în activitatea cărora au fost atestate încălcări.

Totodată, ținem să menționăm faptul că au fost aplicate sancțiuni distribuitorilor de servicii pentru nerespectarea prevederilor:

- Art. 18 și 28 alin. (1) din Codul audiovizualului, care prevede respectarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe și la retransmisia serviciilor de programe de către distribuitorii de servicii în baza ofertei aprobate de CCA și cu acordul producătorului serviciilor de programe preconizate pentru retransmisie
- Deciziei CCA nr. 12 din 25.01.11 (neprezentarea rapoartelor anuale) și pentru neprezentarea contractelor de retransmisie a canalelor incluse în oferta serviciilor de programe aprobată de CCA

Tabelul nr.2

Nr. d/o	Denumirea instituției, titularul de licență	Numărul și data deciziei	Obiectul sancțiunii	Sanctiune
1.	„TELEMAX”, SC „TELEMAX-TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 117 din 11.07.13	Pentru lipsa de activitate	Retragerea Autorizației de retransmisie
2.	“Inter TV”, ÎPC “INTERSERVICII” SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
3.	„ADEVINA-TV”, „ADEVINA TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 145 din 12.09.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
4.	“ART-TV”, „ART-CLUB” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea repetată a art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
5.	"JELANSTE TV", "JELANSTE" SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
6.	"DON TV", „DONȚU-PRIM” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
7.	“Cros TV”, "Cros TV" SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
8.	"NORD-TV Grup", "NORDGRUP-TV" SRL	Decizia nr. 53 din 04.04.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 145 din 12.09.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 5400 de lei
9.	„DănisNet TV”, „Dănis” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
10.	“VTI”, “Vertamar” SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei

		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
11.	"MAX TV", "MOLDTELECOM" SA	Decizia nr. 89 din 30.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
12.	"TELEX", C.P. "Telex"	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
13.	"CTV Nis", "RAVIVALNIS" SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
14.	"TvBox", SC „STARNET” SRL	Decizia nr. 169 din 24.10.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
15.	"Super TV", "ELVESAT" SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
16.	„TV Prim” , “Megan-TV” S.A	Decizia nr. 73 din 02.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 145 din 12.09.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
17.	„PYAP”, „I.A.P. STIL-SERVICE” SRL	Decizia nr. 145 din 12.09.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
18.	„Perla TV” , „Perlacom Lux” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
19.	„Crio TV”, „TeleCrio” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
20.	„NicSil TV”, „NICSIL-TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
21.	„Tomai TV”, „STAMSATELIT-TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
22.	„REALVIT - TV”, „REALVIT - TV” SRL	Decizia nr. 31 din 25.03.13	Încălcarea repetată a art. 66 alin. (7) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
		Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
23.	"Rise-TV", "REBDACONS" SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
24.	„VIS TV”,	Decizia nr. 145 din	Încălcarea repetată a art.	Avertizare publică

	„Chihaivis” SRL	12.09.13	28 alin. (1) din Codul audiovizualului	
25.	„Albasat – TV”, “ALBASAT” SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
26.	"Alex TV", „REMIG-F” SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 183 din 15.11.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
27.	„Bon TV”, „Braga TV” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
28.	"M-TV", „Marteh-Plus” SRL	Decizia nr. 117 din 11.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
29.	"RTV", „Denavia-TV” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 145 din 12.09.13	Încălcarea repetată a art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Amendă 1800 de lei
30.	„5 TV”. „5 TV” SRL	Decizia nr. 73 din 2.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
31.	„LARITEX-TV”, „LARITEX-TV” SRL	Decizia nr. 127 din 26.07.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
32.	“FOCUS-SAT”. ÎCS “FOCUS-SAT” SRL	Decizia nr. 53 din 04.04.13	Încălcarea art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
		Decizia nr. 73 din 02.05.13	Încălcarea art. 18, 28 și 37 alin. (2) din Codul audiovizualului	Avertizare publică
Total: 49 de sancțiuni				27 de avertizări publice
				21 de amenzi
				Retragerea unei autorizații de retransmisie

6.4. Sancțiuni aplicate de CCA pentru nerespectarea Deciziei CCA nr. 125 din 04.12.2007

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 125 din 04.12.2007, radiodifuzorii sînt obligați să prezinte la Consiliul Coordonator al Audiovizualului Raportul trimestrial privind calcularea taxei de reglementare și, totodată, să prezinte dovada achitării taxei pînă la data de 30 a lunii următoare trimestrului de gestiune.

Pentru nerespectarea deciziei nominalizate au fost sancționate următoarele întreprinderi:

Tabelul nr.3

Nr. d/o	Denumirea instituției, titularul de licență	Numărul și data deciziei	Obiectul sancțiunii	Sancțiune
1.	ÎM „Alvalmedia” SRL	Decizia nr. 28 din 04.03.13	Nerespectarea pct. 3.1 lit. l) și m) din Licența de emisie seria AA, nr. 082893 din 11.10.07	Avertizare publică
		Decizia nr. 187 din 15.11.13	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA nr. 082893 din 11.10.07.	Avertizare publică
2.	ÎCS „Pro Digital” SRL	Decizia nr. 28 din 04.03.13	Nerespectarea pct. 3.1 lit. l) și m) din licențele de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.09, seria AA, nr. 082864 din 27.12.11, și pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 082528 din 18.12.07.	Avertizare publică
		Decizia nr.113 din 28.06.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din licențele de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.09, seria AA, nr. 082864 din 27.12.11, și pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 082528 din 18.12.07	Avertizare publică
		Decizia nr.187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din licențele de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.09, seria AA, nr. 082864 din 27.12.11, și pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 082528 din 18.12.07	Amendă 3600 lei
3.	„Megan TV” SA	Decizia nr. 55 din 01.04.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. (i) a licențelor de emisie seria A MMII, nr. 014617 din 25.09.07, și AMMII, nr. 014608 din 25.09.07	Avertizare publică
		Decizia nr.187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. (i) a licențelor de emisie seria A MMII, nr. 014617 din 25.09.07, și AMMII, nr. 014608 din 25.09.07	Avertizare publică

4.	OOI „Info Mingir”	Decizia nr.113 din 28.06.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA, nr. 082559 din 13.10.09	Avertizare publică
		Decizia nr.133 din 26.07.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA, nr. 082559 din 13.10.09.	Avertizare publică
5.	AO „Mass Media pentru parteneriat și comunitate”	Decizia nr.113 din 28.06.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 073713 din 06.05.10.	Avertizare publică
		Decizia nr.133 din 26.07.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 073713 din 06.05.10.	Avertizare publică
6.	„Primul și Alternativ” SRL	Decizia nr.113 din 28.06.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 073717 din 21.05.10.	Avertizare publică
		Decizia nr.133 din 26.07.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA, nr. 073717 din 21.05.10.	Avertizare publică
		Decizia nr.155 din 26.09.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA nr. 073717 din 21.05.10.	Amendă 5400 lei
7.	„Eni Ai” SRL	Decizia nr.113 din 28.06.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA, nr. 082869 din 13.10.09.	Avertizare publică
		Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA, nr. 082869 din 13.10.09.	Avertizare publică
8.	IPNA Compania „Teleradio-Moldova”	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din licențele de emisie seria AA 073663 din 13.10.09 și A MMII 014622 din 25.09.07.	Avertizare publică
9.	„Alai Media” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA nr. 073674 din 13.10.09.	Avertizare publică
10.	„Albasat” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AMMII nr. 014614 din 25.09.07.	Avertizare publică
11.	„AiînAcîc” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie	Avertizare publică

			seria AMMII nr. 014648 din 07.05.08.	
12.	„Cotidian” S.A.	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. g) din Licența de emisie seria AMMII nr. 014637 din 18.03.08.	Avertizare publică
13.	„Emico” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA nr. 073673 din 13.10.09.	Avertizare publică
14.	„Flor-TV” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din licențele de emisie seria AMMII nr. 014619 din 25.09.07 și AA nr. 073690 din 26.01.10.	Avertizare publică
15.	„Interservicii” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria AA nr. 073705 din 22.04.10.	Avertizare publică
16.	ÎM „Național Media” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. a), b) din Licența de emisie seria A MMII nr. 014604 din 12.04.07.	Avertizare publică
17.	„OOH Media” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA nr. 082554 din 15.07.11.	Avertizare publică
18.	„Telesistem TV” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea p. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA nr. 082905 din 23.12.09.	Avertizare publică
19.	„Timpuri Noi” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria A MMII 014606 din 25.09.07.	Avertizare publică
20.	„TV-Euronova” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	nerespectarea pct. 3.1 lit. i) din Licența de emisie seria A MMII nr. 014620 din 25.09.07 și pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA nr. 082536 din 21.04.11.	Avertizare publică
21.	„TV Truc” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. l) din Licența de emisie seria AA nr. 082544 din 27.05.11.	Avertizare publică
22.	„TV Bălți” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie seria AA nr. 082889 din 19.10.10.	Avertizare publică
23.	„TV Comunicații Grup” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. m) din Licența de emisie	Avertizare publică

			seria AA nr. 082896 din 25.09.07.	
24.	„Vertamar” SRL	Decizia nr. 187 din 15.11.2013	Nerespectarea pct. 3.1 lit. h) din Licența de emisie seria AA nr. 073646 din 13.03.09.	Avertizare publică
Total: 33 de sancțiuni				31 de avertizări publice
				2 amenzi

Trebuie menționat faptul că acțiunile întreprinse au contribuit la disciplinarea radiodifuzorilor, obligându-i să respecte termenul de prezentare a rapoartelor trimestriale și onorarea obligațiilor financiare (informații suplimentare, *capitolul XII*).

Pe parcursul anului 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a aplicat, pentru încălcarea normelor și a prevederilor legale din domeniul audiovizualului, 146 de sancțiuni, dintre care 114 avertizări publice, 31 de amenzi, iar o autorizație de retransmisie a fost retrasă ca urmare a lipsei de activitate.

VII. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE

În Republica Moldova, activitatea în domeniul comunicației audiovizuale este reglementată de următoarele acte legislative naționale și internaționale: Codul audiovizualului nr. 260 din 27.07.2006, Statutul Consiliului Coordonator al Audiovizualului și Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie (aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 433 din 28.12.2006), Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră, adoptată la Strasbourg, la 5.V.1989 (ratificată prin Legea „Pentru ratificarea Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră” nr. 1555 din 19.12.2002), Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451 din 30.07.2001, Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013 ș.a.

Modificări în legislație

Pe parcursul anului 2013 nu au fost operate modificări în Codul audiovizualului și în Statutul Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

Decizii normative

- Decizia CCA nr. 1 din 25 ianuarie 2013, „Cu privire la difuzarea mesajelor de promovare a modului sănătos de viață”, prin care, în cadrul calupurilor publicitare ce promovează produse alimentare, radiodifuzorii au fost obligați să difuzeze alternativ unul dintre următoarele mesaje de avertizare:

- a) „Pentru o viață sănătoasă, consumați zilnic fructe și legume”;
- b) „Pentru o viață sănătoasă, faceți mișcare cel puțin 30 de minute în fiecare zi”;
- c) „Pentru o viață sănătoasă, consumați zilnic minimum 2 litri de lichide”;
- d) „Pentru o viață sănătoasă, respectați mesele principale ale zilei”;
- e) „Pentru sănătatea dumneavoastră evitați excesul de sare, zahăr și grăsimi”.

- Prin Decizia CCA nr. 65 din 22.04.2013, „Cu privire la ofertele serviciilor de programe retransmise”, distribuitorii de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova au fost obligați să includă în oferta serviciilor de programe retransmise cel puțin un post de televiziune destinat copiilor difuzat în limba de stat și un post sportiv.

- Prin Decizia CCA nr. 98 din 13.06.2013, „Privind lista serviciilor de programe televizate permise pentru retransmisie pe teritoriul Republicii Moldova, conform art. 29 alin. (6) și (7) din Codul Audiovizualului” s-a stabilit lista serviciilor de programe televizate

permise pentru retransmisie pe teritoriul Republicii Moldova de către distribuitorii de servicii.

- Decizia CCA nr. 118 din 11.07.2013, prin care a fost modificat Articolul 2 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007, conform căruia a fost stabilit: *"Ponderea creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe TV specializate în domeniul muzicii și în serviciile de programe ale celorlalte posturi TV care difuzează clipuri muzicale, va constitui nu mai puțin de 30 % din volumul total al emisiei muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie"*.

- Prin Decizia CCA nr. 171 din 24.10.2013 a fost admisă cererea prealabilă colectivă a „Media Internațional” SRL, ÎM „Teledixi” SRL, „Real Radio” SRL, „Bravo TV” SRL și „TV-Comunicații Grup” SRL și a fost anulată sintagma *„și în serviciile de programe ale celorlalte posturi TV care difuzează clipuri muzicale”* din art. 1 al Deciziei CCA nr. 118 din 11 iulie 2013.

- Decizia nr. 174 din 15.11.2013, prin care s-a stabilit că *„Distribuitorii de servicii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova vor include cu titlu gratuit în oferta serviciilor de programe retransmise postul de televiziune TVR”*. Prin art. 2 s-a decis de *„a aloca postului de televiziune TVR un slot din multiplexorul experimental pentru transmisia digitală terestră, amplasat în Chișinău, gestionat de Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații”*.

De asemenea, în perioada de referință Consiliul Coordonator al Audiovizualului a avizat următoarele proiecte de acte legislative și normative parvenite pe adresa instituției spre avizare:

- Proiectul Legii pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (prin care se propune completarea codului cu un articol ce va prevedea răspunderea pentru difuzarea informației cu impact negativ asupra copiilor și/sau încălcarea prevederilor legislației privind protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației);
- Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, adresat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (esența proiectului: sancționarea radiodifuzorilor pentru neasigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la emisiuni televizate de importanță majoră și de actualități);
- Proiectul Ordinului ministrului Finanțelor cu privire la modificarea și completarea Regulamentului privind certificarea auditorilor interni din sectorul public;
- Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la modificările și completările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului”, adresat de Ministerul Economiei;
- Proiectul Hotărârii de Guvern privind proiectul de lege cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”;
- Proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (modificarea și completarea art. 38 și 40 ale Codului audiovizualului, în

contextul Hotărîrii Curții Constituționale nr. 17 din 06.12.2012) parvenit de la Ministerul Justiției;

- A fost perfectat raportul anual al CCA cu privire la transparența procesului decizional, în conformitate cu prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
- Proiectul Hotărîrii Consiliului Concurenței „Cu privire la adoptarea actelor normative necesare aplicării Legii cu privire la ajutorul de stat”;
- Proiectul Hotărîrii Guvernului adresat de Ministerul Economiei „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea și completarea unor hotărîri ale Guvernului”;
- Proiectul Hotărîrii Guvernului parvenit de la Cancelaria de Stat „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”;
- Proiectul Hotărîrii Guvernului adresat de Cancelaria de Stat „Cu privire la Programul național de dezvoltare profesională în serviciul public pentru anii 2013-2016”;
- Proiectul Legii „Privind politicile lingvistice în Republica Moldova”, parvenit de la Cancelaria de Stat;
- Proiectul de Hotărîre a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației pentru modificarea prin completare a Hotărîrii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 278 din 17.11.2009 privind stabilirea parametrilor de calitate pentru serviciile publice de comunicații electronice prin introducerea unei anexe noi (Anexa 7) cu privire la parametrii de calitate la furnizarea serviciilor de televiziune.
- Proiectul Legii pentru abrogarea Legii privind aprobarea Concepției politicii naționale a Republicii Moldova nr. 546-XV din 19.12.2003;
- Acceptarea *Acordului privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale*, adoptat la New York la 09 septembrie 2002;
- Inițiativa legislativă nr. 240 din 12 iunie 2013, prin care se propune modificarea și completarea Codului audiovizualului, în privința asigurării transparenței proprietății în domeniul audiovizualului;
- Proiectul Raportului privind bilanțul cooperării Republicii Moldova cu Consiliul Europei în perioada iunie 2011 – iulie 2013.
- Proiectul de *Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative*, în scopul realizării prevederilor Programului național privind controlul alcoolului pentru anii 2012-2020, expediat spre avizare de Ministerul Sănătății;
- Proiectul *Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative* (inițiativa legislativă nr. 461 din 15 noiembrie 2013: instituirea cronometrării în cazul difuzării spoturilor publicitare de către posturile de televiziune), înaintat spre avizare de Cancelaria de Stat;
- Proiectul *Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, elaborat întru armonizarea legislației naționale la

Legea nr. 5-XVI din 09.02.2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, înaintat spre avizare de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;

- Proiectul Hotărârii Guvernului *Cu privire la crearea și administrarea portalului guvernamental unic al funcțiilor publice pentru ocuparea cărora autoritățile publice organizează concurs*, înaintat spre avizare de Cancelaria de Stat;
- Proiectul Hotărârii Guvernului *Cu privire la aprobarea structurii-tip a regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului, altei autorități administrative centrale și autorității administrative din subordinea acestora*, înaintat spre avizare de Cancelaria de Stat;
- În discuție, la etapa de examinare și avizare se află proiectul *Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind colaborarea în domeniul retransmiterii serviciilor de programe ale radiodifuzorilor publici*;
- Proiectul *Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative* (inițiativa legislativă nr. 461 din 15 noiembrie 2013: instituirea cronometrării în cazul difuzării spoturilor publicitare de către posturile de televiziune), înaintat spre avizare de către Comisia parlamentară cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

VIII. REPREZENTAREA CCA ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

Legalitatea actelor emise și mecanismul exercitării atribuțiilor conferite prin lege de Consiliul Coordonator al Audiovizualului, ca autoritate publică autonomă în domeniul audiovizualului din Republica Moldova, reprezintă garanția respectării de drept și de fapt a intereselor consumatorului, radiodifuzorului, precum și a distribuitorului de serviciu.

În acest sens, menționăm că pe parcursul anului 2013 au fost elaborate și emise:

- acte de procedură indispensabile în vederea examinării legale, obiective și fără tergiversări a litigiilor judiciare la care CCA este parte;
- decizii privind examinarea cererilor prelabile.

Astfel, în perioada de referință CCA a fost antrenat în următoarele instanțe: Judecătoria Centru mun. Chișinău, Judecătoria sectorului Rîșcani mun. Chișinău, Judecătoria Comrat UTAG, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție, fiind parte în 46 de litigii examinate pe calea contenciosului administrativ.

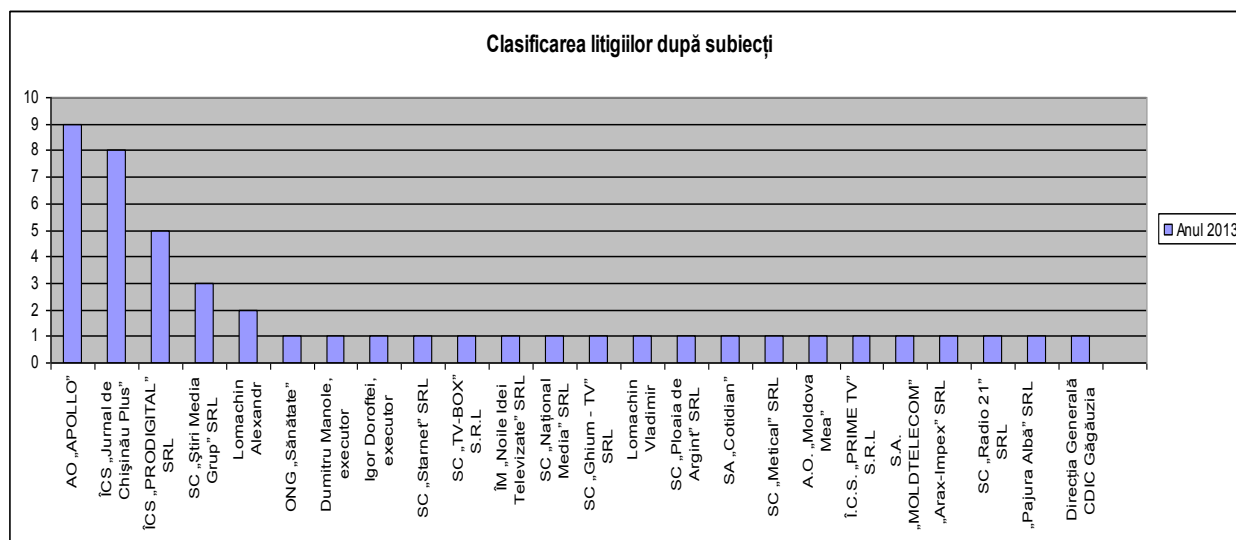
Reieșind din diversitatea cauzelor, acestea vor fi expuse ținând cont de: clasificarea după subiecți, durata de examinare și după rezultat.

Clasificarea litigiilor după subiecți (Figura nr. 1)

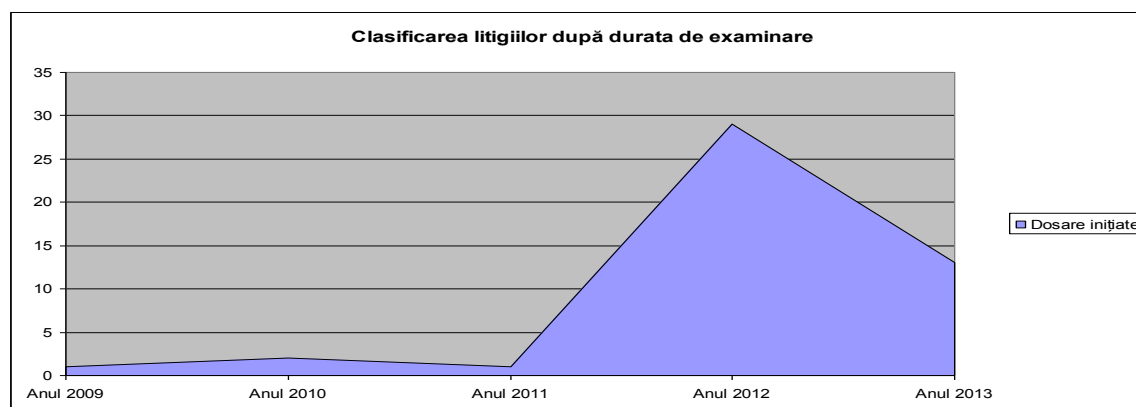
AO „APOLLO” – 9 cauze;
 ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL – 8 cauze;
 ÎCS „PRODIGITAL” SRL – 5 cauze;
 SC „Știri Media Grup” SRL – 3 cauze;
 Lomachin Alexandr – 2 cauze.

ONG „Sănătate”, Dumitru Manole, executor judecătoresc, Igor Doroftei, executor judecătoresc, SC „Starnet” SRL, SC „TV-BOX” S.R.L, ÎM „Noile Idei Televizate” SRL, SC „Național Media” SRL, SC „Ghium – TV” SRL, Lomachin Vladimir, SC „Ploaia de Argint” SRL, „Cotidian” SA, SC „Metical” SRL, A.O. „Moldova Mea”, Î.C.S. „PRIME TV” S.R.L, S.A. „MOLDTELECOM”, „Arax-Impex” SRL, SC „Radio 21” SRL, „Pajura Albă” SRL și Direcția Generală Construcții, Dezvoltarea Infrastructurii și Comunicațiilor Găgăuziei, câte o cauză.

Total: 46.

Figura nr.1**Clasificarea litigiilor după durata de examinare (Figura nr. 2)**

Dosare inițiate în anul 2009: – 1 cauză;
 Dosare inițiate în anul 2010: – 2 cauze;
 Dosare inițiate în anul 2011: – 1 cauză;
 Dosare inițiate în anul 2012: – 29 de cauze;
 Dosare inițiate în anul 2013: – 13 cauze.

Figura nr.2**Clasificarea litigiilor după rezultat (Figura nr.3)**

Anul 2013, în total – 46 de dosare

În favoarea CCA – 20 de cauze, dintre care – 4 acțiuni au fost scoase de pe rol;

În defavoarea CCA – 5 cauze;

Hotărârea instanței nu a fost pronunțată – 21 de cauze.

Anul 2012, în total – 51 de dosare

În favoarea CCA – 37 de cauze, dintre care – 6 acțiuni au fost scoase de pe rol;

În defavoarea CCA – 7 cauze;

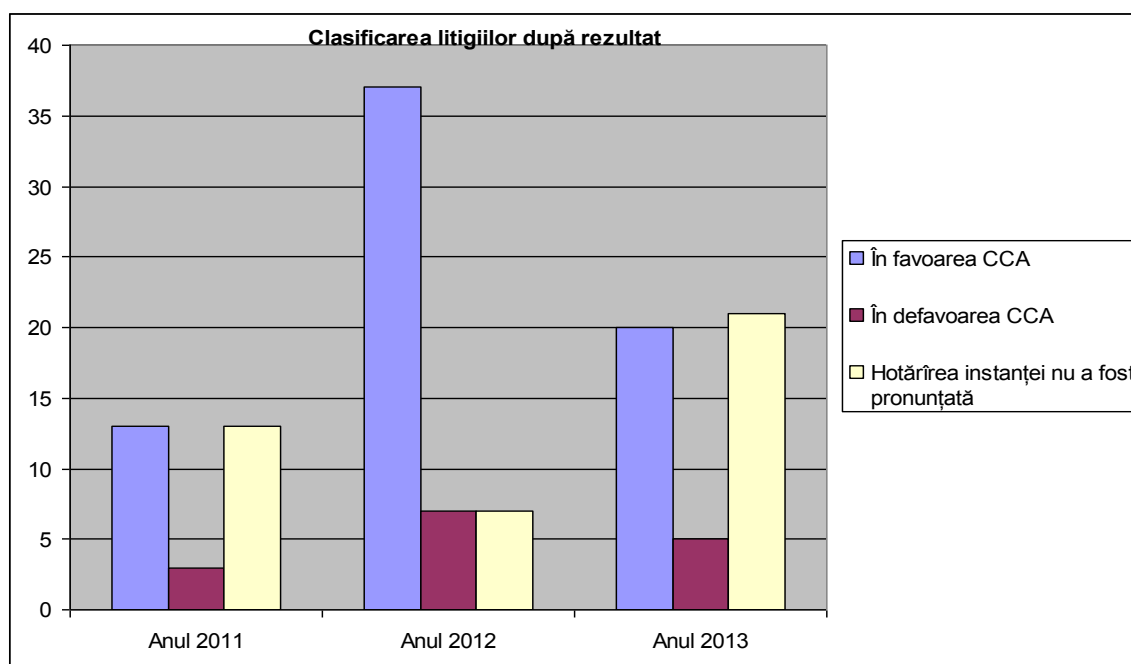
Hotărîrea instanței nu a fost pronunțată – 7 cauze.

Anul 2011, în total – 29 de dosare

În favoarea CCA – 13 cauze;

În defavoarea CCA – 3 cauze;

Hotărîrea instanței nu a fost pronunțată – 13 cauze.

Figura nr.3

În perioada ianuarie-decembrie 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a fost implicat în examinarea următoarelor procese judiciare:

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a contestat în instanță hotărîrea Consiliului Concurenței și a solicitat: *anularea Hotărîrii Consiliului Concurenței nr. CNP-49-11/40 din 18.06.2012 privind lipsa acțiunilor concurențiale în acțiunile radiodifuzorilor TV 7, Euro TV, Alt TV, Accent TV, TVC 21, obligarea Consiliului Concurenței să constate faptul practicării concurenței neloiale de către posturile TV: TV 7, Euro TV, Alt TV, Accent TV, TVC 21 și sancționarea acestor posturi pentru acțiunile de anticoncurență; obligarea Consiliului Concurenței să constate încălcarea de către CCA a prevederilor art. 9 alin. (1) lit. (c) și (d) al Legii nr. 1103-XIV cu privire la protecția concurenței și obligarea Consiliului Concurenței să prescrie Consiliului Coordonator al Audiovizualului să întreprindă măsurile necesare pentru a înlătura încălcările și să aplice corect prevederile legale.* La 11 octombrie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a admis acțiunea depusă de ÎCS „Jurnal de

Chișinău Plus” SRL. Dosarul se află în procedura Curții de Apel, unde urmează a fi examinată cererea de apel a Consiliului Concurenței.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL versus Consiliul Concurenței, intervenient CCA, prin care a solicitat în instanța de contencios administrativ: *anularea Hotărârii Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr. CNP-05-12/39 din 08.06.2012, privind examinarea sesizărilor*. Curtea de Apel, la 24.12.2012, a respins acțiunea ca neîntemeiată. La 13.11.2013, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul depus de ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL și a casat hotărârea Curții de Apel din 24.12.2012. CCA a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de revizuire a deciziei din 13.11.2013.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea art. 3 al Deciziei CCA nr. 167 din 07.12.2012, privind aplicarea sancțiunii avertizare publică a întreprinderii „JURNAL DE CHIȘINĂU PLUS” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV” și suspendarea executării art. 3 al Deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr. 167 din 07.12.2012, pentru perioada pînă ce hotărîrea instanței de judecată va deveni definitivă.”* La 20.12.2012, judecătorul V. Brașoveanu a emis o încheiere prin care a suspendat executarea art. 3 al Deciziei nr. 167 din 07.12.2012, pentru perioada examinării cauzei. CCA, la data de 28.12.2012, a atacat cu recurs la Curtea de Apel încheierea din 20.12.2012. Pe data de 21.03.2012, Curtea de Apel a emis o decizie prin care a respins recursul CCA. La 25 octombrie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a respins acțiunea ca neîntemeiată.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL s-a adresat în judecată cu o cerere prin care solicită instanței de contencios administrativ: *Anularea Deciziei CCA nr. 186 din 28.12.2012, prin care postul „Jurnal TV” a fost sancționat cu avertizare publică pentru derogări de la prevederile Deciziei CCA nr. 98 din 19.07.2012 și art. 6 din Codul audiovizualului și obligat să difuzeze filmul serial „Dinastia Tudorilor” cu semnul de avertizare „15”, în intervalul orar 22:00-06:00.* Prin cererea suplimentară din 03.01.2013, reclamantul a solicitat *suspendarea executării Deciziei CCA nr. 186 din 28.12.2012, ca măsură de asigurare a acțiunii, pe perioada examinării cauzei*. La 09 ianuarie 2013, Judecătoria Centru a admis cererea privind asigurarea acțiunii și a suspendat executarea Deciziei CCA, pînă la pronunțarea unei hotărîri definitive. La data de 21.01.2013, CCA a atacat cu recurs încheierea din 09.01.2013. La 08.02.2013, Curtea de Apel a emis o decizie prin care a admis recursul declarat de CCA și a casat integral încheierea Judecătoriei Centru din 09.01.2013. La 30 aprilie 2013, instanța a admis acțiunea integral și a anulat Decizia nr. 186 din 28.12.2012. CCA a atacat hotărîrea Judecătoriei Centru cu apel. La 10 octombrie 2013, Curtea de Apel a respins apelul. CCA a depus în termenul prevăzut de lege un recurs la Curtea Supremă de Justiție.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 36 din 29.03.2012, privind aplicarea sancțiunii avertizare publică pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr.*

073710 din 03.07.2009, pct. 3.1 lit. a), nerespectarea Deciziei CCA nr. 44 din 30.03.2010, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului. Curtea de Apel, la 01.10.2012, a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată. La 24.07.2013, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul depus de ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, a casat hotărârea Curții de Apel și a anulat Decizia CCA nr. 36 din 29.03.2012.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 68 din 23.05.2012, privind aplicarea sancțiunii avertizare publică întreprinderii „JURNAL DE CHIȘINĂU PLUS” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru derogări de la prevederile art. 7 alin. (4) lit. a), b) și art. 10 alin. (1) și (5) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului.* La data de 21.11.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL ca fiind neîntemeiată. La 24.04.2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul depus de ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL și a fost menținută în vigoare hotărârea Curții de Apel din 21.11.2012.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 24 din 04.03.2013, privind aplicarea sancțiunii amendă în valoare de 1800 de lei ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru derogări repetate de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr. 073710 din 03.07.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 186 din 28 decembrie 2012), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.* Dosarul se află în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău. La data de 24.09.2013, Judecătoria Centru a suspendat dosarul pînă la definitivarea hotărîrii în dosarul ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL versus Consiliul Coordonator al Audiovizualului privind anularea Deciziei CCA nr. 186 din 28.12.2012.

- ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL a inițiat în instanța de judecată un proces prin care a contestat acțiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului și a solicitat: *Anularea încheierii de încetare a procedurii de executare nr. 031-219/12 din 10.08.2012 emisă de executorul judecătoresc D. Manole și Reluarea procesului execuțional cu obligarea executorului judecătoresc D. Manole să solicite Consiliului Coordonator al Audiovizualului să execute corect și integral deciziile Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție din 05.04.2012.* La 12 aprilie 2013, instanța a admis acțiunea integral. La 17.07.2013, Curtea de Apel a respins recursul CCA.

- Centrul de Promovare a Sănătății și Educație pentru Sănătate „Sănătatea”, titularul licenței „Jurnal FM”, a inițiat în instanța de judecată un proces prin care a contestat acțiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului și a solicitat: *Anularea Deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr. 151 din 26.09.2013, privind aplicarea sancțiunii avertizare publică.* Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat în instanță *anularea încheierii nr. 031-219/12 din 10.08.2012 a executorului judecătoresc Dumitru Manole (prin*

care CCA a fost impus la plata onorariului de 4000 de lei). Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat în instanță *anularea procesului-verbal de constatare a neexecutării, întocmit la 11 februarie 2013 de către executorul judecătoresc Igor Doroftei*. La 30 aprilie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău admite acțiunea depusă de CCA și anulează procesul-verbal. La 17.07.2013, Curtea de Apel a casat hotărârea din 30.04.2013 și a emis o decizie prin care a respins acțiunea CCA. La 27 noiembrie 2013, Curtea de Apel a respins cererea de revizuire a CCA.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” s-a adresat în Curtea de Apel Chișinău cu o cerere de chemare în judecată a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care a solicitat instanței de contencios administrativ: *Anularea art. 1 din Decizia CCA nr. 107 din 19.07.2012 și art. 2 din Decizia CCA nr. 136 din 21.09.2012; Obligarea CCA să emită decizia motivată prin care să constate încălcarea prevederilor art. 66 alin. (4) din Codul audiovizualului în acțiunile lui Plahotniuc Vladimir și Lozovan Dan; Obligarea CCA să emită decizia prin care să retragă licențele radiodifuzorilor ce aparțin beneficiarilor finali Plahotniuc Vladimir și Lozovan Dan, ce activează contrar prevederilor art. 66 alin. (4) din Codul audiovizualului; Obligarea CCA să emită decizia privind scoaterea la concurs a frecvențelor eliberate ca rezultat a retragerii licențelor; Obligarea CCA să emită decizia privind sistarea acțiunilor anticoncurențiale din partea radiodifuzorilor ce aparțin beneficiarilor finali Plahotniuc Vladimir și Lozovan Dan, ce activează contrar prevederilor art. 66 alin. (4) din Codul audiovizualului*. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a contestat în instanță *Decizia CCA nr. 3 din 17.01.2012 și a solicitat: Obligarea CCA să examineze sesizările „Apollo” nr. 218 din 17.01.2012 și nr. 235 din 11.01.2012 și Obligarea CCA să sancționeze radiodifuzorii vizati pentru încălcarea art. 11 alin. (5) și (7) din Codul audiovizualului*. La 21 iunie 2012, CA a admis acțiunea: *casează parțial decizia CCA nr. 3 din 17.01.2012 și obligă CCA să examineze sesizările înaintate de AO „Apollo”*. La 24 octombrie 2012, Curtea Supremă de Justiție admite recursul CCA, casează hotărârea CA și emite una nouă prin care acțiunea este respinsă ca nefondată. La 20 martie 2013, CSJ a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de AO „Apollo”.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care a solicitat instanței de contencios administrativ: *Anularea Deciziei CCA nr. 125 din 16.09.2011 și Obligarea CCA să constate faptele indicate în sesizările AO „Apollo” și să sancționeze radiodifuzorii pentru încălcarea art. 11 alin. (5) și (7) din Codul audiovizualului și Anularea art. 1 din Decizia CCA nr. 163 din 02.12.2011 și Obligarea CCA să examineze sesizarea AO „Apollo” nr. 198 din 07.11.2011 în condițiile art. 37, art. 38 alin. (2) lit. f) și art. 40 alin. (1) lit. a), d) din Codul audiovizualului și să aplice sancțiunile corespunzătoare radiodifuzorilor „TV 7”, „Bravo”, „TVC 21” și „TV Dixi” pentru încălcarea art. 11 alin. (5) și (7) din Codul audiovizualului*. La 07 iunie 2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ca

neîntemeiată. La 06 februarie 2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de AO „Apollo” și a menținut în vigoare hotărârea Curții de Apel.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a contestat în instanță Decizia CCA nr. 8 din 17.01.2012 și a solicitat: *Anularea art. 1 al deciziei nr. 8 din 31.01.2012 și obligarea CCA să sancționeze TV-7, Prime, Bravo, Euro-TV, TV-Dixi, 2 Plus, Super TV și Alt TV pentru încălcarea art. 6 Cod audiovizual și Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010.* La 18 iunie 2012, CA a respins acțiunea ca neîntemeiată. La 06 februarie 2013, CSJ a respins recursul declarat de AO „Apollo” și a menținut în vigoare hotărârea Curții de Apel.

- AO „Apollo” versus Agentul constatator (CPs Centru) și CCA: „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a solicitat instanței de contencios administrativ: *anularea refuzului agentului constatator nr. 18071 din 20.10.2012 cu obligarea agentului constatator să constate și să sancționeze contravențional persoanele cu funcții de răspundere din cadrul CCA pentru neexecutarea intenționată a deciziei CSJ din 20.06.2012.* La 30 aprilie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a respins acțiunea ca neîntemeiată. La 07 august 2013, Curtea de Apel a remis pricina la rejudecare la Judecătoria Centru.

- AO „APOLLO” s-a adresat la Judecătoria Centru cu o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat: *Obligarea Consiliului Coordonator al Audiovizualului să furnizeze informația și/sau contractul/licența despre numărul contractului, părțile semnate și adresele juridice ale acestora, drepturile și limba de difuzare, teritoriul difuzării și perioada de valorificare a următoarelor filme:*

- postul CTC Mega: *Gothika Fun with Dick and Jane, Not Another Teen Movie, A Knight's Tale, Stepmom, Can't Hardly Wait, Book of Blood, It Could Happen to You, Little Black Book, Hollow Man 2, 50 First Dates și S.W.A.T.;*

- postul ALT TV: *Animal Farm, Dollar for the Dead, Kids in America, The Void, Tides of War, Two Men Went to War, Bad Karma, Needful Things, Year of the Comet și Morven Callar;*

- postul Euro TV: *Trassik Attack, Suspect Zero, The Detonator și A good night to die;*

- postul Bravo: *The Chase, Under Suspicion, Evening, Karate Dog, Winter Passing, Bangkok Dangerous, Ask the Dust și The Death and Life of Bobby Z;*

- postul Prime: *White Collar, Grimm, The war of the roses și Monsters vs. Aliens.*

La 17 mai 2013, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, a emis o hotărâre prin care a admis integral cererea depusă de „APOLLO”. CCA a atacat hotărârea cu apel. La 29 octombrie 2013, Curtea de Apel a respins apelul. CCA a depus în termenul prevăzut de lege un recurs la Curtea Supremă de Justiție.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău cu o cerere de chemare în judecată a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care a solicitat instanței de contencios administrativ: *Anularea parțială a art. 1 – 4 din Decizia CCA nr. 20 din 24.02.2012, referitor la aplicarea sancțiunii avertizare publică; Obligarea CCA să constate că postul de televiziune „TV Dixi”, titular ÎM „Teledixi” SRL a încălcat*

prevederile art. 11 alin (7) din Codul audiovizualului; Obligarea CCA să respecte prevederile art. 38 alin. (3) lit. b) din Codul audiovizualului și să aplice sancțiunea cu amendă de la 100 la 300 de salarii minime radiodifuzorilor „TV 7”, „Prime”, „TVC 21”, „TV Dixi” și „NIT” pentru încălcarea repetată a art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului. Pe data de 29.10.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea AO „Apollo” ca neîntemeiată. La 06 februarie, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de AO „APOLLO” și a menținut în vigoare hotărârea primei instanțe.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a contestat în instanță Decizia CCA nr. 35 din 29.03.2012 și a solicitat: *Anularea parțială a art. 2 din Decizia CCA nr. 35 din 29.03.2012, în partea stabilirii sancțiunii avertizare publică cu obligarea CCA să aplice sancțiunea cu amendă radiodifuzorilor TV 7 pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul Audiovizualului în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului. Anularea parțială a art. 3 din Decizia CCA nr. 35 din 29.03.2012, în partea stabilirii sancțiunii avertizare publică cu obligarea CCA să aplice sancțiunea cu amendă radiodifuzorilor NIT pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul Audiovizualului în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului. Anularea integrală art. 4 din Decizia CCA nr. 35 din 29.03.2012, prin care s-a acordat termen de 45 de zile, din momentul publicării prezentei Decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, posturilor de televiziune „TVC 21”, „TV 7” și „NIT” să intre în legalitate și să prezinte cu dublaj sau subtitrare în limba de stat filmele artistice și cele documentare, păstrând coloana sonoră originală, iar filmele pentru copii să fie dublate sau sonorizate în limba de stat în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (5) și (7) din Codul audiovizualului.* La 01.11.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ca neîntemeiată. La 29.05.2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul depus de AO „APOLLO” și a menținut în vigoare hotărârea Curții de Apel din 01.11.2012.

- AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a contestat în instanță Decizia CCA nr. 10 din 31.01.2012 și a solicitat: *Anularea Deciziei CCA nr. 10 din 31.01.2012 și obligarea CCA să respecte prevederile art. 37, 38 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și j) și art. 40 alin. (1) lit. a), d) din Codul Audiovizualului și să aplice sancțiunile corespunzătoare radiodifuzorilor TV 7, Prime, Bravo, Euro TV Chișinău, TV Dixi, 2 Plus, Moldova 1, NIT și Accent TV pentru încălcarea prevederilor relevante din Codul Audiovizualului.* La data de 10.12.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea AO „Apollo” ca neîntemeiată. La 03.04.2013, Curtea Supremă de Justiție a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău și a restituit pricina spre rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău. Judecătoria Centru mun. Chișinău, la data de 30.10.2013, a scos cererea de pe rol.

- SC „STARNET” SRL a solicitat în instanță *anularea art. 1 al Deciziei CCA nr. 40 din 29.03.2012, privind retragerea autorizației de retransmisie, pentru derogări repetate de la art. 28 (1) și art. 6 (2) ale Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000092 din 11.02.2010, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „STARNET” SRL.* La 26 aprilie 2013, Judecătoria Centru a mun. Chișinău a emis o hotărâre prin care a admis

integral cererea depusă de „Starnet” SRL. La 17 octombrie 2013, Curtea de Apel a respins apelul declarat de CCA și a menținut hotărârea Judecătoriei Centru. Dosarul se află în procedura Curții Supreme de Justiție, care urmează să se expună asupra cererii de recurs a CCA din 04.12.2013.

- SC „TV-BOX” SRL s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău cu o cerere de chemare în judecată a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care a solicitat instanței de contencios administrativ: *Recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile CCA de respingere a eliberării autorizației de retransmisie pentru studioul TV prin cablu „TV-BOX”; Anularea Deciziei CCA nr. 54 din 27.04.2012; Eliberarea autorizației de retransmisie pentru studioul TV prin cablu „TV-BOX” pentru următoarele localități: mun. Chișinău, Bălți și Comrat, or. Ungheni, Strășeni, Edineț, Sîngerei, Hîncești, Florești, Fălești și Soroca.* La data de 07.11.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea SC „TV-BOX” SRL ca fiind neîntemeiată. La 10.04.2013, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul depus de SC „TV-BOX” SRL și a anulat hotărârea Curții de Apel, a anulat Decizia CCA nr. 54 din 27.04.2012 și a obligat Consiliul Coordonator al Audiovizualului să elibereze Autorizație de retransmisie pentru studioul TV cu emisie prin cablu „TV-BOX” din mun. Chișinău, Bălți și Comrat, or. Ungheni, Strășeni, Edineț, Sîngerei, Hîncești, Florești, Fălești și Soroca.

- ÎM „Noile Idei Televizate” SRL și Drobot Serghei vs CCA, privind *Anularea Deciziei nr. 42 din 05.04.2012, (Art. 3. Retragera Licenței de emisie seria AMMII nr. 014643 din 07.05.2008, eliberată Î.M. „Noile Idei Televizate” SRL pentru postul de televiziune „NIT”, în conformitate cu art. 27 alin. (1) lit. a), b), alin. (2) și art. 38 alin. (1) lit. e), alin. (2) lit. b), f), alin. (3) din Codul audiovizualului, pentru derogări repetate de la prevederile art. 7 alin. (1), (2) și (4) lit. a), b) și c) și art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului și pct. 3.1 lit. a) și e) a condițiilor Licenței de emisie) cu privire la retragerea licenței de emisie A MMII nr. 014643, eliberată pentru activitatea în domeniul televiziunii ÎM „Noile Idei Televizate” SRL pentru postul de televiziune „NIT”; încasarea prejudiciului de 500.000 lei pentru „NIT” și 100.000 lei pentru Drobot S.* La 11 februarie 2013, acțiunea a fost respinsă de către Curtea de Apel ca neîntemeiată. La 02 mai 2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul „NIT” și a menținut hotărârea instanței de fond.

- „Știri Media Grup” SRL s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată a CCA și a solicitat: *anularea deciziei nr. 125 din 19.10.2010, în partea ce ține de rezultatele concursului pentru utilizarea canalelor de televiziune: TV 21 – Bălți, TV 35 – Ștefan Vodă și obligarea CCA la repararea prejudiciului moral cauzat reclamantului în sumă de 16 euro.* La 22 martie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a emis o încheiere prin care a scos cererea de pe rol, din lipsa nemotivată a reclamantului.

- „Știri Media TV” SRL s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată a CCA prin care a solicitat: *anularea Deciziei CCA nr. 31 din 25.03.2013 privind aplicarea sancțiunii avertizare publică întreprinderii „ȘTIRI MEDIA TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PUBLIKA TV” și a postului de radio „PUBLIKA FM”.* La 30.09.2013, Judecătoria Centru a scos cererea de pe rol, ca urmare a neprezentării în instanță a reclamantului. La 26.11.2013, Curtea de Apel

a respins recursul „ȘTIRI MEDIA TV” SRL și a menținut în vigoare încheierile din 30.09.2013 și din 14.10.2013.

- „Știri Media TV” SRL s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată a CCA și a solicitat: *anularea Deciziei nr. 187 din 28.12.2012 în partea ce ține de sancționarea „Știri Media TV” SRL (art. 2-4); Obligarea CCA la repararea prejudiciului cauzat „Știri Media TV” SRL și Obligarea CCA la plata în beneficiul „Știri Media TV” SRL a tuturor cheltuielilor de judecată.* Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- „Național Media” SRL a solicitat în instanță: *„(1) Anularea Deciziei nr. 97 din 13.10.2009, în partea frecvențelor pentru care nu li s-a acordat Licență de emisie; (2) Acordarea Licenței de emisie pentru toate frecvențele radio incluse în cererea de participare la concurs”.* La 27 octombrie 2011, acțiunea a fost respinsă ca nefondată de Curtea de Apel. La 09 februarie 2012, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat de „Național Media” SRL: casează hotărârea Curtea de Apel și emite o nouă hotărâre prin care admite acțiunea, anulează Decizia CCA în partea frecvențelor postului „Fresh FM”. La 20 martie 2013, Curtea Supremă de Justiție a respins ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de ÎCS „Telefe M International” SRL și „Radio Top” SRL împotriva deciziei Curtea Supremă de Justiție din 09.02.2012.

- „Ghium – TV” SRL, „Vultelcom” SRL, „Ilman TV” SRL și „Oguz Telcom” SRL au solicitat Curții de Apel Chișinău: *Anularea parțială a Deciziei CCA nr. 115 din 15 octombrie 2010 și a Deciziei CCA nr. 150 din 24 octombrie 2011.* La 28.11.2013, acțiunea a fost respinsă de către Judecătoria Centru mun. Chișinău ca neîntemeiată.

- Lomachin Alexandr a solicitat în instanță *constatarea faptului încălcării de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului a dreptului la opinie și libera exprimare, constatarea faptului încălcării dreptului la utilizarea egală și nediscriminatorie a radio și televiziunii și compensarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 200000 (două sute mii) lei.* La 26 iunie 2012, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea ca nefondată. La 10 octombrie 2012, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea Curtea de Apel și a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel în alt complet. Curtea de Apel a remis dosarul spre examinare, conform competenței, la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

- Lomachin Vladimir (inițial a fost și Lomachin Antonina) a depus în judecată o acțiune prin care a solicitat *obligarea CCA să furnizeze informația care a stat la baza emiterii deciziilor de sancționare ale postului „NIT” și obligarea CCA să compenseze prejudiciul moral cauzat în mărime de 18000 (optsprezece mii) lei pentru Lomachin Vladimir.* Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- Lomachin Alexandr a solicitat în instanță: *Obligarea CCA să prezinte un răspuns neîntârziat la scrisoare, interzicerea CCA de a utiliza pe blancheta oficială a limbii engleze în loc de cea rusă și compensarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 5000 (cinci mii) lei.* La data de 22.10.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ca neîntemeiată. La data de 25.09.2013, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție a respins recursul declarat de către Lomachin Alexandr și a menținut hotărârea primei instanțe.

- „Ploaia de Argint” SRL a solicitat la Curtea de Apel Chișinău *recunoașterea ilegală a acțiunilor CCA și obligarea CCA să prelungească de drept licența de emisie pentru postul de radio „Ploaia de Argint”*. La 09 aprilie 2012, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea ca neîntemeiată. La 20 februarie 2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de Compania Radio „Ploaia de Argint” SRL și a menținut hotărârea primei instanțe.

- Radiodifuzorii: „Cotidian” SA; ÎCS „Pro Digital” SRL; „Euroshow Grup” SRL; „Bravo TV” SRL; „Analiticmedia-Grup” SA; „Selectcanal-TV” SRL; „Media Internațional” SRL; „Radio Top” SRL; „Radio Hit” SRL; ÎM „Teledixi” SRL; „Radio-RBS” SRL; „Real Radio” SRL și „TV-Comunicații Grup” SRL au solicitat în instanță *Anularea Deciziei CCA nr. 185 din 28.12.2012 „Cu privire la ponderea programelor autohtone în serviciile de programe audiovizuale*. La 28 noiembrie 2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a respins acțiunea ca neîntemeiată.

- SC „Metical” SRL a solicitat Curții de Apel Chișinău: *Anularea art. 2 al Deciziei CCA nr. 114 din 19.07.2012 „cu privire la modul de executare a prevederilor legislației, condițiilor la licențe de emisie și autorizării de retransmisie”, în partea ce se referă la SC „Metical” SRL (Art. 2. A aplica o amendă în valoare de 5400 lei, SC „Metical” SRL, fondatoarea studioului TV prin cablu „Metical-TV” din or. Orhei, conform art. 38 (2) lit. e), (3) din Codul audiovizualului, pentru derogări repetate de la art. 28 alin. (1) din Codul audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizărilor de retransmisie și nerespectarea pct. 1.4, 2.2, 3.1 (b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000121 din 15.10.2010, și Anexa nr. 1 a autorizăției, eliberată SC „Metical” SRL)*. La 03.12.2012, Curtea de Apel a remis dosarul după competență judecătorei de circumscripție. La data de 27.06.2013, Judecătoria Centru mun. Chișinău a respins acțiunea SC „Metical” SRL ca nefondată. La 20 noiembrie 2013, Curtea de Apel a respins cererea de apel declarată de SC „Metical” SRL și a menținut hotărârea primei instanțe.

- Asociația Obștească „Moldova Mea” s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat: *Să fie recunoscute ilegale inacțiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului referitoare la refuzul de a întreprinde măsuri cu privire la respectarea Codului audiovizualului de către Î.S. „Radiocomunicații” și Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației din Republica Moldova și să fie obligat Consiliul Coordonator al Audiovizualului să întreprindă măsuri pentru a constrânge autoritățile și instituțiile numite să respecte Codul audiovizualului*. La 16 mai 2013, instanța scoate acțiunea de pe rol, pe motivul neprezentării reclamantului.

- Î.C.S. “PRIME TV” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea art. 3 al Deciziei CCA nr. 20 din 24.02.2012, privind aplicarea avertizării publice Î.C.S. “PRIME TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, pentru derogări de la prevederile art. 11, alin. (7) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. f) și alin. (3), lit. a) din Codul audiovizualului”*. Instanța a admis cererea de chemare în

judecată depusă de reclamant și a anulat art. 3 al Deciziei CCA nr. 20 din 24.02.2012. Curtea Supremă de Justiție a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2012 și a restituit pricina spre rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău. La data de 11.06.2013, Judecătoria Centru a respins integral cererea Î.C.S. “PRIME TV” SRL.

• ÎCS „PRO DIGITAL” SRL a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 78 din 14.06.2012, privind aplicarea sancțiunii avertizare publică a întreprinderii ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, fondatoarea postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.2007, pct. 2.1, și pentru nerespectarea Concepției generale a serviciului de programe, în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b), c) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului”*. La data de 06.12.2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ÎCS „PRO DIGITAL” SRL ca neîntemeiată. La 24.04.2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul depus de ÎCS „PRO DIGITAL” SRL și a menținut în vigoare hotărârea Curții de Apel din 06.12.2012.

• ÎCS „PRO DIGITAL” SRL (postul de televiziune „PRO TV Chișinău) a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 67 din 23.05.2012, privind aplicarea sancțiunii Amendă 5400 lei pentru derogări repetate de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.2007, pct. 3.1, lit. a), încălcarea prevederilor art. 19 alin. (14), art. 21 alin. (8) din Codul audiovizualului și art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997”*. La 04 decembrie 2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ca nefondată. La 29 mai 2013, Curtea Supremă de Justiție a remis pricina la rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

• ÎCS „PRO DIGITAL” SRL a solicitat *declararea parțial nulă a Deciziei CCA nr. 85 din 30 mai 2013, în partea ce ține de sancționarea ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, prin care a fost aplicată avertizare publică postului „PRO-TV Chișinău” (pentru derogări de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA, nr. 082527 din 27.11.2007, pct. 3.1, lit. a), încălcarea prevederilor art. 22, alin. (2) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului)*. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

• ÎCS „PRO DIGITAL” SRL a cerut *declararea parțial nulă a Deciziei CCA nr. 84 din 30 mai 2013, în partea ce ține de sancționarea ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, prin care a fost aplicată amendă 1800 lei postului „PRO-TV Chișinău” pentru derogări repetate la capitolul nerespectării concepției generale a serviciului de programe (în special raportul programelor autohtone)*. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

• ÎCS „PRO DIGITAL” SRL (postul de radio „PRO FM Chișinău) a solicitat în instanța de contencios administrativ: *„Anularea Deciziei CCA nr. 108 din 19.07.2012, privind aplicarea sancțiunii Retragerea dreptului de a difuza anunțuri publicitare pe parcursul a 24 de ore întreprinderii pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. a) a Licenței de emisie seria AA, nr. 082528 din 18.12.2007, derogări repetate de la prevederile art. 22 alin. (2) și art. 19 alin. (14) din Codul*

audiovizualului”. La 20 decembrie 2012, Curtea de Apel a respins acțiunea ca nefondată. La 30.10.2013, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul depus de ÎCS „PRO DIGITAL” SRL și a fost menținută în vigoare hotărârea Curții de Apel din 20.12.2012.

- S.A. „MOLDTELECOM” a solicitat instanței de contencios administrativ, *anularea Deciziei CCA nr. 21 din 21 februarie 2013 cu privire la serviciile de programe ale posturilor Hustler TV, XXX-TREME, XXL, Blue Hustler, Daring! TV și Private Spice*”. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- „Arax-Impex” SRL a solicitat instanței de contencios administrativ *obligarea CCA să înlăture încălcările comise în art. 1 din Decizia nr. 21 din 21.02.2013, prin excluderea sintagmei „retransmiterea” și înlocuirea acesteia cu sintagma „difuzarea” și expunerea art. 1 într-o nouă redacție, după cum urmează: „A interzice difuzarea pe teritoriul Republicii Moldova a posturilor Hustler TV, XXX-TREME, XXL, Blue Hustler, Daring! TV și Private Spice” și obligarea CCA să abroge art. 2 din Decizia nr. 21 din 21.02.2013*. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- SC „Radio 21” SRL s-a adresat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, cu o cerere de chemare în judecată a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care a solicitat instanței de contencios administrativ: *Anularea art. 2 din Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr. 121 din 26 iulie 2013 în partea aplicării sancțiunii față de SC „Radio 21” SRL sub formă de avertizare publică pentru transmiterea serviciului de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. b) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073720 din 21.05.2010 (nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007, pentru nedistribuirea uniformă a creațiilor muzicale autohtone pe parcursul zilei de emisie), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului*. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- Radiodifuzorii „Pajura Albă” SRL, „Radio Top” SRL și „Emico” SRL au solicitat în instanță anularea Deciziei CCA nr. 115 din 28 iunie 2013 *„Cu privire la executarea Deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 februarie 2012*”. Dosarul este în procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

- Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat Judecătoriei Comrat anularea licențelor de emisie/autorizațiilor de retransmisie eliberate de către Direcția Generală Construcții, Dezvoltarea Infrastructurii și Comunicațiilor Gagauziei întreprinderilor SRL „Ilk Halk Televizionu”, SRL „МАНОЛ.НЕТ”, SRL „Cadirtelcom” SRL „Teleghium”, SRL „Oryitmedia”, SRL „VTV Media”, SRL „Stamsatelit-TV”, SRL „Infomedia net”, SRL „Lansica-TV”, SRL „Oguztelcom”, ÎP „Темп-Кысса”, SRL „Огузсатлинк”, SRL „Media-tel-com”, ÎP „Piron S” și SRL „Cismet”. Dosarul este în procedura Judecătoriei Comrat.

8.1. Decizii emise ca urmare a examinării cererilor prelabile

Ținem să menționăm că din numărul total de 223 de decizii, 19 au fost emise în urma examinării cererilor prelabile, acestea fiind depuse de:

1. Radiodifuzorii: „Cotidian” SA (postul „TVC 21”); ÎCS „Pro Digital” SRL (posturile „PRO TV Chișinău”, „Acasă în Moldova” și „PRO FM Chișinău”); „Euroshow Grup” SRL (postul „RU-TV Moldova”); „Bravo TV” SRL (postul „Bravo”); „Analiticmedia-Grup” SA (postul „TV 7”); „Selectcanal-TV” SRL (postul „N 4”); „Media Internațional” SRL (postul „Super TV”); „Radio Top” SRL (postul „Radio Alla”); „Radio Hit” SRL (postul „Hit FM”); ÎM „Teledixi” SRL (postul „CTC Mega”); „Radio-RBS” SRL (postul „Radio Stil/Стильное Радио”); „Radio Poli Disc” SRL (postul „Radio Poli Disc – Русское Радио”); „Real Radio” SRL (postul „TV – 6 Bălți”) și „TV-Comunicații Grup” SRL (postul „RTR Moldova”) consideră Decizia CCA nr. 185 din 28 decembrie 2012 ca fiind ilegală, adoptată cu depășirea atribuțiilor și au solicitat anularea acesteia. Prin Decizia CCA nr. 23 din 04.03.2013 cererea colectivă a fost respinsă.

2. La 01.03.2013, AO „APOLLO” a depus la CCA o cerere prelabilă prin care solicită anularea art. 1 din Decizia nr. 18 din 15.02.2013 și expunerea într-o redacție nouă a art. 1 din decizia respectivă, în vederea sancționării posturilor de televiziune „Bravo”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „CTC Mega” și „Prime”. Prin Decizia nr. 39 din 25.03.2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a respins cererea prelabilă a AO „APOLLO”.

3. Distribuitorii de servicii Î.M. „Sun Communications” S.R.L. și „Moldtelecom” S.A. consideră Decizia CCA nr. 21 din 21 februarie 2013 fără suport legitim și au solicitat anularea acesteia. Prin Decizia CCA nr. 40 din 25.03.2013, cererile prelabile ale Î.M. „Sun Communications” S.R.L. și S.A. „Moldtelecom” au fost respinse.

4. Cererea S.C. „SINIDORNIC” S.R.L. privind anularea art. 6 din Decizia CCA nr. 31 din 25 martie 2013 a fost examinată în ședința publică a CCA din 22 aprilie 2013. Ca urmare a examinării, cererea a fost admisă.

5. Prin Decizia CCA nr. 66 din 22 aprilie a fost respinsă cererea prelabilă din 05.04.2013 și cererea suplimentară din 22.04.2013 ale S.C. „ARAX-IMPEX” S.R.L., privind modificarea și completarea Deciziei CCA nr. 21 din 21 februarie 2013.

6. Prin Decizia CCA nr. 81 din 22 mai a fost respinsă cererea Î.M. „TELEDIXI” S.R.L., prin care solicită substituirea avertizării publice aplicată prin Decizia CCA nr. 97 din 06.07.2012 cu atenționare, în scopul egalării în drepturi a acesteia cu Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus” S.R.L.

7. La 13 iunie, prin Decizia CCA nr. 97, a fost respinsă cererea prelabilă a asociatului S.C. „TRUC-3” S.R.L., Pantelei Sergiu, cu privire la revocarea Deciziei

CCA nr. 79 din 18 mai 2011 privind retragerea Autorizației de retransmisie și a Licenței de emisie.

8. La 12.07.2013, ÎCS „Pro Digital” SRL a depus la CCA o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea Deciziei CCA nr. 85 din 30 mai 2013. În urma examinării, prin Decizia CCA nr. 131 din 26 iulie 2013, aceasta a fost respinsă.

9. ÎCS „Pro Digital” SRL, la data de 12.07.2013, a depus la CCA o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea Deciziei CCA nr. 84 din 30 mai 2013 în partea sancționării postului de televiziune „PRO TV Chișinău”. Prin Decizia CCA nr. 131 din 26 iulie 2013, cererea prealabilă a fost respinsă.

10. La 18 septembrie 2013, pe adresa CCA a parvenit cererea prealabilă a companiei „Pajura Albă” SRL, prin care a solicitat *„revocarea și abrogarea ca ilegală a deciziei CCA nr. 115 din 28 iunie 2013”*. Prin Decizia CCA nr. 156 din 26 septembrie 2013, cererea prealabilă a fost respinsă.

11. La 23 septembrie 2013, pe adresa CCA a parvenit cererea prealabilă a companiei „Radio Top” SRL, prin care solicită *„anularea parțială a Deciziei nr. 115 din 28 iunie 2013, și anume art. 1 în partea excluderii sintagmei „și 106,6 MHz – Fălești” și art. 4 integral”*. Prin Decizia CCA nr. 156 din 26 septembrie 2013, cererea prealabilă a fost respinsă.

12. La 24 septembrie 2013, pe adresa CCA a parvenit cererea prealabilă a companiei „Emico” SRL, prin care solicită *„revocarea și abrogarea ca ilegală a Deciziei CCA nr. 115 din 28 iunie 2013”*. Prin Decizia CCA nr. 156 din 26 septembrie 2013, cererea prealabilă a fost respinsă.

13. La 30 septembrie 2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit cererea prealabilă colectivă (din 27 septembrie 2013) a radiodifuzorilor „Media Internațional” SRL, ÎM „Teledixi” SRL, „Real Radio” SRL, „Bravo TV” SRL și „TV-Comunicații Grup” SRL, prin care se solicită anularea sintagmei *„și în serviciile de programe ale celorlalte posturi TV care difuzează clipuri muzicale” din art. 1 al Deciziei CCA nr. 118 din 11 iulie 2013 „Cu privire la demersul Uniunii Interpretărilor Profesioniști din Republica Moldova”*. Prin Decizia CCA nr. 174 din 24.10.2013 a fost admisă cererea prealabilă colectivă a „Media Internațional” SRL, ÎM „Teledixi” SRL, „Real Radio” SRL, „Bravo TV” SRL și „TV-Comunicații Grup” SRL și a fost anulată sintagma *„și în serviciile de programe ale celorlalte posturi TV care difuzează clipuri muzicale”* din art. 1 al Deciziei CCA nr. 118 din 11 iulie 2013.

14. Prin scrisoarea din 31.10.2013, domnul Vladimir Lomachin a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului: 1. Anularea „Metodologiei de monitorizare a serviciilor de programe audiovizuale: metode și tehnici”, elaborată de către experții europeni în cadrul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul de susținere a Democrației în Republica Moldova”, aprobată prin Decizia CCA nr. 129 din 29 octombrie 2010; 2. Anularea deciziilor CCA nr. 110 din 06.11.2009, nr. 101 din 15.09.2010, nr. 74 din 18.05.2011, nr. 80 din 27.05.2011, nr. 86 din 03.06.2011, nr. 99 din 24.06.2011 și

nr. 42 din 05.04.2012 în partea ce ține de aplicarea sancțiunilor și retragerea licenței de emisie Î.M. „Noile Idei Televizate” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NIT”; 3. Achitarea sumei de 57906 lei în calitate de prejudiciu moral. Prin Decizia nr. 185 din 15.11.2013, CCA a respins ca fiind nefondată cererea dlui Lomachin V.

15. La 17.10.2013, ÎCS „Pro Digital” SRL a depus la CCA o cerere prealabilă prin care solicită anularea Deciziei nr. 139 din 12 septembrie 2013. Prin Decizia nr. 139 din 12 septembrie 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a sancționat ÎCS „Pro Digital” SRL (titulara licenței de emisie pentru postul de televiziune „PRO TV Chișinău”) cu amendă în valoare de 1800 de lei, pentru derogări repetate de la prevederile condițiilor la Licența de emisie seria AA nr. 082527 din 27.11.2009, pct. 3.1 lit. a) (nerespectarea Deciziei CCA nr. 99 din 19.07.2012), în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. 3 lit. b) din Codul audiovizualului.

ÎCS „Pro Digital” SRL consideră Decizia CCA nr. 139 din 12 septembrie 2013 drept neîntemeiată și ilegală, fiind pasibilă de a fi anulată. În urma examinării cererii prealabile s-a constatat netemeinicia acesteia, fiind respinsă prin Decizia CCA nr. 186 din 15.11.2013.

16. Pe data de 13 decembrie 2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului a parvenit o cerere prealabilă a ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL prin care a solicitat:

„Achitarea în termen de 15 zile din data recepționării prezentei cereri prealabile a despăgubirii pentru prejudiciile materiale cauzate prin activități anticoncurenționale de instituția Dvs. în mărime de 1291175,15 (un milion două sute nouăzeci și unu mii o sută șaptezeci și cinci, 15) lei și pentru prejudiciile morale în sumă de 1000000 (un milion) lei, iar în total suma de 2291175,15 (două milioane două sute nouăzeci și unu mii o sută șaptezeci și cinci, 15) lei.

În urma examinării cererii prealabile s-a constatat netemeinicia acesteia, fiind respinsă prin Decizia CCA nr. 209 din 20.12.2013.

17. Prin cererea nr. 227 din 27.11.2013, Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului privind radiodifuzorii și distribuitorii de servicii (173 la număr conform anexei) care „*nu au încheiat contracte de autor și nu au achitat remunerația pentru încălcarea drepturilor autorilor/interpretelor*” pentru operele utilizate în propriile servicii de programe direct cu titularul dreptului de autor, iar lipsa încheierii acestor contracte denotă faptul că a avut loc o violare și valorificare ilegală a drepturilor de autor și a drepturilor conexe. Potrivit Deciziei nr. 2/2146 din data de 05.12.2013 a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” a fost avizată că „*în calitate de organizație de gestiune colectivă a autorilor, interpretelor și producătorilor de fonograme și videograme, cu dreptul de a elibera beneficiarilor licențe pentru dreptul la comunicarea publică prin eter și cablu, pentru dreptul la comunicarea publică prin internet (punerea la dispoziție în regim interactiv) și pentru dreptul la retransmitere prin eter și cablu*”. ORDA a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului:

- ***efectuarea unui control la radiodifuzorii și distribuitorii de servicii din lista anexată la cerere;***

- ***interzicerea prelungirii licențelor/autorizărilor radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii din lista anexată la cerere;***
- ***suspendarea licențelor/autorizărilor radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii din lista anexată la cerere.***

În urma examinării cererii prealabile s-a constatat netemeinicia acesteia, fiind respinsă prin Decizia CCA nr. 217 din 20.12.2013.

18. Prin sesizarea nr. 24/12-13 din 09.12.2013 „Asociația Națională pentru protecția Creației Intellectuale” a informat Consiliul Coordonator al Audiovizualului că Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova la data de 21.10.2011a avizat-o, în conformitate cu prevederile Legii 139 din 02.07.2010 „Privind Dreptul de Autor și Drepturile Conexă”, „*cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune*”.

Totodată, ANPCI menționează că în situația de haos totală creată pe piața protejării drepturilor de autor și conexe, mai mulți agenți economici au obținut și continuă să obțină de la ANPCI licențe extinse pentru activitate. Astfel, ANPCI a solicitat sprijinul CCA „***de a obliga prin Decizia CCA proprietarii canalelor TV, Radio și Cablu de a obține licențe extinse obligatorii pentru activitate***”

În urma examinării cererii prealabile s-a constatat netemeinicia acesteia, fiind respinsă prin Decizia CCA nr. 217 din 20.12.2013.

19. La 03 decembrie 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a adoptat Decizia nr. 190, prin care a dispus efectuarea monitorizării emisiunii „X te iubește”, difuzată de postul de radio „Jurnal FM” pe parcursul lunii noiembrie 2013. La 16 decembrie 2013, în adresa CCA a parvenit cererea prealabilă nr. 57-IE/13 a Centrului de promovare a sănătății și educație pentru sănătate ONG „Sănătatea”, prin care a solicitat ***anularea Deciziei nr. 190 din 03 decembrie 2013.*** În urma examinării cererii prealabile s-a constatat netemeinicia acesteia, fiind respinsă prin Decizia CCA nr. 210 din 20.12.2013.

8.2. Decizii emise ca urmare a examinării sesizărilor

1. Prin sesizarea nr. 01-13/120 din 22 ianuarie 2013, Agenția de Stat pentru Protecția Moralității a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului interzicerea dreptului de retransmitere a posturilor Hustler TV, XXX-TREME, XXL, Blue Hustler, Daring! TV și Private Spice. Agenția de Stat pentru Protecția Moralității a stabilit, prin dispoziția nr. 01-09/04 din 25 februarie 2011, că posturile respective sînt pornografice sau conțin elemente de pornografie și contravin prevederilor art. 6 al Codului Audiovizualului, art. 7 al Convenției Europene privind Televiziunea Transfrontalieră și art. 90 al Codului Contravențional.

Ca urmare a examinării acestei sesizări, CCA, prin Decizia nr. 21 din 21.02.2013, a interzis retransmiterea pe teritoriul Republicii Moldova a posturilor Hustler TV, XXX-TREME, XXL, Blue Hustler, Daring! TV și Private Spice.

2. Prin demersul CEM nr. 02 din 22 ianuarie 2013, Comisia parlamentară cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a expediat Consiliului Coordonator

al Audiovizualului adresarea dlui R.B. Stolearschii, director general al „Канал единоборств” ООО (fondatoarea postului de televiziune „Российский телеканал боевых искусств „БОЕЦ”), prin care acesta solicită permisiunea de retransmisie a postului prin rețelele de cablu din Republica Moldova. De asemenea, retransmisia postului TV cu tematică sportivă „Боец” a fost susținută de organizațiile: „Asociația de Karate „Kyokushinkai” din Moldova”, AO „BessFightClub”, „Asociația Okinawa Goju-Ryu Karate-Do RM”, „Federația Națională Oriental Kickboxing Republica Moldova”, AO „Clubul sportiv de UniFight”, AO „Clubul sportiv Coltug GYM”, „Asociația amatorilor de Muay Thai și Kickboxing”.

Ca urmare a examinării acestui demers, CCA, prin Decizia nr. 22 din 21.02.2013, a abrogat Decizia CCA nr. 27 din 22 februarie 2007 prin care a interzis retransmisia pe teritoriul Republicii Moldova a programelor postului de televiziune „Боец” din Federația Rusă. Potrivit deciziei, *„serviciul de programe al postului „Boey” e specializat în reflectarea și propagarea genurilor de lupte sportive: box, kick boxing, jiu jitsu etc., dar și a luptelor fără reguli – Mix Fight și Pancration. Ultimele sînt deosebit de agresive și violente, însoțite de traume, sîngerări abundente, pînă la epuizarea totală a unuia dintre adversari. Astfel de emisiuni au fost puse pe post la orele: 08.45 – 09.15 (secvențe din turnee și campionate Mix Fight și Pancration, inclusiv cu participarea luptătorilor-femei); 15.46 – 16.53, 17.26 – 18.17 (Campionat internațional „Mix Fight”); 19.03 – 19.48 („Открытый чемпионат России по Панкратиону”). La 12.30 a fost difuzată emisiunea „Nikko toshogu press”, în care un fost luptător inițiază telespectatorii, pe parcursul a 35 de minute, în procedee de luptă extrem de violente și periculoase. Toate aceste scene cu exces de violență și naturalism pot acționa nefast asupra minorilor, influențîndu-le psihicul, pot fi preluate de ei la momentul aflării în afara supravegherii maturilor. Retransmiterea programelor postului de televiziune „Боец” contravine prevederilor art. 6 (2), 29, 30 ale Codului audiovizualului, art. 7 (2) al Convenției Europene cu privire la Televiziunea Transfrontalieră.”*

Totodată CCA, a decis că retransmisia serviciului de programe difuzat de postul de televiziune „Российский телеканал боевых искусств” („БОЕЦ”) pe teritoriul Republicii Moldova poate fi realizată de către distribuitorii de servicii cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții tehnice și de informare a abonatului:

- a) în sistem digital;
- b) restricționat prin intermediul unui sistem de control parental. Sistemul de control parental trebuie să includă următoarele cerințe:
  - să permită accesul la programele și serviciile de programe restricționate minorilor în baza unui cod personal format din cel puțin 4 cifre;
  - cifrele nu trebuie să fie vizibile pe ecran în momentul tastării;
  - să fie sincronizat cu programele din această categorie, să rămînă activ pe toată perioada în care se oferă aceste categorii de programe, iar accesul să fie reblocat în orice situație în care se modifică contextul vizionării (schimbarea programului, trecerea sistemului de recepție în stare de veghe, schimbarea cartelei de acces, după realimentarea cu tensiune a receptorului etc.);
  - în cadrul instrucțiunilor de utilizare, distribuitorul de servicii trebuie să explice, în termeni simpli și clari, modul de funcționare a sistemului de control parental, necesitatea stabilirii codului personal de acces și păstrării confidențialității acestuia;

- în momentul punerii în funcțiune a sistemului de recepție, distribuitorul de servicii are obligația să stabilească, împreună cu abonatul, codul personal de acces pentru fiecare dintre serviciile de programe restricționate minorilor. Se recomandă evitarea stabilirii codului „1234” sau a unui cod format din aceleași cifre.

3. Prin scrisoarea din 01.02.2013, domnii Lomachin Alexandr și Lungul Vadim au sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului referitor la reportajul difuzat de către postul de televiziune „Jurnal TV” la data de 01.12.2012 și prezentat, în reluare, la 02.12.2012.

În acel reportaj a fost reflectat un eveniment organizat de către mai multe persoane de „Ziua Marii Uniri din 1918”, cît și contramanifestația oponenților acestei sărbători, care s-a desfășurat în centrul capitalei. La această manifestație au participat și domnii Lomachin Alexandr și Lungul Vadim, care țineau în mîini o pancartă cu sloganul „URMAȘILOR LUI ANTONESCU – SOARTA LUI ANTONESCU”.

În buletinul de știri de la ora 19⁰⁰, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat reportajul „Scandal identitar de ziua Unirii”, și pe durata a circa 3 secunde au fost prezentate imagini cu o pancartă pe care era inscripționat „URMAȘILOR LUI ANTONESCU – SOARTA LUI ANTONESCU”, însă vociferarea acestei inscripții a fost expusă diferit: „URMAȘILOR LUI CEAUȘESCU – SOARTA LUI CEAUȘESCU”. Astfel, prin aceste acțiuni postul de televiziune „Jurnal TV” a deformat sensul realității prin comentarii care nu corespund adevărului.

În aceeași zi, Lomachin Alexandr a contactat telefonic reprezentanții postului nominalizat și i-a informat despre neconcordanțele depistate în reportaj și a solicitat lichidarea acestora. Însă buletinul de știri difuzat în reluare la data de 02.12.2012 de la ora 6⁰⁰ nu a conținut modificările solicitate de Lomachin Alexandr.

Prin scrisoarea din 04.12.2012, Lomachin Alexandr s-a adresat către postul de televiziune „Jurnal TV” cu solicitarea de a rectifica reportajul difuzat și de a i se acorda dreptul la replică.

Pînă în momentul de față, postul de televiziune „Jurnal TV” nu a rectificat reportajul difuzat la 01.12.2012 și, în reluare, la 02.12.2012 și nu a acordat dreptul la replică domnilor Lomachin Alexandr și Lungul Vadim.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului prin scrisoarea nr. 105 din 05.02.2013 a remis postului de televiziune „Jurnal TV” sesizarea adresată de domnii Lomachin Alexandr și Lungul Vadim și i-a solicitat, în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (2) din Codul audiovizualului, să-și expună poziția, în termen de 5 zile, asupra celor invocate în sesizare.

Drept urmare, Î.C.S. „JURNAL DE CHIȘINĂU PLUS” S.R.L. prin scrisoarea din 11.02.2013 a informat CCA că *„această eroare neînsemnată a avut doar o singură cauză – omisiunea reporterului responsabil de material, care, fiind zi de duminică, și avînd mai multe activități în acea zi, a încurcat numele Antonescu cu Ceaușescu”.*

Ca urmare a examinării publice a sesizării domnilor Lomachin Alexandr și Lungul Vadim, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, a lua act de sesizarea acestora. Deoarece s-a constatat că această faptă constituie o derogare nesemnificativă de la prevederile **art. 38 alin. (2) lit. f)** din Codului audiovizualului

– transmisia serviciilor de programe care, în consecință, conduce la încălcarea prevederilor art. 7 alin. (4): „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: a) informația care compune știrea să fie veridică; b) să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri” și **art. 38 alin. (2) lit. i)** – nerespectarea prevederilor legale privind acordarea dreptului la replică, rectificare și la remedii echivalente.

4. Prin sesizarea nr. 463 din 20.11.2012, AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a informat CCA despre: „încălcarea flagrantă a cadrului legal referitor la respectarea condițiilor de retransmisie, respectarea drepturilor de difuzare a producțiilor cinematografice pe teritoriul Republicii Moldova de către postul de televiziune „Euro TV”, care difuzează producție cu sigla postului românesc „Antena 1”. Totodată, se aduce la cunoștință că „postul de televiziune „Euro TV” difuzează filme cu sigla postului românesc „Antena 1” fără ca „Antena 1” să fi difuzat astfel de filme (filmul „300 de Spartani”)”.

Drept urmare, AO „APOLLO” a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului:

- „investigarea aspectelor de retransmisie a postului „Antena 1” pe teritoriul Republicii Moldova și nedeclararea acestei retransmisii de către postul „Euro TV”;
- ridicarea de la Î.M. „ALVALMEDIA” S.R.L. a confirmării deținerii acordului titularului de drepturi la difuzarea filmului „300 de Spartani” pe data de 23.10.2012 și 07.11.2012 pe teritoriul Republicii Moldova;
- sancționarea postului „Euro TV” pentru derogările constatate”.

Întru investigarea cazului, prin scrisoarea nr. 760 din 21.11.2012, CCA a solicitat de la Î.M. „ALVALMEDIA” S.R.L. actele confirmative ale dreptului de a difuza pe teritoriul Republicii Moldova a producției audiovizuale cu sigla postului „Antena 1” și confirmarea dreptului privind difuzarea filmului „300 de Spartani”, iar prin scrisoarea nr. 764 din 23.11.2012, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat de la S.C. „Antena TV Group” S.A. informația privind dreptul de difuzare a serviciului de programe al postului „Antena 1” pe teritoriul Republicii Moldova de către „Euro TV”, precum și informații privind difuzarea de către „Antena 1” a filmului artistic „300 de Spartani”.

Prin scrisoarea nr. 19/12 din 26.11.2012, Î.M. „ALVALMEDIA” S.R.L. a comunicat CCA că postul de televiziune „Euro TV” a difuzat filmul „300 de Spartani” legal cu sigla postului „Antena 1”, de la care achiziționează producția conform grilei și a contractelor comerciale.

Este de menționat că, pînă în momentul de față, CCA nu a primit nici un răspuns de la S.C. „Antena TV Group” S.A.

De asemenea, se constată faptul că S.C. „Antena TV Group” S.A. nu a sesizat CCA cu privire la distribuirea ilegală pe teritoriul Republicii Moldova a programelor postului „Antena 1” de către postul de televiziune „Euro TV”.

Prin scrisorile nr. 502 din 03.01.2013 și nr. 518 din 15.01.2013, AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului că posturile de televiziune „Sor TV” și „Prime” au difuzat filme asupra cărora persistă bănuiala lipsei acordurilor titularilor de drepturi la valorificarea acestor opere: filmul „Artur's Christmas – prezentat de către „Sor TV” la data de 01.01.2013, ora 18⁴⁶, și filmul „Avatar” – prezentat de către „Prime” la data de 01.01.2013, ora 21³⁰.

Drept urmare, AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului:

- „ridicarea de la S.C. „MAR-SOR TV” S.R.L. și Î.C.S. „PRIME TV” S.R.L. a confirmărilor documentare privind deținerea acordului titularilor de drepturi la difuzarea filmelor indicate în sesizare;
- sancționarea radiodifuzorilor vinovați de difuzarea operelor audiovizuale în lipsa acordului titularilor de drepturi”.

Întru investigarea cazurilor, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, prin scrisorile nr. 33 din 14.01.2013 și nr. 50 din 21.01.2013, a remis S.C. „MAR-SOR TV” S.R.L. și Î.C.S. „PRIME TV” S.R.L. sesizările parvenite de la AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” și a solicitat, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului, să-și expună poziția asupra celor invocate și să prezinte actele confirmative.

S.C. „MAR-SOR TV” S.R.L. a ignorat solicitările CCA, iar în cadrul ședinței publice directorul instituției, dl Constantin Volnițchi, a confirmat faptul că opera audiovizuală a fost difuzată în absența unor raporturi contractuale.

Cît privește Î.C.S. „PRIME TV” S.R.L. se constată că la adresa CCA a parvenit răspunsul radiodifuzorului, prin care se menționează că programele sînt achiziționate prin contractul cu ЗАО «Первый канал. Всемирная сеть», iar potrivit contractului, opera audiovizuală este achiziționată cu drepturi neexclusive pentru teritoriul Republicii Moldova. De asemenea, în cadrul ședinței, reprezentantul Î.C.S. „PRIME TV” S.R.L. a specificat că în cazul reclamat de AO „Apollo” competența ține de organele afacerilor interne, dar nu de CCA.

Totodată, este de precizat faptul că pînă în prezent, în adresa CCA nu a parvenit nici o plîngere prealabilă din partea titularilor de drepturi, prin care s-ar invoca lipsa drepturilor de difuzare a operelor nominalizate în sesizările petiționarului.

Cu toate că în sesizări se menționează art. 37 alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului, se stabilește că AO „APOLLO” nu a demonstrat că este afectată în mod direct prin faptul difuzării operelor nominalizate.

Mai mult, se explică petiționarului că potrivit prevederilor Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02.07.2010:

Art. 55 (1) Orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate de prezenta lege are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor prevăzute în prezentul capitol.

Art. 63 (1) În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art.

55, alin. (2) *pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.*

Legea cu privire la dreptul de autor și drepturile conexe nu face referință și la Consiliul Coordonator al Audiovizualului ca făcând parte din categoria organelor competente, cu atribuții în ceea ce privește recunoașterea dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Astfel, în Republica Moldova, întru contracararea violării dreptului de autor și a drepturilor conexe este în vigoare Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe adoptată în anul 2010. Anume această lege stabilește expres despăgubirile și remediile ce pot fi acordate și utilizate în cazul violării dreptului de autor și a drepturilor conexe. Prin sesizările sale, AO „APOLLO” a solicitat de la CCA să aplice sancțiuni radiodifuzorilor pentru nerespectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, însă CCA este o autoritate publică care nu este competentă, conform legii, în acest domeniu. Precizăm că potrivit atribuțiilor expres menționate în art. 40 al Codului audiovizualului, CCA nu este competent în domeniul apărării drepturilor de autor și a drepturilor conexe sau a constatării violării acestor drepturi, chiar dacă acestea se referă la difuzarea operelor audiovizuale.

În art. 38 al Codului audiovizualului, unde sînt prevăzute ce fapte constituie contravenții din domeniul audiovizualului, nu se regăsește *încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe*. Considerăm că petiționarul interpretează eronat și neargumentat lit. k) a art. 38 alin. (2) din cod, care stipulează ca o contravenție *nerespectarea prevederilor privind regimul juridic al proprietății în domeniul audiovizualului*.

În aceeași ordine de idei, art. 96 „*Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe*” din Codul contravențional prevede expres care este răspunderea pentru nerespectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, stabilind persoanele și organele care sînt în drept să examineze cauzele contravenționale respective și să aplice sancțiuni.

Se constată că „*nerespectarea prevederilor privind regimul juridic al proprietății în domeniul audiovizualului*” și „*nerespectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe*” sînt două contravenții diferite, pentru care răspunderea este prevăzută de diferite acte legislative: în primul caz de Codul audiovizualului, în al doilea – de Codul contravențional.

Concomitent, în cadrul ședinței publice, s-a stabilit că autoritățile omoloage din alte state nu sînt abilitate să aplice sancțiuni pentru nerespectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

Concluzionînd faptele expuse mai sus, se constată imposibilitatea admiterii și satisfacerii solicitărilor AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” privind sancționarea radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova pentru încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe.

Sesizarea nr. 502 din 03.01.2013 cu privire la difuzarea de către „Sor TV” la data de 01.01.2013, ora 18⁴⁶, a filmului „Artur's Christmas” a fost dispusă spre expediere organelor afacerilor interne.

Ca urmare a examinării publice a sesizărilor nr. 463 din 20.11.2012, nr. 502 din 03.01.2013 și nr. 518 din 15.01.2013, conform art. 37 (4) și 38 (4) din Codul audiovizualului, prin decizia nr. 26 din 04.03.2013 Consiliul Coordonator al Audiovizualului a luat act de acestea.

5. La 28 februarie 2013, pe adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit sesizarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova, prin care se solicită: examinarea sesizării și întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație în vederea lichidării încălcărilor de lege menționate în sesizare, înlăturarea cauzelor și condițiilor care le-au favorizat și neadmiterii lor pe viitor.

Ca urmare a examinării publice a sesizărilor și a circumstanțelor invocate, vizionării înregistrărilor anexate, în temeiul Codului audiovizualului nr. 260 din 27.07.2006, Legii cu privire la procuratură, art. 5 al Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 433 din 28.12.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, prin Decizia nr. 45 din 25.03.2013, a decis:

„Art. 1. A constata ca fiind legale acțiunile președintelui CCA (perfectarea scrisorilor nr. 874 din 20 decembrie 2012 și nr. 04 din 02 ianuarie 2013) în vederea elucidării circumstanțelor enunțate de AO „APOLLO” în sesizările nr. 480 din 07 decembrie 2012 și nr. 499 din 26 decembrie 2012.

Art. 2. A lua act de sesizarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova nr. 25-5d/2013-127 din 25 februarie 2013.

Art. 3. A respinge ca nefondate sesizările AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 480 din 07 decembrie 2012 și nr. 499 din 26 decembrie 2012.

Art. 4. A expedia Procuraturii Generale, Inspectoratului General de Poliție, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Culturii sesizări în vederea verificării modului în care au fost emise actele de către Agenția de Stat pentru Protecția Moralității (Raportul de expertiză și procesul-verbal din 22.12.2012), în baza cărora se solicită a fi stopată difuzarea unui post de televiziune pe teritoriul Republicii Moldova.”

6. În adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit solicitarea Direcției nr. 3 a Inspectoratului Național de Investigații al IGP, la care a fost anexată plîngerea directorului general al ÎCS „Media Production” SRL (cu privire la tragerea la răspundere a SC „TV-Comunicații Grup” SRL pentru încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe).

În conformitate cu prevederile art. 18, 37-40 din Codul audiovizualului nr. 260 din 27.07.2006, art. 96, 400 ale Codului contravențional nr. 218 din 24.10.2008, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433 din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, prin Decizia nr. 46 din 25.03.2013 Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis: „A expedia Inspectoratului Național de Investigații al IGP materialul înregistrat în REI-2 a DGSO DP MAI nr. 192 din 04.03.2013 pentru examinare după competență, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare”.

7. Prin sesizarea nr. 566 din 22.05.2013, AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a informat CCA că

posturile TV 1000 și TV 1000 Action difuzează filme artistice cu încălcarea semnelor de avertizare prevăzute de Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012.

Drept urmare, AO „APOLLO” a solicitat CCA „examinarea sesizării și intrarea în legalitate a posturilor TV 1000 și TV 1000 Action sau interzicerea imediată a difuzării acestor posturi pe teritoriul Republicii Moldova”.

În urma examinării sesizării respective s-a constatat netemeinicia acesteia. Astfel, atât postul TV 1000, cât și TV 1000 Action nu se află sub jurisdicția Republicii Moldova și nu dețin autorizație de retransmisie sau licență de emisie eliberate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului. În acest context, este inoportună referința invocată de AO „APOLLO” la Decizia CCA nr. 98 din 19.07.2012, pentru că aceasta se referă la servicii de programe puse pe post de către radiodifuzorii din Republica Moldova.

Posturile TV 1000 și TV 1000 Action nu sînt radiodifuzori sau distribuitori de servicii care s-ar afla sub jurisdicția Republicii Moldova. Respectiv servicii de programe sînt doar retransmise pe teritoriul țării noastre în bază contractuală de către distribuitorii de servicii.

Totodată, acest fapt a mai fost explicat și anterior AO „APOLLO” prin scrisorile CCA nr. 874 din 20 decembrie 2012 și nr. 04 din 02 ianuarie 2013.

Concluzionînd faptele expuse mai sus, s-a constatat imposibilitatea admiterii și satisfacerii solicitării AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” și prin Decizia CCA nr. 96 din 13.06.2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a respins ca nefondată sesizarea AO „APOLLO” nr. 566 din 22.05.2013.

8. Prin scrisoarea CEM/9 nr. 128 din 27 septembrie 2013, Comisia parlamentară pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului examinarea sesizării ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL din 16.09.2013. Sesizarea se referă la notificarea depusă de dl Victor Berlinski cu privire la difuzarea de către postul de televiziune „Jurnal TV”, în cadrul emisiunilor televizate, începînd cu luna aprilie 2012, a unor informații false și nefondate care i-au lezat onoarea și demnitatea. Ca urmare a examinării sesizării ÎCS Jurnal de Chișinău Plus SRL (prin care a fost expediată notificarea dlui V. Berlinski), a adresării Comisiei parlamentare pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, în temeiul Codului audiovizualului nr. 260 din 27.07.2006, a Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea nr. 433 din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis de a lua act de sesizarea ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL din 16.09.2013.

9. Prin scrisoarea nr. 584 din 07.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (4) lit. a), b) și art. 10 alin. (1) și (5) din Codul audiovizualului de către postul de televiziune „Publika TV”. Petiționarul a solicitat investigarea cazului de manipulare și dezinformare a maselor efectuată de postul de televiziune „Publika TV” în cazul difuzării reportajului „Comuniștii, în căminele studențești, pentru a chema tinerii la proteste: „Mi-au propus 80 de lei pentru a

merge în centru”, pus pe post la data de 03 octombrie 2013. În cadrul acestui reportaj, menționează AO ”APOLLO”, a fost reflectată informația potrivit căreia deputatul PCRM, Iurie Muntean, i-a vizitat în cămine pe studenții Universității de Stat din Moldova pe care a încercat să îi convingă să se alăture comuniștilor în lupta împotriva actualei puteri. Totodată, AO ”APOLLO” susține că au fost prezentate imagini cu un tânăr din declarațiile căruia reiese că: *”Pe la ora 12:00 mi-a propus cineva 80 de lei pentru a merge pe două ore în centru. Nu era să merg să strig acolo, dar cunosc câteva persoane care s-au dus la aceste manifestații”*. În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a monitorizat secvențele serviciilor de programe difuzate de către postul de televiziune „Publika TV” și a constatat că postul de televiziune ”Publika TV” nu a comis derogări de la prevederile legislației în vigoare. Prin Decizia nr. 166 din 24.10.2013, CCA a respins ca fiind nefondată sesizarea nr. 584 din 07.10.2013 a Asociației Obștești „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”.

10. Prin scrisoarea nr. 588 din 18.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la nerespectarea prevederilor legale de plasare a publicității de către postul de radio ”AQUARELLE FM”. Prin scrisoarea nr. 589 din 18.10.2013, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului prin care înștiințează autoritatea de reglementare în domeniul audiovizualului că a intrat în posesia unor oferte de publicitate ale postului ”PRO TV CHIȘINĂU” pentru emisiunea retransmisă ”MasterChef”. Ca urmare a monitorizării serviciilor de programe ale posturilor ”AQUARELLE FM” și PRO TV CHIȘINĂU”, a examinării rezultatelor în ședință publică, prin Decizia nr. 176 din 24.10.2013 s-a decis a respinge ca nefondate sesizările AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 588 și 589 din 18.10.2013.

11. Prin sesizarea nr. 585 din 15.10.2013, AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului că posturile de televiziune: Prime, Bravo și CTC/Mega au difuzat filme asupra cărora persistă bănuiala lipsei acordului titularului de drepturi la valorificarea acestor opere. Ca urmare a examinării publice a sesizării, a verificării actelor prezentate, prin Decizia nr. 184 din 15.11.2013 s-a decis de a respinge sesizarea AO „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” nr. 585 din 15.10.2013.

IX. RELAȚII EXTERNE

În anul 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în calitate sa de unică autoritate de reglementare în domeniul audiovizualului, s-a conformat standardelor și valorilor europene, a promovat pluralismul, transparența și independența mass-mediei și a asigurat protecția drepturilor fundamentale ale omului în conținutul audiovizual.

Exercitându-și funcțiile și obligațiunile prevăzute în legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, CCA a studiat proiectele, planurile de acțiuni, programele și recomandările care au parvenit în adresa instituției, precum și a formulat o serie de propuneri la acestea.

- Proiectul Agendei de Asociere RM-UE pentru perioada 2014-2016;
- Planul de Acțiuni pentru Moldova pentru perioada 2013-2015, elaborat de Consiliul Europei;
- Programul de Asistență RM – Consiliul Europei pentru anii 2013-2015;
- Planul de Acțiuni pentru susținerea reformelor democratice în Republica Moldova 2013-2016;
- Programul de colaborare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse în domeniul umanitar pentru anii 2014-2016;
- Raportul privind bilanțul cooperării Republicii Moldova cu Consiliul Europei în perioada iunie 2011-iulie 2013;
- Proiectul programului de cooperare RM-CoE;
- Planul de Acțiuni UE-RM;
- Programului Național de Asigurare a Egalității de Gen pentru 2010-2015;
- Planul de Acțiuni pentru 2014-2016 al Inițiativei Centrale Europene (ICE).

9.1. Cooperări interinstituționale

CCA a colaborat pe parcursul anului de referință cu o serie de instituții naționale și internaționale, printre care se enumeră:

Parlamentul Republicii Moldova:

- Comisia pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media;
- Comisia economie, buget și finanțe.

Guvernul Republicii Moldova:

- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Economiei;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Justiției;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Educației;
- Ministerul Culturii;

- Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
- Ministerul Sănătății;
- Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației;
- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- Agenția Proprietății Publice;
- Agenția Achiziții Publice;
- Biroul Relații Interetnice;
- Î.S. Centrul de Stat pentru Frecvențe Radio;
- Î.S. „Radiocomunicații”;
- Agenția de Stat pentru Protecția Moralității;
- Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului;
- Consiliul Concurenței;
- Inspectoratul Național de Investigații;
- Inspectoratul Național de Patrulare.

Autorități și organisme internaționale:

- Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE);
- Consiliul Europei;
- Platforma Europeană a Autorităților de Reglementare (EPRA);
- Rețeaua Autorităților Francofone de Reglementare Mass-Media (REFRAM);
- Forumul Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului (BRAf);
- Rețeaua Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului din bazinul Mării Mediteraneene (MNRA);
- Consiliul Național al Audiovizualului din Ucraina (NRADA);
- Consiliul Național al Audiovizualului din România (CNA);
- Autoritatea de Radio și Televiziune din Cipru (CRTA).

9.2. Conferințe, reuniuni, seminare, întreveneri

În contextul îmbunătățirii componentelor activității sale, schimbului de informații și experiență, reprezentanții Consiliului Coordonator al Audiovizualului au participat la mai multe seminare, reuniuni, conferințe, mese rotunde, întreveneri la nivel național și internațional, printre care:

– 15-19 ianuarie 2013, Sarajevo, *Bosnia și Herțegovina* – președintele CCA, Marian Pocaznoi, a efectuat o vizită de studiu în cadrul proiectului ”Regional Dialogue and Exchange of Successful Practices in Journalists Self-Regulatory Activity”. Scopul acestui schimb de experiență a constat în familiarizarea reprezentanților țării noastre cu mecanismele legale și practicile utilizate în domeniul mass-media de către *Bosnia și Herțegovina*;

- 11-12 februarie 2013, Praga, Republica Cehă – o delegație a Republicii Moldova formată din reprezentanți ai Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și ai Consiliului Coordonator al Audiovizualului a întreprins o vizită de studiu privind „Protecția datelor cu caracter personal în mass-media scrisă, vizuală și audiovizuală” la Oficiul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Cehe. Vizita de studiu a scos în evidență necesitatea cooperării și interacțiunea dintre Autoritatea națională de control a protecției datelor cu caracter personal și Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în vederea contribuirii la aplicarea uniformă și corectă a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și de respectare a dreptului la viața privată de către instituțiile naționale de mass-media;

- 14-24 martie 2013, Republica Italiană – în contextul implementării prevederilor Deciziei nr. 15 din 15 februarie 2013, membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Nicolae Damaschin, Cristina Mîțu și Dinu Ciocan, au efectuat o vizită de lucru în Republica Italiană, unde au avut o serie de întâlniri cu managerii televiziunilor naționale și locale italiene, reprezentanți ai asociațiilor diasporale moldovenești, precum și cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Italiană, Excelența Sa Aurel Băieșu. Vizita efectuată de membrii CCA a contribuit considerabil la consolidarea relațiilor de cooperare cu posturile italiene de televiziune, fapt ce va facilita stabilirea unor parteneriate cu autoritățile audiovizuale din alte state europene privind asigurarea accesului cetățenilor Republicii Moldova aflați în afara țării la serviciile de programe autohtone;

- 16 aprilie 2013, CCA a participat la întrunirea Uniunea Europeană – Republica Moldova „Dialogul privind Drepturile Omului”, în cadrul căreia M. Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, a prezentat un raport cu privire la respectarea dreptului la libertatea de exprimare și asigurarea principiilor de aplicare a acestuia, și cu privire la transparența datelor despre proprietarii privați ai posturilor de televiziune și radio, oferind informația solicitată de reprezentanții UE;

- 24-25 aprilie 2013, Chișinău – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a organizat Ediția a XV-a a Simpozionului anual științifico-practic „Lecturi AGEPI”, cu genericul „Probleme actuale ale proprietății intelectuale”, la care au participat reprezentanții CCA. În cadrul simpozionului s-a accentuat importanța protecției dreptului de autor și conexe;

- 25 aprilie 2013, la sediul Consiliului Coordonator al Audiovizualului, președintele CCA, Marian Pocaznoi, și membrii CCA, Mariana Onceanu-Hadîrcă, Cristina Mîțu și Nicolae Damaschin, au avut o întrevedere cu reprezentanții Consiliului de Presă și cu o delegație formată de 11 membri ai structurilor de autoreglementare jurnalistică din Bosnia și Herțegovina, Estonia, Bulgaria și România, care s-a aflat într-o vizită de studiu în Republica Moldova la invitația Consiliului de Presă. În cadrul întreprinderii au fost discutate subiecte privind politicile dezvoltate de CCA în domeniul dezvoltării mass-media și respectarea Codului audiovizualului de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova.

– 25 aprilie 2013, Chișinău – Consiliul Europei a organizat conferința cu tema „Consolidarea încredințării între jurnaliștii de pe ambele maluri ale Nistrului prin dezvoltarea cooperării și înțelegerii”, în care s-a discutat atât importanța majoră a jurnaliștilor în mass-media, cât și Codul de conduită pe care aceștia trebuie să-l respecte;

– 08-12 mai 2013, Cracovia, Polonia – a avut loc cea de-a 37-a Reuniune EPRA, cu genericul „Respectarea drepturilor și protecția copilului în programele audiovizuale”. Pe parcursul sesiunilor plenare au fost discutate două subiecte: protecția minorilor într-un mediu conectat și serviciile publice de mass-media într-un mediu conectat. Cele trei grupuri de lucru au dezbătut tematici precum comunicarea politică, mass-media locală și comunitară și accesul persoanelor cu dezabilități (reprezentanți: membrii CCA, Ignat Vasilache, Vitalie Tabunșcic);

– 15-26 mai 2013, Republica Elenă, Republica Cipru – membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Nicolae Damaschin, Cristina Mîțu și Iurie Colesnic, au efectuat o vizită de lucru în Republica Elenă și Republica Cipru. Scopul vizitei a constat în lansarea dialogului privind dezvoltarea politicilor bilaterale de asigurare a recepționării serviciilor de programe autohtone de către cetățenii Republicii Moldova aflați în Republica Elenă și Republica Cipru și viceversa;

– 14 iunie 2013, Centrul pentru jurnalism independent a organizat dezbateri publice pe marginea proiectului de Lege privind amendarea Codului audiovizualului pentru asigurarea transparenței proprietății mass-media, la care au participat președintele CCA, M. Pocaznoi, și membrii CCA, C. Mîțu, O. Brabălat, M. Onceanu-Hadîrcă. CCA și-a reiterat poziția de susținere a demersurilor privind modificarea Codului audiovizualului, în vederea asigurării pluralismului surselor media pe dimensiunea economică și necesitatea cunoașterii beneficiarilor finali ai instituțiilor mass-media audiovizuale.

– 18 iunie 2013, Biroul Relații Interetnice a organizat masa-rotundă cu tema *Convenția-cadru pentru Protecția Minorităților Naționale - evoluții în procesul de implementare*, în cadrul căreia M. Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, a prezentat un raport asupra acestui subiect în domeniul audiovizualului. La întrunire a avut loc un dialog constructiv și eficient în vederea identificării instrumentelor de susținere și promovare a diversității și a patrimoniului cultural-lingvistic al minorităților etnice.

– 19 iunie 2013, în incinta Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Marian Pocaznoi, președinte CCA, și Mariana Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, au avut o întrevedere cu delegația Secretariatului Consiliului Europei, condusă de Daniil Khochabo, director adjunct pentru consiliere politică. În cadrul întrevederii, părțile au abordat mai multe subiecte, printre care cooperarea cu Consiliul Europei, acțiunile realizate privind evoluția mass-mediei audiovizuale, adoptarea deciziei CCA cu privire la ponderea programelor autohtone în serviciile de programe audiovizuale, respectarea pluralismului de opinie de către radiodifuzori;

- 26 iunie 2013, la sediul Misiunii OSCE din Republica Moldova s-a desfășurat „A 11-a masă rotundă a donatorilor în domeniul mass-media”, la care au participat reprezentanții CCA. În cadrul conferinței a avut loc schimb de opinii și dezbateri cu privire la dezvoltarea și importanța mass-mediei pentru comunitate;

- 4-5 septembrie, Kiev, Ucraina – o delegație din cadrul CCA a avut o întrevedere cu membrii Consiliului Național al Audiovizualului (NRADA) din Ucraina, unde au discutat un șir de întrebări ce vizează domeniul de activitate al ambelor consilii. În urma întrevederii, reprezentanții CCA au stabilit relații strânse de colaborare pe viitor cu membrii NRADA (reprezentanți: Olga Barbălată, membru CCA, Marcel Oțel, șef Direcția juridică și reglementări, Dorina Curnic, șef adjunct Direcția generală licențiere, autorizare și monitorizare);

- 5-6 septembrie 2013, Kiev, Ucraina – a avut loc Reuniunea Anuală a Forumului Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului (BRAf). În contextul subiectului principal al reuniunii „New Media-impactul său asupra audiovizualului”, reprezentanții statelor membre au oferit informații și au făcut schimb de opinii cu privire la progresul și obiectivele atinse în sectorul audiovizualului în țările lor. În cadrul reuniunii, participanții au discutat, au modificat și au adoptat Declarația Comună cu privire la "Protecția minorilor". (reprezentanți: Olga Barbălată, membru CCA, Marcel Oțel, șef Direcția juridică și reglementări, Dorina Curnic, șef adjunct Direcția generală licențiere, autorizare și monitorizare);

- 18-19 septembrie 2013, Chișinău – în cadrul reuniunii Subcomitetului de Cooperare RM-UE nr.4 „Energie, mediu, transport și telecomunicații, știință și tehnologii, sănătate publică, cultură și educație”, care s-a desfășurat sub egida Ministerului Economiei, Mariana Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, a prezentat un raport cu privire la activitățile CCA în domeniul audiovizualului;

- 23-27 septembrie 2013, Ministerul Finanțelor a organizat un seminar de instruire cu genericul „Auditul performanței și auditul tehnologiilor informaționale”. Seminarul a fost realizat reieșind din Planul de acțiuni al Proiectului Twinning „Consolidarea managementului financiar public în Republica Moldova”. Scopul seminarului a constat în familiarizarea auditorilor interni din sectorul public cu aspectele teoretice și practice ale auditului performanței și tehnologiilor informaționale (reprezentanți: Cristina Gîlcă, Serviciul audit intern CCA);

- 25 septembrie 2013, Comisia Electorală Centrală a organizat o conferință cu tema Integrarea dimensiunii de gen în activitatea CEC, la care a participat, M. Onceanu-Hadîrcă, membru CCA. În cadrul întrunirii a fost abordată problema responsabilității instituțiilor media în vederea promovării dimensiunii de gen în spațiul public;

- 26 septembrie 2013, Asociația Surzilor din Republica Moldova a organizat conferința Limbajul semnelor ca mijloc de comunicare a persoanelor, la care a

participat, reprezentantul CCA, L. Vasilache, șef Direcția generală licențiere, autorizare și monitorizare. A fost evidențiată necesitatea identificării resurselor și mecanismelor de îmbunătățire a accesului persoanelor hipoacuze la informația de interes public și la produsele audiovizuale.

–02-04 octombrie 2013, Vilnius, Lituania – a avut loc cea de-a 38-a Reuniune a Platformei Europene a Autorităților de Reglementare (EPRA), cu genericul „Cum să asiguri o mass-media pluralistă, ca un obiectiv esențial de reglementare” și a cuprins mai multe subteme legate de comunicarea politică în New media, mass-media locală și comunitară, alocarea spectrului de frecvențe 700 MHz și pluralismul media în mediul on-line. În cadrul sesiunilor plenare s-au pus în discuție metodologia și cele mai bune practici de monitorizare a serviciilor media audiovizuale la cerere și schimbul de indicatori și instrumente cu privire la modul de evaluare a pluralismului mass-media în conținutul on-line (reprezentanți: Marian Pocaznoi, președinte CCA, Mariana Onceanu-Hadîrcă, membru CCA);

–07-08 octombrie 2013, Londra, Marea Britanie – s-a desfășurat Forumul Anual Internațional al Autorităților de Reglementare (IRF) la care au participat peste 65 de delegați în vederea schimbului de opinii și experiență cu privire la problemele actuale din sectorul audiovizualului: practicile de reglementare a conținutului și distribuție în condițiile convergenței tehnologice (reprezentant: M. Onceanu-Hadîrcă, membru CCA).

–09-10 octombrie 2013, Londra, Marea Britanie – a avut loc cea de-a 44-a Conferință Anuală la care au participat peste 35 de raportori din 15 țări, reprezentând operatori principali, autorități naționale de reglementare, mass-media și reprezentanți ai tehnologiei inovatoare. În cadrul conferinței au fost puse în discuție subiecte care pot fi considerate probleme globale de etalonare (spectru, comerț, standarde tehnice), conținut (IP, libertatea de exprimare) și distribuție (investigație și executare, tarife). Un accent deosebit s-a pus pe modificările ce trebuie făcute în practica de reglementare, de exemplu, provocările invocate în revizuirea Directivelor în Telecomunicații și în Serviciul Media Audiovizual în Europa (reprezentant: Dinu Ciocan, membru CCA);

–11 octombrie 2013, Chișinău – a avut loc ședința extraordinară a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (CNPDC), în cadrul căreia au avut loc dezbateri în baza inițiativelor legislative cu privire la protecția și drepturile copilului, la care a participat Ludmila Vasilache, șef Direcția generală licențiere, autorizare și monitorizare CCA. Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului a hotărât acceptarea spotului social de instituire a tutelei asupra copiilor separați de părinți, pe care CCA l-a recomandat radiodifuzorilor spre difuzare;

– 14-16 octombrie 2013, N’ Djamena, Ciad – în cadrul celei de-a 3-a Conferințe a Președinților Rețelei Francofone a Autorităților de Reglementare a Mass-mediei (REFRAM) cu tematica "Cum fac față autoritățile de reglementare media provocărilor democrației și tranziției la televiziunea digitală?", președinții autorităților de reglementare au adoptat, în unanimitate, Foaia de parcurs REFRAM

pentru anii 2014-2015, care identifică trei domenii principale de cooperare: serviciul public media, protecția minorilor și gestionarea reclamațiilor. S-a stabilit că REFRAM va acorda pe viitor o atenție sporită proiectelor legate de respectarea drepturilor omului, egalitate de gen și nediscriminare în mass-media (reprezentanți: Marian Pocaznoi, președinte CCA, Iurie Colesnic, membru CCA);

– 17 octombrie 2013, Chișinău – Misiunea OSCE a organizat o conferință în colaborare cu Comitetul Guvernatorilor de Radiodifuziune și cu Biroul pentru Radiodifuziune Internațională (BBG- IBB USA) cu tematica "Mass-media și sistemul judecătoresc din Moldova: consolidarea încrederii reciproce, promovarea responsabilizării și implicarea cetățenilor". În timpul conferinței au avut loc dezbateri și schimb de opinii cu privire la principiile directe în comunicarea cu publicul pentru participanții din cadrul sistemului judecătoresc cu scopul de a îmbunătăți comunicarea, transparența și accesul la informație (reprezentanți: Mariana Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, Iulia Guțuleac, șef Serviciu relații externe și integrare europeană);

– 22 octombrie 2013, la invitația Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, în incinta Liceului Teoretic „G. Latină” din Chișinău, membrul CCA, Mariana Onceanu-Hadîrcă, a participat la masa rotundă cu genericul „Impactul mass-mediei asupra dezvoltării calităților indezirabile la elevi”. Obiectivele de bază a întrunirii au fost: identificarea funcțiilor majore ale mass-mediei, recunoașterea mijloacelor mass-media de influență pozitivă asupra elevilor, determinarea triadei responsabilității în presă, stabilirea modalităților de protejare și de susținere a culturii axiologice la copii.

– 22-25 octombrie 2013, Limassol, Republica Cipru – Consiliul Coordonator al Audiovizualului a participat la cea de-a XV-a Reuniune a Autorităților de Reglementare în Domeniul Audiovizualului din bazinul Mării Mediteraneene (MNRA) cu statut de observator. Pe agenda de lucru a MNRA au fost incluse chestiuni ce țin de: rolul serviciului public de radiodifuziune; regulamentul diversității culturale în media; inovațiile digitale; mediul on-line; combaterea stereotipurilor de gen și promovarea unui tratament nondiscriminator în programele radio și TV (reprezentanți: membrii CCA, Nicolae Damaschin și Cristina Mițu);

– 6 noiembrie 2013, Comisia Electorală Centrală a organizat ședința Clubului de discuții electorale cu tema Reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă, la care a participat M. Onceanu-Hadîrcă, membru CCA. A fost abordată problema perfecționării cadrului normativ și necesitatea reunirii subiecților implicați în organizarea și reflectarea activității instituțiilor median în perioada electorală.

– 18 noiembrie 2013, Marian Pocaznoi, președinte CCA, Mariana Onceanu-Hadîrcă, membru CCA, Iulia Guțuleac, șef Serviciu relații externe și integrare europeană, au participat la o întrevedere, la sediul CCA, cu reprezentanții OSCE: Paula Redondo Alvarez-Palencia, purtător de cuvânt OSCE, Lyndon Allin, consilier

politic OSCE, Alexandru Flenchea, consilier politic național. În timpul discuțiilor, reprezentanții OSCE și CCA s-au axat pe teme ce vizează: situația mass-media de pe ambele maluri ale Nistrului și posibilitatea de a face schimb de posturi TV între Chișinău și Tiraspol; libertatea mass-media și transparența proprietății în mass-media; procesul de digitalizare în Republica Moldova; TVR-ul pe teritoriul Republicii Moldova. Tot aici, au fost evidențiate și unele aspecte ce țin de reglementarea radiodifuzorilor care retransmit prin Internet, precum și rolul CCA în cadrul alegerilor din 2014;

– 20 noiembrie 2013, în incinta Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene s-a desfășurat cea de-a XIV-a reuniune a Comitetului de Cooperare RM-UE, la care a participat Iulia Guțuleac, șef Serviciu relații externe și integrare europeană al CCA. În cadrul reuniunii au fost evaluate progresele înregistrate de Republica Moldova în implementarea Planului de Acțiuni RM-UE în următoarele domenii: dialog politic și reforme, dezvoltarea economică și socială, transport, energetică, societate informațională și protecția mediului, comerț, reforma regulatorie și cooperare în sectorul vamal, cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne, contacte interumane, asistența oferită de UE.

– 15-17 decembrie 2013, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului s-a aflat în vizită de lucru o delegație a postului Romit TV, canal de televiziune dedicat comunităților moldo-române din Italia. Președintele CCA, Marian Pocaznoi, și membrii CCA, Cristina Mîțu, Mariana Onceanu-Hadîrcă, Dinu Ciocan și Olga Barbălată, au discutat cu președintele Romit TV, Emanuele Latagliata, și jurnalista Raisa Ambros despre aprofundarea relațiilor bilaterale și negocierea prevederilor acordului de colaborare privind retransmisia programelor televizate din Republica Moldova în Italia, pentru a asigura accesul diasporei moldovenești la produsele TV autohtone.

9.3. Semnarea Memorandumului de cooperare

Consiliul Coordonator al Audiovizualului promovează constant principiul cooperării între instituții, astfel, la 5 noiembrie 2013, în incinta Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Marian Pocaznoi, președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) din Republica Moldova, și Andreas PETRIDES, președintele executiv al Autorității de Radio și Televiziune (CRTA) din Cipru, au semnat un Memorandum de cooperare în domeniul audiovizualului. În acest sens, autoritățile de reglementare vor prelua anumite experiențe și practici care vor încuraja și contribui la implementarea eficientă a sistemului de reglementare în domeniul audiovizualului și realizarea unor atribuții definite de lege ce necesită schimburi de experiență și de informații în cadrul unor activități comune. O preocupare constantă a CCA este tranziția la televiziunea digitală terestră și protecția minorilor în programele audiovizuale, iar Republica Cipru, fiind o țară europeană care implementează directivele europene în acest domeniu, ar putea împărtăși din experiența acumulată.

9.4. Susținerea campaniilor sociale

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a susținut și a contribuit la mediatizarea unor campanii media, colaborând cu mai multe organizații guvernamentale și ONG-uri, printre care:

- Asociația Națională a Tinerilor Manageri din Moldova (ANTiM) cu susținerea Fundației Argidius, cu scopul de a susține și a promova tinerii care doresc să-și dezvolte propria afacere, a organizat *Ediția a IX-a a Concursului Național de Business Planuri pentru Tineri (CBP 2013)* (Decizia nr. 16 din 15.02.2013);
- Comitetul pentru relații cu publicul al Narcotics Anonymous din Moldova a inițiat campania de informare despre posibilitatea de recuperare a persoanelor care suferă de dependență de droguri (Decizia nr. 70 din 02.05.2013);
- Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC) a desfășurat campania dedicată *"Zilei Internaționale pentru Combaterea Consumului și Traficului Illicit de Droguri"*, mediatizând spotul-invitație la Concertul în aer liber *"Mușică în loc de droguri"* (Decizia nr. 70 din 02.05.2013);
- Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI a inițiat campania de prevenire a cazurilor de înec și incendii în rândul populației din Republica Moldova (Decizia nr. 94 din 13.06.2013);
- Oficiul Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității, în parteneriat cu Secretariatul Permanent al Comitetului Național pentru Prevenirea și Combaterea Traficului de Ființe umane a desfășurat campania națională *„Promovarea unui internet mai sigur pentru copiii din Republica Moldova"*, elaborând spotul social *„Ești sigur cu cine vorbește copilul tău online?"* (Decizia nr. 146 din 12.09.2013);
- Centrul Național de Mediu a organizat campania pentru sensibilizarea populației despre poluarea gravă a râului Bîc, mediatizând spotul social *„Iubește-ți Rîul"* (Decizia nr. 146 din 12.09.2013);
- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), în vederea susținerii potențialului creativ și inovator, a organizat *a XIII-a ediție a Expoziției „INFOINVENT"* (Decizia nr. 146 din 12.09.2013);
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova a organizat sărbătoarea *„Zina Națională a Vinului"* (Decizia nr. 146 din 12.09.2013);
- Inspectoratul Național de Patrulare a inițiat campania de sensibilizare a participanților la traficul rutier, obligativitatea respectării regulilor de circulație rutieră, dar și îmbunătățirea comportamentului conducătorilor auto și al pietonilor (Decizia nr. 191 din 12.09.2013);
- Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI a inițiat campania socială privind prevenirea incendiilor în rândul populației din Republica Moldova, fapt ce va contribui la minimalizarea deceselor (Decizia nr. 203 din 13.12.2013);

- În conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 6 din 11 octombrie 2013 a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului *"Cu privire la protecția și drepturile copilului discutate în cadrul ședinței Guvernului din 29 august 2013"*, CCA a recomandat radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea spotului social video privind necesitatea instituirii tutelei asupra copiilor separați de părinți (Decizia nr. 203 din 13.12.2013).

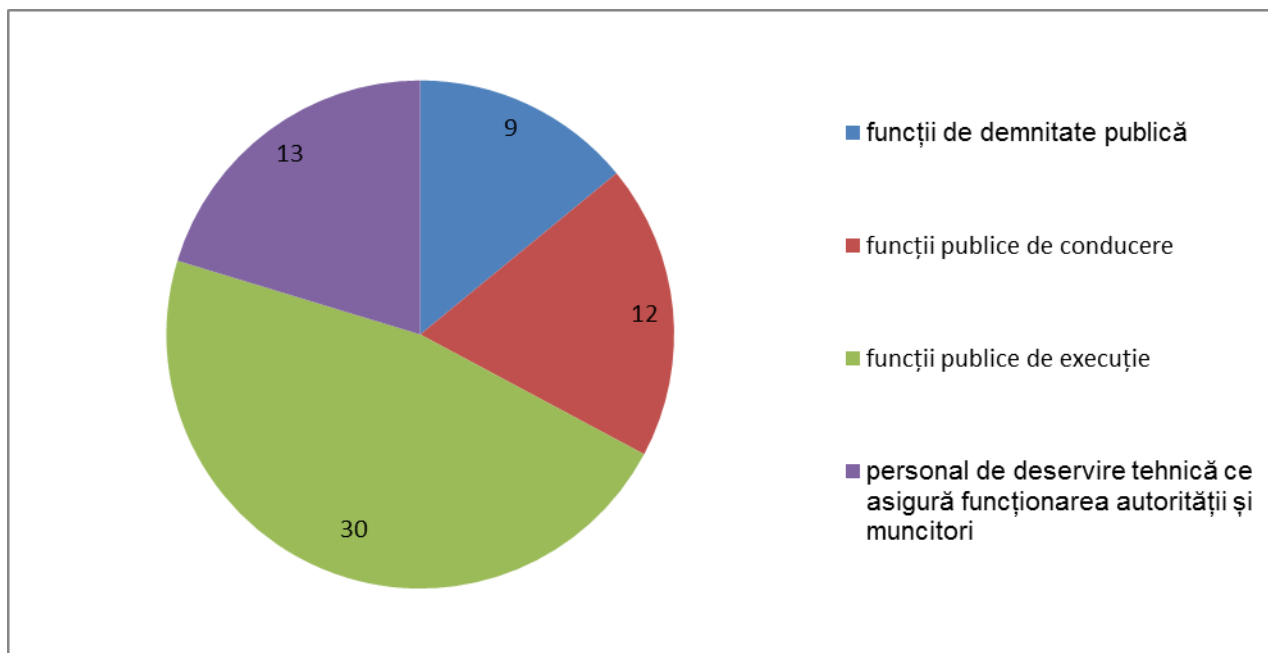
Consiliul Coordonator al Audiovizualului continuă colaborarea cu instituțiile și organisme internaționale și naționale; participă activ la seminare, mese rotunde, grupuri de lucru, conferințe și traininguri organizate la nivel național și internațional (REFRAM, EPRA, BRAF, MNRA etc.) în vederea eficientizării activităților ce țin de dezvoltarea sectorului audiovizualului; asigură documentarea și traducerea materialelor privind procesul de integrare europeană și racordarea legislației Republicii Moldova la standardele europene în domeniul său de referință. CCA stabilește relații de colaborare cu instituțiile de profil din alte state, încheie acorduri de cooperare cu acestea, precum și aderă la alte organizații internaționale pentru un schimb permanent de bune practici și informații. Astfel, la sfârșitul anului 2013, CCA a început să ducă tratative cu reprezentanții Rețelei Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului din bazinul Mării Mediteraneene (MNRA) pentru a deveni membru cu drepturi depline în cadrul acestei rețele.

X. RESURSE UMANE

Resursele umane reprezintă cele mai valoroase resurse strategice ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin intermediul cărora au fost și continuă să fie realizate obiectivele instituției. Personalul Consiliului constituie elementul creator, activ și coordonator al activității instituției, influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale.

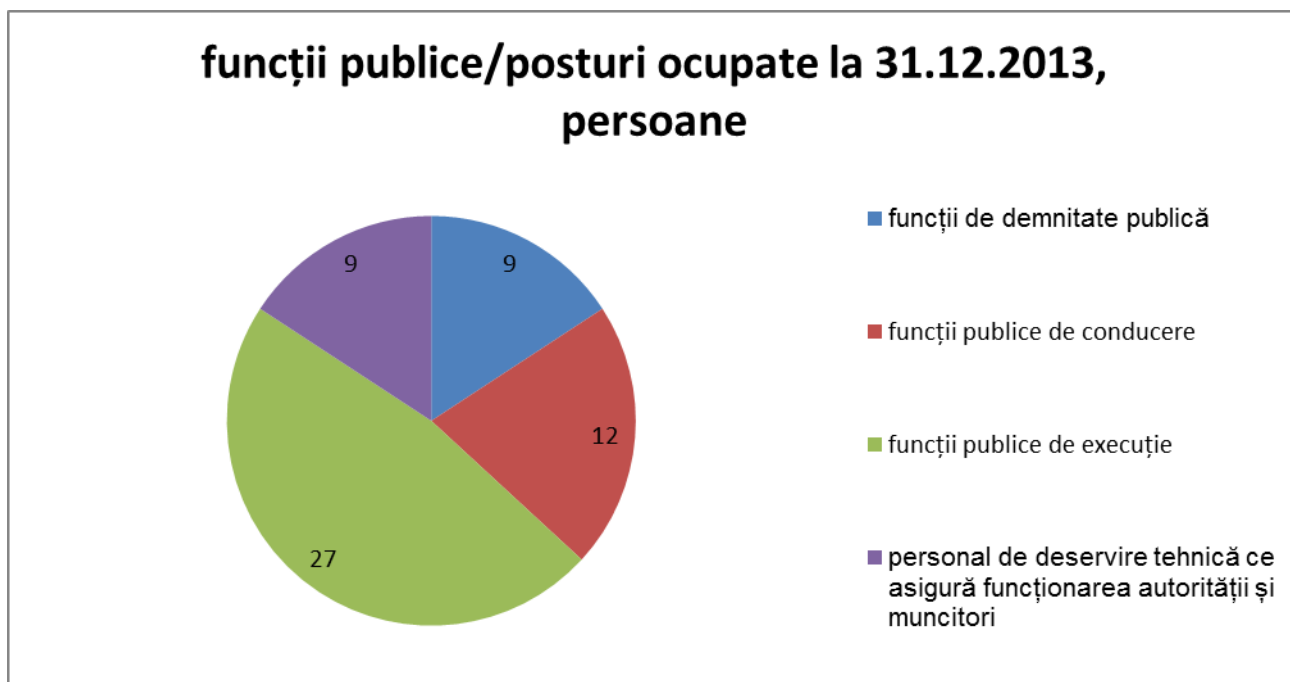
În anul 2013, prin Hotărârea Parlamentului nr. 322 din 27.12.2012 structura organizatorică și efectivul-limită ale CCA a fost modificat. În conformitate cu noua structură, Consiliul Coordonator al Audiovizualului este compus din: Președinte, Vicepreședinte, Membrii Consiliului, Direcția generală licențiere, autorizare și monitorizare, care este constituită din patru direcții (Direcția licențiere și autorizare, Direcția control și digitalizare, Direcția monitorizare radio, Direcția monitorizare TV), Direcția juridică și reglementări, Serviciul comunicare și relații cu publicul, Serviciul economie, finanțe și evidență contabilă, Serviciul resurse umane, Serviciul relații externe și integrare europeană, Serviciul audit intern, Direcția administrativă, Serviciul tehnologii informaționale și Serviciul secretariat, noua structură fiind adaptată la sarcinile și necesitățile Consiliului.

Figura nr.1. Statul de funcții al Consiliului Coordonator al Audiovizualului/ persoane 2013

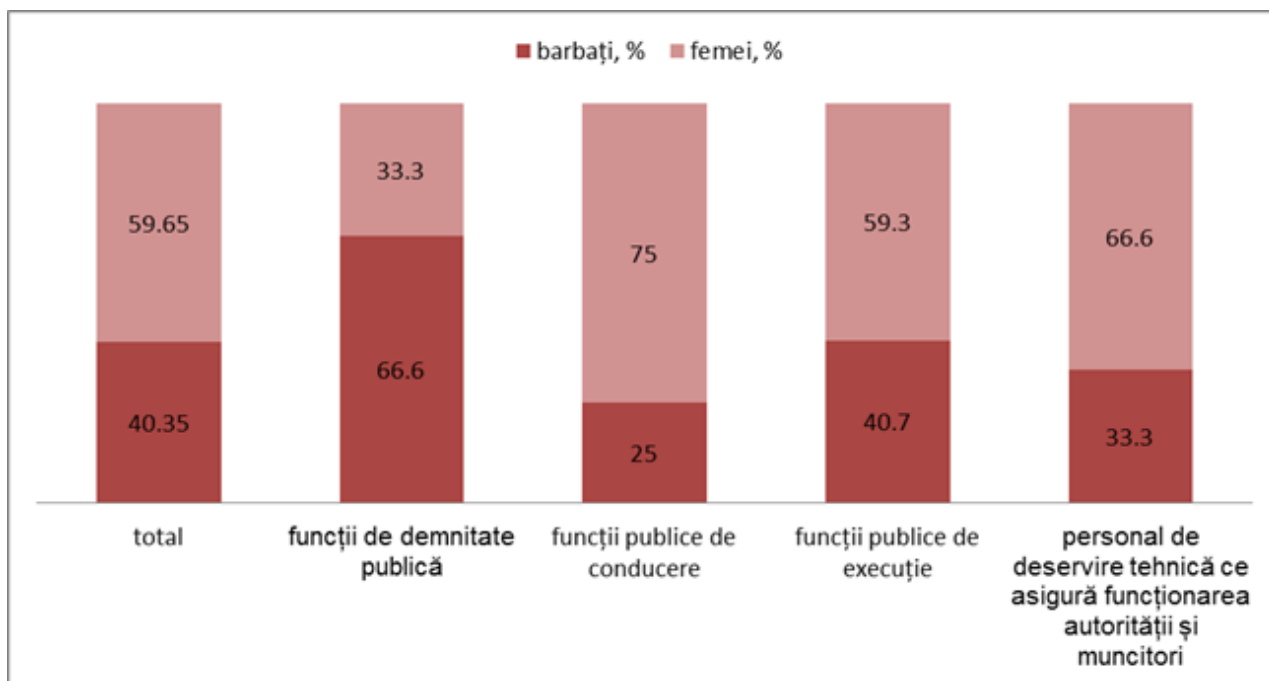
Efectivul-limită a fost majorat de la 42 la 64 de unități de personal. La sfârșitul anului (la 31.12.2013), numărul salariaților a constituit 57 de persoane.

Figura nr.2

Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în domeniul resurselor umane, aplică o politică de egalitate a șanselor între bărbați și femei, fără deosebire de vîrstă și gen, așa cum se poate constata și în graficul de mai jos.

Figura nr.3

Vîrsta medie a personalului CCA constituie 34-54 de ani. Numărul pensionarilor după limita de vîrstă la 01.01.2014 constituie 2 persoane.

Gradul de înnoire a funcționarilor publici (raportul dintre numărul funcționarilor publici debutanți confirmați în funcție către funcțiile publice de conducere și de execuție ocupate) în anul 2013 a constituit 47,5%.

Referitor la fluctuația forței de muncă în cadrul Consiliului Coordonator al Audiovizualului în anul 2013, aceasta se prezintă astfel:

- număr efectiv de personal angajat la 01 ianuarie 2013 – 36;
- număr de personal plecat în timpul anului 2013 – 7;
- număr de personal angajat în timpul anului 2013 – 28;
- număr efectiv de personal angajat la 31 decembrie 2013 – 57;
- număr de posturi vacante la 31 decembrie 2013 – 7.

În domeniul implementării și promovării politicii și procedurilor de personal privind recrutarea, selectarea și integrarea profesională a personalului a continuat implementarea procedurii de recrutare a persoanelor pentru funcțiile publice vacante din cadrul CCA, utilizând procedura de organizare și desfășurare a concursului în baza Regulamentului cu privire la ocuparea funcției publice vacante prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009. Pe parcursul anului 2013 au fost publicate anunțuri de participare la concurs pentru 25 de funcții publice. Ca rezultat, au fost organizate și desfășurate 3 concursuri de ocupare a funcțiilor publice vacante cu angajarea a 25 de persoane, inclusiv funcții publice de conducere – 2 persoane, respectiv funcții publice de execuție – 23 de persoane. Procedura stabilirii perioadei de probă pentru funcționarul public debutant a fost aplicată pentru toate persoanele ce activează pentru prima dată în serviciul public. Numărul de debutanți a însumat 20 de persoane în subdiviziunile CCA, inclusiv confirmați în funcție – 19 persoane.

În scopul determinării nivelului de îndeplinire a obiectivelor individuale de activitate și nivelului de manifestare a abilităților profesionale și a caracteristicilor comportamentale de către funcționarul public, în vederea aprecierii rezultatelor obținute și identificării necesităților de dezvoltare profesională, a fost desfășurată evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici din cadrul Consiliului pentru anul 2012. 71% din funcționari au fost evaluați cu calificativul „foarte bine”, iar 29% din funcționari au fost evaluați cu calificativul „bine”.

Referitor la respectarea disciplinei în instituție, nu au existat cazuri de indisciplină în anul 2013.

XI. ACTIVITATEA ECONOMICO-FINANCIARĂ

Pentru anul 2013, devizul de cheltuieli al Consiliului Coordonator al Audiovizualului a fost aprobat în sumă de 10004,9 mii lei (6504,9 mii lei din contul mijloacelor bugetare și 3500 mii lei din contul mijloacelor speciale). Ca urmare a rectificării Legii Bugetului de Stat pentru anul 2013, bugetul Consiliului Coordonator al Audiovizualului a fost micșorat cu 1579 mii lei, astfel bugetul din contul cheltuielilor de bază a constituit 6405,9 mii lei, iar din contul mijloacelor speciale – 2020 mii lei. În anul 2013, prin Hotărârea Parlamentului nr. 322 din 27 decembrie 2012 „Pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr. 433-XVI din 28 decembrie 2006 cu privire la aprobarea statutului, a structurii organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului” a fost majorat numărul efectivului CCA cu 22 de unități. Astfel că pentru salarizarea a 64 de unități de personal s-au utilizat 4205,2 mii lei (inclusiv contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 747,6 mii lei și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patron în valoare de 111,5 mii lei), ceea ce reprezintă 66 % din suma anuală precizată pentru anul 2013 din contul mijloacelor bugetare.

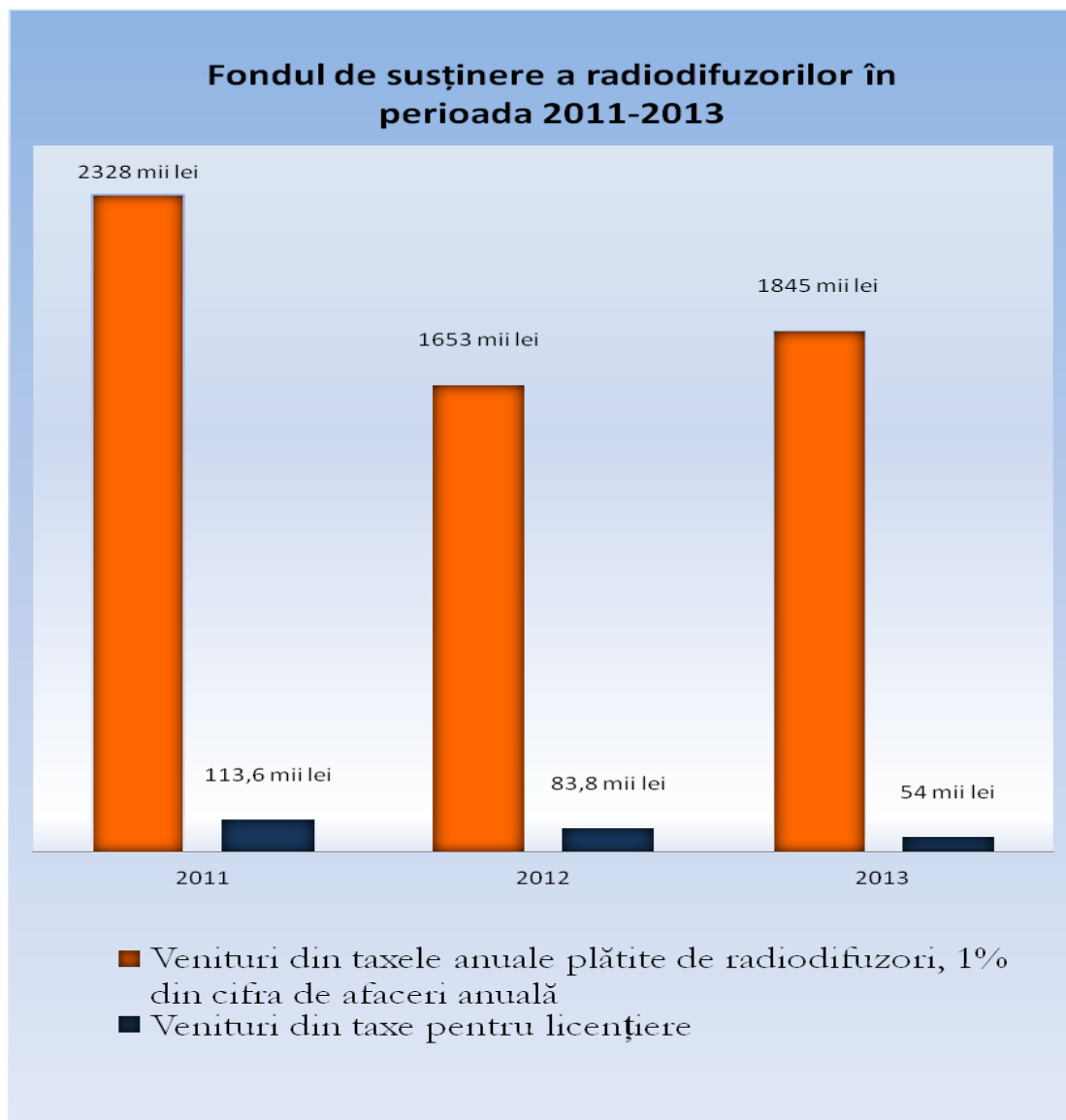
Pentru plata mărfurilor și serviciilor au fost cheltuite 1526,8 mii lei (23,8% din suma anuală precizată), cu 783,8 mii lei mai mult față de anul 2012. În scopul deplasărilor în interes de serviciu au fost folosite 131 mii lei (2% din suma anuală precizată). În vederea achiziționării echipamentului necesar procesului de muncă pentru noii angajați s-au utilizat 525,3 mii lei (8,2% din suma anuală precizată). Conform situației din 31 decembrie 2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului nu are datorii creditoare cu termenul de achitare expirat.

Mijloacele speciale ale CCA pentru anul 2013 au fost precizate în sumă de 2020 mii lei.

Pe parcursul anului 2013, în Fondul de susținere a radiodifuzorilor au fost acumulate resurse financiare în sumă de 1899,2 mii lei (54 mii lei – din contul licențelor obținute de către radiodifuzori și 1845,2 mii lei – 1 % din cifra de afaceri anuală a radiodifuzorilor).

Reieșind din datele reflectate în diagramă de mai jos (fig. 1), comparativ cu anii precedenți, încasările în Fondul de susținere a radiodifuzorilor din contul veniturilor din taxele anuale de acoperire a cheltuielilor de reglementare achitate de radiodifuzori, în proporție de 1% din cifra de afaceri anuală, au crescut în anul 2013 cu 192,2 mii lei față de anul 2012, și s-au diminuat cu 482,8 mii lei față de anul 2011. Totodată, se atestă o micșorare a încasărilor din contul taxelor pentru perfectarea și reperfectarea licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie eliberate de către CCA, cu 29,8 mii lei comparativ cu anul 2012 și, respectiv, cu 59,6 mii lei față de anul 2011.

Figura nr.1

Mijloacele speciale acumulate în Fondul de susținere a radiodifuzorilor au fost utilizate în mărime de 3183,1 mii lei (1899 lei din contul mijloacelor acumulate în anul 2013 și 1284,1 mii lei din contul soldului existent la începutul anului 2013).

În luna ianuarie 2013 a fost definitivată realizarea și modernizarea sistemului de monitorizare a captării și arhivării posturilor de radio și televiziune al CCA, pentru care, din Fondul de susținere a radiodifuzorilor, a fost achitată suma de 579,2 mii lei.

Întru executarea Deciziei CCA nr. 15 din 15.02.2013 „Cu privire la promovarea relațiilor bilaterale cu autoritățile de reglementare în domeniul audiovizualului din alte state, în vederea asigurării recepționării serviciilor de programe audiovizuale din Republica Moldova de către membrii diasporei moldovenești”, precum și în scopul onorării obligațiilor față de organisme și structurile internaționale specializate în domeniul audiovizualului, la care Consiliul

Coordonator al Audiovizualului este parte, din Fondul de susținere a radiodifuzorilor au fost utilizate 537,9 mii lei.

Potrivit prevederilor Deciziei CCA nr.76 din 22 mai 2013 „Cu privire la organizarea seminarelor zonale”, în trimestrul 3 al anului 2013 din Fondul de susținere a radiodifuzorilor au fost alocate mijloace financiare în mărime de 64,5 mii lei pentru organizarea și desfășurarea întrunirilor cu radiodifuzorii și distribuitorii de servicii în zonele de nord, centru și sud ale Republicii Moldova.

În scopul executării Deciziei CCA nr.135 din 26.07.2013 „Cu privire la examinarea solicitării postului de televiziune „ELITA”, din Fondul de susținere a radiodifuzorilor au fost alocate 75,0 mii lei în vederea achiziționării drepturilor de difuzare multiplă a documentarului „Masacrul inocenților sau cronica unui război uitat” pentru 25 de posturi de televiziune.

Întru executarea Deciziei CCA nr.137 din 12 septembrie 2013 „Cu privire la desfășurarea sesiunii de monitorizare a emisiunilor posturilor de radio aflate sub jurisdicția Republicii Moldova la capitolul calității limbii vorbite”, adoptate în baza acordului semnat între Consiliul Coordonator al Audiovizualului și Academia de Științe a Moldovei privind monitorizarea corectitudinii limbii române în domeniul audiovizualului, au fost alocate resurse financiare în mărime de 31,6 mii lei.

Pentru achiziționarea Arhivei electronice a CCA și în baza Deciziei nr. 154 din 26 septembrie 2013 au fost utilizate 432,1 mii lei din Fondul de susținere a radiodifuzorilor.

Ca urmare a desfășurării Concursului de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producere din Fondul de susținere a radiodifuzorilor, pentru anul 2013, anunțat prin deciziile CCA nr. 136 din 12 septembrie 2013, nr. 158 din 26 septembrie 2013 și nr. 165 din 24 octombrie 2013, și întru executarea Deciziei CCA nr.192 din 03 decembrie 2013, pentru susținerea realizării proiectelor de programe audiovizuale câștigătoare în concurs, au fost utilizate mijloace din Fondul de susținere a radiodifuzorilor în sumă de 1632 mii lei.

Soldul mijloacelor speciale la 01 ianuarie 2014 constituie 2024 mii lei.

XII. ACTIVITATEA DE AUDIT INTERN

Auditul intern, în conformitate cu Standardele Naționale de Audit Intern (SNAI) și Legea privind controlul financiar public intern (CFPI), este calificat drept o activitate independentă și obiectivă, care oferă entității asigurarea unui grad de control asupra operațiunilor, o îndrumă în ceea ce privește îmbunătățirea operațiunilor și contribuie la adăugarea unui plus de valoare acestora, ajută entitatea în atingerea obiectivelor, evaluând printr-o abordare sistematică și metodică procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare a entității, oferind propuneri de consolidare a eficacității lor.

Scopul auditului intern este acordarea consultanței și asigurarea obiectivă privind eficacitatea sistemului de management financiar și control, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității entității publice.

Serviciul audit intern a fost instituit în cadrul Consiliului Coordonator al Audiovizualului odată cu modificarea structurii organizatorice în anul 2012 și își desfășoară activitatea propriu-zisă începând cu data completării statelor de personal – din februarie 2013.

12.1. Efectuarea misiunilor de audit intern

În perioada de referință au fost desfășurate două misiuni de audit intern, conform planului anual de activitate, aprobat de președintele CCA și coordonat cu Ministerul Finanțelor. A fost efectuat audit de conformitate, care, potrivit prevederilor Legii privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010, *verifică respectarea cadrului normativ, a politicilor și a procedurilor aplicate și, după caz, necesitatea îmbunătățirii procedurilor de control intern utilizate pentru a asigura respectarea legislației.*

1. În perioada 14 mai-26 iulie a fost realizată misiunea de audit intern în cadrul DGLAM, SEFEC, SRU cu genericul **„Evaluarea procesului de decontare a cheltuielilor privind deplasările”**. În timpul misiunii au fost constatate deficiențe referitor la respectarea termenului de prezentare la contabilitate a actelor justificative privind cheltuielile efectuate de persoanele delegate și la controlul intern insuficient. Ca urmare a misiunii au fost formulate constatări și recomandări de rigoare pe aspectele intensificării controlului intern privind asigurarea elaborării și prezentării ordinului de delegare cu specificarea clară a denumirilor entităților în care se efectuează deplasările, asigurarea prezentării în termen a decontului de avans și a documentelor primare justificative de către persoanele delegate, îndeplinirea condițiilor legale pentru calcularea și acordarea diurnei, decontarea cheltuielilor de cazare, transport și alte cheltuieli aferente deplasărilor. Cadrul legislativ și normativ de referință pentru oferirea recomandărilor de audit a constituit Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.10 din 05.01.2012.

Prin propunerile formulate s-a urmărit creșterea eficienței și funcționalității procesului de delegare și de decontare a cheltuielilor privind deplasările în cadrul Consiliului Coordonator al Audiovizualului. Perfecționarea cadrului procedural în ceea ce privește domeniul procesului auditat a avut menirea de a spori transparența și delimitarea responsabilităților persoanelor implicate în proces, responsabilizarea avansată a acestora și evitarea pe viitor a abaterilor posibile, minimizarea riscurilor ce ar putea împiedica atingerea obiectivelor și, în general, îmbunătățirea sistemului de management financiar și control. În acest context, a fost elaborat și aprobat *"Regulamentul privind delegarea reprezentanților Consiliului Coordonator al Audiovizualului în interes de serviciu"*, și, ulterior, adus la cunoștința persoanelor responsabile.

Astfel, prin măsurile întreprinse de către structurile auditate a fost asigurată soluționarea problemelor și îmbunătățirea controlului intern asupra procesului evaluat.

2. În perioada 30 septembrie-29 noiembrie a fost efectuată misiunea de audit intern cu tema ***„Evaluarea procesului de monitorizare a îndeplinirii obligațiilor financiare ale radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii față de CCA”***.

Scopul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la regularitatea acumulării și administrării veniturilor provenite din taxa de reglementare și cea de licențiere potrivit cadrului legal și reglementărilor aplicabile.

Auditul s-a axat pe analiza procesului existent de control al îndeplinirii obligațiilor financiare de către radiodifuzori și distribuitorii de servicii față de CCA și identificarea domeniilor ce necesită a fi îmbunătățite în scopul furnizării recomandărilor privind optimizarea controlului intern și eficienței procesului de monitorizare a achitării integrale și în termen a taxei de reglementare, precum și a taxelor pentru eliberarea/ reperfectarea licenței de emisie, autorizației de retransmisie.

Aspectele urmărite în cadrul misiunii de audit pe fiecare obiectiv au fost: identificarea iregularităților, modalitățile de gestionare a acestora, identificarea riscurilor, procedurilor existente de control intern, punctelor slabe și domeniilor ce necesită a fi ameliorate în scopul instituirii unui sistem de management financiar și control eficient, precum și evaluarea conformității procesului auditat cu prevederile actelor normative și legislative în vigoare și oferirea recomandărilor relevante pentru îmbunătățirea procesului auditat și urmărirea gradului de realizare a acestor recomandări.

Ca rezultat al misiunii au fost formulate recomandări referitor la asigurarea supervizării prezentării în termen a rapoartelor privind taxa de reglementare de către radiodifuzori, corectitudinea calculului taxei nominalizate, consolidarea și intensificarea controlului achitării integrale și în termen a plății de reglementare, cât și a taxei pentru eliberarea/ reperfectarea licenței de emisie/ autorizației de retransmisie, optimizarea evidenței contabile a veniturilor încasate în Fondul de susținere a radiodifuzorilor.

Prin obiectivele propuse pentru anul 2013 și Planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor Curții de Conturi prin Hotărârea nr.16 din 15 martie

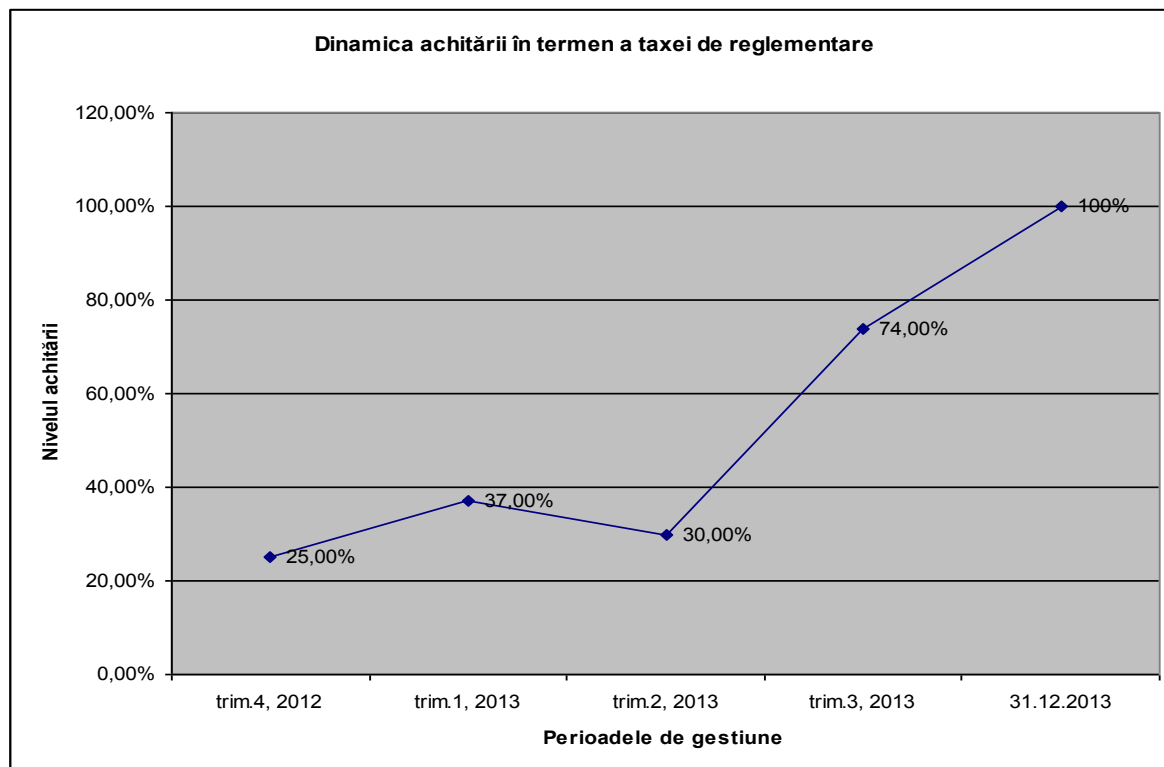
2013, Consiliul Coordonator al Audiovizualului și-a axat eforturile spre eficientizarea procesului de acumulare a veniturilor în Fondul de susținere a radiodifuzorilor prin întreprinderea măsurilor:

- **Optimizarea procesului de comunicare cu radiodifuzorii** prin invitarea la ședințele publice ale CCA, înștiințarea prin scrisoare recomandată despre rezultatele acestora, solicitarea respectării termenelor de prezentare a rapoartelor privind calculul taxei de reglementare și de achitare a acesteia în contextul conformării legislației în vigoare;

- **Examinarea în ședințele publice a chestiunilor** privind derogările de la Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor. Astfel, în perioada de referință, întru atenționarea radiodifuzorilor asupra restanțelor acumulate, stabilirea unui termen complementar de achitare și eşalonarea restanțelor, precum și sancționarea – în cazul încălcărilor repetate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a adoptat următoarele decizii: nr. 28 din 4 martie 2013, nr.47 din 25 martie 2013, nr.55 din 4 aprilie 2013, nr.113 din 28 iunie 2013, nr.114 din 28 iunie 2013, nr.133 din 26 iulie 2013, nr.155 din 26 septembrie 2013, nr.187 din 15 noiembrie 2013 cu privire la nerespectarea prevederilor Deciziei CCA nr.125 din 04.12.2007.

Măsurile întreprinse au contribuit la dinamica pozitivă a respectării termenului de prezentare a rapoartelor trimestriale și onorării obligațiilor financiare ale radiodifuzorilor, fiind asigurată achitarea în termen a cca 74% din suma totală calculată (fig. nr.1) a taxei de reglementare în Fondul de susținere a radiodifuzorilor, această proporție atingând 100% către finele anului.

Figura nr.1

În scopul soluționării problemelor identificate în cadrul misiunii de audit, a fost elaborat un plan de acțiuni privind implementarea recomandărilor și întreprinse măsurile de rigoare privind:

- asigurarea achitării sumelor restante pentru licențele de emisie și autorizațiile de retransmisie eliberate și reperfectate pe parcursul anului de referință;
- instituirea mecanismelor de control suplimentare, pentru a nu admite pe viitor cazuri de eschivare a solicitanților și titularilor licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie de la plățile pentru perfectarea și reperfectarea actelor permise, și anume:
  - introducerea în conținutul actelor menționate a termenului obligatoriu de achitare a taxei pentru eliberarea sau reperfectarea licenței de emisie (precum și prezentarea documentului ce confirmă achitarea) – 30 de zile de la data înștiințării, iar în cazul autorizației de retransmisie – 30 zile de la data emiterii deciziei privind eliberarea/reperfectarea actului;
- introducerea unui nou subcont în softul contabil în scopul optimizării evidenței contabile a veniturilor;
- efectuarea inventarierii soldurilor prin emiterea și solicitarea actelor de verificare a achitărilor reciproce ale Consiliului cu radiodifuzorii, verificarea și ajustarea soldurilor existente la situația reală.

12.2. Instruire și dezvoltare profesională

Referitor la consolidarea capacității Serviciului audit intern, în conformitate cu cerințele Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în perioadele 27-28 martie și 18-20 iunie 2013 auditorul intern a participat la cursurile de instruire în domeniul auditului intern în sectorul public, oferite prin Programul de cooperare pe anul 2013 între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor Publice al României, cu genericul „Raportarea activității de audit intern și Raportul de audit intern” și, respectiv, „Auditul performanței. Tehnici utilizate”.

Prezentările au fost efectuate de experți în audit public intern din România cu abordarea subiectelor în domeniul dezvoltării sistemului de raportare anuală a activității de audit:

- Cadrul legal și procedural cu privire la elaborarea rapoartelor de audit intern;
- Tipuri de rapoarte de audit intern, comunicarea rapoartelor și valorificarea acestora;
- Performanța în organizațiile publice și măsurarea acesteia;
- Auditul performanței – instrument de creștere a responsabilității (la acest capitol a fost prezentat rolul, scopul auditului performanței, elementele pe care poate fi axat (economicitate, eficiență și eficacitate), deosebiri și asemănări între auditul de conformitate și cel de performanță din punct de vedere al definiției, scopului, metodologiei și punctelor de interes. Au fost expuse obiectivele auditului performanței, abordarea bazată pe rezultate și pe probleme, caracteristicile domeniului auditat ce trebuie avute în vedere la etapa de planificare a misiunii);

- Metodologia realizării misiunilor de auditul performanței, tehnici și instrumente utilizate.

Ținând cont de importanța dezvoltării funcției de audit intern în sectorul public, în perioada 23-27 septembrie 2013 a fost asigurată participarea la cursul de instruire cu tema **„Auditul performanței și auditul tehnologiilor informaționale”**. Seminarul respectiv a fost realizat reieșind din Planul de acțiuni al Proiectului Twinning „Consolidarea managementului financiar public în Republica Moldova” și prezentat de formatori-auditori interni de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Educației, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, IMSP „Spitalul Clinic Republican” ș.a. și asistat de experți din Suedia și Olanda, parteneri ai Proiectului.

Scopul seminarului a constat în familiarizarea auditorilor interni din sectorul public cu aspectele teoretice și practice ale auditului performanței și tehnologiilor informaționale. Au fost abordate următoarele tematici:

- Noțiuni generale și cadrul normativ cu privire la auditul performanței;
- Abordări metodologice în auditul performanței. Diferențe cu alte tipuri de audit;
- Analiza componentelor de bază ale auditului performanței: economicitate, eficiență, eficacitate;
- Ciclul auditului de performanță;
- Caracteristicile de bază ale auditului tehnologiilor informaționale (TI);
- Controalele TI: prezentare generală, clasificare (controale generale și ale aplicațiilor).

Au fost prezentate două studii de caz, fiind implicați toți participanții la training:

- Planificarea și realizarea unei misiuni de audit al performanței (lucru în grup);
- Planificarea și realizarea unei misiuni de audit al TI (lucru în grup).

Avantajele participării la cursul de instruire: extinderea ariei de cunoștințe și a nivelului de înțelegere în domeniul auditului de performanță și al tehnologiilor informaționale; dezvoltarea abilităților practice în planificarea eficientă a unei misiuni prin stabilirea obiectivelor de audit clare și identificarea întrebărilor generale la care urmează să răspundă auditul pentru a oferi asigurări conducerii entității auditate în legătură cu atingerea rezultatelor, de a asigura dacă resursele sînt utilizate în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, de a identifica măsurile de îmbunătățire a performanței organizației și a optimizării resurselor. Auditorii interni au fost încurajați să includă treptat în misiunile pe care le realizează cel puțin un element de performanță.

Referitor la auditul TI, acesta oferă oportunitatea evaluării fiabilității și securității sistemelor informaționale sau a unei părți a sistemului informațional sub toate aspectele de prelucrare automatizată a informației, inclusiv procedeele conexe neautomatizate și interfața care le unește (fiind prezent factorul uman). Plusvaloarea auditului constă în furnizarea recomandărilor cu privire la concepția, aplicarea, funcționarea și îmbunătățirea controalelor TI.

12.3. Management financiar și control (MFC)

Auditul intern și managementul financiar și control din cadrul CCA, pe care acesta trebuie să îl evalueze, sînt la o etapă incipientă de definire și implementare. În acest context, întru responsabilizarea managerilor operaționali, în perioada 03-22 aprilie curent, în temeiul prevederilor din Regulamentul privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare, aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor Republicii Moldova nr.49 din 26.04.2012, a fost desfășurată autoevaluarea sistemului curent de MFC cu scopul de a determina și raporta organizarea și funcționalitatea acestuia, gradul de conformitate cu cadrul normativ în domeniu și, ulterior, de a emite Declarația privind buna guvernare.

Pentru a facilita activitatea de audit intern în cadrul CCA a fost inițiat procesul de implementare a sistemului de management financiar și control cu un plan de acțiuni relevante și pași logici de implementare pentru perioada anilor 2013-2014, precum și instituit un grup de lucru responsabil.

Serviciul audit intern a asigurat grupul de lucru cu materialele metodologice necesare și a organizat instruirea acestuia pe data de 17 iulie curent cu participarea responsabililor de mediatizarea implementării MFC la nivel de țară din cadrul Direcției armonizare a controlului financiar public intern, Ministerul Finanțelor. Seminarul a fost desfășurat întru realizarea prevederilor art.14 al Legii nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern și a pct.2 din Planul de acțiuni privind implementarea sistemului MFC în cadrul CCA. La 30 octombrie curent, auditorul intern, precum și membrii grupului de lucru, au participat la Conferința de închidere a Proiectului Twinning „Consolidarea managementului financiar public în Republica Moldova”, organizată de Ministerul Finanțelor.

XIII. PRIORITĂȚILE ANULUI 2014

Două evenimente majore prefigurează traseul Republicii Moldova în anul 2014: implementarea angajamentelor asumate odată cu parafarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în vederea pregătirii pentru semnarea acestuia, și alegerile parlamentare. În acest context, Consiliului Coordonator al Audiovizualului îi revine o responsabilitate sporită în asigurarea dreptului la libertatea de exprimare recunoscută ca una din condițiile vitale pentru consolidarea democrației și afirmarea valorilor europene.

Având în vedere rolul de interes public jucat de serviciile mass-media, precum și de dubla lor funcție de serviciu cultural și economic, menționate în art. 5 al *Directivei serviciilor mass-media audiovizuale nr. 2010/13/UE a Parlamentului și Consiliului European* din 10.03.2010, care la art. 12 prevede că „*politica normativă în respectivul domeniu trebuie să garanteze anumite interese publice, printre care diversitatea culturală, dreptul la informare, importanța pluralismului în mass-media, protecția minorilor și protecția consumatorilor, precum și creșterea nivelului de sensibilizare a opiniei publice și de educație în domeniul mass-media, atât în prezent, cât și în viitor*”, instituția de autoreglementare în domeniul audiovizualului își va mobiliza toate eforturile în vederea garantării interesului public, al supravegherii aplicării legislației naționale și a standardelor normative europene.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a stabilit pentru anul 2014 următoarele obiective și activități:

Pe componenta comunicare și conținuturi ale serviciilor de programe:

- Asigurarea protecției copiilor și respectării demnității umane prin monitorizări tematiche;
- Asigurarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie și de idei, a pluralismului social-politic și a diversității lingvistice, culturale și sociale;
- Elaborarea Concepției de reflectare a campaniei electorale;
- Supravegherea prin monitorizare constantă a echilibrului social-politic, a echidistanței și obiectivității în perioada campaniei electorale;
- Comunicarea și colaborarea cu CEC și cu ONG-urile de profil în scopul asigurării unei platforme mediatice audiovizuale corecte, echidistante și civilizate;
- Identificarea măsurilor de promovare a educației în mass-media în toate categoriile sociale, în vederea formării de competențe care ar permite consumatorilor să utilizeze mass-media în mod eficient și în condiții de siguranță;
- Asigurarea protecției patrimoniului cultural-lingvistic prin monitorizarea serviciilor de programe și prin continuarea proiectului de evaluare a calității limbii române în emisiunile radio și tv, în parteneriat cu Academia de Științe a Moldovei;

- Identificarea posibilităților de a stimula difuzarea operelor europene pe piața audiovizuală din Republica Moldova;
- Studierea practicilor țărilor europene pentru asigurarea și ameliorarea condițiilor de acces a persoanelor cu dizabilități la serviciile de programe;
- Elaborarea unui ghid al cadrului normativ în domeniul audiovizualului din Republica Moldova.

Pe componenta dezvoltării pieței mass-media:

- Promovarea și dezvoltarea producției audiovizuale autohtone, în vederea stimulării noilor surse de producție de televiziune, crearea de întreprinderi mici și mijlocii pentru a oferi oportunități și posibilități de manifestare a talentelor creative, profesiilor culturale și angajaților din domeniul cultural;
- Evaluarea sistematică a situației spațiului informațional autohton în vederea stabilirii activităților curente și de perspectivă;
- Asigurarea accesului cetățenilor la sursele de informare prin intermediul serviciilor de programe oferite de radiodifuzorii locali, regionali și naționali;
- Studierea experienței statelor membre ale Uniunii Europene privind trecerea la televiziunea digitală terestră și preluarea bunelor practici pentru realizarea *Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră*, elaborat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor;
- Asigurarea continuității serviciilor de programe existente după sistarea emisiei în format analogic;
- Organizarea *Concursului Național al Programelor de Televiziune și de Radio din Republica Moldova*.

Pe componenta reglementare:

- Susținerea și promovarea proiectelor de acte legislative privind transparența proprietății în domeniul audiovizualului;
- Elaborarea actelor normative cu privire la respectarea demnității umane în serviciile de programe audiovizuale;
- Elaborarea recomandărilor privind mecanismul trecerii radiodifuzorilor de la regimul analogic la cel digital, astfel încât să nu se admită lichidarea lor, în temeiul modificărilor legislative operate de Parlament;
- Elaborarea mecanismelor de asigurare a accesului consumatorilor la servicii de televiziune în condițiile trecerii la semnalul digital;
- Elaborarea mecanismelor de procedură care vor stabili condițiile și criteriile de selecție pentru concursul de eliberare a licențelor de emisie pentru serviciile de programe TV pentru utilizarea multiplexului, în temeiul modificărilor legislative operate de Parlament;
- Organizarea consultărilor publice în vederea aprobării modificărilor care vizează completarea **Codului de conduită al radiodifuzorilor** cu dimensiunea de gen;

- Organizarea consultărilor publice în vederea aprobării *Codului* de conduită de autoreglementare cu privire la respectarea drepturilor femeilor, protecției imaginii femeilor și asigurarea egalității de gen în mass-media audiovizuală;
- Elaborarea propunerilor de completare a legislației audiovizuale cu privire la serviciile mass-media neliniare (la cerere) în scopul sincronizării cadrului normativ la schimbările structurale aduse pe piața audiovizuală de noile tehnologii informaționale și armonizării legislației naționale la cea europeană, în special la Directiva serviciilor mass-media 2010/13/UE.

Pe componenta comunicare cu publicul și cooperare:

- CCA va continua dialogul și colaborarea cu instituțiile și organismele internaționale de specialitate, participând la reuniunile și activitățile comune, în special la cele organizate de platformele europene din care face parte: Platforma Europeană a Autorităților Regulatorii (EPRA), REFRAM (Rețeaua Autorităților Francofone de Reglementare Media); Rețeaua Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului din bazinul Mării Mediteraneene (MNRA), Forumul Autorităților de Reglementare în domeniul Audiovizualului (BRAf);
- Își va onora angajamentele ce decurg din Acordurile de Colaborare între Consiliul Coordonator al Audiovizualului și Consiliul Național al Audiovizualului din România și Autoritatea de Radio și Televiziune din Cipru prin schimbul reciproc de informații ce țin de cadrul juridic al funcționării audiovizualului, privind elaborările metodice și metodologice în domeniu în scopul îmbunătățirii înțelegerii mutuale a legilor și regulilor aplicabile conținutului serviciilor de televiziune, cantității și programării publicității, și alinierii la standardele europene în domeniul serviciilor mass-media audiovizuale; schimbul de delegații în vederea cooperării;
- Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare a populației cu privire la televiziunea digitală terestră și cu privire la drepturile consumatorului în cadrul acestui proces;
- Susținerea campaniilor sociale de interes public prioritar: cu privire la informarea cetățenilor asupra normelor și valorilor comunității europene, precum și referitor la procesul de integrare europeană;
- Organizarea seminarelor zonale cu titularii licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie, în cadrul cărora vor fi abordate problemele ce țin de implementarea legislației audiovizuale, executarea deciziilor CCA etc.;
- Încheierea unor noi acorduri de cooperare în domeniul audiovizualului cu autoritățile de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene;
- Lansarea unei noi pagini web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, în scopul asigurării transparenței decizionale și eficientizării comunicării cu publicul.

O parte din obiectivele și activitățile planificate pentru anul 2014 se regăsesc în programele naționale și planurile de acțiuni elaborate de instituțiile de profil.